

Evaluarea coerenței și relevanței acțiunilor programate și implementate în cadrul PR SV Oltenia 2021 - 2027 - Evaluarea Intermediară (Mid-Term Review)

Raport evaluare intermediară

1

Contract	Nr. 24033105/04.10.2024, având ca obiect „Evaluarea coerenței și relevanței acțiunilor programate și implementate în cadrul PR SV Oltenia 2021-2027 - evaluarea intermediară (mid-term review)”
Beneficiar	Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia Aleea Teatrului nr. 1, Craiova, județul Dolj, România Tel: +40251411869
Elaborator	t33 Srl via Calatafimi 1, 60121 Ancona, Italia Tel +390719715460
Livrabil	Raport evaluare intermediară
Data	16.05.2025

Acest raport a fost elaborat în baza unei evaluări independente efectuate de t33 SRL. Opiniile exprimate în raport sunt cele ale echipei de evaluare și nu reprezintă neapărat punctul de vedere al ADR Sud-Vest Oltenia.

Cuprins

Lista acronimelor	4
I. Sinteza evaluării	6
II. Metodologia utilizată	9
III. Prezentarea generală a programului și a stadiului implementării până la 31 decembrie 2024	14
3.1 Prezentarea generală a programului	14
3.2 Analiza stadiului implementării programului până la 31 decembrie 2024	17
IV. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 1060/2021 și prezentarea constatărilor	58
4.1 Recomandări specifice de țară (RST)	58
4.2 Contribuția la Planul național integrat privind energia și clima (PNIESC)	69
4.3. Punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale (PEDS)	86
4.4. Analiza situației socioeconomice	99
4.5. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă	156
V. Rezultatele evaluării intermediare	164
5.1 Analiza realizată pentru a răspunde la întrebările de evaluare	165
5.2 Răspunsul la întrebările de evaluare	184
VI. Concluzii	192
VII. Propuneri	199
VIII. Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor evaluării	203
IX. Lecții învățate pentru îmbunătățirea absorbției fondurilor și eficientizarea sistemului de indicatori și de date statistice necesare pentru viitoarele evaluări	207
X. Anexe	209
Anexa 10.1 Bibliografie	209
Anexa 10.2 Analiza literaturii de specialitate	209
Anexa 10.3 Reconstrucția teoriei schimbării și logica intervenției perfecționate pe baza constatărilor evaluării, dacă este cazul	209
Anexa 10.4 Studiul de evaluabilitate	209
Anexa 10.5 Lista persoanelor intervievate	209
Anexa 10.6 Baza de date	209
Listă figuri	210
Listă tabele	212

Lista acronimelor

ADR	Agencia pentru Dezvoltare Regională
AM	Autoritate de Management
AP	Acordul de Parteneriat
CD	Cercetare - dezvoltare
CDI	Cercetare dezvoltare inovare
CDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CM	Comitet de Monitorizare
DESI	Indice al economiei și societății digitale/ Digital economy and society index
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
GES	Gaze cu efect de seră
IA	Inteligență artificială
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ODD	Obiectiv de Dezvoltare Durabilă
OP	Obiectiv de politică
OS	Obiectiv specific
PEDS	Pilonul European al Drepturilor Sociale
PIB	Produsul Intern Brut
PNIESC	Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice
PNRR	Planul Național de Redresare și Reziliență
POCIDIF	Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
POR	Programul Operațional Regional

PR	Program Regional
PR SVO	Programul Regional Sud-Vest Oltenia
RDC	Regulamentul Dispozițiilor Comune - Regulamentul (UE) 1060/2021
RST	Recomandări Specifice de Țară
SDT	Strategie de Dezvoltare Teritorială
SIDU	Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană
SRE	Surse regenerabile de energie
SRTL	Strategia de Renovare pe Termen Lung
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană

I. Sinteza evaluării

Evaluarea de tip mid-term review a Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 răspunde obligațiilor prevăzute de Regulamentul UE 2021/1060¹, fiind realizată în conformitate cu prevederile Art. 18, potrivit căruia statele membre trebuie să prezinte Comisiei, până la 31 martie 2025, o evaluare pentru fiecare program cu privire la rezultatul evaluării intermediare, alături de o propunere de alocare definitivă a cuantumului de flexibilitate.

Prin urmare, Raportul de evaluare intermediară (MTR) pentru Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 oferă o imagine de ansamblu asupra progresului înregistrat de program la data de 31.12.2024, cu accent pe evaluarea contribuției programului la prioritățile naționale în domeniul energiei și schimbărilor climatice (PNIESC), implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS), reducerea disparităților socio-economice regionale, adresarea recomandărilor specifice de țară și progresul în realizarea obiectivelor de etapă.

Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 urmărește îmbunătățirea competitivității economice, reducerea disparităților teritoriale și creșterea calității vieții cetățenilor, investind în sectoare cheie precum transportul, educația, eficiența energetică și regenerarea urbană prin intermediul a 11 obiective specifice regionale, care contribuie la obiectivele de politică ale UE.

Din analiza intermediară realizată în cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 se observă progrese semnificative în implementarea acestuia, mai ales din perspectiva lansării apelurilor de proiecte și contractării, deși există și unele provocări legate de interesul mai scăzut al anumitor potențiali beneficiari. Astfel, până la finalul anului 2024, în cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia au fost lansate 36 de apeluri de proiecte, reprezentând circa 80% din alocarea financiară totală a programului, în vreme ce valoarea eligibilă a contractelor semnate, era de peste 60%. Cu toate acestea, procesul de efectuare a plăților și de atingere a obiectivelor stabilite la nivel european și național a fost mai lent. În ciuda acestui fapt, în baza stadiului actual al proiectelor contractate, majoritatea priorităților din program au un potențial considerabil de a atinge țintele propuse pentru anul 2029, atât în privința indicatorilor de realizare cât și a celor de rezultat. Excepțiile notabile sunt riscurile asociate cu îndeplinirea indicatorilor

¹ Regulamentul UE 2021/1060 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

pentru OS 1.2 și OS 2.7, situație detaliată în cuprinsul raportului, pentru care sunt recomandate măsuri corective.

De asemenea, se observă un interes mai mare din partea beneficiarilor pentru anumite priorități, ceea ce se reflectă în valoarea totală a proiectelor depuse în cadrul apelurilor: Prioritățile 1, 4, 5 și 7 unde a existat un nivel ridicat de depunere mai mare decât alocarea pe apelurile lansate. În schimb, în cazul Priorităților 2, 3, 6 și 8, alocările inițiale nu au fost încă complet utilizate prin proiectele depuse, însă este important de menționat că există apeluri deschise în momentul elaborării raportului, iar numărul proiectelor depuse și contractate se preconizează a crește. Riscurile legate de absorbția alocărilor financiare vizează obiectivele specifice OS 1.2 și OS 2.7.

PR SV Oltenia 2021-2027 sprijină în mod direct PNIESC prin investiții strategice în eficiența energetică, infrastructura verde-albastră și mobilitatea urbană durabilă, în cadrul priorităților 3 și 4 ale programului. Contribuții indirecte au fost identificate și în cadrul OS 1.1, OS 1.3, OS 1.4 (P1), OS 3.2 (P5), OS 4.2 (P6), OS 5.1 și OS 5.2 (P7). Pentru a maximiza impactul asupra obiectivelor PNIESC, au fost propuse o serie de recomandări, sintetizate în cele ce urmează și detaliate în cuprinsul **capitolului VI. Propuneri**:

- alocarea de fonduri suplimentare dedicate OS 2.1;
- monitorizarea atentă a progresului indicatorilor aferenți OS 2.1, OS 2.7 și OS 2.8, pentru a putea identifica eventuale riscuri în atingerea Țintelor stabilite și a putea lua măsuri de remediere;
- colectarea de informații de la beneficiari, cu privire la intervențiile care au avut prevăzute măsuri de creștere a eficienței energetice și prin urmare, au o contribuție la dimensiunile PNIESC, prin activități de monitorizare/raportare sau pe bază de eșantion în cadrul evaluărilor viitoare ale programului;
- în cazul OS 1.4, se propune, în cadrul viitoarelor activități de evaluare a programului, și analiza măsurii în care programele de formare au avut în vedere și dezvoltarea competențelor tehnice în domeniul energiei și/sau a altor subiecte aferente PNIESC;
- concentrarea viitoarelor activități de evaluare a impactului PR SV Oltenia pe diferențierea contribuției programului la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la schimbările climatice.

De asemenea, prin acțiunile și măsurile sprijinite, Programul Regional Sud-Vest Oltenia contribuie la obiectivele principale ale UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei. Astfel, proiectele care vor fi sprijinite și implementate în cadrul anumitor obiective specifice (de exemplu RSO 4.2), vor contribui în mod direct la principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale. Pentru a consolida în continuare contribuția la principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale au fost formulate următoarele propuneri, care pot fi consultate, pe larg, în cuprinsul Capitolului VI:

- pentru RCR01 și RCR102, se recomandă colectarea unor informații privind ocuparea forței de muncă diferențiat în rândul femeilor și al tinerilor, cel puțin în baza unui eșantion de proiecte, și/sau prin sondaje ad-hoc sau activități de evaluare.

Nu în ultimul rând, Programul PR SV Oltenia 2021-2027 vizează abordarea provocărilor și nevoilor identificate în Raportul de Țară pentru 2024, cu scopul de a contribui la obiectivele strategice ale Uniunii Europene și la îmbunătățirea condițiilor economice și sociale ale regiunii. Prin investiții în diverse sectoare, programul adresează aspecte precum consolidarea capacității administrative, stimularea competitivității întreprinderilor, dezvoltarea activităților de cercetare-dezvoltare și inovare (CDI), creșterea eficienței energetice, promovarea transportului durabil și reducerea disparităților teritoriale.

Cu toate că acțiunile și intervențiile PR SV Oltenia prezintă un *grad ridicat de compatibilitate* cu recomandările specifice de țară, au fost identificate o serie îmbunătățiri și ajustări precum:

- realocarea eventualelor fonduri disponibile din alte OS pentru suplimentarea alocării financiare a Priorității 1, OS 1.3, în vederea stimulării competitivității economice a întreprinderilor;
- intensificarea eforturilor în direcția lansării apelurilor de proiecte axate pe investiții în extinderea capacităților de CDI și adoptarea tehnologiilor avansate (OS 1.1, Prioritatea 1);
- introducerea RSO 1.6 - Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP);
- suplimentarea fondurilor dedicate OS 2.1, prin redistribuirea sumelor neutilizate din cadrul OS 2.7, unde nivelul de contractare este sub așteptări;
- introducerea RSO 4.3 - Promovarea incluziunii socio-economice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale, pentru a răspunde recomandărilor specifice de țară privind reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale, inclusiv prin furnizarea de locuințe sociale pentru gospodăriile vulnerabile.

II. Metodologia utilizată

Metodologia aplicată pentru realizarea raportului de evaluare intermediară a Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 a fost concepută pentru a furniza o analiză aprofundată a progreselor și provocărilor întâmpinate în implementarea programului până la sfârșitul anului 2024, fiind formată dintr-un mix de metode cantitative și calitative de colectare și analiză a datelor, descrise în cele ce urmează. Acest cadru metodologic a fost structurat pentru a acoperi criteriile relevante de analiză ale programului, astfel încât să răspundă eficient cerințelor specifice RDC și să poată oferi răspunsuri obiective la întrebările de evaluare propuse la nivelul Caietului de Sarcini.

Abordarea metodologică utilizată pentru colectarea datelor necesare procesului de evaluare a cuprins următorul mix de metode: i) cercetare documentară; ii) colectarea datelor statistice și de monitorizare; iii) interviuri; iv) sondaj de opinie; v) studii de caz; vi) focus grupuri; vii) panel de experți.

Cercetarea documentară

Cercetarea documentară a reprezentat punctul de plecare pentru evaluarea intervențiilor PR SV Oltenia 2021-2027. Aceasta a presupus colectarea informațiilor de ordin calitativ, dar și cantitativ, provenite din documente, date, referințe legislative, studii relevante pentru analiza contextului, date administrative etc. Evaluatorii au avut în vedere colectarea informațiilor relevante din mai multe surse documentare, specifice tematicii fiecărei priorități a programului, care abordează diferite aspecte relevante pentru procesul de evaluare și pentru înțelegerea contextului fiecărei priorități. Documentele consultate de către echipa de experți în vederea realizării recenziei literaturii de specialitate sunt prezentate în **Anexa 10.1 Bibliografie**, iar sinteza acestora este prezentată în **Anexa 10.2. Analiza literaturii de specialitate**.

Colectarea datelor statistice și de monitorizare

Evaluatorii au colectat informații de ordin cantitativ, date, indicatori de context, indicatori de program, indicatori proveniți din surse oficiale de date (ex. Eurostat, INS), care au oferit informații relevante referitoare la intervențiile sprijinite prin PR SV Oltenia și contextul implementării intervențiilor. Principala referință geografică pentru colectarea datelor statistice a fost reprezentată de nivelul regional (ori de câte ori au existat date disponibile) și național, datele fiind comparate cu mediile de la nivelul UE. Datele statistice utilizate în vederea analizei situației socio-economice și a evoluției contextului la nivelul sectoarelor acoperite de prioritățile PR SV Oltenia 2021-2027, sunt furnizate în **Anexa 10.6 Baza de date**.

În ceea ce privește indicatorii de monitorizare, aceștia au fost puși la dispoziție de către AM PR SV Oltenia.

Interviuri

În cadrul contractului au fost prevăzute, conform ofertei tehnice depuse, realizarea unor interviuri cu actori cheie de la nivelul fiecărei priorități a PR SV Oltenia, precum reprezentanți AM, membri ai Comitetului de Monitorizare, reprezentanți ai categoriilor de beneficiari sprijiniți sau alți actori cheie relevanți.

Aspectele urmărite în cadrul interviurilor au vizat în principal relevanța acțiunilor finanțate în cadrul PR, evoluția nevoilor în cadrul diferitelor sectoare vizate de intervenții, barierele întâmpinate în pregătirea cererilor de finanțare, riscuri privind implementarea proiectelor și atingerea obiectivelor urmărite. Lista instituțiilor/organizațiilor intervievate pentru fiecare prioritate a programului poate fi consultată în **Anexa 10.5 Lista persoanelor intervievate.**

Sondaj de opinie

Sondajul de opinie pe bază de chestionar a fost aplicat online în rândul beneficiarilor priorităților pentru care a existat un număr relevant de contracte de finanțare încheiate la momentul proiectării sondajului, pentru a obține punctul de vedere al acestora asupra intervențiilor programului în curs de evaluare, respectiv în rândul beneficiarilor intervențiilor sprijinite în cadrul priorităților 3, 4, 5, 6 și 7 (priorități pentru care există mai mult de 4 proiecte contractate). În urma aplicării sondajului de opinie, au fost colectate 44 răspunsuri din partea beneficiarilor programului.

Studii de caz

Studiile de caz au fost propuse pentru a evidenția câteva experiențe de pe teren cu privire la modul în care operațiunile programului au contribuit la adresarea nevoilor existente în diferitele domenii vizate de prioritățile programului și pentru a identifica eventuale obstacole în pregătirea și implementarea proiectelor. Acestea au în vedere utilizarea documentelor de proiect și interviuri bazate pe un model semi-structurat cu beneficiarii. În total, în contextul evaluării intermediare a PR SV Oltenia, au fost realizate 12 studii de caz. Lista beneficiarilor intervievați pentru realizarea studiilor de caz poate fi consultată în **Anexa 10.5 Lista persoanelor intervievate.**

Focus grup

În contextul evaluării intermediare a PR SV Oltenia, focus grupul a fost propus pentru a obține punctul de vedere asupra intervențiilor programului în curs de evaluare, în special în ceea ce privește concluziile și constatările formulate.

Agenda Focus grupului a cuprins următoarele subiecte: relevanța acțiunilor finanțate în cadrul priorităților aferente PR SV Oltenia în raport cu nevoile existente; aspecte referitoare la coerență și complementaritate; percepții privind colaborarea și cooperarea la nivel regional în domeniile vizate de intervențiile programului; factori care favorizează sau împiedică progresul intervențiilor finanțate prin PR SV Oltenia; recomandări privind îmbunătățirea procesului de gestionare și implementare a PR SV Oltenia. Focus grupul

a reunit 7 participanți, reprezentanți ai beneficiarilor cu proiecte finanțate în cadrul PR (inclusiv proiecte etapizate).

Panel de experți

În cazul prezentei evaluări, panelul de experți a fost alcătuit dintr-un grup de 2 experți externi, consultați de către evaluatori într-o etapă intermediară a procesului de evaluare, pentru aprofundarea înțelegerii contextului de implementare a intervențiilor finanțate prin PR SV Oltenia și a primelor rezultate ale procesului de evaluare, precum și pentru colectarea de opinii pertinente, care să ghideze finalizarea procesului de evaluare.

Unul dintre experți este implicat într-o evaluare intermediară a unui program FEDR într-un alt stat membru al UE, în vreme ce cel de-al doilea are experiență în domeniul mediului, fiind implicat în elaborarea unui studiu pentru DG REGIO pentru a sprijini evaluarea intermediară a programelor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, finanțate din FEDR, Fondul de Coeziune și FTJ. În cadrul panelului de experți au fost sugerate inclusiv elemente care să fie luate în considerare în recomandările formulate cu privire la contribuția PR la dimensiunile PNIESC și obiectivele PEDS.

În ceea ce privește abordarea metodologică utilizată pentru analiza datelor necesare procesului de evaluare, aceasta a cuprins următorul mix de metode: i) analiza documentară (inclusiv a literaturii de specialitate), ii) analiza statistică a datelor, iii) analiza multicriterială, iv) analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării, v) analiza părților interesate, vi) cartografiere, vii) analiza benchmarking.

Analiza documentară (inclusiv analiza literaturii de specialitate)

Analiza documentară a presupus analiza datelor colectate și a documentelor relevante identificate pentru realizarea evaluării, precum documente de program, documente relevante la nivel European, național, regional și a vizat într-o primă etapă recenzia documentelor iar ulterior sintetizarea analizelor efectuate și utilizarea acestora în elaborarea constatărilor referitoare la evaluarea intermediară a PR SV Oltenia.

Evaluatorii au realizat analiza literaturii de specialitate la nivelul fiecărei priorități a programului, care abordează diferite aspecte relevante pentru procesul de evaluare și pentru înțelegerea contextului fiecărei priorități (a se vedea **Anexa 10.2. Analiza literaturii de specialitate.**). Documentele consultate de către echipa de experți în cadrul recenziei literaturii de specialitate sunt prezentate în **Anexa 10.1 Bibliografie.**

Metoda a avut în vedere și analiza datelor de monitorizare furnizate de ADR SV Oltenia, în cuprinsul Capitolului 3 al prezentului raport fiind realizată o prezentare generală a programului și a stadiului implementării la 31 decembrie 2024.

Analiza statistică

Analiza statistică s-a concentrat pe seriile macroeconomice relevante domeniilor de analiză, statistici cheie și statistici sectoriale specifice care au fost considerate relevante în raport cu intervențiile evaluate. Datele statistice utilizate în vederea analizei situației socio-economice și a evoluției contextului la nivelul sectoarelor acoperite de prioritățile PR SV Oltenia 2021-2027, sunt furnizate în **Anexa 10.6 Baza de date**. Analiza acestor date a fost utilizată pentru elaborarea **Capitolului 4.4. Analiza situației socioeconomice**. În ceea ce privește perioada acoperită de datele colectate, în funcție de scopul analizei, datele au fost analizate în serii de timp, începând cu anul 2019/2020/2021, și finalizând cu cele mai actualizate date disponibile la momentul redactării raportului de evaluare, însă perioada de analiză a depins și de disponibilitatea care există la nivelul fiecărui indicator analizat.

Analiza datelor statistice a fost utilizată pentru reconstituirea cadrului indicatorilor existenți în fiecare domeniu relevant pentru evaluarea care face obiectul contractului și a facilitat evidențierea contextului de implementare la nivelul fiecărei priorități, susținând în același timp, analiza nevoilor existente la nivelul domeniilor finanțate prin PR SV Oltenia, pentru a identifica evoluția acestora în timp.

Analiza multicriterială

Analiza multicriterială a fost folosită pentru organizarea, analizarea și compararea informațiilor colectate în procesul de evaluare, în scopul de a face raționamentul evaluatorului mult mai sistematic, logic și, de asemenea, transparent. De exemplu, analiza multicriterială a fost utilizată pentru a rezuma rezultatele metodologiilor calitative folosite în diferitele etape ale contractului, care vizează aceeași întrebare de evaluare.

Tehnicile de analiză multicriterială a datelor au fost construite pe rezultatele din cercetarea documentară și pe informațiile colectate prin intermediul interviurilor, focus grupurilor, studiilor de caz și panelului de experți.

Analiza multicriterială a facilitat corelarea datelor și informațiilor obținute și verificarea triangulată a datelor colectate, astfel încât răspunsurile la întrebările de evaluare să cuprindă constatări corecte și să furnizeze fundamentarea adecvată a concluziilor și recomandărilor formulate.

Analiza logicii de intervenție și verificarea teoriei schimbării

Logica de intervenție și teoria schimbării reprezintă elemente fundamentale în evaluarea intermediară a Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, care facilitează înțelegerea aprofundată a contextului și a factorilor care influențează implementarea intervențiilor definite la nivelul programului.

Logica de intervenție se referă la abordarea strategică a programului, care este concepută încă din faza de planificare pentru a identifica nevoile de finanțare și pentru a contura obiectivele generale de finanțare în jurul nevoilor identificate, în vreme ce **teoria schimbării** contribuie la evaluare prin evidențierea ipotezelor-cheie și a condițiilor necesare pentru succesul programului, având la bază logica de intervenție

a programului. Pe parcursul evaluării, această metodă a fost folosită ca ghid pentru testarea ipotezelor inițiale.

Analiza părților interesate

Analiza părților interesate a fost utilă pentru a evidenția rolul acestora în designul și implementarea intervențiilor, precum și pentru evidențierea grupurilor țintă care beneficiază de intervenții, sprijinind în principal evaluarea relevanței. Aceasta s-a bazat pe analiza documentară și pe datele provenite din interviuri și focus grup.

Cartografiere

Evaluatorii au utilizat cartografierea pentru a sprijini și ilustra analiza implementării programului, folosind datele existente din sistemul de monitorizare. De asemenea, în cuprinsul raportului de evaluare sunt utilizate grafice rezultate în urma analizei statistice, pentru a ilustra, de exemplu, evoluția anumitor indicatori de context.

Analiza benchmarking

Analiza benchmarking este utilă pentru a compara intervențiile sau anumite operațiuni cu unele similare, pentru a putea fi extrase concluzii și lecții învățate pentru viitor. În cadrul acestei evaluări, a fost utilizată o analiză benchmarking internă, pentru a evidenția performanța relativă a fiecărui obiectiv specific al programului și a fiecărei priorități.

De asemenea, a fost realizată și o analiză benchmarking externă, care a permis evidențierea unei imagini de ansamblu referitoare la performanța programului comparativ cu performanța altor programe cu intervenții similare, dar și contribuția programului la PEDS și PNIESC.

III. Prezentarea generală a programului și a stadiului implementării până la 31 decembrie 2024

3.1 Prezentarea generală a programului

Scopul programului

Programul Regional Sud-Vest Oltenia urmărește îmbunătățirea competitivității economice, a coeziunii sociale și a accesibilității regiunii, în vederea creșterii calității vieții cetățenilor, strategia programului fiind axată pe abordarea blocajelor cheie în sectoare specifice precum transportul, educația, mobilitatea, eficiența energetică și regenerarea urbană. Programul se concentrează pe valorificarea avantajelor regiunii și pe adresarea nevoilor existente la nivelul celor 5 județe componente: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.

Programul vizează 11 obiective specifice regionale care contribuie la obiectivele de politică ale UE pentru 2021–2027, precum și la implementarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11,17).

PR SV Oltenia 2021-2027 este împărțit în opt priorități, respectiv: Prioritatea 1 – Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice; Prioritatea 2 – Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor; Prioritatea 3 – Eficiență energetică și infrastructura verde; Prioritatea 4 – Mobilitate urbană durabilă; Prioritatea 5 – Accesibilitate și conectivitate la nivel regional; Prioritatea 6 – Educație modernă și incluzivă; Prioritatea 7 – Dezvoltare teritorială sustenabilă; Prioritatea 8 – Asistență tehnică.

Obiectivele de politică și obiectivele specifice

PR SV Oltenia se concentrează pe următoarele obiective de politică (OP) și obiective specifice (OS), așa cum sunt stabilite în cadrul de programare 2021-2027:

- OP 1: O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale
 - OS 1.1 Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
 - RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;
 - RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;
 - RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.

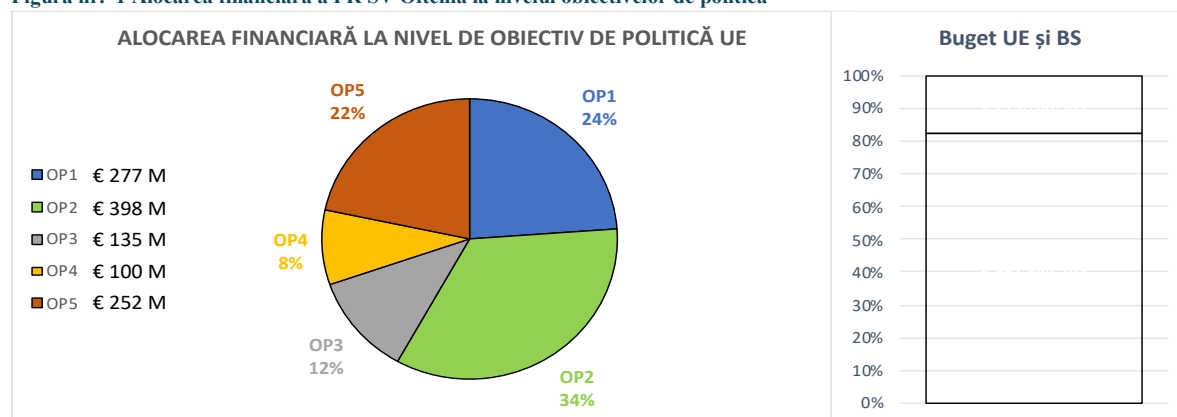
- OP 2: O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile
 - RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;
 - RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare, prin acțiuni dedicate, precum: modernizarea /extinderea spațiilor verzi existente, crearea de spații verzi prin reconversia și/sau reutilizarea spațiilor și terenurilor abandonate, degradate; lucrări de împădurire; amenajarea infrastructurii albastre.
 - RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin acțiuni dedicate, precum: înființarea, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public; susținerea infrastructurii de transport urbane curate; construirea/modernizarea/reabilitarea depourilor/autobazelor aferente transportului public local/zonal de călători; îmbunătățirea stațiilor de transport public existente, inclusiv realizarea de noi stații și terminale intermodale pentru mijloacele de transport în comun; infrastructuri pentru combustibili alternativi, stații/puncte de încărcare pentru mijloacele de transport public; măsuri pentru digitalizarea transportului urban; sprijinirea realizării/modernizării de infrastructuri pentru moduri de transport active.
- OP 3: O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității:
 - RSO 3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere, prin acțiuni dedicate, precum: investiții în rețeaua de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T de bază și extinsă; construirea/modernizarea/amplasarea de elemente pentru îmbunătățirea siguranței rutiere; construirea/modernizarea de stații și alveole pentru transport public pe traseul drumului județean, sistematizarea traficului, digitalizare.
- OP 4: O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale:
 - RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii

accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online, prin acțiuni dedicate precum: investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru nivelul preșcolar, învățământul primar, secundar și învățământul terțiar.

- OP 5: O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale:
 - RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane, prin acțiuni dedicate, precum: activități de restaurare, consolidare și dotare a monumentelor istorice de categoria A, B și UNESCO; activități de marketing și promovare turistică; dezvoltarea infrastructurii de turism și activelor turistice publice; regenerarea fizică a spațiilor publice urbane; investiții în clădiri destinate utilizării publice pentru activități culturale și recreative, socioculturale etc.
 - RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane, prin acțiuni dedicate, precum: protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în zone rurale; dezvoltarea infrastructurii publice de turism și activelor turistice publice în stațiunile turistice din mediul rural.

Alocarea financiară a programului, la nivelul fiecărui obiectiv de politică a UE, stabilită în acord cu prevederile referitoare la concentrarea tematică a resurselor FEDR², este redată în graficul de mai jos.

Figura nr. 1 Alocarea financiară a PR SV Oltenia la nivelul obiectivelor de politică

Sursa: prelucrarea datelor provenite din sistemul de monitorizare

² Conform prevederilor Regulamentului (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune

3.2 Analiza stadiului implementării programului până la 31 decembrie 2024

PR SV Oltenia a fost aprobat în luna octombrie 2022, ceea ce a generat un decalaj între începutul perioadei de programare (2021) și lansarea efectivă a primelor apeluri de proiecte. Primele apeluri au fost lansate în luna iunie 2023, fapt ce a influențat planificarea și execuția inițială a proiectelor din cadrul programului.

Calendarul apelurilor de proiecte din cadrul Programului Regional a suferit amânări în urma adoptării de către Guvernul României a Ordonanței de Urgență nr. 23 din 12 aprilie 2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027. Noile norme prevăzute în ordonanță, deși menite să contribuie la simplificarea gestionării fondurilor, au generat obligații suplimentare atât pentru autoritățile de management, care au avut obligația de a transpune măsurile prevăzute în ordonanță, cât și pentru beneficiari, determinând necesitatea adaptării ghidurilor solicitantului și a procedurilor de evaluare și contractare.

Programul Regional Sud-Vest Oltenia a înregistrat progrese semnificative în lansarea apelurilor de proiecte și în contractarea acestora, până la sfârșitul anului 2024 fiind deschise un total de 36 de apeluri. Cu toate acestea, progresele în ceea ce privește efectuarea plăților și atingerea obiectivelor de politică europeană și națională au fost mai lente. Totuși, având în vedere stadiul actual al proiectelor contractate, majoritatea priorităților au un potențial semnificativ de a îndeplini țintele propuse pentru anul 2029, la nivelul indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cadrul programului. Singurele excepții sunt reprezentate de riscul de neatingere a indicatorilor în cazul OS 1.2 și OS 2.7, a căror situație este prezentată în cele ce urmează și pentru care sunt propuse măsuri corective.

Analiza benchmarking realizată în baza datelor furnizate de Open Cohesion data platform, la 31.10.2024, furnizată în Anexa 10.8, examinează poziționarea relativă a PR Sud Vest Oltenia în comparație cu alte programe regionale din regiunile mai puțin dezvoltate din România și din alte state membre ale UE, pentru Obiectivele Specifice care au fost selectate de Programul Regional Sud-Vest Oltenia, respectiv: RSO1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.7, 2.8, 3.2, 4.2, 5.1 și 5.2.

Analiza benchmarking arată că performanța Programului Regional Sud-Vest Oltenia în selectarea operațiunilor este mai bună decât media programelor aferente altor regiuni mai puțin dezvoltate din România și din toate statele membre UE. Totuși, această performanță nu a produs încă consecințe tangibile asupra performanței cheltuielilor. Doar în cazul RSO 2.1 (eficiență energetică), performanța PR SV Oltenia din punct de vedere al resurselor cheltuite este similară cu cea înregistrată de programele regionale din regiunile mai puțin dezvoltate din România, dar sub performanța înregistrată de programele din regiunile mai puțin dezvoltate din UE.

Principalele realizări, atinse la nivelul întregului program, vizează:

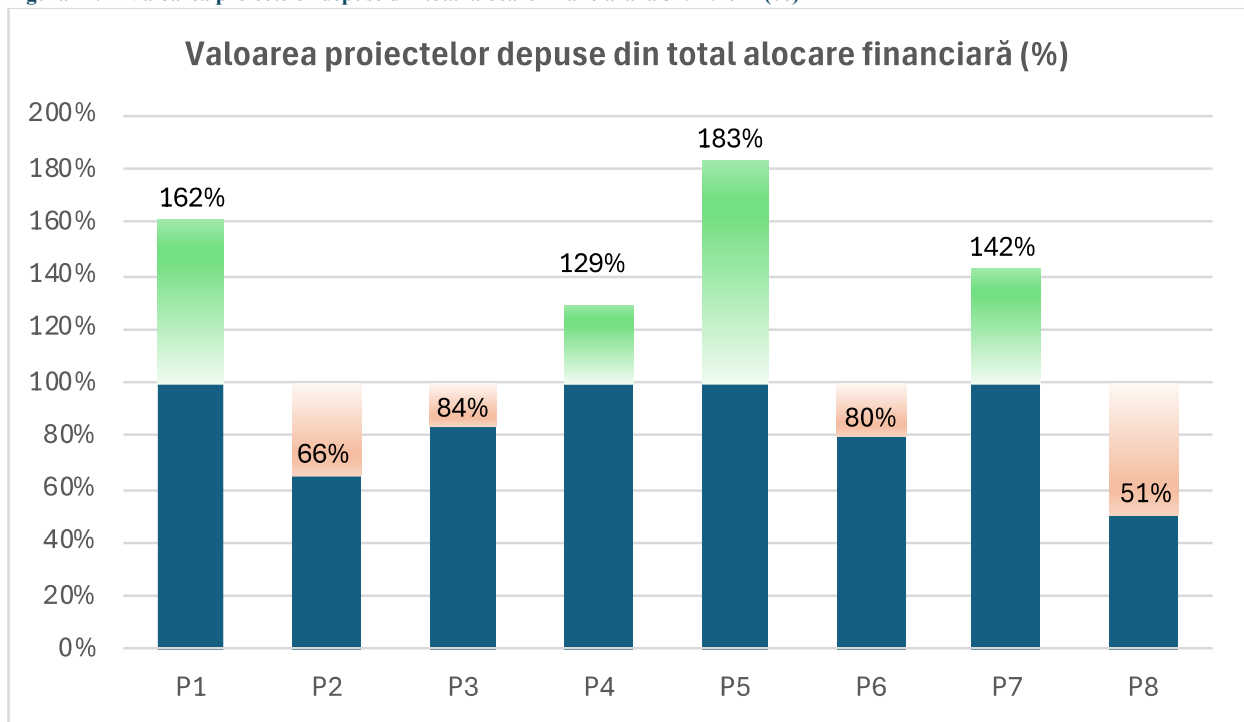

- **Apeluri de proiecte:** au fost lansate 36 (inclusiv apelurile pentru strategii teritoriale) apeluri de proiecte la nivelul întregului program, reprezentând peste 1 mld. Euro sau 80% din alocarea financiară totală a programului.
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă (FEDR+BS) a contractelor semnate până la 31.12.2024 este de 751 mil. EUR, ceea ce corespunde unui procent de peste 60% din bugetul total alocat programului.
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți în valoare de 37,8 mil. EUR, (FEDR+BS) reprezentând doar 5,04% din valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate.
- Totalul cheltuielilor autorizate de AM PR SV Oltenia: 23.572.045,57 EURO.

Totodată, se constată că pentru anumite priorități a existat un interes mai crescut din partea beneficiarilor, dacă ne raportăm la valorile totale nerambursabile ale proiectelor depuse în cadrul diferitelor apeluri, din totalul alocării financiare la nivel de prioritate: Prioritățile 1 (supradepunere de 162%), 4 (supradepunere de 129%), 5 (supradepunere de 183%) și 7 (supradepunere de 142%). În același timp, în cazul Priorităților 2, 3, 6 și 8, alocările inițiale nu au fost atinse prin proiectele depuse (însă trebuie ținut cont de faptul că pe anumite obiective specifice există apeluri deschise la momentul elaborării prezentului raport, astfel că se așteaptă o creștere a numărului de proiecte depuse și contractate; obiectivele specifice la nivelul cărora au fost identificate riscuri referitoare la absorbția alocării financiare sunt OS 1.2 și OS 2.7, a căror situație este detaliată în secțiunile următoare).

Figura nr. 2 Valoarea proiectelor depuse din total alocare financiară la 31.12.2024 (%)

Sursa: prelucrarea datelor provenite din sistemul de monitorizare

În cele ce urmează este realizată o analiză detaliată a stadiului implementării fiecăreia dintre cele 8 priorități ale programului, prin evidențierea apelurilor de proiecte lansate, numărului de proiecte depuse, contractate, procentului plăților efectuate și progresului în atingerea indicatorilor de realizare și rezultat.

Datele utilizate pentru analiza de progres reflectă situația proiectelor și a indicatorilor de realizare și rezultat la data de 31.12.2024, în baza informațiilor provenite din sistemul de monitorizare.

Prioritate: P1. Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice

Prioritatea 1 din cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 cuprinde 3 obiective specifice (RSO 1.1, 1.3, 1.4) și contribuie la Obiectivul de Politică 1 - *O Europă mai competitivă și mai inteligentă*.

Până la finalul anului 2024, în cadrul Priorității 1 au fost lansate 3 apeluri de proiecte, toate la nivelul obiectivului specific 1.3, dar două dintre aceste apeluri vizează și intervențiile din cadrul OS 1.4. În cazul P1, întârzierile au fost cauzate de specificul tehnic al intervențiilor și de prelungirea etapei de consultare cu actori cheie regionali. Consultările au vizat în principal definitivarea criteriilor de eligibilitate ale solicitantului, activităților și cheltuielilor prevăzute în cele 3 Ghiduri specifice OS 1.1, precum și constituirea

unui portofoliu de idei de proiecte pentru Infrastructuri CDI. În urma consultărilor organizate, principalele modificări care au fost integrate în varianta finală a ghidului au vizat eliminarea pragurilor pentru cheltuieli salariale (Ghid CDI), introducerea cheltuielilor cu materiale consumabile folosite în activitatea de cercetare (Ghid CDI), eliminarea condiției referitoare la 1 an de activitate (Ghid Inovare în IMM-uri și TT). Se estimează ca în perioada imediat următoare să fie lansate apeluri de proiecte. Mai mult, la începutul anului 2025 a fost lansat un nou apel la nivelul OS 1.3, ce vizează structurile și incubatoarele de afaceri (primul apel similar a vizat proiectele etapizate din perioada anterioară de programare).

La nivelul Priorității, situația apelurilor de proiecte și stadiul de contractare sunt adecvate, rezumate în cele ce urmează:

- **Apeluri de proiecte lansate:** cele 3 apeluri de proiecte au atras un număr de 563 de proiecte, din care 52 de proiecte sunt contractate, iar 397 sunt aprobate și alte 36 sunt deja în etapa de contractare. Valoarea apelurilor de proiecte lansate acoperă 73% din totalul alocării financiare la nivel de OS;
- **Contractare:** Valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate, până la data de 31.12.2024, este de 44,6 milioane EUR, reprezentând peste 18% din totalul alocat la nivelul priorității.
- **Plăți efectuate:** în acest moment, nu s-au efectuat plăți la nivelul P1.

Apelurile de proiecte au fost lansate începând cu luna aprilie a anului 2024. Un aspect mai puțin favorabil constă în faptul că, în cazul apelului dedicat IMM-urilor, perioadă scursă de la momentul finalizării apelului (mai 2024) și până la semnarea efectivă a contractelor (în anumite cazuri, lunile noiembrie, decembrie) este suficient de îndelungată, ceea ce poate conduce la întârzieri viitoare. Cu toate acestea, se remarcă ritmul accelerat de aprobare și semnare a proiectelor din ultima perioadă a anului 2024 - în luna decembrie, existau 52 de proiecte semnate și un număr de 433 de proiecte aprobate sau în contractare, din totalul de 563 de proiecte depuse.

Totodată, valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse pe O.S 1.3 este de peste 290 mil. euro (161% din alocarea financiară de la nivelul OS), ceea ce indică interesul crescut pentru accesarea acestui tip de finanțare. Mai mult decât atât, din cercetarea realizată pe teren (sondaj de opinie, interviuri cu beneficiarii și studii de caz), aportul finanțării din PR SV pentru dezvoltarea sectorului IMM-urilor este unul esențial și absolut necesar pentru îmbunătățirea competitivității regionale. Beneficiarii consideră că investițiile nu ar putea fi realizate în lipsa acestei finanțări, iar rezultatele și beneficiile proiectelor sunt cruciale pentru dezvoltarea viitoare a întreprinderilor.

În cazul OS 1.1, nu au fost lansate apeluri de proiecte până în acest moment, întrucât intervențiile din cadrul acestui obiectiv prezintă un grad de complexitate ridicat și este necesară consultarea, în prealabil, a tuturor potențialilor actori cheie implicați. De altfel, pentru definitivarea direcțiilor principale de

investiții, pe parcursul anului 2024 au existat numeroase consultări cu actorii cheie, fiind derulat inclusiv un apel de idei de proiecte.

La nivelul OS 1.4, nu au fost lansate apeluri de proiecte dedicate specific acestui obiectiv. Cu toate acestea, conform regulamentului și Cadrului de performanță, investițiile pentru dezvoltarea competențelor în domeniile de specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat au fost propuse a fi realizate în complementaritate cu intervențiile OS 1.3. Din acest motiv, două dintre apelurile OS 1.3 (dedicate IMM-urilor și microîntreprinderilor) includ și intervențiile OS 1.4, având criterii specifice de selecție pentru dezvoltarea competențelor angajaților.

Totodată, în acest moment, au fost deja elaborate metodologiile și criteriile de evaluare pentru lansarea suplimentară a unor apeluri de proiecte, deja programate () – aprobate prin reuniunea Comitetului de Monitorizare din 17.10.2024, fiind așteptată avizarea schemelor de către Consiliul Concurenței. Astfel, se estimează lansarea acestora în anul 2025³.

În continuare, este prezentată situația apelurilor de proiecte lansate până în prezent la nivelul P1.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
1.3	PRSVO/152/PRSV O_P1/OP1	Îmbunătățirea competitivității și a inovării în IMM-uri	Competitiv cu termen-limită de depunere	79.968.823,00	02.04.2024	02.05.2024
	PRSVO/217/PRSV O_P1/OP1	Îmbunătățirea competitivității și a inovării în microîntreprinderi	Competitiv cu termen-limită de depunere	49.631.766,00	25.06.2024	10.08.2024
	PRSVO/304/PRSV O_P1/OP1/RSO1.3/PRSVO_A5	Structuri de afaceri - incubatoare de afaceri - Etapizate	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	2.572.399,00	08.05.2024	19.06.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității 1 este prezentată în tabelul următor:

Obiectiv specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte respinse	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte aprobate	Nr. proiecte în contractare	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte revocate și reziliate
1.3-1.4	563	78	0	397	36	52	0

Situația financiară:

³ Conform informațiilor din calendarul de lansare și a interviurilor realizate cu AM.

Obiectivul specific	Alocarea financiară conform programului (UE + CN) (euro)	Valoare nerambursabilă proiecte depuse	Procent valoare nerambursabilă proiecte depuse din alocare OS	Valoare nerambursabilă proiecte contractate (euro)	Procent valoare nerambursabilă proiecte contractate din alocare OS	Plăți către beneficiari (euro)	Procent plăți efectuate către beneficiari
1.3	181.207.058,82	292.853.420,84	161,61%	44.617.621,33	24,62%	0,00	0,00%

Printre modificările programului, aprobate prin DECIZIILE nr. 21 bis/20.12.2023 și 36/26.04.2024, se numără introducerea unui nou domeniu de specializare inteligentă pe OS 1.1, respectiv Sănătate și Wellness și actualizarea țintelor indicatorilor RCO 01 Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari), RCO 02 Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi, RCR01 și RCR03 - Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese, ca urmare a intrării în vigoare a noului regulament de minimis.

Totodată, s-a eliminat referința la OS 1.4 deoarece pentru parcuri industriale/incubatoare de afaceri nu se va utiliza acest OS;

- A fost eliminat indicatorul RCR19, deoarece companiile nu sunt beneficiarii direcți ai intervențiilor. S-a introdus un indicator specific de rezultat pentru intervenția dedicată parcurilor industriale: PSR04 – Număr întreprinderi rezidente în parcul industrial, Valoare țintă: 40; în consecință, a fost revizuită valoarea țintă pentru RCR 19 - Întreprinderi cu cifră de afaceri crescută; astfel, RCR 19 va fi utilizat pentru operațiunea Competitivitate și inovare în microîntreprinderi și IMM-uri și pentru Instrumente financiare (valoarea 200 întreprinderi).
- Introducerea unui indicator specific de program: PSO01 – Companii rezidente parc industrial (nr. de IMM-uri localizate in parc) indicator de rezultat pentru intervenția dedicată parcurilor industriale.

Stadiul indicatorilor de realizare și rezultat

În ceea ce privește atingerea indicatorilor, situația este prezentată în cadrul tabelelor următoare:

Indicatori de realizare RSO 1.3:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	0	446	51

RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	0	305	51
RCO03	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare	întreprinderi	0	141	-
RCO15	Capacități create pentru pepinierele de afaceri	întreprinderi	0	48	1
PSO 01	Infrastructuri de afaceri pentru IMM-uri	Infrastructuri de afaceri	0	4	-

Indicatori de rezultat RSO 1.3

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
PSR04	Număr întreprinderi rezidente în parc industrial	Număr	0	45	0
RCR01	Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin	ENI anual	0	450	0
RCR18	IMM-uri care utilizează servicii ale unor pepiniere de afaceri după crearea pepinierelor	întreprinderi/an	0	29	16
RCR19	Întreprinderi cu cifră de afaceri crescută	întreprinderi	0	200	51

Indicatori de realizare RSO 1.4:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	53	167	51
RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	53	167	51
RCO16	Participarea părților interesate instituționale la procese de descoperire antreprenorială	Participarea părților interesate instituționale	23	45	18

RCO101	IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat	întreprinderi	53	167	51
PSO 02	Entități publice de cercetare care investesc în competențe pentru specializarea inteligentă, pentru tranziția industrială și antreprenariat	entități	0	10	0

Indicatori de rezultat RSO 1.4

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
PSR01	Angajați din entități publice de cercetare care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat	Persoane	0	100	0
RCR98	Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenariat, ecologice, altele)	Participanți	0	500	205

În cazul OS 1.3, nu au fost stabilite obiective de etapă pentru indicatorii de realizare, având în vedere lansarea destul de târzie a apelurilor de proiecte și perioada suficient de îndelungată până la semnarea efectivă a contractelor, astfel că rezultatele nu puteau fi atinse până la finalul anului 2024.

Raportat la indicatorii RCO01 și RCO02 (întreprinderi care beneficiază de sprijin), există premisele de atingere a Țintelor finale datorită interesului crescut pentru acest tip de finanțare (563 de proiecte depuse). În acest moment, 485 de proiecte sunt fie aprobate (397), fie în contractare (36), fie deja contractate (52), peste Țintele stabilite pentru anul 2029. Cu toate acestea, pot exista dificultăți din punct de vedere financiar, întrucât cele 485 de proiecte însumează o valoare eligibilă de aproximativ 260 mil. euro, cu mult peste alocarea inițială (132 mil. euro).

Referitor la indicatorii privind utilizarea instrumentelor financiare (RCO03), incubatoare și pepiniere de afaceri, apeluri de proiecte dedicate vor fi lansate în perioada următoare.

Totodată, din analiza datelor de monitorizare, se constată că la nivelul OS 1.3, există dificultăți în monitorizarea și raportarea sumelor incluse pe domeniul de intervenție 040 - Eficiență energetică și proiecte demonstrative în IMM-uri. În acest caz, niciun beneficiar nu a selectat codul de intervenție 040, deși a existat condiția de eligibilitate privind măsuri de eficiență energetică. În această situație, se recomandă transferarea sumelor alocate la nivelul codului de intervenție 040, către codul de intervenție 021. Prin această modificare, contribuția la obiectivele legate de schimbări climatice este diminuată, însă nu într-un mod substanțial (realocare de aproximativ 2 mil. Euro). La nivel de program, diminuarea contribuției se compensează prin realocarea propusă de la nivelul OS 2.7 la OS 2.1, prin care se realizează transferul sumelor către codul de intervenție 045 – cu contribuție la obiectivele de mediu și obiectivele privind schimbările climatice.

În cazul OS 1.4, nu au fost lansate apeluri distincte pentru acest obiectiv, însă, îmbunătățirea competențelor angajaților a fost vizată la nivelul apelurilor de proiecte lansate în cadrul OS 1.3 (cele dedicate IMM-urilor și microîntreprinderilor). Astfel, toate obiectivele de etapă prezintă un grad satisfăcător de atingere din perspectiva contractelor semnate (peste 90%) și există toate premisele pentru atingerea țintelor finale, având în vedere proiectele deja aprobate și cele contractate.

Pe de altă parte, dacă în cazul tuturor indicatorilor referitori la mediul privat există o situație favorabilă, pentru indicatorii aferenți mediului public (PSO02, RCR98), este necesară o analiză ulterioară lansării apelurilor de proiecte.

În cazul OS 1.1, nu au fost lansate apelurile de proiecte – și în acest caz, acestea sunt programate pentru perioada imediat următoare.

Concluzii generale și măsuri corective propuse

La nivelul priorității 1, există progrese semnificative în lansarea apelurilor de proiecte, aprobarea și contractarea acestora în cazul OS 1.3, însă stadiul de implementare al proiectelor este încă unul incipient. Astfel, se constată un interes extrem de ridicat din partea mediului privat de accesare a finanțărilor, valorile proiectelor depuse și a celor aprobate depășind cu mult alocarea inițială. Mai mult, există premisele pentru atingerea țintelor indicatorii de realizare și rezultat, însă finanțarea disponibilă pare insuficientă pentru acoperirea nevoilor existente. Din aceste considerente, se recomandă o realocare a eventualelor sume disponibile, pentru suplimentarea alocării financiare a Priorității 1, OS 1.3.

O situație favorabilă se înregistrează și în cazul OS 1.4, multe dintre proiectele dedicate IMM-urilor și microîntreprinderilor acoperind componenta de dezvoltare a competențelor angajaților. Cu toate acestea, rămân neacoperite intervențiile referitoare la specializarea angajaților din mediul public.

Este deja programată lansarea apelurilor de proiecte viitoare, care vor acoperi toate domenii de intervenție vizate de prioritatea 1, rămase neacoperite. În aceste cazuri, este recomandată o accelerare a procesului de verificare, aprobare și contractare a cererilor de finanțare.

Prioritate: P2. Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor

Prioritatea 2 surprinde obiectivul specific OS 1.2 și contribuie la Obiectivul de Politică 1 - *O Europă mai competitivă și mai inteligentă*.

- **Apeluri de proiecte lansate:** au fost lansate 2 apeluri de proiecte la nivelul OS 1.2, reprezentând 100% din alocarea financiară totală pentru Prioritatea 2, ambele în a doua jumătate a anului 2024;
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a contractelor semnate (4 contracte) până la data de 31.12.2024 este de peste 2 milioane EUR, o valoare redusă până în acest moment, însă, vin în completare proiecte deja aprobate și în contractare (47 de proiecte);
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți într-o pondere redusă (sub 1%), din cauza stadiului incipient de implementare.

Apelul de proiecte dedicat mediului public a înregistrat un interes crescut, fiind depuse 32 de proiecte, cu o valoare totală eligibilă de peste 18 mil. euro, cu 35% peste alocarea inițială de 13,3 mil. euro. Dintre acestea, doar 4 au fost contractate până în prezent, dar alte 19 se află în stadii avansate de contractare și alte 7 sunt deja aprobate. Din cercetarea realizată pe teren (interviuri), nevoile de digitalizare ale instituțiilor locale rămân unele pregnante, iar beneficiile potențiale aduse cetățenilor sunt unele semnificative. Distinct, una dintre recomandările primite din partea actorilor cheie constă în necesitatea unei alocări financiare mai ridicate în cazul proiectelor derulate de către Municipiile Reședință de Județ, comparativ cu Autoritățile din localități de dimensiuni mai mici.

Pe de altă parte, în cazul apelului dedicat digitalizării IMM-urilor, interesul este unul scăzut. Au fost depuse 68 de cereri de finanțare, cu o valoare totală eligibilă de sub 5,5 mil. euro (26% din alocarea inițială). Dintre acestea, 38 se află în evaluare și 21 sunt deja aprobate. Deși interesul companiilor pentru îmbunătățirea performanței economice și creșterea competitivității este unul ridicat (vizibil în cazul accesărilor pe Prioritatea 1, OS 1.3), aceștia nu consideră finanțarea strict a proceselor de digitalizare ca fiind o oportunitate la fel de mare ca finanțările care acoperă o arie mai mare de activități. O altă explicație constă în faptul că există deja numeroase alte surse de finanțare (la nivel național), prin care este sprijinită digitalizarea IMM-urilor.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
1.2	PRSV0/241/PRS VO_P2/OP1/RSO 1.2/PRSV0_A8	Digitalizare în folosul IMM-urilor	competitiv	21.126.000	25.06.2024	24.08.2024
	PRSV0/224/PRS VO_P2/OP1/RSO 1.2/PRSV0_A9	Digitalizare în folosul cetățenilor	competitiv	13.361.136,00	22.03.2024	22.06.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității 2 este prezentată în tabelul următor

Obiectiv specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte respinse	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte aprobate	Nr. proiecte în contractare	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte revocate și reziliate
1.2	100	11	38	28	19	4	0

Situația financiară:

Obiectiv specific	Alocarea financiară conform programului (UE + CN) (euro)	Valoare nerambursabilă proiecte depuse	Procent valoare nerambursabilă proiecte depuse din alocare OS	Valoare nerambursabilă proiecte contractate (euro)	Procent valoare nerambursabilă proiecte contractate din alocare OS	Plăți către beneficiari (euro)	Procent plăți efectuate către beneficiari
1.2	34.487.136,00	22.622.949,61	65,60%	2.315.053,62	6,71%	28.022,73	1,21%

Stadiul indicatorilor de realizare și rezultat

Situația atingerii indicatorilor este prezentată în cadrul tabelelor următoare.

Indicatori de realizare RSO 1.2:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operatiuni selectate 31.12.2024
RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	56	281	-
RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	56	281	-

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO13	Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi	euro	1.394.416,00	13.943.160,00	-
RCO14	Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale	instituții publice	0	28	4

Indicatori de rezultat RSO 1.2

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCR11	Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate	utilizatori/an	0	79.346	11.750
RCR13	Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	întreprinderi	0	281	0

În cazul mediului public, în acest moment, se înregistrează numai 4 contracte semnate, iar indicatorii sunt departe de țintele finale. Cu toate acestea, prin proiectele deja aprobate, se estimează că toate țintele vor fi atinse la finalul perioadei de implementare.

Pe de altă parte, raportat la indicatorii aferenți mediului privat, nu există proiecte contractate în acest moment, dar există 59 de proiecte aprobate și în evaluare. Cu toate acestea, potențialele rezultate pe care le pot aduce aceste proiecte sunt departe de țintele finale propuse și nu există alte premise optimiste pentru atingerea indicatorilor.

Concluzii generale și măsuri corective propuse

Referitor la digitalizarea mediului public, nevoile din sector rămân unele pregnante. De altfel, se constată interesul crescut al beneficiarilor și o supra-depunere la nivelul priorității. Deși puține proiecte au fost contractate, multe altele se află în fazele finale de semnare a contractelor.

În schimb, interesul IMM-urilor pentru finanțarea digitalizării este unul scăzut, cu doar 26% din alocarea inițială accesată. Companiile prioritizează finanțările care acoperă o gamă mai largă de activități, iar alternativele existente la nivel național reduc atractivitatea acestui apel. Astfel, se recomandă realocarea

fondurilor neutilizate în cadrul acestui apel - "Digitalizarea în folosul IMM-urilor", către alte priorități și obiective specifice de la nivelul programului, care prezintă un interes și un grad de absorbție al fondurilor mai ridicat (Ex. P1, OS 1.3, OS 1.6).

Prioritate: P3. Eficiență energetică și infrastructură verde

Prioritatea 3 din cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 cuprinde 2 obiective specifice, respectiv RSO 2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și RSO2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare, care contribuie la Obiectivul de Politică 2 - *O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile.*

Primul apel de proiecte în cadrul Priorității 3. RSO 2.1, a fost lansat în iulie 2023, în vreme ce primul apel de proiecte în cadrul RSO 2.7 a fost lansat în luna septembrie 2023.

Analiza stadiului implementării **OS 2.1 la 31.12.2024** evidențiază următoarele constatări:

- **Apeluri de proiecte lansate:** au fost lansate 3 apeluri de proiecte, a căror valoare financiară totală reprezintă aproximativ 80,98% din alocarea financiară totală pentru OS 2.1.
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate din bugetul total alocat (UE+CN) OS 2.1 reprezenta 76,40%, în vreme ce valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse reprezenta 85,58% din bugetul total alocat acestui OS.
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți în valoare de 5.122.242,79 EUR, reprezentând 3,50% din totalul valorii contractate în cadrul acestui OS.

În ceea ce privește **OS 2.7, la 31.12.2024** se remarcă următoarele:

- **Apeluri de proiecte lansate:** au fost lansate 4 apeluri de proiecte, a căror valoare financiară totală acoperă întreaga alocare financiară totală pentru OS 2.7.
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate în cadrul OS 2.7 era de 48,37% din bugetul total alocat la nivelul acestui obiectiv specific, în vreme ce valoarea nerambursabilă a proiectelor depuse reprezenta 79,29% din bugetul total alocat acestui OS.
- **Plăți efectuate:** la nivelul OS 2.7, la data de 31.12.2024 nu se înregistrau plăți către beneficiari.

Se constată așadar că la data de 31.12.2024, Prioritatea 3 înregistra progrese notabile în lansarea apelurilor de proiecte și contractarea proiectelor (în special în ceea ce privește OS 2.1), dar nu s-au realizat progrese

semnificative în realizarea plăților, procentul plăților efectuate către beneficiari fiind de 3,50% în cazul OS 2.1 și de 0% în cazul OS 2.7. Acest nivel al efectuării plăților este explicat de stadiul incipient în care se aflau proiectele contractate în cadrul acestor obiective specifice la finalul anului 2024.

În cazul OS 2.7, apelurile dedicate municipiilor și orașelor au beneficiat de un interes redus din partea beneficiarilor. Astfel, chiar dacă valoarea apelurilor lansate acoperă întreaga alocare financiară de la nivelul obiectivului, valoarea proiectelor contractate reprezintă sub 50% din alocarea financiară totală, alocarea financiară pe acest OS neputând fi absorbită nici în condițiile în care toate proiectele depuse ar fi contractate. Lansarea unor noi apeluri de proiecte nu reprezintă o soluție care ar putea asigura o creștere a ratei de absorbție la nivelul acestui obiectiv specific, întrucât nu există interes din partea potențialilor beneficiari (această constatare este susținută de faptul că anumite apeluri, deși au fost relansate, au continuat să prezinte un interes redus, în vreme ce pe apelul dedicat municipiilor nu a fost depus niciun proiect). Interesul redus al potențialilor beneficiari pentru depunerea de proiecte pentru obținerea de finanțare în cadrul OS 2.7 poate fi justificat de limitările impuse la nivelul programului, derivate din necesitatea respectării cadrului legislativ în domeniul spațiilor verzi din România (*Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane, republicată, cu modificările și completările ulterioare*), care prevede că suprafața opacă nu trebuie să depășească 10% din suprafața de intervenție a proiectului și faptului că bugetul aferent acestei intervenții pe suprafață opacă nu trebuie să depășească 15% din bugetul întregului proiect.

Prin urmare, se recomandă transferarea sumelor neconsumate aferente OS 2.7 (inclusiv sumele rezervate în cadrul Cuantumului de Flexibilitate) pentru finanțarea proiectelor aferente listei de rezervă aferente apelului *“Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice”*, OS 2.1, care în prezent au fost finanțate din cadrul Bugetului de Stat, precum și lansarea unui nou apel *“Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice – Apel 2”*, având în vedere interesul deosebit manifestat la nivel regional pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice.

Interviurile organizate cu beneficiarii intervențiilor OS 2.1 confirmă nevoile pregnante de îmbunătățire a performanțelor energetice a clădirilor publice, având în vedere creșterea semnificativă a costurilor alocate din bugetul instituțiilor pentru plata energiei. Interviurile au relevat, de asemenea, faptul că deși există surse alternative de finanțare a intervențiilor de creștere a eficienței energetice – de exemplu, prin Componenta 5, valul renovării, PNRR, este preferată finanțarea prin PR SV Oltenia, pe de o parte pentru că există limitări legate de eligibilitate (prin PNRR sunt eligibile doar clădirile aflate în domeniul public al statului), iar pe de altă parte pentru că beneficiarii consideră că în cazul PNRR comunicarea este mai greoaie, nu există la fel de multă transparență și etapele de verificare și implementare sunt foarte anevoioase.

În continuare sunt ilustrate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor pentru fiecare obiectiv specific din cadrul Priorității 3.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
2.1	PR SVO/19/PRSV O P3/OP2/RSO2.1/P RSV O A14	OPERAȚIUNEA A - Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie	Competitiv cu depunere continuă și cu termen de închidere a apelului	137.133.071,00	27.07.2023	12.09.2024
	PRSV O/301/PRSV O_P3/OP2/RSO2.1/PRSV O_A14	Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie ETAPIZATE	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	16.048.784,00	08.05.2024	19.06.2024
	PRSV O/300/PRSV O_P3/OP2/RSO2.1/PRSV O_A15	Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice ETAPIZATE	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	1.993.001,50	08.05.2024	11.09.2024
2.7	PRSV O/96/PRSV O_P3/OP2/RSO2.7/PRSV O_A21	Sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea sau extinderea infrastructurii verzi-albastre apel dedicat MRJ _ Dr Tr Severin	necompetitiv	9.615.190,00	01.09.2023	29.11.2024
		Sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea infrastructurii verzi-albastre MRJ _ Rm Vâlcea	necompetitiv	10.216.700,00		
		Sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea infrastructurii verzi-albastre MRJ _ Craiova	necompetitiv	19.893.960,00		
		Sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea infrastructurii verzi-albastre MRJ _ Târgu Jiu	necompetitiv	9.021.400,00		
		Sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea infrastructurii verzi-albastre MRJ _ Slatina	necompetitiv	8.367.110,00		
	PRSV O/90/PRSV O_P3/OP2/RSO2.7/PRSV O_A21	Sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea infrastructurii verzi-albastre apel dedicat Municipii	competitiv	10.544.188,00	01.09.2023	01.03.2024
	PRSV O/85/PRSV O_P3/OP2/RSO2.7/PRSV O_A21	Sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea infrastructurii	Competitiv cu depunere continuă și cu	20.209.694,00	01.09.2023	01.03.2024

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
		verzi-albastre apel dedicat ORAȘE (APELUL I)	termen de închidere a apelului			
	PRSV0/275/PRSV O_P3/OP2/RSO2.7/PRSV0_A21	Sprrijin pentru conservarea, îmbunătățirea infrastructurii verzi-albastre apel dedicat ORAȘE (APELUL II)	Competitiv cu depunere continuă și cu termen de închidere a apelului		28.05.2024	08.07.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității 3 este prezentată în tabelul următor:

Obiectiv specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte respinse	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte aprobate	Nr. proiecte în contractare	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte revocate și reziliate
2.1	86	10	0	0	0	76	0
2.7	18	1	3	3	2	9	0

Situația financiară:

Obiectiv specific	Alocarea financiară conform programului (UE + CN) (euro)	Valoare nerambursabilă proiecte depuse	Procent valoare nerambursabilă proiecte depuse din alocare OS	Valoare nerambursabilă proiecte contractate (euro)	Procent valoare nerambursabilă proiecte contractate din alocare OS	Plăți către beneficiari (euro)	Procent plăți efectuate către beneficiari
2.1	191.603.530,00	163.978.624,20	85,58%	146.386.406,39	76,40%	5.122.242,79	3,50%
2.7	87.868.236,00	69.669.249,68	79,29%	42.497.712,34	48,37%	-	0,00%

Printre modificările programului, cu relevanță crescută în ceea ce privește Prioritatea 3, se numără următoarele modificări, aprobate prin deciziile 21 bis/20.12.2023 și 36/26.04.2024:

- Au fost preluate proiectele etapizate pe POR 2014-2020, în baza articolului 118a din Regulamentul (UE) 2021/1060 consolidat.
- Au fost revizuite țintele pentru indicatorii RCO 18, RCO 19, RCR 26 și RCR 29.

Stadiul indicatorilor de realizare și rezultat

Din perspectiva situației atingerii indicatorilor, situația este prezentată în cadrul tabelelor următoare:

Indicatori de realizare RSO 2.1:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO18	Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită	locuințe	0	3.745	213
RCO19	Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită	metri pătrați	0	244.424	154.061

Indicatori de rezultat RSO 2.1

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCR26	Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.)	MWh/an	156.423,70	62.951,12	9.608,17
RCR29	Emisii de gaze cu efect de seră estimate	echivalent tone de CO ₂ /an	25.397,00	9.208,19	896,51

Indicatori de realizare RSO 2.7:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO36	Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice	Hectare	0	103	33,53
RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor dedezvoltare teritorială integrată	persoane	0	779.569	585.570
RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0	11	7

Indicatori de rezultat RSO 2.7:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCR95	Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite	Persoane	0	587.992	255.275,80

În cazul priorității 3, nu au fost stabilite obiective de etapă pentru indicatorii de realizare, având în vedere tipologia proiectelor și durata foarte lungă de implementare a acestui tip de proiecte, dar și lansarea destul de târzie a primelor apeluri de proiecte. În plus, în cazul RCO74 și RCO75, cuantificarea indicatorilor se realizează în corelare cu finalizarea proiectelor de dezvoltare urbană aferente strategiilor integrate teritoriale.

În ceea ce privește RSO 2.1, proiectele deja semnate până la finalul lunii decembrie 2024 (76), vor contribui în mare măsură la atingerea valorii țintă stabilite pentru anul 2029, pentru *RCO19 Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită*, care pare ca va atinge cel puțin 63% din ținta propusă, dar într-o măsură redusă la ținta indicatorului *RCO18 - Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită*, care este setată la 3.745 locuințe (contribuția așteptată din partea proiectelor contractate fiind de doar 5,68%). Trebuie ținut cont de faptul că în cazul indicatorului RCO18, până în prezent, a fost lansat un singur apel de proiecte, pentru proiectele etapizate din perioada anterioară de programare și cu o valoare alocată redusă (aproximativ 2 milioane euro). Cu toate acestea, se estimează lansarea unui apel distinct care să vizeze direct performanța energetică a locuințelor, în valoare de aproximativ 38 milioane euro, astfel încât există premise favorabile pentru atingerea valorilor țintă. În ceea ce privește *RCO19 Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită*, dacă se va lua în considerare recomandarea de transferare a sumelor neconsumate din cadrul P3, OS 2,7 pentru finanțarea proiectelor aferente listei de rezervă aferentă apelului “Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice”, precum și lansarea unui nou apel “Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice – Apel 2”, se vor crea premisele necesare pentru atingerea indicatorului.

Pentru RSO 2.7, proiectele contractate la 31.12.2024 (9), au o contribuție potențială redusă la atingerea țintei RCO36 (de 32,55%) și medie spre ridicată la atingerea țăntelor pentru RCO74 (75,11%) și RCO75 (63,63%), însă trebuie ținut cont de faptul că la momentul elaborării raportului mai existau 8 proiecte în evaluare, aprobate și în contractare, astfel că cel puțin în cadrul RCO74 și RCO75, se estimează că valorile țintă propuse pentru anul 2029 vor putea fi atinse.

Interviurile derulate cu beneficiarii proiectelor finanțate în cadrul Priorității 3 a PR SV Oltenia, arată că deși stadiul incipient al implementării proiectelor nu permite o evaluare exactă a potențialului proiectelor de îndeplinire a obiectivelor și indicatorilor, chiar și în situațiile în care există ușoare întârzieri în implementare

(pe fondul întârzierilor generate de desfășurarea procedurilor de achiziții publice), beneficiarii sunt încrezători că până la finalul perioadei de implementare, indicatorii vor fi atinși. Principala provocare identificată în atingerea țintelor indicatorilor este reprezentată de creșterea prețurilor pe piață.

Concluzii generale și măsuri corective propuse

La nivelul Priorității 3, se observă progrese semnificative în ceea ce privește lansarea apelurilor de proiecte și contractarea proiectelor, în special pentru OS 2.1, însă implementarea efectivă și efectuarea plăților rămân într-un stadiu incipient, având în vedere data demarării proiectelor. În cazul OS 2.7, interesul scăzut al beneficiarilor, coroborat cu limitările impuse de legislația națională privind spațiile verzi, a condus la o contractare sub așteptări, ceea ce pune sub semnul întrebării absorbția integrală a alocării financiare.

Prin urmare, se propune realocarea fondurilor neutilizate din OS 2.7 către OS 2.1, pentru finanțarea proiectelor aflate pe lista de rezervă a apelului „Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice” și lansarea unui nou apel în acest domeniu, având în vedere cererea ridicată și impactul pozitiv al acestor investiții, care susțin nevoile de îmbunătățire a performanțelor energetice a clădirilor, pe fondul creșterii semnificative a costurilor asociate consumului de energie.

Prioritate: P4. Mobilitate urbană durabilă

Prioritatea 4 din cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 promovează mobilitatea urbană multimodală, prin intervenții destinate dezvoltării și optimizării sistemelor de transport public (inclusiv prin achiziționarea de mijloace de transport cu zero emisii), îmbunătățirii stațiilor de transport public existente și creării de infrastructuri pentru combustibili alternativi, dar și intervenții dedicate infrastructurii pentru deplasări nemotorizate (trasee pietonale, infrastructură pentru ciclism etc.).

OS 2.8, finanțat în cadrul acestei priorități, contribuie la Obiectivul de Politică 2: O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile.

Până la finalul anului 2024, au fost lansate șase apeluri de proiecte, cu o valoare totală care depășește 119 mil euro. Primele trei apeluri de proiecte, corespunzătoare OS 2.8, au fost lansate în luna ianuarie 2024, al patrulea apel, dedicat proiectelor etapizate, în luna mai 2024, iar ultimele două apeluri, în luna iulie a aceluiași an.

Analiza progresului implementării la nivelul Priorității 4, până la data de 31 decembrie 2024, evidențiază nu doar stadiul avansat al lansării apelurilor de proiecte, dar și situația favorabilă a proceselor care vizează depunerea, aprobarea și contractarea proiectelor. Se constată, cu toate acestea, valoarea scăzută a plăților

efectuate către beneficiari, situație justificată de gradul redus de maturitate al proiectelor contractate, cele mai multe dintre aceasta aflându-se în etapele inițiale ale realizării investițiilor planificate.

Analiza datelor de monitorizare facilitează identificarea următoarelor constatări cheie privind implementarea Priorității 4:

- **Apeluri de proiecte lansate:** cele 6 apeluri de proiecte lansate au atras 32 de aplicații depuse, dintre care 16 sunt contractate, 6 se află în evaluare, iar 5 sunt aprobate. Valoarea cererilor de finanțare depuse **depășește cu aproximativ 30%** alocarea financiară totală pentru această prioritate, evidențiind interesul ridicat al solicitanților pentru acest tip de intervenții. Informațiile colectate în cadrul interviurilor cu beneficiarii OS 2.8 au relevat faptul că deși există surse alternative de finanțare pentru anumite componente ale proiectelor – de exemplu, prin PNRR sunt finanțate punctele de reîncărcare pentru vehicule electrice (Componenta 10, Investiția 1.3) – acestea nu acoperă celelalte categorii de investiții necesare, precum sistemele de digitalizare pentru transportul urban, construcția terminalelor, crearea infrastructurii pentru transportul nemotorizat etc.
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a contractelor semnate este de 58.326.263,80 euro, ceea ce corespunde unei ponderi de 48,84% din bugetul total alocat OS 2.8. Cu toate acestea, dacă este luată în considerare și valoarea nerambursabilă a proiectelor aprobate, de 29.989.506,03 euro, se constată că fondurile alocate mobilității urbane durabile prezintă premise favorabile să fie angajate în proporție de 73,95%.
- **Plăți efectuate:** s-au realizat plăți către beneficiari în valoare de 6.851.975,28 euro, reprezentând doar 11,75% din totalul valorii nerambursabile a proiectelor contractate în cadrul OS 2.8.

În continuare sunt ilustrate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor la nivelul Priorității 4.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
2.8	PRSV0/181/PRSV O_P4/OP2/RSO2.8 /PRSVO_A22	Sprijin pentru transport urban sustenabil și durabil apel dedicat ORAȘELOR (APELUL I)	Competitiv cu depunere continuă și cu termen de închidere a apelului	21.233.951,00	15.01.2024	15.05.2024
	PRSV0/445/PRSV O_P4/OP2/RSO2.8 /PRSVO_A22	Sprijin pentru transport urban sustenabil și durabil apel dedicat ORAȘELOR (APELUL II)	Competitiv cu termen-limită de depunere		08.07.2024	08.11.2024
	PRSV0/303/PRSV O_P4/OP2/RSO2.8 /PRSVO_A22	Sprijin pentru transport urban sustenabil și durabil - ETAPIZATE	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	18.016.189,00	08.05.2024	19.06.2024

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
	PRSV0/185/PRSV O_P4/OP2/RSO2.8 /PRSV0_A22	Sprîjin pentru transport urban sustenabil și durabil apel dedicat municipiilor - APELUL I	Competitiv cu termen-limită de depunere	11.078.583,00	15.01.2024	15.05.2024
	RSVO/446/PRSV0_P4/OP2/RSO2.8/P RSVO_A22	Sprîjin pentru transport urban sustenabil și durabil APELUL DE PROIECTE NR. II Dedicat Municipiilor	Competitiv cu termen-limită de depunere		08.07.2024	08.11.2024
	PRSV0/188/PRSV O_P4/OP2/RSO2.8 /PRSV0_A22	Sprîjin pentru transport urban sustenabil și durabil MRJ_Craiova	necompetitiv cu depunere la termen	20.902.218,00	15.01.2024	15.12.2024
		Sprîjin pentru transport urban sustenabil și durabil MRJ_Drobeta Turnu Severin	necompetitiv cu depunere la termen	10.102.501,00		
		Sprîjin pentru transport urban sustenabil și durabil MRJ_Slatina	necompetitiv cu depunere la termen	8.791.165,00		
		Sprîjin pentru transport urban sustenabil și durabil MRJ_Râmnicu Vâlcea	necompetitiv cu depunere la termen	10.734.494,00		
		OS 2.8 Sprîjin pentru transport urban sustenabil și durabil apel dedicat MRJ Târgu Jiu	necompetitiv cu depunere la termen	9.478.613,00		

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității 4 este prezentată în tabelul următor.

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte respinse	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte aprobate	Nr. proiecte în contractare	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte revocate și reziliate
2.8	32	4	6	5	1	16	0

Situația financiară:

Obiectivul specific	Alocarea financiară conform programului (UE + CN) (euro)	Valoare nerambursabilă proiecte depuse	Procent valoare nerambursabilă proiecte depuse din alocare OS 2.8	Valoare nerambursabilă proiecte contractate (euro)	Procent valoare nerambursabilă proiecte contractate din alocare OS 2.8	Plăți către beneficiari (euro)	Procent plăți efectuate către beneficiari
2.8	119.430.211,00	154.414.848,64	129,29%	58.326.263,80	48,84%	6.851.975,28	11,75%

Modificările programului aprobate prin Decizia nr. 21 bis/20.12.2023 și Decizia nr. 36/26.04.2024 au avut impact și asupra Priorității 4, respectiv:

- Preluarea proiectelor etapizate din POR 2014-2020 a avut impact asupra valorii financiare alocate; Din același considerent, a fost introdus un nou domeniu de intervenție – Cod 093 – *Alte drumuri reconstruite sau modernizate (autostrăzi, drumuri naționale, regionale sau locale)*, cu o alocare de 4.802.500 euro.
- Revizuirea codurilor de intervenție din Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială, având în vedere preluarea proiectelor etapizate din POR 2014-2020 care nu pot fi încadrate în instrumentul teritorial, prin adăugarea codului 26. Municipii, orașe și suburbii. În Prioritatea 4 vor fi preluate proiecte de mobilitate care provin din POR 2014-2020, PI 3.2. Conform Ghidului Specific, nu există obligația ca proiectul să facă parte dintr-o strategie. În PR SV 2021-2027, Prioritatea 4 este sub Instrumentul Teritorial, ceea ce a presupus inițial selectarea codului 18 - Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii și codului 19 - Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale (pentru situația în care teritoriul era zonă urbană funcțională. În contextul preluării proiectelor etapizate (din PI 4.1 și PI 3.2), s-a propus ca toate proiectele etapizate să intre sub codul 26.
- Revizuirea alocărilor codurilor de intervenție, totalul alocării FEDR la nivelul Priorității 4 fiind de 105.583.672,00 euro;
- Adăugarea indicatorilor specifici PSO 04 – Străzi urbane reabilitate - etapa 2 (valoare țintă 20,90) și PSO 03 Infrastructuri pentru transportul public colectiv (valoare țintă – 5);

Stadiul indicatorilor de realizare și rezultat

Din perspectiva situației atingerii indicatorilor, situația este prezentată în cadrul tabelelor următoare.

Indicatori de realizare RSO 2.8:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	0	1.888	1.834
RCO58	Piste ciclabile care beneficiază de sprijin	km	0	99,53	37,36
RCO59	Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	puncte de realimentare/reîncărcare	0	76	24
RCO60	Orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	orașe mari și mici	0	13	10

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0	779.569	196.834
RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0	11	6
PSO 03	Infrastructuri pentru transportul public colectiv	Nr	0	6	6
PSO 04	Străzi urbane reabilite - etapa 2	Km	0	20,90	-

Indicatori de rezultat RSO 2.8

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCR62	Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate	utilizatori/an	10.207.543	10.221.137	10.437.304,27
RCR64	Număr anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	utilizatori/an	0	814.753	777.571,00

În cadrul priorității 4, nu au fost stabilite obiective de etapă la nivelul indicatorilor de realizare, având în vedere caracterul complex al proiectelor și perioada îndelungată necesară pentru implementarea acestora. Efectele intervențiilor finanțate vor putea fi cuantificate într-o etapă ulterioară, odată cu atingerea unui nivel mai avansat de maturitate și progres în realizarea investițiilor.

Cu toate acestea, încă de la momentul elaborării prezentei evaluări, se poate constata că proiectele contractate până la finalul anului 2024 prezintă premise favorabile către o contribuție ridicată la atingerea Țintelor finale, în special în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public colectiv (100%), capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (97,13%), respectiv numărul de orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate (76,92%). Pe de altă parte, realizările preconizate la nivelul proiectelor contractate, în privința nr. km de piste ciclabile care beneficiază de sprijin și a infrastructurii pentru combustibili alternativi indică progrese mai lente față de Țintele anului 2029.

Referitor la indicatorii de rezultat, prin proiectele contractate se estimează că numărul anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate va fi mai ridicat decât cel așteptat (102,11%), iar numărul utilizatorilor de piste ciclabile va fi foarte aproape de ținta finală (95,43%).

Evaluarea calitativă a informațiilor colectate prin instrumentele de cercetare participativă arată că, în pofida stadiului relativ incipient de implementare în care se află majoritatea proiectelor contractate la nivelul Priorității 4, beneficiarii estimează că obiectivele și indicatorii planificați la nivelul proiectelor vor fi îndeplinite. Experiența anterioară a beneficiarilor cu implementarea unor proiecte similare în domeniul mobilității urbane, finanțate prin POR 2014-2020, reprezintă unul dintre factorii facilitatori, care contribuie la realizarea optimă a intervențiilor și la atingerea rezultatelor preconizate. Ați factori favorizanți, invocați de beneficiari, sunt relația de parteneriat și buna colaborare cu reprezentanții AM PR SV Oltenia, care au oferit sprijin constant în toate etapele de pregătire și implementare ale proiectelor. De asemenea, relațiile optime de colaborare cu furnizorii de bunuri sau servicii (ex. proiectanți), constituie un alt element favorizant.

Principalele provocări sau riscuri preconizate în atingerea țăintelor indicatorilor sunt asociate cu demararea întârziată sau desfășurarea greoaie a procedurilor de achiziție publică.

Concluzii generale și măsuri corective propuse

La nivelul Priorității 4, se observă progrese semnificative în ceea ce privește lansarea apelurilor de proiecte și depunerea cererilor de finanțare. Procesele de evaluare, aprobare și contractare a proiectelor se află într-un stadiu avansat. Totuși, plățile către beneficiari rămân la un nivel scăzut, aspect explicabil prin demararea relativ recentă a implementării proiectelor.

Nu sunt propuse recomandări sau măsuri corective.

Prioritate: P5. Accesibilitate și conectivitate la nivel regional

Prioritatea 5 din cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 este dedicată creșterii gradului de accesibilitate și îmbunătățirii calității infrastructurii de transport din regiune, prin acțiuni care urmăresc realizarea de investiții în rețeaua de drumuri județene pentru conectivitatea cu rețeaua TEN-T, dar și acțiuni care vizează construirea de elemente pentru îmbunătățirea siguranței rutiere.

Prioritatea 5 cuprinde OS 3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR) și contribuie la Obiectivul de Politică 3 - O Europă mai conectată.

La nivelul OS 3.2, a cărui alocare depășește 135 mil. euro, au fost lansate două apeluri de proiecte necompetitive, dedicate conectivității regionale și îmbunătățirii accesului la TEN-T – primul, lansat în iulie 2023, iar cel de-al doilea, pentru proiectele etapizate, în luna mai 2024.

Progresul implementării Priorității 5, până la data de 31 decembrie 2024, evidențiază interesul foarte crescut al potențialilor beneficiari pentru aceste categorii de intervenții, valoarea (UE+BS) proiectelor depuse depășind cu 83,26% alocarea OS 3.2. De asemenea, se remarcă gradul ridicat de supracontractare (182,88%).

Analiza datelor de monitorizare permite identificarea următoarelor constatări cheie privind implementarea Priorității 5:

- **Apeluri de proiecte lansate:** cele două apeluri de proiecte lansate au atras 9 solicitări de finanțare, care au fost aprobate și contractate. Valoarea nerambursabilă a cererilor de finanțare este semnificativ mai mare decât bugetul alocat OS 3.2, reprezentând 183,26% din total.
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a contractelor semnate (247.574.012,46 euro) depășește cu 82,88% valoarea totală alocată Priorității 5 (135.371.986,00 euro);
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți către beneficiari în valoare de peste 11 mil euro, reprezentând 4,84% din valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate în cadrul OS 3.2.

Astfel, până la data de 31 decembrie 2024, Prioritatea 5 a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește lansarea apelurilor și contractarea proiectelor. Cu toate acestea nivelul plăților efectuate către beneficiari rămâne relativ scăzut, având în vedere stadiul incipient al implementării proiectelor finanțate și complexitatea lucrărilor de infrastructură.

În continuare sunt prezentate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor în cadrul Priorității 5.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
3.2	PRSV0/18/P RSVO_P5/O P3/RSO3.2/ PRSV0_A19	Conectivitate regională și îmbunătățirea accesului la TEN-T	Necompetitiv cu depunere continuă cu termen de închidere	132.900.472,00	27.07.2023	27.01.2024
	PRSV0/294/ PRSV0_P5/ OP3/RSO3.2 /PRSV0_A1 9	Conectivitate regională și îmbunătățirea accesului la TEN-T - Etapizate	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	2.471.513,00	08.05.2024	19.06.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității 5 este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte respinse	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte aprobate	Nr. proiecte în contractare	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte revocate și reziliate
3.2	9	0	0	0	0	9	0

Situația financiară:

Obiectivul specific	Alocarea financiară conform programului (UE + CN) (euro)	Valoare nerambursabilă proiecte depuse	Procent valoare nerambursabilă proiecte depuse din alocare OS 3.2	Valoare nerambursabilă proiecte contractate (euro)	Procent valoare nerambursabilă proiecte contractate din alocare OS 3.2	Plăți către beneficiari (euro)	Procent plăți efectuate către beneficiari
3.2	135.371.986,00	248.081.200,13	183,26%	247.574.012,46	182,88%	11.978.262,26	4,84%

Modificările programului, aprobate prin Decizia nr. 21 bis/20.12.2023 și Decizia nr. 36/26.04.2024 au avut impact și asupra Priorității 5, respectiv:

- Preluarea proiectelor etapizate din POR 2014-2020, în baza art. 118a din Regulamentul (UE) 2021/10160, ce a avut impact asupra valorii financiare alocate pentru OS 5.1;
- A fost eliminat textul referitor la Operațiunea B. Soluții de descongestionare a traficului și creștere a siguranței rutiere, prin îmbunătățirea legăturilor secundare la TEN-T;
- A fost revizuit Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială, fiind introdus codul de intervenție 33. Nicio orientare teritorială, ca urmare a eliminării Operațiunii B.
- Au fost eliminați indicatorii specifici pentru Operațiunea B;
- A fost eliminat domeniul de intervenție 090 – *Alte drumuri de acces naționale, regionale și locale nou construite sau reabilite*;
- A fost revizuită alocarea dedicată codului de intervenție 093 – *Alte drumuri reconstruite sau modernizate (autostrăzi, drumuri naționale, regionale sau locale)* – 118.253.373 euro FEDR

Stadiul indicatorilor de realizare și rezultat

Din perspectiva situației atingerii indicatorilor, situația este prezentată în cadrul tabelelor următoare:

Indicatori de realizare RSO 3.2:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – din afara TEN-T	Km	0	300	377,30

Indicatori de rezultat RSO 3.2

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCR55	Număr anual de utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate	pasager-km/an	152.133.249	276.088.481	202.063.493,58

La nivelul Priorității 5, nu au fost stabilite obiective de etapă pentru indicatorul de realizare RCO46, având în vedere caracterul complex al intervențiilor și perioada îndelungată necesară pentru realizarea investițiilor și obținerea unor realizări cuantificabile în cadrul proiectelor. Cu toate acestea, luând în considerare realizările planificate la nivelul proiectelor contractate până la finalul anului 2024, se constată că există condiții favorabile pentru atingerea sau chiar depășirea țintei indicatorului, mai exact a numărului de km de drumuri reconstruite sau modernizate – din afara TEN-T.

În ceea ce privește indicatorul de rezultat RCR55, prin proiectele contractate se estimează că numărul anual de utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate va fi foarte apropiat de ținta stabilită pentru anul 2029 (73,18%).

Analiza calitativă a informațiilor obținute prin aplicarea instrumentelor de cercetare participativă pune în evidență încrederea beneficiarilor cu privire la atingerea țăntelor și a obiectivelor asumate prin proiecte, în pofida stadiului prematur în care se află intervențiile finanțate. Trebuie remarcate diversele provocări care au generat întârzieri în implementarea proiectelor, precum timpul îndelungat necesar obținerii autorizațiilor și avizelor sau dificultățile care derivă din desfășurarea procedurilor de achiziție publică, afectate de contestații și de selecția întârziată a contractanților. De asemenea, sunt așteptate provocări tehnice sau climatice, precum condițiile nefavorabile ale terenurilor și condițiile meteorologice nefavorabile, care pot contribui la prelungirea termenelor de execuție.

Concluzii generale și măsuri corective

În urma analizei implementării Priorității 5, se poate observa un progres semnificativ în ceea ce privește lansarea apelurilor de proiecte și contractarea acestora, cu o supracontractare considerabilă care depășește alocarea financiară disponibilă. Cu toate acestea, implementarea efectivă a proiectelor și

efectuarea plăților către beneficiari rămân într-un stadiu incipient, având în vedere data demarării proiectelor, dar și diversele provocări întâmpinate, precum caracterul complex intrinsec al lucrărilor de construcție/modernizare/extindere drumuri sau întârzierile înregistrate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică.

Nu sunt propuse recomandări sau măsuri corective.

Prioritate: P6. Educație modernă și incluzivă

Prioritatea 6 din cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 vizează dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământul preșcolar, primar, secundar și terțiar și cuprinde OS4.2 - *Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online, care contribuie la Obiectivul de Politică 4 - O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale.*

Analiza stadiului implementării **OS 4.2 la 31.12.2024** evidențiază următoarele constatări:

- **Apeluri de proiecte lansate:** au fost lansate 4 apeluri de proiecte, a căror valoarea financiară totală reprezintă 76,52% din alocarea financiară totală pentru OS 4.2.
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate (44) din bugetul total alocat OS 4.2 reprezintă 76,08%, fiind de 76.287.298,60 euro.
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți în valoare de 1.918.785,43 euro, reprezentând 2,52% din totalul valorii contractate (UE+BS) în cadrul acestui OS.

Se constată așadar că la data de 31.12.2024, Prioritatea 6 a înregistrat progrese notabile în lansarea apelurilor de proiecte și contractarea proiectelor, dar contribuții reduse în realizarea plăților (de doar 2.52%).

În continuare sunt prezentate principale informații legate de stadiul de implementare, apelurile de proiecte lansate, proiectele depuse și contractate, situația financiară și situația indicatorilor din cadrul Priorității 6.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
4.2	PRSV0/23/PRS VO_P6/OP4/RS O4.2/PRSV0_A 16	Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru	Competitiv cu depunere continuă si cu termen de	51.331.066,00	27.07.2023	27.01.2024

		Învățământ primar și secundar	Închidere a apelului			
	PRSV0/296/PR SVO_P6/OP4/R SO4.2/PRSV0_A16	Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ primar, secundar - ETAPIZATE	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	8.525.090,00	08.05.2024	19.06.2024
	PRSV0/295/PR SVO_P6/OP4/R SO4.2/PRSV0_A17	Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru nivel preșcolar - ETAPIZATE	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	4.419.559,00	08.05.2024	19.06.2024
	PRSV0/297/PR SVO_P6/OP4/R SO4.2/PRSV0_A23	Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ terțiar - ETAPIZATE	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	12.461.597,00	08.05.2024	19.06.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității 6 este prezentată în tabelul următor:

Obiectivul specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte respinse	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte aprobate	Nr. proiecte în contractare	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte revocate și reziliate
4.2	46	2	0	0	0	44	0

Situația financiară:

Obiectivul specific	Alocarea financiară conform programului (UE + CN) (euro)	Valoare nerambursabilă proiecte depuse	Procent valoare nerambursabilă proiecte depuse din alocare OS 4.2	Valoare nerambursabilă proiecte contractate (euro)	Procent valoare nerambursabilă proiecte contractate din alocare OS 4.2	Plăți către beneficiari (euro)	Procent plăți efectuate către beneficiari
4.2	100.278.105,00	80.153.725,57	79,93%	76.287.298,60	76,08%	1.918.785,43	2,52%

Prin deciziile 21 bis/20.12.2024 și 36/26.04.2024, au fost realizate următoarele modificări de program, cu impact asupra Priorității 6:

- Preluarea proiectelor etapizate pe POR 2014-2020, în baza articolului 118a din Regulamentul (UE) 2021/1060 consolidat;
- Revizuire alocări coduri de intervenție.

Stadiul indicatorilor de realizare și rezultat

Din perspectiva situației atingerii indicatorilor, situația este prezentată în cadrul tabelelor următoare:

Indicatori de realizare RSO 4.2:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO66	Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	Persoane	0	1.889	1.120
RCO67	Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate	Persoane	0	24.833	18.101

Indicatori de rezultat RSO 4.2

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
PSR 02	Procentul de utilizatori ai structurilor educaționale de masă noi sau modernizate care aparțin grupurilor vulnerabile	%	7,90	8	8
RCR70	Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	utilizatori/an	777	1.889	1.120
RCR71	Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate	utilizatori/an	16.565	22.350	19.123

În cadrul P6 nu au fost stabilite obiective de etapă pentru finalul anului 2024, având în vedere durata medie de implementare a proiectelor de acest tip, lansarea cu întârziere a apelurilor precum și faptul că proiectele etapizate au ca termen de finalizare anul 2025.

Din aceste considerente, valoarea indicatorilor de realizare nu înregistra progrese în baza datelor disponibile la momentul elaborării prezentului raport. Cu toate acestea, cele 44 proiecte contractate la 31.12.2024 au un potențial ridicat de a contribui la atingerea valorii indicatorilor de realizare. Astfel, în baza proiectelor contractate se estimează atingerea a circa 60% din ținta stabilită pentru indicatorul *RCO66 - Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor* și atingerea a circa 73% din ținta stabilită pentru indicatorul *RCO67 - Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate*.

De asemenea, este important de menționat că la momentul elaborării prezentului raport mai existau 2 apeluri deschise, dedicate dezvoltării infrastructurii educaționale preșcolare și investițiilor în infrastructura educațională universitară, ce urmează a fi închise în luna aprilie 2025, în urma cărora se vor contracta noi proiecte, ce vor contribui la atingerea valorilor țintă pentru indicatorii de realizare și de rezultat stabiliți în cadrul P6, nefiind anticipate probleme din acest punct de vedere. Interviuurile derulate cu beneficiarii proiectelor finanțate în cadrul OS 4.2 al Priorității 6 confirmă faptul că aceștia sunt încrezători că până la finalul perioadei de implementare a proiectelor, indicatorii și obiectivele urmărite vor fi atinse. Principalele obstacole în implementare pot fi cauzate de achizițiile publice, care în general sunt percepute ca reprezentând cea mai mare piedică în implementare. Alte riscuri identificate de beneficiari sunt reprezentate de modificarea prețurilor pe piață și riscuri legate de factori externi, precum schimbările legislative, care pot cauza blocaje în implementare.

Concluzii generale și măsuri corective propuse

Analiza stadiului implementării Priorității 6 indică un progres semnificativ în ceea ce privește lansarea apelurilor și contractarea proiectelor, chiar dacă plățile efectuate sunt încă la un nivel redus, având în vedere contractarea târzie a proiectelor. Estimările din proiectele contractate sugerează o contribuție semnificativă la atingerea indicatorilor de realizare, cu un potențial de 60% pentru RCO66 și 73% pentru RCO67. În plus, existența a două apeluri deschise oferă perspective favorabile pentru contractarea unor noi proiecte, care vor contribui la atingerea obiectivelor stabilite.

Având în vedere importanța investițiilor în infrastructura educațională, susținută și de analiza de context realizată în cuprinsul *Capitolului 4.4. Analiza situației socioeconomice*, se recomandă oferirea unui sprijin susținut din partea AM, pentru promovarea apelurilor deschise și oferirea de asistență tehnică potențialilor beneficiari, care să faciliteze procesul de depunere a proiectelor în cadrul acestei priorități.

De asemenea, având în vedere provocările anticipate de beneficiari în implementarea proiectelor, se recomandă organizarea de sesiuni de informare și sprijin pentru beneficiari, în etapele mai avansate de implementare a proiectelor, care să faciliteze adresarea potențialelor probleme ce pot apărea, în condițiile în care este identificată această nevoie în rândul beneficiarilor/există interes din partea acestora.

Prioritate: P7. Dezvoltare teritorială sustenabilă

Prioritatea 7 din cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, prin cele 2 obiective specifice (RSO 5.1 și RSO 5.2), contribuie la Obiectivul de Politică 5 - *O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale*.

PR SV Oltenia a fost adoptat în octombrie 2022, ceea ce a generat un decalaj între începutul perioadei de programare (2021) și lansarea efectivă a primelor apeluri de proiecte. Primele apeluri de proiecte în cadrul

Prioritățile 7 (RSO 5.1) au fost lansate în octombrie 2023, ceea ce a influențat planificarea și execuția inițială a proiectelor din cadrul programului, acesta confruntându-se cu constrângeri temporale încă de la început.

Până la finalul anului 2024, Prioritatea 7 a înregistrat progrese notabile în lansarea apelurilor de proiecte, contractarea și realizarea plăților, având o contribuție medie la atingerea obiectivelor de politică europeană și naționale. Dintre principalele realizări:

- **Apeluri de proiecte lansate:** au fost lansate 6 apeluri de proiecte, reprezentând 87,16% din alocarea financiară totală pentru Prioritatea 7.
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate (37 contracte) până la data de 31.12.2024 este de 118.319.831,74 euro, ceea ce corespunde unui procent de 46,88% din bugetul total alocat Priorității 7.
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți în valoare de 3.889.223,21 euro (UE + BS), reprezentând 3,29% din totalul valorii nerambursabile a proiectelor contractate în cadrul Priorității 7.

La nivel de obiective specifice, RSO 5.1 s-a dovedit a fi mai rapid în lansarea apelurilor. Astfel, în cadrul RSO 5.1, situația la finalul anului 2024 este următoarea:

- **Apeluri de proiecte lansate:** au fost lansate 5 apeluri de proiecte, care acoperă întreaga alocare financiară pentru acest obiectiv specific din cadrul programului (RSO 5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane).
- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate (36 contracte) până la data de 31.12.2024 este de 117.452.069,42 euro, ceea ce corespunde unui procent de 54,15% din bugetul total alocat RSO 5.1.
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți în valoare de 3.265.900,88 euro (UE + BS) adică 2,78% din totalul valorii nerambursabile a proiectelor contractate în cadrul RSO 5.1.

În cadrul RSO 5.1, unul dintre apelurile lansate a fost dedicat proiectelor etapizate, iar până la finalul lunii decembrie 2024, au fost contractate 14 proiecte etapizate în valoare de 17.255.173,78 euro, reprezentând 76,32% din valoarea alocată apelului de proiecte. Luând în considerare faptul că toate proiectele etapizate depuse au fost deja și contractate, apelul de proiecte dedicat acestor tipuri de proiecte înregistra la finalul anului 2024 o economie de peste 5 milioane euro.

În cadrul RSO 5.2 (Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane), situația la finalul anului 2024 este următoarea:

- **Apeluri de proiecte lansate:** a fost lansat un singur apel de proiecte în luna mai 2024, reprezentând 5,77% din alocarea financiară totală pentru acest obiectiv specific și fiind specific

doar proiectelor etapizate care vizează turismul rural. Conform informațiilor furnizate de AM, în primăvara anului 2025, este estimată lansarea a două apeluri dedicate mediului rural: inițiative locale sustenabile din mediul rural pentru infrastructura de turism și inițiative locale sustenabile din mediul rural pentru patrimoniul cultural, cu o valoare de 15.599.092 euro, respectiv 15.788.235 euro.

- **Contractare:** valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate (1 singur contract care este aferent unui proiect etapizat) până la data de 31.12.2024 este de 867.762,31 euro, ceea ce corespunde unui procent de 12,42% din bugetul total alocat RSO 5.2.
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți în valoare de 623.322,32 euro (UE + BS) adică 71,83% din totalul valorii nerambursabile a proiectelor contractate în cadrul RSO 5.2.

Având în vedere situația prezentată mai sus, apelul dedicat proiectelor etapizate lansat în cadrul RSO 5.2 înregistrează economii de aproximativ 57% (valoarea proiectului contractat este de 867.762,31 euro), corespunzătoare unei sume de peste 1,1 milioane euro.

De la momentul lansării programului și până la 31 decembrie 2024, au fost lansate următoarele apeluri de proiecte în cadrul RSO5.1. *Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR)* și în cadrul RSO5.2. *Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane (FEDR)*. Potențialii beneficiari pentru toate apelurile lansate sunt entități publice locale și alte entități.

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
5.1	PRSV0/133/PRSV0_P7/OP5/RSO5.1/P RSVO_A18	Sprijin pentru dezvoltarea urbană integrată - apel dedicat orașelor	Competitiv	44.684.129	01.10.2023	01.04.2024
	PRSV0/141/PRSV0_P7/OP5/RSO5.1/P RSVO_A18	Sprijin pentru dezvoltare urbană integrată - Municipii apel I	Competitiv	23.313.459	01.10.2023	01.04.2024
	PRSV0/416/PRSV0_P7/OP5/RSO5.1/P RSVO_A18	Sprijin pentru dezvoltare urbană integrată - Municipii apel II	Competitiv		17.06.2024	17.10.2024
	PRSV0/142/PRSV0_P7/OP5/RSO5.1/P RSVO_A18	Sprijin pentru dezvoltare urbană integrată MRJ_Craiova	Necompetitiv	43.986.040	01.10.2023	20.12.2024
		Sprijin pentru dezvoltare urbană integrată MRJ_Drobeta Tr. Severin	Necompetitiv	21.259.420		

Obiectiv specific	Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului
		Sprijin pentru dezvoltare urbană integrată MRJ_Tg. Jiu	Necompetitiv	19.946.530		
		Sprijin pentru dezvoltare urbană integrată MRJ_Rm. Vâlcea	Necompetitiv	22.589.370		
		Sprijin pentru dezvoltare urbană integrată MRJ_Slatina	Necompetitiv	19.547.597		
	PRSV0/306/PRSV0_P7/OP5/RSO5.1/P RSVO_A18	Dezvoltare urbană durabilă - proiecte etapizate	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	22.608.870	08.05.2024	19.06.2024
5.2	PRSV0/307/PRSV0_P7/OP5/RSO5.2/P RSVO_A13	Turism rural - proiecte etapizate	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	2.047.967	08.05.2024	19.06.2024

Situația proiectelor depuse în cadrul Priorității 7 este prezentată în tabelul următor

Obiectiv specific	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte respinse	Nr. proiecte în evaluare	Nr. proiecte aprobate	Nr. proiecte în contractare	Nr. proiecte contractate	Nr. proiecte revocate și reziliate
5.1	74	9	9	16	4	36	0
5.2	1	0	0	0	0	1	0

Situația financiară:

Obiectiv specific	Alocarea financiară conform programului UE+CN (euro)	Valoare nerambursabilă proiecte depuse	Procent valoare nerambursabilă proiecte depuse din alocare OS	Valoare nerambursabilă proiecte contractate (euro)	Procent valoare nerambursabilă proiecte contractate din alocare OS	Plăți către beneficiari (euro)	Procent plăți efectuate către beneficiari
5.1	216.887.694,12	358.520.067,96	165,30%	117.452.069,42	54,15%	3.265.900,88	2,78%
5.2	35.483.261,18	867.762,31	2,45%	867.762,31	2,45%	623.322,32	71,83%

Modificarea programului aprobată prin DECIZIA nr. 36/26.04.2024 a avut impact și asupra Priorității 7, respectiv:

- Preluarea proiectelor etapizate din POR 2014-2020 a avut impact asupra valorii financiare alocate pentru OS 5.1;
- În cadrul RSO5.1, preluarea proiectelor etapizate pe POR 2014-2020, în baza articolului 118a din Regulamentul (UE) 2021/1060 consolidat a condus la modificarea textului din descrierea

obiectivului. În cadrul acestui OS, au fost preluate proiecte etapizate din POR 2014-2020 – PI 5.1, 7.1, 13.1, 3.1. C. Activitățile au fost preluate din POR 2014-2020 în mod corespunzător priorităților.

- În cadrul RSO5.2, au fost modificate sumele din tabelele aferente acestui obiectiv specific ca urmare a realocărilor către regenerare urbană, educație și mobilitate.

Stadiul indicatorilor de realizare și rezultat

Din perspectiva situației atingerii indicatorilor, situația este prezentată în cadrul tabelelor următoare:

Indicatori de realizare RSO 5.1:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0	779.569	82.209
RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	11	11	25
RCO76	Proiecte integrate de dezvoltare teritorială	proiecte	0	37	27
RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0	14	12
RCO114	Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	metri pătrați	0	594.520	1.450.519

Indicatori de rezultat RSO 5.1

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	0	217.133	181.076
PSR03	Populație care are acces la proiectele de dezvoltare urbană	persoane	0	259.856	459.876

Indicatori de realizare RSO 5.2:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0	16.786	-
RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0	8	-
RCO76	Proiecte integrate de dezvoltare teritorială	proiecte	0	8	-
RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0	8	-

Indicatori de rezultat RSO 5.2:

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Valoare de bază în program	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	0	87.810	18.630

Performanța proiectelor sprijinite în cadrul P7 este justificată de demararea cu întârziere a Programului Regional Sud-Vest Oltenia și de lansarea primelor apeluri de proiecte în cadrul P7 (RSO 5.1) abia în octombrie 2023. Mai mult decât atât, primele contracte de finanțare sprijinite în cadrul P7 au fost semnate abia în iulie 2024, doar cu 6 luni înainte de momentul elaborării prezentei evaluări, motiv pentru care valoarea 0 înregistrată pentru indicatorii de realizare până la finalul anului 2024 este explicată de perioada scurtă de timp de la demararea proiectelor, care s-a dovedit insuficientă pentru ca proiectele sprijinite să producă realizări sau rezultate.

Cu toate acestea, cele 37 proiecte deja semnate până la finalul lunii decembrie 2024 (36 în cadrul RSO5.1 și 1 în cadrul RSO 5.2) au un potențial ridicat de a contribui în mare măsură la atingerea valorii indicatorilor de realizare stabiliți pentru anul 2029. Câteva exemple relevante în acest sens sunt RCO75 (Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin), RCO77 (Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin) și RCO114 (Spații deschise create sau reabilite în zonele urbane), care par că vor atinge sau chiar vor dubla (RCO75 și RCO 114) țintele propuse pentru 2029 doar din cele 37 proiecte deja demarate.

Pe de altă parte, indicatorii RCO74 (Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată) și RCO76 (Proiecte integrate de dezvoltare teritorială) nu vor atinge ținta propusă pentru anul 2029 doar din cele 37 proiecte deja contractate. Este totuși important de menționat că pe lângă proiectele deja contractate, în cadrul RSO 5.1 mai există un număr de 29 de cereri de finanțare aflate în diferite stadii de selecție (în evaluare, aprobate sau în contractare) care pot deveni proiecte ce vor fi implementate și vor contribui la atingerea valorilor țintă pentru indicatorii de realizare și de rezultat stabiliți în cadrul P7. În plus, trebuie menționat și faptul că numărul final de proiecte sprijinite și implementate în cadrul P7 va fi și mai ridicat, având în vedere informațiile furnizate de AM, conform cărora, în primăvara anului 2025, vor mai fi lansate alte două apeluri dedicate mediului rural: inițiative locale sustenabile din mediul rural pentru infrastructura de turism și inițiative locale sustenabile din mediul rural pentru patrimoniul cultural.

Interviurile derulate cu beneficiarii proiectelor finanțate în cadrul OS 5.1 confirmă faptul că aceștia sunt optimiști referitori la atingerea indicatorilor și obiectivelor propuse în cadrul proiectelor. Principalele obstacole în implementare pot fi cauzate de întârzieri în execuția lucrărilor, creșterea costurilor materialelor și alte riscuri administrative.

Din punct de vedere al performanței financiare, proiectele care se află în implementare la finalul lunii decembrie 2024 reprezintă 47% din întreaga valoare financiară alocată în cadrul programului pentru Prioritatea 7. Din informațiile provenite din sistemul de monitorizare al programului (aferente lunii decembrie 2024), până la acea dată au fost deja efectuate plăți către beneficiari în proporție de circa 3% din valoarea contractată.

Având în vedere performanța financiară medie înregistrată în cadrul Priorității 7 până la finalul lunii decembrie 2024, precum și faptul că numărul proiectelor sprijinite în cadrul acestei priorități va crește considerabil în următoarea perioadă, se estimează că valorile țintă pentru indicatorii de realizare și de rezultat propuse pentru anul 2029 vor putea fi atinse.

Concluzii generale și măsuri corective:

Cele două obiective specifice din cadrul Priorității 7 au avut o performanță diferită, având în vedere faptul că în cadrul RSO 5.1 au fost deja lansate 5 apeluri de proiecte care au acoperit 100% din alocarea financiară pe acest obiectiv specific. În cadrul RSO 5.2 a fost lansat un singur apel pentru proiectele etapizate, însă planificarea pentru anul 2025 are în vedere deschiderea apelurilor pentru infrastructura de turism și patrimoniul cultural care ar trebui să reducă decalajele de timp înregistrate.

Cu toate acestea, interesul din partea beneficiarilor până la finalul anului 2024 pentru oportunitățile de finanțare deschise în cadrul Priorității 7 a fost ridicat, fapt confirmat și de numărul de proiecte deja contractate. Având în vedere progresul estimat din proiectele contractate până la finalul anului 2024, pare că țintele indicatorilor stabilite pentru anul 2029 vor fi atinse sau chiar depășite, dacă nu se consideră și proiectele care urmează a fi contractate începând cu anul 2025 în cadrul ambelor obiective specifice.

Luând astfel în considerare progresele înregistrate, nu sunt necesare modificări în cadrul Priorității 7, însă se recomandă intensificarea eforturilor de lansare a tuturor apelurilor de proiecte și de contractare a celor deja depuse, pentru a se asigura timp necesar implementării proiectelor și materializării rezultatelor propuse în cadrul acestora. De asemenea, economiile rezultate ca urmare a lansării apelurilor de proiecte etapizate pot fi utilizate în vederea adresării altor necesități identificate la nivelul programului.

Prioritatea 8 - Asistență tehnică

Prioritatea 8 din cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 a înregistrat următoarele realizări (conform datelor provenite din sistemul de monitorizare la data 31.12.2024):

- **Apeluri de proiecte lansate:** au fost lansate 2 apeluri de proiecte la nivelul întregului program (în iulie 2023 și respectiv ianuarie 2024), reprezentând 100% din alocarea financiară totală pentru Prioritatea 8.

- **Contractare:** valoarea nerambursabilă (UE+BS) a contractelor semnate (2 contracte) până la finalul lui 2024 este de aproximativ 14.842.514,74 EUR, ceea ce corespunde unui procent de 30% din bugetul total alocat Priorității 8.
- **Plăți efectuate:** s-au efectuat plăți în valoare de 8.040.173,05 EUR, adică aproximativ 54,17% din totalul valorii nerambursabile a proiectelor contractate în cadrul Priorității 8.

De la momentul lansării programului și până la data de 31 decembrie 2024, au fost lansate 2 apeluri de proiecte în cadrul *OS Sprijinirea instituțiilor implicate în managementul PR SV Oltenia și a beneficiarilor/partenerilor în scopul implementării eficiente și transparente a PR.*

Cod apel	Titlu apel	Tip apel	Valoare apel de proiecte UE + CN (euro)	Data deschiderii apelului	Data închiderii apelului	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte contractate
PRSVO/1133 /8/1	Asigurarea funcționării sistemului de management	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	16.274.509	17.07.2023	31.10.2023	1	1
PRSVO/226/ PRSVO_P8/A T	Asigurarea funcționării sistemului de management	Necompetitiv cu termen-limită de depunere	32.549.020	22.01.2024	01.12.2027	1	1

Situația financiară:

Alocarea financiară conform programului (UE + CN) (euro)	Valoare nerambursabilă proiecte depuse	Procent valoare nerambursabilă proiecte depuse din alocare P8	Valoare nerambursabilă proiecte contractate (euro)	Procent valoare nerambursabilă proiecte contractate din alocare P8	Plăți către beneficiari (euro)	Procent plăți efectuate către beneficiari
48.823.529,00	24.758.833,03	50,71%	14.842.514,74	30,40%	8.040.173,05	54,17%

Sistemul de management și control al PR SV Oltenia este format din AM constituită la nivel regional, în cadrul ADR Sud-Vest Oltenia, CM PR SV Oltenia, ACP din cadrul MFP și AA din cadrul CCR.

Asistența tehnică în cadrul Programelor Operaționale se acordă conform prevederilor art. 35 al Regulamentului (UE) 2021/1060 (1): „La inițiativa Comisiei, fondurile pot sprijini acțiunile de pregătire, monitorizare, control, audit, evaluare, comunicare, inclusiv comunicare instituțională privind prioritățile politice ale Uniunii, vizibilitate și toate acțiunile vizând acordarea de asistență tehnică și administrativă necesare pentru punerea în aplicare a prezentului regulament și după caz, cu țări terțe”.

Intervențiile AT sunt direcționate către:

- asigurarea funcționării sistemului de management;
- consolidarea capacităților AM și CM, beneficiari și parteneri relevanți;
- asigurarea evaluării și a studiilor necesare programului, colectarea datelor pentru o bună implementare a programului și pregătirea următoarei perioade de programare;
- desfășurarea activităților de informare și comunicare privind PR SV Oltenia.

În cadrul unui apel de proiecte se pot depune mai multe cereri de finanțare, în limita alocării financiare la nivelul priorității. Forma de sprijin acordat în cadrul apelului de proiecte o reprezintă grantul nerambursabil, acordat în baza articolului 36 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 1060/2021.

Prin intermediul acestei priorități sunt sprijinite principalele tipuri de acțiuni:

1. Asigurarea funcționării sistemului de management și control pentru implementarea și monitorizarea eficientă a PRSVO;
2. Asigurarea evaluării programului și elaborarea de studii relevante pentru o bună implementare a programului;
3. Întărirea capacității administrative a AM PR SVO, beneficiarilor și partenerilor regionali de a pregăti și implementa proiecte și asigurarea informării corespunzătoare a acestora;
4. Asigurarea transparenței și promovării PR SVO.

Stadiul indicatorilor de realizare și de rezultat

Din perspectiva situației atingerii indicatorilor, situația este prezentată în cadrul tabelelor următoare:

Indicatori de realizare

ID	Indicator	Unitatea de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)	Operațiuni selectate 31.12.2024
SV180	Locuri de muncă echivalent normă întreagă	Număr	100	130	100
SV181	Studii, analize, rapoarte, strategii elaborate	Număr	2	8	2
SV182	Evenimente organizate pentru CM PR, CDR, potențiali beneficiari, beneficiari și pentru alți parteneri relevanți	Număr	30	50	44
SV183	Persoane instruite referitor la PR 2021 -2027 (personal AM, suport și beneficiari)	Număr	297	626	263

Valoarea atinsă pentru anul 2024 provine din cele două proiecte implementate de ADR SV Oltenia, în calitate de beneficiar al Priorității 8, respectiv: proiectul cod SMIS 161692 - Sprijin acordat ADR SV Oltenia în perioada 2021-2023 pentru implementarea eficientă și transparentă a PR SV Oltenia 2021-2027 – și proiectul cod SMIS 321270 - Sprijin pentru ADR SV Oltenia în implementarea PR SV Oltenia 2021-2027 și închiderea POR 2014-2020.

Majoritatea obiectivelor de etapă propuse pentru prioritatea Asistență Tehnică pentru anul 2024 au fost atinse și chiar depășite (de exemplu valoarea pentru SV182 a fost depășită cu 47%), cu excepția SV183 - Persoane instruite referitor la PR 2021 -2027 (personal AM, suport și beneficiari), care avea valoare de 263, în baza operațiunilor selectate la 31.12.2024.

Există, de asemenea, o probabilitate ridicată de atingere a țintelor pentru 2029 pentru indicatorii de realizare, având în vedere faptul că valoarea indicatorului SV181 (Studii, analize, rapoarte, strategii elaborate) este deja la 25% din ținta propusă pentru 2029, valoarea indicatorului SV183 (Persoane instruite referitor la PR 2021 -2027, personal AM, suport și beneficiari) la finalul anului 2024 reprezintă 43% din ținta propusă pentru anul 2029. Așteptări de atingere a țintelor sunt înregistrate și în cadrul SV180 (valoarea indicatorului la finalul anului 2024 reprezintă 77% din ținta propusă pentru anul 2029), precum și în cadrul SV182 (valoarea indicatorului la finalul anului 2024 reprezintă 88% din ținta propusă pentru anul 2029).

Din punct de vedere al performanței financiare, cele două proiecte implementate până la finalul anului 2024 reprezintă 30,40% din întreaga valoare financiară alocată în cadrul programului pentru Prioritatea de Asistență Tehnică. Din informațiile provenite din sistemul de monitorizare al programului (până la data de 31.12.2024), până la acea dată au fost deja efectuate plăți către beneficiari în proporție de 54,17% din valoarea proiectelor contractate.

Perspective și adaptabilitate

Deși au fost realizate progrese semnificative în ceea ce privește lansarea și contractarea proiectelor în cadrul PR SV Oltenia, se recomandă intensificarea eforturilor pentru lansarea apelurilor de proiecte în cazul obiectivelor specifice cu perspective reduse în atingerea țintelor indicatorilor, precum RSO 1.1 și 1.4; lansarea unui nou apel “Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice – Apel 2” (în cadrul OS 2.1), având în vedere interesul deosebit manifestat la nivel regional pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice; și promovarea apelurilor deschise și oferirea de asistență tehnică potențialilor beneficiari, care să faciliteze procesul de depunere a proiectelor în cazul OS 4.2.

De asemenea, în baza stadiului implementării programului la 31.12.2024, se propune transferarea unor sume între obiective specifice sau coduri de intervenție, după cum urmează:

- Transferarea unei sume din codul 040 - Eficiență energetică și proiecte demonstrative în IMM-uri către codul 021 - Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive, în cadrul P1;
- Realocarea unei părți din fondurile rămase disponibile în cadrul Priorității 2, RSO 1.2 (cod de intervenție 013. Digitalizarea IMM-urilor) către RSO 1.3 (cod de intervenție 021. Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive) din cadrul Priorității 1;
- transferarea tuturor sumelor neconsumate aferente OS 2.7 (inclusiv sumele rezervate în cadrul Cuantumului de Flexibilitate) pentru finanțarea proiectelor aferente listei de rezervă a apelului *“Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice”*, OS 2.1, care în prezent au fost finanțate din cadrul Bugetului de Stat.

IV. Analiza progresului și provocărilor conform RDC 1060/2021 și prezentarea constatărilor

4.1 Recomandări specifice de țară (RST)

Provocările din RST relevante pentru regiunea Sud-Vest Oltenia

Potrivit Raportului de țară aferent anului 2024⁴, România a înregistrat progrese în ceea ce privește implementarea programelor Politicii de Coeziune, dar continuă să se confrunte cu o serie de provocări macroeconomice și vulnerabilități în materie de competitivitate. Conform celor mai recente date statistice prezentate în Raportul de țară, disparitățile regionale din România sunt în continuare foarte ridicate și evidențiază clivaje semnificative în ceea ce privește *productivitatea muncii, investițiile și ocuparea forței de muncă*, între regiunea București-Ilfov și celelalte regiuni, precum și între zonele urbane și cele neurbane. Un indicator relevant pentru evidențierea disparităților regionale îl constituie PIB/cap locuitor. Potrivit datelor Eurostat, în anul 2022, în regiunea București – Ilfov, PIB/cap de locuitor a reprezentat 177% din media UE, la un ecart semnificativ față de regiuni mai slab dezvoltate, precum Sud-Vest Oltenia (57%) și Nord-Est (46%), aflate pe ultimele două locuri la nivel național.

Analiza datelor în profil temporal arată că dinamica PIB/cap de locuitor, în perioada 2013-2022, a variat în mod substanțial de la o regiune la alta. Dacă regiunea București-Ilfov raporta în intervalul de referință o creștere a indicatorului cu 7,4% (mai mare decât media națională cu 3,3%), regiunea Sud-Vest Oltenia contrastează cu o tendință negativă, înregistrând o scădere a PIB/cap de locuitor cu -0,2%. O dinamică similară mai este observată doar în cazul regiunii Nord-Est (-0,3%).

Diferențele în ceea ce privește productivitatea muncii reprezintă un factor determinant pentru polarizarea veniturilor și adâncirea inechităților socio-economice între regiuni. În anul 2022, regiunea Sud-Vest Oltenia a avut a doua cea mai scăzută productivitate a muncii la nivel național (60,3% din media UE), la o diferență semnificativă de valoarea înregistrată în Regiunea București-Ilfov (156,6% din media UE)⁵.

De altfel, regiunea Sud-Vest Oltenia face parte, alături de Nord-Est și Sud-Muntenia, din categoria regiunilor care s-au aflat, în ultimii 15 ani, într-o *capcană a dezvoltării socio-economice*, potrivit analizelor și concluziilor surprinse în Raportul de țară.

⁴ Comisia Europeană (iunie 2024), *Document de lucru al Serviciilor Comisiei, Raportul de țară 2024 – România, care însoțește documentul privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României*, [link](#), p.18

⁵ *Ibidem* 1, Anexa 17. Rezultatele economice și sociale la nivel regional, p. 81

Datele Eurostat aferente perioadei 2012-2021 au arătat că majoritatea regiunilor mai puțin dezvoltate din România s-au confruntat cu fenomene demografice precum îmbătrânirea populației și depopularea, afectând disponibilitatea capitalului uman necesar pentru piața forței de muncă. La nivel național, populația a scăzut în medie cu 5,6%, cele mai pronunțate tendințe ale declinului demografic fiind remarcate în regiunile Sud-Vest Oltenia (-10,2%), Vest (-9,9%) și Sud-Muntenia (-9,4%). Aceste tendințe, combinate cu proporția scăzută și stagnantă a persoanelor cu studii superioare, precum și cu lipsa dinamismului economic din anumite regiuni, au condus la reducerea numărului de lucrători tineri calificați. Pe fondul acestor vulnerabilități, șase din cele șapte regiuni mai puțin dezvoltate ale României au intrat într-o *capcană a dezvoltării talentelor*, așa cum evidențiază Raportul de țară și Comunicarea Comisiei Europene privind "Valorificarea talentelor în Regiunile Europei"⁶.

Alte provocări importante, care limitează dezvoltarea competitivității la nivelul regiunilor, sunt reprezentate de rezultatele slabe ale inovării și investițiile reduse în sectorul de cercetare-dezvoltare. În România, ponderea alocată din PIB pentru activitățile de CD a reprezentat doar 0,5%, cu mult sub media de 2,3% a UE. Continuând analiza datelor în profil regional, se constată că regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat cea mai slabă intensitate a sectorului CD de la nivel național (0,1% din PIB), explicată prin rata scăzută de ocupare a forței de muncă în sectoarele de înaltă tehnologie (0,9%) și deficiențele sau chiar lipsa infrastructurii de CD. Regiunea capitalei se remarcă, în schimb, prin performanțe care depășesc media națională, înregistrând un nivel al cheltuielilor cu CD de 1,1% din PIB.

În ceea ce privește capacitatea administrativă, Raportul de țară subliniază existența unor provocări la nivel național, care vizează aspecte precum suprareglementarea, complexitatea structurilor de guvernare și coordonarea insuficientă între autoritățile naționale, regionale și locale, toate acestea generând bariere administrative și împiedicând implementarea eficientă a programelor Politicii de Coeziune.

Limitările legate de resurse și lipsa unei coordonări eficiente la nivel național afectează capacitatea regiunilor de a identifica și remedia blocajele structurale. Pentru a face față acestor dificultăți, autoritățile regionale din România au inițiat elaborarea a opt foi de parcurs regionale, bazate pe metodologia OCDE, care vizează întărirea capacității administrative. Aceste documente strategice urmăresc optimizarea gestionării resurselor umane în administrația publică locală și regională, simplificarea procedurilor, sporirea transparenței și îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor prin consultări mai eficiente cu actorii implicați. Succesul implementării acestor măsuri depinde însă de furnizarea unui sprijin suplimentar și a unei asistențe tehnice adecvate, necesare atât pentru susținerea reformelor, cât și pentru monitorizarea progresului acestora.

⁶ Comisia Europeană (ianuarie 2023), Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Valorificarea talentelor în regiunile Europei, [link](#)

Un alt punct critic identificat în Raportul de țară vizează dezvoltarea politicilor urbane eficiente. În acest sens, sunt necesare reforme instituționale care să îmbunătățească și să faciliteze coordonarea între sursele de finanțare locale, regionale, naționale și europene. La nivel local, limitările administrative și lipsa unui sistem complet de evidență a terenurilor împiedică implementarea priorităților legate de dezvoltarea urbană sustenabilă și incluzivă. Problemele sunt mai acute în orașele mici sau aflate în declin demografic, unde administrațiile locale întâmpină dificultăți în realizarea proiectelor teritoriale integrate din cauza resurselor financiare și a experienței limitate. Pe de altă parte, cooperarea între municipalități este afectată de cadrul legislativ insuficient pentru asociațiile metropolitane și parteneriatele funcționale. O reglementare mai clară ar sprijini aceste entități să dezvolte proiecte integrate la nivel urban și periurban și să stimuleze conexiunile între mediul urban și rural, folosind mai eficient instrumentele teritoriale disponibile.

În acest context, una dintre recomandările generale formulate de Consiliul Uniunii Europene⁷ vizează accelerarea punerii în aplicare a programelor Politicii de Coeziune și a Planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, asigurând finalizarea reformelor și a investițiilor până în august 2026, prin garantarea unei guvernante eficiente și prin consolidarea capacității administrative. Totodată, prin raportarea la evaluarea intermediară, Consiliul Uniunii Europene recomandă continuarea priorităților convenite, acestea menținându-și relevanța, concomitent cu adoptarea unor măsuri care să răspundă mai bine nevoilor legate de *locuințele sociale, serviciile sociale conexe și dezvoltarea zonelor urbane mai mici*, luând în considerare, în același timp, oportunitățile oferite de inițiativa platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP)⁸ pentru a spori competitivitatea.

În ceea ce privește Programul Regional Sud-Vest Oltenia, Raportul de țară aferent anului 2024 evidențiază, pe lângă provocările, nevoile sau dificultățile amintite mai sus, relevante pentru regiunea Sud-Vest Oltenia, și o serie de propuneri sau recomandări⁹ cu caracter specific, menite să optimizeze implementarea intervențiilor Politicii de Coeziune, precum:

- Dezvoltarea capacității administrative, cu accent pe consolidarea rolului autorităților regionale și locale în abordarea principalelor nevoi de investiții;

⁷ Comisia Europeană (iunie 2024), *Recomandare a Consiliului privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României*, [link](#), p.11

⁸ Regulamentul (UE) 2024/795 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 februarie 2024 de instituire a platformei Tehnologii strategice pentru Europa (STEP) și de modificare a Directivei 2003/87/CE și a Regulamentelor (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 și (UE) 2021/241, [link](#)

⁹ *Ibidem* 1, p. 18

- Îmbunătățirea productivității muncii și a capacității întreprinderilor de a inova, cu accent pe acordarea unui sprijin ținut întreprinderilor, inclusiv pe colaborarea dintre sectorul public și cel privat și pe participarea la inițiativele europene de cercetare și inovare;
- Îmbunătățirea eficienței energetice, în vederea sprijinirii tranziției verzi și reducerii dependenței de resurse energetice nesustenabile;
- Investiții în transportul urban durabil;
- Reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale, inclusiv furnizarea de locuințe sociale și de servicii sociale pentru gospodăriile vulnerabile;
- Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane mai mici, care se confruntă cu deficite persistente în ceea ce privește capacitatea administrativă.

Contribuțiile PR SV Oltenia 2021-2027 la provocările din RST

PR SV Oltenia 2021-2027 abordează nevoile și provocările evidențiate la nivelul Raportului de țară pentru anul 2024, prin investiții strategice și operaționale în consolidarea capacității administrative, consolidarea competitivității întreprinderilor și dezvoltarea activităților CDI, creșterea eficienței energetice, dezvoltarea transportului durabil și reducerea disparităților teritoriale. Informații detaliate despre contribuțiile și impactul potențial al programului asupra provocărilor din RST sunt prezentate în continuare:

- 1. Capacitate administrativă și guvernanță:** PR SV Oltenia alocă resurse financiare importante pentru dezvoltarea și consolidarea capacității administrative la nivelul *instituțiilor implicate în sistemul de management și control* al programului, prin organizarea de întâlniri de lucru, schimburi de experiență și bune practici, respectiv prin sesiuni specifice de instruire în domenii de interes pentru accesarea și implementarea fondurilor structurale (ex. achiziții publice, management de proiect, competențe tehnice, ajutor de stat etc.). Totodată, programul sprijină întărirea capacității administrative la nivelul *beneficiarilor și potențialilor beneficiari/partenerilor regionali*, prin organizarea de sesiuni specifice de instruire (conferințe, mese rotunde, seminarii, ateliere etc.), în scopul îmbunătățirii cunoștințelor și competențelor în ceea ce privește pregătirea proiectelor și implementarea eficientă a intervențiilor finanțate. Potrivit datelor de monitorizare (31 decembrie 2024), în cadrul Priorității 8 – Asistență tehnică, au fost contractate 2 proiecte dedicate consolidării capacității instituțiilor implicate în managementul PR SV Oltenia și a beneficiarilor/partenerilor regionali, a căror valoare depășește 14 mil. euro și reprezintă 30,4% din alocarea financiară totală dedicată acestei priorități. Plățile efectuate către beneficiari au fost de aproximativ 8 mil. euro, însemnând 54,17% din valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate.

Analiza *contribuțiilor* la dezvoltarea capacității administrative arată că prin proiectele contractate se vor sprijini 100 de locuri de muncă echivalent normă întreagă (indicator de realizare SV180) și

se vor instrui 263 de persoane - personal AM, suport și beneficiari în legătură cu PR SV Oltenia 2021-2027 (SV183).

Totodată, ADR SV Oltenia a elaborat o foaie de parcurs¹⁰ prin intermediul căreia sunt stabilite inițiativele cheie care trebuie implementate în anii următori pentru *consolidarea capacității administrative* la nivel regional, atât pentru structurile implicate în sistemul de gestionare al PR Sud-Vest Oltenia, cât și pentru beneficiarii direcți ai intervențiilor sprijinite prin program. Aprobata în luna februarie 2024, foaia de parcurs cuprinde un plan de măsuri, pe termen scurt și mediu, pe care ADR SV Oltenia intenționează să le pună în aplicare pentru gestionarea eficientă a perioadei de programare 2021-2027. Documentul are caracter dinamic, urmând a fi monitorizat, evaluat și actualizat periodic, în funcție de apariția unor nevoi sau elemente emergente în domeniul consolidării capacității administrative.

Stadiul implementării foii de parcurs pentru consolidarea capacității administrative, la 31 ianuarie 2025, evidențiază progrese importante, din totalul celor 48 de măsuri stabilite în Planul de acțiune, fiind implementate 39. Domeniile ale căror măsuri au fost implementate integral (progres de 100%) sunt: sprijin pentru IMM-uri și digitalizare în beneficiul cetățenilor (OP1), eficiență energetică și infrastructură verde (OP2), accesibilitate și conectivitate la nivel regional (OP3), educație modernă și incluzivă (OP4), patrimoniu cultural și turistic (OP5) și sistemul informatic de raportare (prioritate orizontală).

Este de așteptat ca impactul intervențiilor finanțate prin Prioritatea 8 a programului să se manifeste pe mai multe niveluri. În plan instituțional, acțiunile finanțate vor contribui la creșterea capacității de gestionare, monitorizare și control ale programului, dar și la îmbunătățirea eficienței administrative pentru personalul AM PR SV Oltenia. La nivelul beneficiarilor, se așteaptă ca acțiunile finanțate să contribuie la îmbunătățirea șanselor de succes în accesarea fondurilor și reducerea sau evitarea erorilor din implementarea proiectelor.

- 2. Competitivitatea întreprinderilor și activitatea de CDI:** În cadrul Priorității 1 (OS 1.3) din program sunt planificate investiții pentru îmbunătățirea competitivității și a inovării în microîntreprinderi și IMM-uri, prin dezvoltarea capacităților de producție, modernizarea capacităților tehnologice și încurajarea tranziției industriale etc. De asemenea, este sprijinită înființarea, extinderea și operaționalizarea structurilor de afaceri (incubatoare, acceleratoare de afaceri, parcuri industriale etc.), în scopul dezvoltării și creșterii rezilienței întreprinderilor din regiune. Conform datelor de monitorizare (31 decembrie 2024), la nivelul programului s-au alocat resurse financiare importante, de peste 181 mil. euro, pentru îmbunătățirea sustenabilității și creșterea

¹⁰ Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia (2024), Foaie de parcurs pentru consolidarea capacității administrative a beneficiarilor PR și ADR ca AMPR

competitivității IMM-urilor, respectiv crearea de locuri de muncă. La nivelul OS 1.3 au fost contractate 52 de proiecte, cu o valoare nerambursabilă de 44,6 mil. euro, la care se adaugă alte 36 de proiecte, aflate în proces de contractare, în valoare de 34,7 mil. euro, reprezentând 43,79% din alocarea totală pentru acest OS. Luând în considerare și numărul ridicat de proiecte aprobate (397), se constată că programul înregistrează progrese importante din perspectiva absorbției fondurilor alocate pentru îmbunătățirea competitivității și inovării în IMM-uri.

Analiza datelor privind solicitările de finanțare depuse în cadrul OS 1.3 evidențiază interesul foarte crescut pentru această categorie de intervenții, valoarea nerambursabilă a cererilor depuse fiind cu aproximativ 61% mai mare decât alocarea OS.

În privința contribuției intervențiilor la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară în domeniul competitivității, prin proiectele contractate până la finalul anului 2024, se estimează că vor fi înregistrate 51 de întreprinderi beneficiare ale sprijinului financiar (indicatorii de realizare RCO01 și RCO02), cu cifră de afaceri crescută (indicatorul de rezultat RCR19). Dintre acestea, 16 vor utiliza servicii ale unor pepiniere de afaceri (RCR18).

Pe de altă parte, pentru a răspunde recomandărilor specifice de țară privind intensificarea investițiilor în sectorul CDI, PR SV Oltenia sprijină, prin intervențiile planificate la nivelul Priorității 1 (OS 1.1), stimularea investițiilor în activități de cercetare-dezvoltare și încurajarea inovării în rândul întreprinderilor, în scopul creșterii performanței acestora și a transformării lor într-un mod inteligent și sustenabil. Parteneriatele între mediul universitar, autoritățile publice locale și IMM-uri sunt prevăzute cu scopul de a facilita achiziționarea de echipamente și tehnologii necesare pentru crearea de produse și servicii inovatoare. Totodată, se urmărește stimularea cererii pentru inovare prin proiecte care să sprijine investițiile private în CD, introducerea inovațiilor în procesele și produsele IMM-urilor și dezvoltarea acestora pentru producție și comercializare. O altă categorie de acțiuni vizează implementarea transferului tehnologic, care presupune adaptarea și valorificarea rezultatelor cercetării sau a tehnologiilor existente la nevoile specifice ale firmelor, prin intermediul entităților de transfer tehnologic sau altor unități de cercetare, facilitând astfel pregătirea pentru fabricație și utilizarea comercială a inovațiilor.

Alocarea financiară totală dedicată investițiilor aferente OS 1.1 depășește 60 mil. euro (UE+CN). Prin raportare la stadiul implementării, se constată că până la finalul lunii decembrie 2024, nu au fost lansate apeluri de proiecte în cadrul OS 1.1, întârzierea fiind justificată de complexitatea ridicată a intervențiilor și necesitatea consultării factorilor cheie implicați. Până la momentul elaborării prezentei analize, au fost aprobate, în cadrul CM PR SV Oltenia, metodologiile și criteriile prevăzute pentru selectarea operațiunilor asociate OS 1.1, lansarea apelurilor specifice fiind planificată în primul trimestru al anului 2025.

- 3. Eficiența energetică:** În conformitate cu recomandările privind tranziția verde, PR SV Oltenia susține investiții substanțiale pentru asigurarea/creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și clădirilor publice, inclusiv măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie. În ceea ce privește clădirile publice, programul prioritizează la finanțare clădirile cu funcții sociale - spitale, infrastructura educațională și infrastructura socială.

Potrivit datelor de monitorizare (31 decembrie 2024), au fost contractate 76 de proiecte pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor, cu o valoare nerambursabilă de peste 146 mil. euro, reprezentând 76,4% din alocarea totală a OS 2.1. Plățile efectuate către beneficiari sunt de peste 5 mil. euro și reprezintă 3,5% din valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate.

Analiza contribuției proiectelor semnate la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară în domeniul îmbunătățirii eficienței energetice arată că sunt așteptate realizări importante în ceea ce privește îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (indicatorul de realizare RCO19 va atinge cel puțin 63% din ținta propusă). Pe de altă parte, contribuția la creșterea numărului de locuințe cu performanțe energetice îmbunătățite este relativ limitată (proiectele contractate acoperă doar 5,68% din ținta indicatorului de realizare RCO18). Este important de menționat că, în cazul indicatorului RCO18, până în prezent a fost lansat un singur apel de proiecte, destinat proiectelor etapizate din perioada de programare anterioară, având o alocare financiară modestă (aproximativ 2 milioane de euro). Totuși, se preconizează lansarea unui nou apel dedicat exclusiv îmbunătățirii performanței energetice a locuințelor, cu o alocare de aproximativ 38 de milioane de euro, ceea ce creează condiții favorabile pentru atingerea valorilor țintă stabilite.

De asemenea, intervențiile finanțate vor genera rezultate în privința reducerii consumului anual de energie primară (RCR26) și a nivelului de emisii de gaze cu efect de seră (RCR29), deși datele estimate în cadrul proiectelor contractate indică un aport încă limitat la atingerea țăintelor pentru anul 2029.

- **Transport urban durabil:** Având în vedere obiectivele strategice prin care UE își propune să reducă cu 60% emisiile rezultate din transport, până în anul 2050, dar și recomandările specifice de țară care încurajează transportul sustenabil, ecologic și nepoluant, PR SV Oltenia susține, în cadrul Priorității 4 (OS 2.8), intervenții dedicate îmbunătățirii eficienței și atractivității sistemului de transport public local și încurajarea modurilor de transport active (ex. trasee pentru pietoni, infrastructură pentru ciclism, sisteme de închiriere biciclete etc.). Datele de monitorizare aferente lunii decembrie 2024 indică faptul că, la nivelul Priorității 4, au fost contractate 16 proiecte care promovează mobilitatea urbană multimodală sustenabilă, a căror valoare nerambursabilă depășește 58 mil. euro și reprezintă 48,84% din alocarea financiară totală dedicată acestei priorități. Dacă se ia în considerare și valoarea proiectelor deja aprobate, de 29.989.506,03 euro se constată că fondurile alocate mobilității urbane durabile prezintă premise favorabile să fie

angajate în proporție de 73,95%. Plățile efectuate către beneficiari sunt în valoare de 6,8 mil euro și reprezintă 11,75% din totalul valorii nerambursabile a proiectelor contractate.

Se estimează că proiectele contractate până la finalul anului 2024 vor contribui la crearea de 6 noi infrastructuri pentru transportul public colectiv (indicatorul de realizare PSO 03 fiind estimat a se atinge în proporție de 100%), la creșterea capacității materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv cu 1834 de pasageri (indicatorul RCO57 fiind acoperit în proporție de 97,13%), respectiv la creșterea cu 10 a numărului de orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate (estimările în privința atingerii indicatorului de realizare RCO60 fiind de 76,92%).

În ceea ce privește rezultatele intervențiilor, prin proiectele contractate se estimează că numărul anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate va fi de peste 10,4 mil persoane (fiind atinsă ținta indicatorului RCR62).

Impactul așteptat al acestor intervenții constă în îmbunătățirea semnificativă a calității vieții urbane, prin reducerea emisiilor de carbon generate de transport și promovarea unui model de mobilitate sustenabilă, aliniat cu obiectivele europene de mediu și tranziție verde. Totodată, proiectele vor contribui la creșterea accesibilității și siguranței sistemului de transport public, facilitând conectivitatea între diferite zone urbane și periurbane. Aceste intervenții vor susține dezvoltarea economică locală, reducând congestia urbană și poluarea, îmbunătățind sănătatea publică și calitatea mediului înconjurător, și diminuând dependența de transportul individual motorizat, în favoarea unor soluții de mobilitate eficiente și prietenoase cu mediul.

- **Reducerea disparităților teritoriale și dezvoltarea zonelor urbane mici:** PR SV Oltenia promovează dezvoltarea integrată și inclusivă a zonelor urbane și zonelor urbane funcționale, prin acordarea de sprijin specific pentru provocări economice, sociale și de mediu, inclusiv prin abordarea problemelor care vizează promovarea culturii, valorificarea patrimoniului natural și dezvoltarea infrastructurii de turism. Intervențiile programate la nivelul Priorității 7, OS 5.1, sunt implementate, similar OS 2.7 (P3) și OS 2.8 (P4), prin mecanismul de guvernanță al SDT/SIDU, asigurând complementaritatea cu alte proiecte din cadrul strategiilor și facilitând abordarea mai multor funcții în cadrul aceluiași proiect (economic, social, de mediu etc.).

Este de remarcat faptul că prin acțiunile prevăzute în cadrul OS 5.1, programul sprijină inclusiv *îmbunătățirea capacității administrative a autorităților publice locale în domenii specifice dezvoltării urbane și realizării de documente strategice*. Este prevăzută, în acest sens, organizarea de schimburi de experiență și sesiuni de formare pentru consolidarea cunoștințelor în legătură cu regenerarea fizică a spațiilor urbane și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și potențialului turistic, inclusiv creșterea atractivității și îmbunătățirea calității vieții comunităților locale. Programul abordează astfel, problemele autorităților publice din zone urbane și localități

mici, care nu dispun de experiență sau cunoștințe suficiente pentru a pune în aplicare proiecte teritoriale participative și integrate, contribuind astfel la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară din acest domeniu.

Potrivit datelor de monitorizare aferente lunii decembrie 2024, la nivelul OS 5.1 au fost contractate 36 de proiecte dedicate dezvoltării teritoriale integrate în zonele urbane, cu o valoare nerambursabilă de 117,4 mil euro, reprezentând 54,15% din bugetul total alocat acestui OS. Plățile efectuate către beneficiari sunt de peste 3,2 mil euro, însemnând 2,78% din totalul valorii nerambursabile a proiectele contractate în cadrul OS 5.1.

Analiza diferențiată la nivelul apelurilor de proiecte indică un interes foarte crescut al solicitanților de finanțare pentru apelul PRSVO/133/PRSVO_P7/OP5/RSO5.1/PRSVO_A18, dedicat exclusiv orașelor, unde valoarea nerambursabilă a cererilor depuse a fost aproape dublă (+90,26%) față de alocarea apelului.

În privința contribuției la reducerea disparităților teritoriale și dezvoltarea echilibrată a zonelor urbane, datele de monitorizare arată că vor fi sprijinite 25 de strategii de dezvoltare teritorială integrată (de 2 ori mai multe decât ținta prevăzută pentru indicatorul de realizare RCO75) și 27 de proiecte integrate de dezvoltare teritorială în domeniul social, economic și de mediu. De asemenea, proiectele contractate vor contribui la reabilitarea și valorificarea a 12 situri culturale și turistice (85,1% din ținta indicatorului de realizare RCO77), dar și la reabilitarea sau crearea de spații deschise (1,4 mii km) în zonele urbane (fiind preconizată depășirea de 2,63 ori a țintei pentru indicatorul RCO114).

Contribuția intervențiilor și a acțiunilor sprijinite prin PR SV Oltenia 2021-2027 la abordarea provocărilor, dificultăților și vulnerabilităților evidențiate de RST sunt prezentate rezumativ în tabelul următor:

Provocare din RST	Acțiuni PR SV Oltenia	Contribuție la RST
Dezvoltarea capacității administrative, cu accent pe consolidarea rolului autorităților regionale și locale în abordarea principalelor nevoi de investiții	Prioritatea 8: 2 proiecte dedicate consolidării capacității instituțiilor implicate în managementul PR SV Oltenia și a beneficiarilor/partenerilor regionali, cu o valoare nerambursabilă de peste 14 mil. euro (30,4% din alocarea financiară totală dedicată acestei priorități)	Contribuie la consolidarea capacității administrative la nivel regional, atât pentru structurile implicate în sistemul de gestionare al PR Sud-Vest, cât și pentru beneficiarii direcți ai intervențiilor sprijinite prin program
Îmbunătățirea productivității muncii și a capacității întreprinderilor de a	Prioritatea 1, OS 1.3: 52 de proiecte contractate, cu o valoare	Sprijină competitivitatea IMM-urilor, prin dezvoltarea capacităților

Provocare din RST	Acțiuni PR SV Oltenia	Contribuție la RST
inova, cu accent pe acordarea unui sprijin ținut întreprinderilor, inclusiv pe colaborarea dintre sectorul public și cel privat și pe participarea la inițiativele europene de cercetare și inovare	nerambursabilă de 44,6 mil euro + 36 de proiecte aflate în contractare, în valoare nerambursabilă de 34,7 mil. euro (43,79% din alocarea totală dedicată OS 1.3)	de producție și modernizarea tehnologică. Sunt așteptate contribuții la creșterea cifrei de afaceri a întreprinderilor sprijinite. De asemenea, este susținută înființarea, extinderea și operaționalizarea structurilor de afaceri, fiind așteptate rezultate privind utilizarea serviciilor oferite de aceste structuri.
Îmbunătățirea eficienței energetice, în vederea sprijinirii tranziției verzi și reducerii dependenței de resurse energetice nesustenabile	Prioritatea 3, OS 2.1: 76 de proiecte contractate, cu o valoare nerambursabilă de peste 146 mil. euro (76,4% din alocarea totală a OS 2.1)	Contribuție la îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice (159.061 m2) și a clădirilor rezidențiale (213 locuințe). De asemenea, prin intervențiile finanțate sunt așteptate contribuții la reducerea consumului anual de energie primară și a nivelului de emisii de gaze cu efect de seră
Investiții în transportul urban durabil	Prioritatea 4, OS 2.8: 16 proiecte contractate, a căror valoare nerambursabilă depășește 58 mil. euro (48,84% din alocarea totală a OS 2.8)	Contribuție la dezvoltarea infrastructurilor pentru transportul public colectiv, creșterea capacității materialului rulant ecologic pentru transportul public și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transport
Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane mai mici, care se confruntă cu deficite persistente în ceea ce privește capacitatea administrativă.	Prioritatea 7, OS 5.1: 36 de proiecte dedicate dezvoltării teritoriale integrate în zonele urbane, cu o valoare nerambursabilă de 117,4 mil euro (54,15% din bugetul total alocat OS 5.1)	Contribuție la reducerea disparităților teritoriale și dezvoltarea zonelor urbane mici

Ajustările necesare pentru îmbunătățirea contribuției programului la realizarea RST

Din punct de vedere *strategic*, Programul Regional Sud-Vest Oltenia răspunde în mare măsură provocărilor și recomandărilor expuse în Raportul de țară 2024, contribuind direct la obiectivele naționale și europene pentru anul 2030, în special în domeniile care privesc *consolidarea capacității administrative, tranziția verde, incluziunea socială și dezvoltarea teritorială integrată*. Deși acțiunile și intervențiile PR SV Oltenia prezintă un *grad ridicat de compatibilitate* cu recomandările specifice de țară, se remarcă nevoia unor îmbunătățiri și ajustări precum:

- Având în vedere rolul semnificativ în stimularea competitivității economice a întreprinderilor, creșterea cifrei de afaceri și generarea de noi locuri de muncă la nivel regional, precum și resursele financiare insuficiente pentru acoperirea nevoilor acestora, este necesară realocarea eventualelor fonduri disponibile din alte OS pentru suplimentarea alocării financiare a Priorității 1, OS 1.3.
- Pentru a spori contribuția programului la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară privind dezvoltarea sectorului de cercetare, dezvoltare și inovare, este indicată intensificarea eforturilor în direcția lansării apelurilor de proiecte axate pe investiții în extinderea capacităților de CDI și adoptarea tehnologiilor avansate (OS 1.1, Prioritatea 1).
- Pentru a sprijini obiectivele europene privind tranziția digitală și verde, AM PR SV Oltenia 2021-2027 propune introducerea OS 1.6 Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP) în cadrul Programului, menționat la art. 2 din Regulamentul (UE) 2024/795, în cadrul unei noi priorități, respectiv Prioritatea 9. Tehnologii strategice. În acest context, se consideră oportun ca acțiunile dedicate sprijinirii mediului economic, aliniate inițiativei STEP, să fie asociate domeniilor de intervenție 188 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în principal de domeniul tehnologiilor curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor), 190 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în principal de domeniul biotehnologiilor) și 192 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în principal de domeniul tehnologiilor digitale și al inovațiilor în tehnologii profunde). Alegerea codurilor de intervenție este justificată de specificul economiei regionale și de probabilitatea mai ridicată ca întreprinderile de dimensiuni mari să poată implementa proiecte în domenii de înaltă tehnologie. În vederea asigurării resurselor necesare, se propune relocarea economiilor obținute în cadrul Priorității 2, apelul de proiecte PRSVO/241/PRSVO_P2/OP1/RSO1.2/PRSVO_A8 - Digitalizare în folosul IMM-urilor.
- În ceea ce privește îmbunătățirea performanței energetice, dat fiind interesul ridicat al beneficiarilor pentru aceste categorii de intervenții, este necesară suplimentarea fondurilor dedicate OS 2.1, prin redistribuirea sumelor neutilizate din cadrul OS 2.7, unde nivelul de contractare este sub așteptări.

- În conformitate cu Recomandările Specifice de Țară 2024, Comisia Europeană subliniază necesitatea creșterii accesului la locuințe sociale, în special în regiunile cu deficit major de locuințe accesibile. În acest sens, PR SV Oltenia 2021-2027 va propune modificări strategice pentru integrarea finanțării locuințelor sociale în cadrul Priorității 6 (care se va redenumi Educație modernă și incluziune), OS 4.3 Promovarea incluziunii socio-economice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale. În acest context, se vor sprijini acțiuni dedicate construirii/reabilitării/modernizării/extinderii locuințelor sociale (codul de intervenție 126 Infrastructuri de locuit (altele decât cele pentru migranți, refugiați și persoane care solicită sau se află sub protecție internațională)), pentru care pot fi asigurate resurse financiare prin relocarea economiilor de la Prioritatea 7, apelurile pentru proiecte etapizate: PRSVO/306/PRSVO_P7/OP5/RSO5.1/PRSVO_A18 - Dezvoltare urbană durabilă - proiecte etapizate (OS 5.1) și PRSVO/307/PRSVO_P7/OP5/RSO5.2/PRSVO_A13 - Turism rural - proiecte etapizate (OS 5.2).

4.2 Contribuția la Planul național integrat privind energia și clima (PNIESC)

Prezentarea PNIESC și a obiectivelor sale relevante

La nivel European, provocările în domeniul energiei și schimbărilor climatice au condus la adoptarea unor politici, strategii și norme prin intermediul cărora au fost stabilite o serie de obiective prioritare care trebuie îndeplinite până la finalul anului 2030, redate în cele ce urmează:

- Reducerea, până în 2030, a emisiilor nete de gaze cu efect de seră ale UE cu 55% față de nivelurile înregistrate în 1990;
- Reducerea consumului final de energie cu cel puțin 11,7 % față de previziunile privind consumul de energie estimat pentru 2030 (pe baza scenariului de referință 2020);
- Adoptarea surselor regenerabile de energie (cel puțin 42,5% pentru 2030, dar care vizează atingerea țintei de 45%).

Pentru îndeplinirea obiectivelor în domeniul energiei și climei, fiecare stat membru stabilește o contribuție națională orientativă în materie de eficiență energetică, bazată pe consumul final de energie, în vederea îndeplinirii la nivel colectiv a obiectivului obligatoriu al Uniunii privind consumul final de energie. La nivelul României, această contribuție este reflectată în **Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC)**¹¹, document ce cuprinde 91 de politici și măsuri suplimentare care vizează creșterea ponderii surselor regenerabile de energie (SRE), reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu

¹¹ Ministerul Energiei, Planul Național Integrat Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, 2024, [link](#)

efect de seră (GES) și implementarea unor soluții inovatoare în toate sectoarele economice. Printre obiectivele-cheie ale planului se numără:

- reducerea emisiilor nete de GES cu 85% până în 2030, comparativ cu nivelul din 1990, și atingerea neutralității climatice înainte de 2045, devansând, astfel, termenul anterior stabilit pentru anul 2050.
- ponderea SRE în consumul final brut de energie să fie de cel puțin 38,3% până în 2030, având ca principale motoare energia eoliană, solară și folosirea tehnologiilor bazate pe pompe de căldură pentru procesul de încălzire și răcire.

Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice este structurat în jurul a cinci dimensiuni, care urmăresc dimensiunile cheie asumate la nivel european, după semnarea Acordului de la Paris, respectiv: **i. decarbonizare; ii. eficiență energetică; iii. securitate energetică; iv. piața internă a energiei și v. cercetare, inovare și competitivitate.**

Pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni ale PNIESC, prezentate în tabelul de mai jos, au fost propuse 91 de politici sau măsuri (P&M) pentru alinierea la țintele și obiectivele naționale și europene stabilite, o politică/măsură putând să contribuie la una sau mai multe dimensiuni.

Dimensiune PNIESC	Descriere dimensiune
Decarbonizare	Dimensiunea vizează aspecte referitoare la emisiile și absorbțiile de GES și la energia din surse regenerabile. Pentru a îndeplini țintele naționale, România și-a stabilit ținte sectoriale privind reducerea emisiilor de GES, în 2030 și în 2050, față de nivelurile din 1990: - Sectorul energetic: este vizată o reducere cu 87% a emisiilor de GES în 2030 față de 1990, realizată în primul rând prin dezafectarea capacităților de producție din huilă și lignit și prin extinderea capacităților de producție din surse regenerabile de energie (SRE). - Sectorul Transporturi: ținta sectorială indică o creșterea a emisiilor de GES limitată la cel mult 40% în 2030 în comparație cu 1990, limitarea fiind posibilă în primul rând prin susținerea dezvoltării transportului rutier cu autovehicule hibride și electrice. - Sectorul Clădiri: este vizată o reducere cu 19% a emisiilor de GES în 2030 față de 1990, realizată prin îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor și creșterea gradului de utilizare a pompelor de căldură și a colectoarelor solare termice. - Sectorul Industrie: ținta sectorială vizează reducerea cu 77% a emisiilor de GES în 2030 față de 1990, ce va fi obținută, în principal, prin înlocuirea combustibililor fosili cu energie electrică din SRE și prin creșterea eficienței tehnologiilor folosite.

Dimensiune PNIESC	Descriere dimensiune
	- Sectorul Agricultură: emisiile de GES vor scădea cu 44% în 2030 față de 1990, prin adoptarea de măsuri privind alimentația adecvată a animalelor și managementul furajelor. - Sectorul LULUCF: este vizată o creștere cu 87% a absorbțiilor de GES în 2030 față de 1990, ce va fi realizată în principal prin îmbunătățirea managementului incendiilor forestiere. - Sectorul Deșeuri: emisiile de GES vor fi reduse cu 25% în 2030 față de 1990 prin reducerea, reutilizarea și reciclarea adecvată a deșeurilor. - Pentru energia din surse regenerabile, obiectivul României este de a atinge o pondere a SRE în consumul final brut de energie de cel puțin 38,3% până în 2030. Proiecțiile indică că, până în 2025, ponderea SRE va ajunge la 31,0%.
Eficiență energetică	Ținta privind consumul de energie primară la nivelul României la nivelul anului 2030 a fost fixată la 30,2 Mtep, conform Directivei privind Eficiența Energetică (reformare). Previziunile asumate prin PNIESC privind consumul de energie primară indică atingerea unei ținte de 28,7 Mtep în 2030, sub ținta fixată prin Directiva privind Eficiența Energetică (reformare) din 2023. Ținta de 28,7 Mtep va marca o scădere cu 9% a consumului de energie primară comparativ cu 2022. De asemenea, consumul final brut de energie este de așteptat să înregistreze o scădere ușoară de 6% în 2030 față de 2022, fără afectarea productivității, complementar totodată cu măsuri privind creșterea ponderii de energie produsă din surse regenerabile, ajungând la o valoare absolută de 22,5 Mtep în 2030.
Securitate energetică	Producția de energie electrică: vizează dezvoltarea surselor interne de producere a energiei. În sectorul de producere a energiei electrice, se urmărește diversificarea surselor de producție și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Ținta pentru 2030 este atingerea unei capacități instalate de 31,3 GW, aproximativ 76% din aceasta provenind din SRE. Alimentarea cu gaze naturale: România își îmbunătățește continuu rețeaua de transport a gazelor naturale, inclusiv interconexiunile cu statele vecine, pentru a-și diversifica sursele de aprovizionare cu gaz natural și a reduce dependența de Rusia. Aceasta implică participarea României în diverse proiecte transfrontaliere, aflate în derulare sau planificate. De asemenea, prin această dimensiune se urmărește reducerea dependenței României de importurile de țiței, combustibili fosili solizi și gaze naturale până în 2030 prin intensificarea proceselor de electrificare, dezafectarea centralelor electrice pe cărbune și diversificarea surselor de aprovizionare. În plus, România își propune implementarea de soluții de stocare a energiei în baterii, în special prin dezvoltarea stocării în baterii, planificând punerea în funcțiune a unei capacități totale de stocare a energiei electrice de 1.200 MW sau 2.400 MWh până în 2030 și de 2.000 MW până în 2035.

Dimensiune PNIESC	Descriere dimensiune
Piața internă a energiei	Abordarea României în ce privește piața sa internă de energie, în contextul Strategiei pentru uniunea energetică, pune accent pe interconectare, având ca scop atingerea obiectivului de 15% grad de interconectare în 2030 prin extinderea capacității transfrontaliere de transport și creșterea capacității instalate de producție, dar și prin realizarea demersurilor pentru rezolvarea problemelor vizând diferențele de preț. România este și va fi parte din proiecte-cheie și inițiative de modernizare vizând atât infrastructura de transport a energiei electrice, cât și a gazelor, un accent deosebit punându-se pe implementarea și finalizarea proiectelor de interes comun. Planurile naționale vizează integrarea piețelor, permițând participarea nediscriminatorie a SRE, răspunsul la variațiile cererii și stocarea, promovând în același timp în mod activ autogenerarea și noile tehnologii. În același timp, România acordă o mare importanță flexibilității sistemului său energetic, punând accent pe stocarea energiei, în special pe bază de baterii, și își propune să sporească competitivitatea sectorului său de energie cu amănuntul, să protejeze consumatorii de energie și să rezolve problemele privind sărăcia energetică. Principalul obiectiv este acela de a crea în România un sistem energetic rezistent, durabil și cu un grad ridicat de interconectare.
Cercetare, inovare și competitivitate	Raportat la performanța sa privind inovarea, așa cum este reflectată în Tabloul de bord european privind inovarea (European Innovation Scoreboard - EIS), obiectivul României este să devină o țară moderat inovatoare (adică să aibă o performanță în inovare între 70% și 100% din media UE).

Contribuția PR SV Oltenia la PNIESC

După cum a fost evidențiat în secțiunea anterioară, Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice este structurat în jurul a cinci dimensiuni, care urmăresc dimensiunile cheie asumate la nivel european, după semnarea Acordului de la Paris.

Analiza datelor referitoare la domeniile de intervenție incluse în Anexa I a RDC, la sfârșitul lunii octombrie 2024 (cea mai recentă dată disponibilă pe platforma Cohesion data platform) oferă o imagine de ansamblu comparativă a trei indici:

- Ponderea alocării financiare pentru obiectivele climatice la nivelul UE
 $\frac{\text{Alocarea financiară planificată pentru obiectivele climatice la nivelul UE}}{\text{Alocarea financiară totală planificată la nivelul UE}}$
- Performanța alocării fondurilor UE stabilite pentru obiectivele climatice
 $\frac{\text{Alocarea financiară stabilită pentru obiectivele climatice}}{\text{Alocarea financiară planificată pentru obiectivele climatice}}$

- Performanța cheltuielilor UE alocate obiectivelor climatice
Cheltuieli UE pentru climă
Alocarea financiară stabilită pentru obiectivele climatice

Acești indici nu pot evidenția o contribuție precisă și specifică la obiectivele PNIESC, dar reprezintă o oportunitate indicativă de a compara performanța programului în ceea ce privește obiectivele climatice.

După cum se arată în tabelul următor, este clar că Programul Regional Sud-Vest Oltenia are o concentrare similară asupra planificării resurselor dedicate schimbărilor climatice cu a altor programe finanțate prin FEDR din România și UE în regiunile mai puțin dezvoltate, având în același timp o capacitate de cheltuială mai mică. Cu toate acestea, este interesant de observat că performanța în ceea ce privește selectarea operațiunilor este mult mai bună, datorită performanței foarte bune a RSO 2.1 la sfârșitul lunii octombrie 2024.

Tabel nr. 1 Prezentare generală a performanței alocării financiare pentru obiectivele climatice (octombrie 2024)

	Alocarea financiară planificată pentru obiectivele climatice la nivelul UE/ Alocarea financiară totală planificată la nivelul UE	Alocarea financiară stabilită pentru obiectivele climatice/Alocarea financiară planificată pentru obiectivele climatice	Cheltuieli UE pentru climă/ Alocarea financiară stabilită pentru obiectivele climatice
PR Sud-Vest Oltenia	30,1%	67,5%	0,8%
Programe finanțate prin FEDR în regiuni mai puțin dezvoltate în România	30,3%	47,6%	2,5%
Programe finanțate prin FEDR în regiuni mai puțin dezvoltate	32,7%	27,5%	6,4%

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor disponibile pe platforma Cohesion data platform (octombrie 2024)

Datele din decembrie 2024 completează prezentarea anterioară cu elemente și actualizări mai specifice care pot fi utile pentru a da o dimensiune mai concretă a contribuției PR SV Oltenia la obiectivele PNIESC. În general, nu există progrese ale contribuției RSO 1.1 și 1.3 la dimensiunile PNIESC. Pe de altă parte, RSO 2.1 prezintă o contribuție puternică (în baza operațiunilor selectate și sumelor cheltuite) la dimensiunile: i. decarbonizare, ii. eficiență energetică, iii. securitate energetică. De asemenea, RSO 2.8 contribuie substanțial la decarbonizarea serviciilor de transport public local.

Tabel nr. 2 Prezentare generală a alocării financiare pentru obiectivele climatice la nivelul PR SV Oltenia (octombrie 2024) – Valorile sunt exprimate în euro

Cod Domeniu de intervenție	RSO	Alocare totală planificată	Alocare totală stabilită (costuri eligibile ale operațiunilor selectate)	Cheltuieli totale declarate beneficiari	Dimensiuni PNIESC
029 Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și	1.1	11818823,53			i. decarbonizare v. cercetare, inovare și competitivitate.

Cod Domeniu de intervenție	RSO	Alocare totală planificată	Alocare totală stabilită (costuri eligibile ale operațiunilor selectate)	Cheltuieli declarate beneficiari	Dimensiuni PNIESC
universități, cu accent pe economia cu emisii reduse de dioxid de carbon, pe reziliență și pe adaptarea la schimbările climatice					
030 Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi cu accent pe economia circulară	1.1	2352941,18			v. cercetare, inovare și competitivitate.
040 Eficiență energetică și proiecte demonstrative în IMM-uri sau în întreprinderi mari și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	1.3	3970588,24			v. cercetare, inovare și competitivitate.
042 Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	2.1	40000000,04			i. decarbonizare ii. Eficiență energetică iii. securitate energetică
045 Renovarea în vederea creșterii eficienței energetice sau măsuri de eficiență energetică legate de infrastructurile publice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	2.1	151603529,6	151427598,7	2683260,33	i. decarbonizare ii. Eficiență energetică iii. securitate energetică
079 Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră	2.7	87868235.39	43371983,78	0	Impact indirect mai mult asupra subiectelor legate de natură și biodiversitate decât asupra schimbările climatice, chiar dacă este atribuită o valoare financiară acestui domeniu de intervenție
081 Infrastructuri de transporturi urbane curate	2.8	40576470.73	37142248,1	5169095,43	i. decarbonizare

Cod Domeniu de intervenție	RSO	Alocare totală planificată	Alocare totală stabilită (costuri eligibile ale operațiunilor selectate)	Cheltuieli declarate beneficiari	Dimensiuni PNIESC
082 Material rulant de transport urban curat	2.8	34705882.47	13260817,84	0	i. decarbonizare
083 Infrastructuri pentru bicicliști	2.8	23529411.84	0	0	i. decarbonizare
085 Digitalizarea transporturilor, atunci când urmărește în parte reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră: transport urban	2.8	9705882.39	9123091,31	396154,96	i. decarbonizare
086 Infrastructuri pentru combustibili alternativi	2.8	7411764.73	0	0	i. decarbonizare

Sursa: prelucrare proprie în baza datelor disponibile pe platforma Cohesion data platform (octombrie 2024)

Pentru a determina contribuția PR SV Oltenia la Planul Național Integrat privind Energia și Clima (PNIESC), evaluatorii au pornit de la maparea obiectivelor specifice și a priorităților programului, prin identificarea corespondenței dintre obiectivele specifice relevante și obiectivele PNIESC, care să evidențieze rolul fiecărei priorități în sprijinirea obiectivelor vizate de PNIESC, redată în cele ce urmează. Facem precizarea că în tabel au fost incluse principalele obiective/aspecte vizate de măsurile PNIESC, la îndeplinirea cărora intervențiile finanțate prin PR SV Oltenia au potențialul de a contribui, respectiv decarbonizare; eficiență energetică și securitate energetică.

<i>Dimensiune PNIESC</i>	<i>Obiective PNIESC</i>	<i>Priorități relevante PR SV Oltenia</i>	<i>Obiective specifice PR SV Oltenia</i>	<i>Contribuția PR SV Oltenia</i>
Decarbonizare P&M 22 Creșterea capacității instalate de producere a energiei electrice P&M 26 Construirea de centrale electrice fotovoltaice pe acoperișuri P&M 27 Instalarea colectoarelor solare termice în sectorul rezidențial P&M 35 Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice la nivel central P&M 36 Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice la nivel local P&M 37 Renovarea clădirilor rezidențiale P&M 39 Reabilitarea iluminatului public P&M 43 Creșterea ponderii pompelor de căldură	- Angajament pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), cu 85% până în 2030, comparativ cu nivelul din 1990, inclusiv prin stabilirea de ținte sectoriale, precum: - Sectorul clădiri: este vizată o reducere cu 19% a emisiilor de GES în 2030 față de 1990.	Prioritate: P3. Eficiența energetică și infrastructura verde	- RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice; Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice; Investiții pentru conservarea, îmbunătățirea sau extinderea infrastructurii verzi-albastre. Intervențiile sprijinite în cadrul OS 2.1 și OS 2.7 vor conduce la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea calității aerului.
Decarbonizare P&M 48 Creșterea ponderii autovehiculelor de transport pasageri alimentate cu combustibili alternativi P&M 49 Modernizarea transportului public urban P&M 56 Mobilitate alternativă P&M 58 Modernizarea infrastructurii de transport rutier	Angajament pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), cu 85% până în 2030, comparativ cu nivelul din 1990, inclusiv prin stabilirea de ținte sectoriale, precum: Sectorul transporturi: ținta sectorială indică o creșterea a emisiilor de GES limitată la cel mult 40% în 2030 în comparație cu 1990, limitarea fiind posibilă în primul rând prin susținerea dezvoltării transportului rutier cu autovehicule hibride și electrice.	Prioritate: P4. Mobilitate urbană durabilă	RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.	Investiții pentru dezvoltarea transportului urban ecologic și infrastructurii pentru biciclete

<i>Dimensiune PNIESC</i>	<i>Obiective PNIESC</i>	<i>Priorități relevante PR SV Oltenia</i>	<i>Obiective specifice PR SV Oltenia</i>	<i>Contribuția PR SV Oltenia</i>
Eficiență energetică P&M 26 Construirea de centrale electrice fotovoltaice pe acoperișuri P&M 27 Instalarea colectoarelor solare termice în sectorul rezidențial P&M 35 Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice la nivel central P&M 36 Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice la nivel local P&M 37 Renovarea clădirilor rezidențiale P&M 39 Reabilitarea iluminatului public P&M 43 Creșterea ponderii pompelor de căldură P&M 44 Creșterea utilizării tehnologiilor eficiente în sectorul rezidențial	• Ținta privind consumul de energie primară la nivelul României la nivelul anului 2030 a fost fixată la 30,2 Mtep, conform Directivei privind Eficiența Energetică (reformare) • Proiecțiile sectoriale pe termen lung privind consumul de energie finală ilustrează faptul că politicile și inițiativele care vizează îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și promovarea utilizării unor tehnologii mai eficiente vor avea un impact semnificativ asupra sectorului rezidențial. Implementarea acestora va duce la scăderea ponderii sectorului rezidențial în consumul final brut de energie la nivel național de la 33% în 2022 la 29% în 2030 și la 16% în 2050.	• Prioritate: P3. Eficiența energetică și infrastructura verde	• RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice; Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice.
Securitate energetică P&M 26 Construirea de centrale electrice fotovoltaice pe acoperișuri P&M 27 Instalarea colectoarelor solare termice în sectorul rezidențial	• Creșterea capacității naționale de producere a energiei din SRE; • Reducerea costurilor cu energia și creșterea eficienței energetice.	• Prioritate: P3. Eficiența energetică și infrastructura verde	• RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie

Se constată că PR SV Oltenia 2021-2027 sprijină în mod direct PNIESC prin investiții strategice în eficiența energetică, infrastructura verde-albastră și mobilitatea urbană durabilă, în cadrul priorităților 3 și 4 ale programului. Mai multe detalii referitoare la principalele contribuții și progrese realizate sunt oferite în cele ce urmează. În plus, pentru OS 1.1, OS 1.3, OS 1.4 (P1), OS 3.2 (P5), OS 4.2 (P6), OS 5.1 și OS 5.2 (P7), a fost identificată o contribuție indirectă la obiectivele PNIESC, prin specificul acțiunilor finanțate (conform aspectelor descrise mai jos).

Contribuții directe

Modalitatea prin care intervențiile sprijinite în cadrul PR SV Oltenia contribuie la Planul Național Integrat privind Energia și Clima (PNIESC) este descrisă în cele ce urmează, prin referire la cele 3 obiective specifice definite în cadrul programului, pentru care s-a identificat o corespondență cu obiectivele urmărite în cadrul PNIESC.

➤ **Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (RSO2.1)**

În cadrul acestui OS sunt sprijinite investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice în regiunea SV Oltenia, ce vor conduce la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și îmbunătățirea calității aerului. Astfel, în cadrul acestui OS sunt finanțate proiecte de termo-modernizare ce cuprind măsuri de intervenție conforme cu criteriile de eficiență energetică destinate fondului rezidențial și public existent, prin utilizarea pachetelor de renovare prevăzute în SRTL.

OS 2.1 sprijină investiții în renovarea aprofundată a clădirilor publice existente din mediul urban și rural și investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, dar și finalizarea proiectelor etapizate (clădiri publice, clădiri rezidențiale, iluminat public) din perioada precedentă de finanțare (acestea răspund condițiilor de sprijin stabilite anterior, dar vor contribui și la OS 2.1).

Pentru a obține un impact cât mai mare și o contribuție crescută la atingerea obiectivelor PNIESC, la nivelul programului/ghidurilor solicitantului, au fost definite o serie de condiții sau au fost definite criterii de departajare a proiectelor, care favorizează proiectele cu un impact crescut asupra îmbunătățirii eficienței energetice, printre care amintim:

- Renovarea eficientă din punct de vedere al costurilor a clădirilor din domeniul educației, sănătății, social, a clădirilor de birouri și administrative (inclusiv spații anexă de păstrare și stocare care au un regim de încălzire /răcire pentru funcționare) va include măsuri din pachetul renovare profundă SRTL (deep renovation), care vor reduce substanțial consumul de energie. Pachetul maximal de renovare - Pachetul P3 (deep renovation) presupune un standard de renovare aprofundată, inclusiv toate opțiunile privind energia din surse regenerabile, cum ar fi panouri fotovoltaice pe acoperiș, prepararea apei calde menajere cu ajutorul energiei solare sau pompe de căldură geotermale. Pot fi incluse și măsuri complementare conform SRTL.

78

- Astfel, în cadrul apelului de proiecte PR SVO/19/PRSVO P3/OP2/RSO2.1/PRSVO A14 - OPERAȚIUNEA A - Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie au fost finanțate **doar proiectele care conduc la o renovare aprofundată a clădirilor publice existente (inclusiv a clădirilor publice de patrimoniu) din mediul urban și rural, care are ca efect reducerea cu peste 60% a consumului de energie primară**. De asemenea, investițiile propuse în cadrul acestui apel, care au o durată de viață preconizată de cel puțin cinci ani, trebuie să demonstreze imunizarea față de schimbările climatice în conformitate cu cerințele din Comunicarea Comisiei Europene privind Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027. Imunizarea la schimbările climatice este un proces care integrează măsurile de atenuare a schimbărilor climatice și măsurile de adaptare la schimbările climatice în dezvoltarea proiectelor de infrastructură.
- Proiectele au fost punctate pe baza unor criterii cumulative, de natură tehnică, economică și socială, începând cu clădirile cu cele mai reduse performanțe (cele care consumă cea mai mare cantitate de energie), cu rate de ocupare pe termen lung, construite înainte de anul 2000 și cele care necesită investiții relativ scăzute pentru îmbunătățiri structurale și de siguranță.
- PR Sud Vest Oltenia sprijină minim **renovarea de amploare moderată** a clădirilor rezidențiale, cu respectarea condițiilor care definesc codul de intervenție 042. Pentru clădirile rezidențiale multifamiliale, printre modalitățile de prioritară a accesului la finanțare luate în calcul vor fi: dimensiunea clădirii (nr. de apartamente), performanța energetică a clădirii, ambiția proiectelor propuse în termeni de reducere a consumului de energie și reducerea sărăciei energetice, ponderea de locatari aflați în sărăcie energetică, locuințele sociale etc. La momentul elaborării prezentului raport, nu a fost lansat niciun apel de proiecte dedicat **Operațiunii B Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice (cu excepția apelului pentru proiecte etapizate)**.
- Includerea în Ghidul Solicitantului a unor criterii care să încurajeze soluțiile ecologice (acoperișuri verzi, pereți verzi etc) în concordanță cu Strategia Europeană pentru Infrastructura Verde și promovarea eficienței resurselor. Scopul proiectelor vizează eficiența energetică privind reducerea consumului de energie în comparație cu consumul anual de energie pentru încălzire dinainte de renovare.

În cadrul acestui OS au fost lansate 3 apeluri de proiecte, dintre care un apel dedicat **investițiilor în clădirile publice** în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie (Operațiunea A) și două apeluri dedicate proiectelor etapizate, respectiv **investițiilor în clădirile publice** în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie și **investițiilor în clădirile rezidențiale** în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice.

Valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate în cadrul OS 2.1 este de 146.386.406,39 euro, reprezentând 76,40% din alocarea financiară a programului pentru acest obiectiv specific. Aceste date confirmă existența unui interes crescut din partea beneficiarilor pentru acest tip de proiecte și o contribuție potențială crescută la atingerea obiectivelor PNIESC. Interesul crescut din partea beneficiarilor a fost confirmat și în cadrul activităților de cercetare de teren, prin care s-a evidențiat că există în continuare nevoia finanțării acestui tip de intervenții.

La 31.12.2024, valoarea indicatorilor de realizare în baza proiectelor contractate era 0, însă acest lucru este justificat de tipologia proiectelor finanțate în cadrul acestui OS, care au o durată foarte lungă de implementare, de circa 4 ani. Prin urmare, și obiectivul de etapă propus pentru indicatorii de realizare aferenți OS 2.1 a fost stabilit la zero.

Proiectele deja contractate vor contribui la obiectivele PNIESC, prin îmbunătățirea performanței energetice la nivelul a 213 locuințe și a 159.061 mp aparținând clădirilor publice. Trebuie ținut cont de faptul că în cazul indicatorului RCO18 (Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită), până în prezent, a fost lansat un singur apel de proiecte, pentru proiectele etapizate din perioada anterioară de programare și cu o valoare alocată redusă (aproximativ 2 milioane euro), dar se estimează lansarea unui apel distinct care să vizeze direct performanța energetică a locuințelor, în valoare de aproximativ 38 milioane euro, astfel încât există premise favorabile pentru îmbunătățirea performanței energetice la nivelul a 3.745 locuințe, până la finalul anului 2029. Pe termen lung, rezultatele așteptate vizează reducerea consumului anual de energie primară la nivelul locuințelor și clădirilor publice vizate de intervenții și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

În opinia beneficiarilor, principala provocare identificată în atingerea țintelor indicatorilor este reprezentată de creșterea prețurilor pe piață.

➤ **Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (RSO2.7)**

Intervențiile sprijinite în cadrul OS 2.7 urmăresc asigurarea unei stări optime de conservare a habitatelor, reconstrucție ecologică a ecosistemelor degradate și refacerea populațiilor native, în conformitate cu Cadrul de acțiune prioritară pentru Natura 2000 în România pentru perioada 2021-2027.

Printre tipurile de activități propuse în cadrul proiectelor aferente OS 2.7 se numără:

- modernizarea /extinderea spațiilor verzi existente, crearea de spații verzi prin reconversia și/sau reutilizarea spațiilor și terenurilor abandonate, degradate, a altor terenuri urbane și transformarea lor în zone verzi, inclusiv crearea / extinderea coridoarelor verzi la nivelul zonelor urbane;
- acțiuni primare întreprinse pentru îmbunătățirea și creșterea infrastructurii verzi (lucrări de împădurire, inierbare etc);

- amenajarea infrastructurii albastre: zone umede (mlaștini), lacuri, protecția lacurilor și cursurilor de apă (zona de maluri și zona de deasupra malurilor) doar în cadrul unor proiecte care includ o componentă de infrastructură verde.

Intervențiile pentru conservarea, îmbunătățirea sau extinderea infrastructurii verzi-albastre contribuie la îmbunătățirea ecosistemului urban, a situației privind problematica legată de schimbările climatice, la restabilirea biodiversității, reducerea amprente de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.

Prin natura activităților vizate, de restabilire și conservare a infrastructurii verzi sunt abordate provocările de mediu și climatice, intervențiile sprijinite prin acest OS fiind astfel relevante pentru obiectivele PNIESC referitoare la decarbonizare. În plus, condițiile stabilite la nivelul Ghidului Solicitantului **încurajează intervențiile care vizează furnizarea de servicii ecosistemice (îmbunătățirea biodiversității, menținerea temperaturilor mai scăzute, îmbunătățirea calității aerului, reținerea apei pluviale etc.) și exclud de la finanțare regenerarea parcurilor urbane doar cu scopul de a le face mai atractive pentru populație.** Cu toate acestea, în cadrul acestui OS nu există indicatori prin care să se poată măsura o contribuție directă la PNIESC.

În cadrul acestui OS au fost lansate 4 apeluri de proiecte, dintre care un apel dedicat sprijinului pentru conservarea, îmbunătățirea infrastructurii verzi-albastre la nivelul municipiilor reședință de județ, altul dedicat municipiilor și două dedicate orașelor.

Valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate este de 42.497.712,34 euro, reprezentând 48,37% din alocarea financiară a programului pentru OS 2.7.

La momentul realizării prezentei evaluări, valoarea indicatorilor de realizare era 0, însă acest lucru este justificat de tipologia proiectelor finanțate în cadrul acestui OS - investiții de anvergură, cu o durată de implementare de peste un an la care se adaugă durata procedurii de selecție. În plus, cuantificarea indicatorilor RCO 74 și RCO 75 se realizează în corelare cu finalizarea proiectelor de dezvoltare urbană aferente strategiilor integrate teritoriale. Prin urmare, și obiectivul de etapă propus pentru indicatorii de realizare aferenți OS 2.7 a fost stabilit la zero.

Având în vedere lipsa unei conexiuni directe între indicatorii aferenți OS 2.7 și obiectivele PNIESC, nu se poate evidenția o contribuție exactă a acestui OS, însă analiza calitativă a proiectelor contractate la data de 31.12.2024, arată că proiectele finanțate în cadrul acestui OS sunt relevante pentru obiectivele privind decarbonizarea, investițiile finanțate vizând cu precădere modernizarea suprafețelor verzi din parcuri și reabilitarea și revitalizarea infrastructurilor verzi degradate.

- **Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (RSO2.8)**

OS 2.8 sprijină intervențiile care vizează asigurarea unui transport urban sustenabil și durabil, finanțând următoarele tipuri de activități care sunt conectate cu obiectivele urmărite prin PNIESC, de limitare a emisiilor de GES provenite din transporturi, la o creștere de cel mult 40% în comparație cu 1990, în principal în baza dezvoltării transportului rutier cu autovehicule hibride și electrice:

- înființarea, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public prin investiții în achiziția de material rulant de transport urban curat (tramvai, autobuz, troleibuz, etc), susținerea infrastructurii de transport urbane curate;
- construirea/modernizarea/reabilitarea depourilor/autobazelor aferente transportului public local/zonal de călători, inclusiv infrastructura tehnică aferentă;
- infrastructuri pentru combustibili alternativi, stații/puncte de încărcare pentru mijloacele de transport public;
- realizarea de sisteme de tip park and ride în afara centrelor orașelor, integrate cu transportul public;
- sprijinirea realizării/modernizării de infrastructuri pentru moduri de transport active: crearea/modernizarea traseelor pentru pietoni, investiții în infrastructura pentru ciclism, sisteme de închiriere biciclete etc.

Acest OS contribuie la PNIESC prin specificul activităților finanțate, care abordează provocările de mediu și climatice, prin investiții în transportul public, care să contribuie la scăderea emisiilor de carbon.

Ghidul solicitantului prevede necesitatea demonstrării impactului proiectelor finanțate asupra reducerii emisiilor de GES, prin compararea scenariilor „fără proiect” (Scenariul „A face minimum”) și „cu proiect” (Scenariul „A face ceva”) pentru primul an de după finalizarea implementării proiectului (primul an de operare). Din această comparație va trebui să rezulte o reducere a emisiilor de GES, bazată și pe o creștere a cotei modale a transportului public de călători și/sau a modurilor nemotorizate. Reducerea emisiilor de GES se va menține și pe perioada de durabilitate a contractului de finanțare, acest lucru reieșind din compararea scenariilor „fără proiect” și „cu proiect” pentru perioada de durabilitate.

În cadrul acestui OS au fost lansate 6 apeluri de proiecte. Valoarea cererilor de finanțare depuse depășește cu aproximativ 30% alocarea financiară totală pentru această prioritate, evidențiind interesul ridicat al solicitanților pentru acest tip de intervenții. Pe de altă parte, valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate este de 58.326.263,80 euro, reprezentând 48,84% din alocarea financiară a programului pentru OS 2.8. Cu toate acestea, dacă este luată în considerare și valoarea proiectelor aprobate, sunt asigurate premisele pentru angajarea în proporție de 73,95% a fondurilor alocate mobilității urbane durabile.

La momentul realizării prezentei evaluări, valoarea indicatorilor de realizare era 0, dar trebuie ținut cont de faptul că nu au fost stabilite obiective de etapă pentru acest OS, având în vedere specificul intervențiilor,

care au o complexitate ridicată și o durată mai lungă de implementare. Cu toate acestea, beneficiarii estimează că obiectivele și indicatorii planificați la nivelul proiectelor vor fi îndeplinite. Și analiza datelor provenite din sistemul de monitorizare indică existența premiselor favorabile a proiectelor contractate către atingerea Țintelor finale, în special în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public colectiv (100%), capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (97,13%), respectiv numărul de orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate (76,92%). Toți acești indicatori contribuie în mod direct la obiectivul PNIESC în domeniul mobilității urbane, de limitare a creșterii emisiilor provenite din transport.

Experiența anterioară a beneficiarilor cu implementarea unor proiecte similare în domeniul mobilității urbane, finanțate prin POR 2014-2020, reprezintă unul dintre factorii facilitatori, care contribuie la realizarea optimă a intervențiilor și la atingerea rezultatelor preconizate, alături de relația de parteneriat și buna colaborare cu reprezentanții AM PR SV Oltenia, și de relațiile optime de colaborare cu furnizorii de bunuri sau servicii (ex. proiectanți). Pe de altă parte, principalele provocări în atingerea Țintelor indicatorilor sunt asociate cu demararea întârziată sau desfășurarea greoaie a procedurilor de achiziție publică.

Contribuții indirecte

În cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia există și alte obiective specifice care sprijină, într-o oarecare măsură obiectivele în domeniul energiei și climei, chiar dacă nu prin activități directe, principalele exemple fiind redate în cele ce urmează:

- Acțiunile sprijinite în cadrul *RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate* vizează domeniile RIS3, în cadrul căreia au fost selectate 5 domenii de specializare inteligentă care contribuie la creșterea potențialului de CI al regiunii: Sisteme de transport, Inginerie industrială și materiale, Agro-alimentar, ITC și Digitalizare, Industrii creative dar și două domenii orizontale, cu relevanță pentru PNIESC: economia verde și economia circulară. PR SVO 2021-2027 va contribui la agenda de politici a SRE prin îmbunătățirea transpunerii rezultatelor CDI în economia regională. La 31.12.2024 nu fuseseră lansate apeluri de proiecte în cadrul acestui OS, care să permită o analiză a modului în care proiectele contractate, prin specificul acțiunilor finanțate, contribuie la obiectivele PNIESC.
- În cazul *RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive*, în cadrul proiectelor de investiții productive, pot fi realizate măsuri de creștere a eficienței energetice, ca măsuri complementare, și cu alocări financiare limitate. În privința parcurilor industriale, PR Sud Vest Oltenia susține propunerile de proiecte care demonstrează conformitatea cu angajamentele

cheie ale Pactului Verde European în ceea ce privește utilizarea de energie curată și economia circulară. Astfel, în faza de evaluare și selecție, proiectele care au prevăzute măsuri în ceea ce privește energia verde (panouri solare, surse regenerabile, etc) și economia circulară (tehnologii pentru reciclare/reutilizarea materialelor, materiale sustenabile, etc) vor primi punctaj suplimentar. În cadrul OS 1.3, la data de 31.12.2024 erau contractate 52 de proiecte, existând un interes foarte mare pentru apelurile lansate în cadrul acestui obiectiv specific (dovadă fiind și numărul mare de proiecte depuse – 563). Analiza datelor disponibile din sistemul de monitorizare confirmă faptul că o parte dintre proiectele contractate în cadrul OS 1.3 prevăd inclusiv sisteme pentru creșterea eficienței energetice.

- OS 1.4 are ca indicatorii de rezultat *PSR01 - Angajați din entități publice de cercetare care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat și RCR98 - Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele), personalul IMM-urilor și autorităților publice urmând a fi instruit inclusiv în domeniul competențelor ecologice.*
- În cazul OS 3.2, printre activitățile eligibile conexe se numără și parapetei pentru protecție, apărări de maluri și consolidări de versanți, bariere împotriva căderilor de pietre, perdele forestiere pentru protecția traficului față de efectele generate de condițiile meteorologice extreme, realizarea de alte investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme. De asemenea, investițiile în infrastructură care au o durată de viață preconizată de cel puțin cinci ani trebuie să demonstreze imunizarea față de schimbările climatice în conformitate cu cerințele din Comunicarea Comisiei Europene privind Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027 publicate la 16 septembrie 2021 (2021/C 373/01).
- În cazul *RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online*, activitățile care vor viza construcția/extinderea sau renovarea infrastructurii educaționale vor respecta prevederile legale privind performanța energetică a clădirilor.
- Și pentru *RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane și RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane*, activitățile care vor viza construcția/extinderea sau

renovarea infrastructurii culturale sau turistice vor respecta prevederile legale privind performanța energetică a clădirilor.

Nu în ultimul rând, trebuie menționat că pentru toate obiectivele specifice, investițiile propuse trebuie să asigure respectarea și conformitatea cu principiul de "a nu prejudicia în mod semnificativ" (DNSH).

Concluzii și măsuri de ajustare

Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 contribuie la implementarea obiectivelor stabilite prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), prin sprijinul acordat investițiilor în eficiența energetică, infrastructura verde și mobilitatea sustenabilă, în cadrul Priorităților 3, și 4 ale programului (OS 2.1, 2.7, 2.8).

Pe lângă intervențiile aferente acestor obiective cu contribuție directă la PNIESC, au fost identificate o serie de obiective specifice care sprijină indirect obiectivele în domeniul energiei și climei, prin specificul acțiunilor finanțate și/sau a criteriilor incluse la nivelul ghidurilor solicitantului, respectiv OS 1.1, OS 1.3, OS 1.4 (P1), OS 3.2 (P5), OS 4.2 (P6), OS 5.1 și OS 5.2 (P7).

Pentru a maximiza impactul PR SV Oltenia asupra obiectivelor PNIESC, pot fi avute în vedere următoarele recomandări:

- În vederea intensificării contribuției PR SV Oltenia la PNIESC este recomandată alocarea de fonduri suplimentare dedicate OS 2.1, având în vedere că acesta obiectiv specific prezintă cea mai concretă și relevantă contribuție la obiectivele PNIESC.
- De asemenea, având în vedere absența unor obiective de etapă pentru indicatorii aferenți OS 2.1, OS 2.7 și OS 2.8, determinată de specificul intervențiilor, se recomandă o monitorizare atentă a progresului indicatorilor, pentru a putea identifica eventuale riscuri în atingerea Țintelor stabilite și a putea lua măsuri de remediere (monitorizarea se poate realiza anual, începând cu cel de-al doilea an de implementare a investiției).
- În cazul OS 4.2, 5.1, 5.2, pentru care Programul prevede activități care vor viza construcția/extinderea sau renovarea infrastructurii educaționale, respectiv a infrastructurii culturale sau turistice, poate fi avută în vedere colectarea de informații de la beneficiari, cu privire la intervențiile care au avut prevăzute măsuri de creștere a eficienței energetice și prin urmare, au o contribuție la dimensiunile PNIESC. Acest lucru ar putea fi realizat pe bază de eșantion în cadrul evaluărilor viitoare ale programului.
- În cazul OS 1.4, pentru care sunt propuși indicatorii de rezultat *PSR01 - Angajați din entități publice de cercetare care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat* și *RCR98 - Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție*

industrială și antreprenoriat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenoriat, ecologice, altele), se propune, în cadrul viitoarelor activități de evaluare a programului, a se analiza și în ce măsură programele de formare au avut în vedere și dezvoltarea competențelor tehnice în domeniul energiei și/sau a altor subiecte aferente PNIEC.

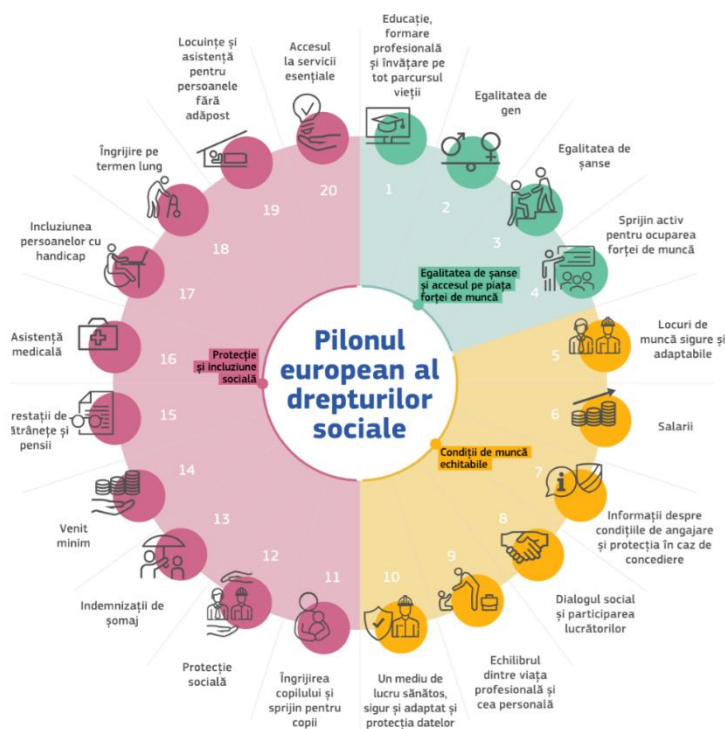
- Se recomandă ca viitoarele activități de evaluare a impactului PR SV Oltenia să se concentreze și pe diferențierea contribuției programului la atenuarea schimbărilor climatice (prin intervențiile care au vizat eficiența energetică, de exemplu) și la adaptarea la schimbările climatice.
- Introducerea RSO 1.6. STEP.

4.3. Punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale (PEDS)

Pilonul European al Drepturilor Sociale (PEDS) este un cadru strategic adoptat de Uniunea Europeană în 2017, care stabilește drepturi și principii pentru a crea societăți europene mai durabile și mai favorabile incluziunii. De asemenea, Pilonul European al Drepturilor Sociale stabilește 20 de principii cheie, convenite de statele membre ale UE, pentru a realiza societăți durabile și incluzive.

Cele 20 de principii esențiale sunt structurate în trei categorii:

- *egalitatea de șanse și accesul la piața muncii* (4 principii): Principiul 1: Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții; Principiul 2: Egalitatea de gen; Principiul 3: Egalitatea de șanse; Principiul 4: Sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă.
- *condiții de muncă echitabile* (6 principii): Principiul 5: Locuri de muncă sigure și adaptabile; Principiul 6: Salarii; Principiul 7: Informații despre condițiile de angajare și protecția în caz de concediere; Principiul 8: Dialogul social și participarea lucrătorilor; Principiul 9: Echilibrul dintre viața profesională și cea personală

profesională și cea personală; Principiul 10: Un mediu de lucru sănătos, sigur și adaptat și protecția datelor.

- *protecția socială și incluziunea socială* (10 principii): Principiul 11: Îngrijirea copilului și sprijin pentru copii; Principiul 12: Protecție socială; Principiul 13: Indemnizații de șomaj; Principiul 14: Venit minim; Principiul 15: Prestații de bătrânețe și pensii; Principiul 16: Asistență medicală; Principiul 17: Incluziunea persoanelor cu handicap; Principiul 18: Îngrijire pe termen lung; Principiul 19: Locuințe și asistență pentru persoanele fără adăpost; Principiul 20: Accesul la servicii esențiale.

Pilonul European al Drepturilor Sociale este esențial pentru:

- Implementarea Agendei 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă;
- Susținerea tranziției verzi și digitale;
- Reducerea disparităților între statele membre ale UE și crearea unui standard comun în ceea ce privește drepturile sociale.

Planul de acțiune al UE privind PEDS stabilește acțiuni la nivel european pentru a transforma principiile în acțiuni concrete. Adoptat în 2021, planul de acțiune stabilește obiective clare pentru 2030, precum o rată a ocupării forței de muncă de 78%, participarea la formare profesională de 60% din populația adultă și reducerea cu 15 milioane a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie.

Conform anexei la Comunicarea Comisiei Europene¹² pentru Planul de acțiune privind Pilonul European al Drepturilor Sociale:

- categoria „Egalitatea de șanse și accesul la piața muncii” este asociată cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) 4. Educație de calitate, ODD 5. Egalitatea de gen, ODD 10. Inegalități reduse;
- Categoria „Condiții de muncă echitabile” corespund ODD 8. Muncă decentă și creștere economică;
- Categoria „Protecție și incluziune socială” este corelată cu ODD 1. Fără sărăcie și ODD 3. Sănătate și bunăstare.

Această secțiune analizează modul în care Programul Regional Sud-Vest Oltenia contribuie la atingerea obiectivelor PEDS, pornind de la analiza intervențiilor cu o contribuție directă și indirectă la sprijinirea PEDS, în timp ce în cea de-a doua parte a capitolului este realizată o analiză cantitativă a contribuției Programului Regional Sud-Vest Oltenia la ODD-uri.

Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 sprijină implementarea principiilor și contribuie semnificativ la implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale, prin sprijinirea unor priorități

¹² https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b7c08d86-7cd5-11eb-9ac9-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_2&format=PDF

strategice și proiecte care promovează coeziunea socială, incluziunea și dezvoltarea economică în mod direct (de exemplu prin RSO 4.2 și prin introducerea RSO 4.3). De asemenea, PR SV Oltenia sprijină și în mod indirect acțiuni care contribuie la egalitatea de șanse (toate proiectele trebuie să respecte principiile privind egalitatea de șanse) și la protecția și incluziunea socială (a se vedea, spre exemplu, Prioritățile 1, 2, 3 și 7).

Contribuție directă

Prin obiectivul specific RSO 4.2 (Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online), programul se aliniază la prioritățile naționale și europene pentru atingerea obiectivelor UE 2030.

Obiective de politică	Obiective specifice cu contribuție directă la PEDS	Corelare indicativă cu principiile PEDS
<i>OP 4: O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale</i>	• RSO4.2: Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online • Prioritatea 6 – Educație modernă și incluzivă	• Principiul 1: Educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții • Principiul 3: Egalitatea de șanse • Principiul 10: Mediu de muncă sănătos și bine adaptat • Principiul 20: Acces la servicii esențiale

Descrierea acțiunilor programului cu o contribuție directă la Pilonul European al Drepturilor Sociale

RSO 4.2. din cadrul PR SV Oltenia răspunde provocărilor abordate în strategia programului, propunându-și să contribuie la construirea unui sistem de educație mai accesibil, mai adaptat nevoilor pieței muncii și mai incluziv, în instituții nesegregate, în special pentru romi, elevi cu dizabilități. Intervențiile prevăzute vor oferi posibilitatea adresării deficiențelor la nivel regional cu care se confruntă sistemul educațional, așa cum au fost semnalate și în cadrul recomandărilor din Raportul de Țară, și sunt menite să îmbunătățească accesul la o educație incluzivă și de calitate în instituții nesegregate a comunităților dezavantajate și marginalizate, să promoveze echitatea actului educațional, să reducă disparitățile educaționale dintre nivelul urban și cel rural, etc.

Acest obiectiv specific susține dezvoltarea infrastructurii educaționale, ceea ce facilitează accesul la educație pentru copii și elevi. Investițiile în infrastructura educațională oferă acces esențial la servicii de învățământ de calitate. În cadrul acestui OS, sunt finanțate următoarele operațiuni:

- Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru nivel preșcolar;
- Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ primar, secundar;
- Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ terțiar;
- Faza a II-a operațiunilor selectate în perioada 2014-2020, care îndeplinesc criteriile art.118a, RDC (proiecte etapizate).

Investițiile respectă principiile desegregării și nediscriminării și vizează abordarea și combaterea segregării spațiale și educaționale la toate nivelurile educaționale, concentrându-se pe promovarea accesului la servicii de baza incluzive în educație, în special pentru grupurile marginalizate, cum ar fi romii, migranții, persoanele cu dizabilități și alte nevoi speciale etc. Problematika neselegării școlare în învățământul de masă va fi susținută prin investiții care să vizeze incluziunea copiilor și a tinerilor cu cerințe educative speciale sau cu dizabilități minore sau medii (mobiliu adecvat pentru persoanele cu dizabilități, elevatoare, rampe, securizarea spațiilor de învățământ și de joacă, amenajarea de spații pentru activități psihopedagogice, accesibilitate a informațiilor pentru persoane cu deficiențe de auz sau viziune), dotarea școlilor cu tehnologii asistive, etc.

PR SV Oltenia se aliniază cu obiectivele Cadrului strategic al UE pentru egalitate, incluziune și participare pentru romii 2020-2030, privind asigurarea unui acces sporit al populației de etnie romă la învățământul preșcolar, reducerea decalajului în participarea la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, reducerea decalajului în absolvirea învățământului liceal. Intervențiile sprijinite prin fonduri țin de Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027. În cadrul priorității se urmărește ca rezultatele proiectelor să permită persoanelor cu dizabilități accesul la mediul fizic, la produsele informaționale și comunicative, la serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi, în condiții de egalitate și nediscriminare.

Acțiuni realizate:

Până la data de 31 decembrie 2024, PR SV Oltenia a sprijinit dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru a reduce disparitățile în accesul la educație. Proiectele implementate până în prezent contribuie la atingerea următoarelor rezultate care pot sprijini și aduce *beneficii pentru grupurile vulnerabile*:

- Sprijinirea a 44 de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și reducerea abandonului școlar;
- Modernizarea a 2 centre școlare pentru educație incluzivă, care sprijină desfășurarea activităților educaționale pentru copii/elevi cu cerințe educaționale speciale (CES);
- Finanțarea a 4 proiecte care contribuie la sprijinirea, în mod deosebit și prioritar, a participării la procesul educațional de masă a copiilor din grupurilor vulnerabile/defavorizate, copii care se află în risc sporit de abandon școlar și de părăsire timpurie a școlii, cum ar fi: copii proveniți din familii cu nivel socio-economic scăzut, copii romi sau din alte grupuri dezavantajate etc.;
- Crearea de facilități pentru persoanele cu dizabilități (inclusiv amenajarea unei camere în cămin destinată persoanelor cu dizabilități) care să contribuie la creșterea calității învățământului și a procesului educațional în cadrul a 2 proiecte;
- Extinderea/reabilitarea/modernizarea/dotarea a 19 infrastructuri educaționale din mediul rural care sprijină creșterea accesibilității la o ofertă educațională adecvată și reducerea abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii pentru copii din mediul rural (peste 43% din proiectele finanțate sunt implementate în mediul rural);

- Atingerea valorii de 1830 persoane pentru indicatorul referitor la capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate (persoane).

Acțiuni planificate:

În perioada 2025-2027, PR SV Oltenia va continua să extindă rețeaua de infrastructură educațională.

Contribuția Programului Regional Sud-Vest Oltenia la PEDS va putea fi evaluată prin indicatorii de realizare și rezultat ce vor fi atinși din acțiunile planificate în cadrul celor 44 proiecte deja contractate în cadrul OS 4.2. Astfel, acțiunile planificate pentru perioada imediat următoare în cadrul PR SV Oltenia cu o contribuție directă la PEDS vor conduce la:

- Finalizarea celor 44 proiecte de dezvoltare a infrastructurii educaționale.
- Modernizarea infrastructurii educaționale de îngrijire a copiilor de care vor beneficia 1.120 persoane (Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor - RCO66- și Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor - RCR70).
- Modernizarea infrastructurii în sălile de clasă care vor acoperi un număr de 18.101 persoane (Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate - RCO67).
- Procentul de persoane vulnerabile care vor beneficia efectiv de infrastructura educațională modernizată din cele 44 de proiecte contractate este de 8%, corespunzător unui număr de 1.500 persoane aparținând grupurilor vulnerabile (PSR 02- Procentul de utilizatori ai structurilor educaționale de masă noi sau modernizate care aparțin grupurilor vulnerabile).
- Modernizarea infrastructurii educaționale pentru un număr anual de 19.123 (RCR71) utilizatori ai structurilor educaționale.
- Introducerea RSO 4.3 în cadrul PR SV Oltenia 2021-2027.

Contribuție indirectă

În cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia există și alte obiective specifice care sprijină, într-o oarecare măsură și uneori indirect, egalitatea de șanse și accesul la piața muncii, condiții de muncă echitabile, protecția socială și incluziunea socială. Aceste obiective specifice, alături de principiile din cadrul PEDS la care contribuie, sunt redactate sintetic în tabelul următor.

Prioritatea	Obiective specifice	Corelare indicativă cu principiile PEDS	Acțiuni realizate
P1 - Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice	RSO1.1: Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	Principiul 1: Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții - prin sprijinirea dezvoltării competențelor angajaților din rândul IMM-urilor, cât și angajaților entităților de cercetare.	Până la data de 31.12.2024, nu au fost lansate apeluri de proiecte, motiv pentru care nu poate fi realizată analiza din perspectiva rezultatelor așteptate. Cu toate acestea, analizând tipologiile de activități prevăzute în cadrul programului pentru

Prioritatea	Obiective specifice	Corelare indicativă cu principiile PEDS	Acțiuni realizate
P2 - Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor		Principiul 5: Locuri de muncă sigure și adaptabile - crearea de locuri de muncă în domeniul cercetării în entitățile care beneficiază de sprijin	aceste obiective specifice și coroborând aceste informații cu intenția Autorității de Management de lansare a acestor apeluri în anul 2025, se consideră că PR SV Oltenia a creat contextul pentru ca pe viitor să contribuie la integrarea acestor principii din cadrul PEDS.
	RSO1.3: Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	- Principiul 4: Sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă - prin susținerea IMM-urilor pentru dezvoltare și internaționalizare, facilitând astfel crearea de locuri de muncă. - Principiul 5: Locuri de muncă sigure și adaptabile - crearea de locuri de muncă în entitățile care beneficiază de sprijin - Principiul 12: Protecție socială - contribuie indirect prin sprijinirea dezvoltării economice și crearea de locuri de muncă durabile.	Până la data de 31.12.2024, PR SV Oltenia a contractat 52 proiecte, în care sunt susținute IMM-uri pentru dezvoltare și internaționalizare, facilitând astfel crearea de locuri de muncă. În cadrul acestor proiecte, se urmărește crearea de locuri de muncă în entitățile care beneficiază de sprijin, precum și sprijinirea dezvoltării economice. Un număr de 433 de proiecte se află în diferite stadii de selecție (în evaluare, aprobate, în contractare), acestea urmând a fi implementate în perioada 2025-2027, având potențial de a contribui la principiile 4, 5 și 12 din cadrul PEDS.
	RSO1.4: Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat	Principiul 1: Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții - prin cursuri de formare specializate pentru angajați și personalul CDI.	Până la data de 31.12.2024, nu au fost lansate apeluri de proiecte, motiv pentru care nu poate fi realizată analiza din perspectiva rezultatelor așteptate. Cu toate acestea, analizând tipologiile de activități prevăzute în cadrul programului pentru aceste obiective specifice și coroborând aceste informații cu intenția Autorității de Management de lansare a acestor apeluri în anul 2025, se consideră că PR SV Oltenia a creat contextul pentru ca pe viitor să contribuie la integrarea acestor principii din cadrul PEDS.
	RSO1.2: Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	- Principiul 20: Accesul la servicii esențiale - prin dezvoltarea, testarea și pilotarea de soluții digitale inovatoare, aplicații digitale, produse și procese digitale, îmbunătățind accesul cetățenilor la servicii publice. - Principiul 16: Asistență medicală – prin dezvoltarea de aplicații pentru screening	Până la data de 31.12.2024, PR SV Oltenia a contractat 4 proiecte, în care sunt susținute măsuri de dezvoltare, testarea și pilotarea de soluții digitale inovatoare, aplicații digitale, produse și procese digitale, îmbunătățind accesul cetățenilor la servicii publice.

Prioritatea	Obiective specifice	Corelare indicativă cu principiile PEDS	Acțiuni realizate
P3 - Eficiența energetică și infrastructura verde	RSO2.1: Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	- Principiul 16: Asistență medicală - prin îmbunătățirea calității aerului și reducerea poluării, se contribuie indirect la sănătatea publică. - Principiul 20: Acces la servicii esențiale - eficiența energetică în clădiri publice și rezidențiale îmbunătățește accesul cetățenilor la locuințe eficiente energetic și contribuie la reducerea sărăciei energetice.	Până la data de 31.12.2024, PR SV Oltenia a contractat 76 proiecte, care sprijină îmbunătățirea calității aerului și reducerea poluării și care contribuie indirect la sănătatea publică și la respectarea Principiului 16 (Asistență medicală) din cadrul PEDS. În cadrul acestor proiecte, se urmărește și Principiul 20: Acces la servicii esențiale, prin faptul că eficiența energetică în clădiri publice și rezidențiale îmbunătățește accesul cetățenilor la locuințe eficiente energetic și contribuie la reducerea sărăciei energetice.
	RSO2.7: Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	- Principiul 16: Asistență medicală - prin reducerea poluării, se contribuie indirect la sănătatea publică. - Principiul 20: Accesul la servicii esențiale - accesul la zone verzi și coridoare ecologice	Până la data de 31.12.2024, PR SV Oltenia a contractat 9 proiecte, care sprijină reducerea poluării și care contribuie indirect la sănătatea publică și la respectarea Principiului 16 (Asistență medicală) din cadrul PEDS. De asemenea, proiectele contribuie și la Principiul 20: Acces la servicii esențiale, prin faptul că se creează acces la zone verzi și coridoare ecologice.
P7 - Dezvoltare teritorială sustenabilă	RSO5.1: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane	- Principiul 3: Egalitatea de șanse - măsurile de regenerare urbană acordă prioritate, de asemenea, cartierelor și comunităților defavorizate dincolo de zonele centrale și istorice - Principiul 12: Protecție socială - susținerea turismului durabil creează oportunități economice și de incluziune socială pentru comunitățile. - Principiul 20: Accesul la servicii esențiale - prin modernizarea infrastructurii culturale și turistice, facilitând accesul la servicii de calitate.	Până la data de 31.12.2024, au fost contractate 36 de proiecte în cadrul OS 5.1, în care sunt prevăzute inclusiv măsuri de regenerare urbană acordă în cartiere și comunități defavorizate, precum și acțiuni de susținere a turismului durabil, care creează oportunități economice și de incluziune socială pentru comunități, precum și accesul la servicii esențiale pentru populația din zonele urbane. Un număr de 29 de proiecte se află în diferite stadii de selecție (în evaluare, aprobate, în contractare), acestea urmând a fi implementate în perioada 2025-2027, având potențial de a contribui la următoarele principii din cadrul PEDS: Principiul 3: Egalitatea de șanse; Principiul 12: Protecție socială și Principiul 20: Accesul la servicii esențiale.
	RSO5.2: Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în	Principiul 12: Protecție socială - susținerea turismului durabil creează	Până la data de 31.12.2024, a fost contractat un singur proiect în cadrul OS 5.2, în care sunt prevăzute inclusiv măsuri de

Prioritatea	Obiective specifice	Corelare indicativă cu principiile PEDS	Acțiuni realizate
	domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane	oportunități economice și de incluziune socială pentru comunitățile rurale. Principiul 20: Accesul la servicii esențiale - prin modernizarea infrastructurii culturale și turistice, facilitând accesul la servicii de calitate.	modernizare a infrastructurii culturale și turistice, facilitând accesul la servicii de calitate, care creează oportunități economice și de incluziune socială pentru comunități din alte zone decât cele urbane, contribuind astfel la următoarele principii din cadrul PEDS: Principiul 12 - Protecție socială și Principiul 20 - Accesul la servicii esențiale - prin modernizarea infrastructurii culturale și turistice, facilitând accesul la servicii de calitate.

Contribuție transversală

De asemenea, Programul Regional Sud-Vest Oltenia prevede și măsuri orizontale care contribuie la implementarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale, care au fost introduse la nivelul tuturor apelurilor de proiecte. Astfel, Programul urmărește aplicarea principiilor orizontale privind egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea prin respectarea prevederilor naționale și europene (Carta drepturilor fundamentale a UE) în vigoare, condiție de eligibilitate pentru accesarea fondurilor.

Respectarea prevederilor naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea constituie condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Astfel, programul asigură îndeplinirea acestor obiective la nivelul intervențiilor finanțate, prin includerea de condiții clare în ghidurile solicitanților cu privire la egalitatea de șanse între femei și bărbați, interzicerea oricăror acțiuni care au potențialul de discriminare, interzicerea oricăror acțiuni care contribuie, sub orice formă, la segregare sau excluziune; facilitarea accesului persoanelor cu mobilitate redusă.

Analiza cantitativă - Perspectivă comparativă privind contribuția programului la progresul Pilonului European al Drepturilor Sociale

Pe baza domeniilor de intervenție din Anexa I a Regulamentului și a datelor disponibile în cadrul Cohesion data platform referitoare la corelarea orientativă cu ODD-urile, este posibilă evidențierea contribuției Programului Regional Sud-Vest Oltenia la ODD-urile și categoriile aferente menționate anterior. Această analiză trebuie privită ca un instrument complementar analizei calitative deja efectuate pentru acest raport de evaluare. Valoarea adăugată a acestei analize constă în oferirea unei imagini comparative între Programul Regional Sud-Vest Oltenia și alte programe, în timp ce analiza calitativă explică acțiunile sprijinite, precum și criteriile de selecție și elementele relevante legate de indicatorii programului. Performanța Programului Regional Sud-Vest Oltenia este comparată cu programele FEDR din România din regiunile mai puțin dezvoltate (în care este inclus și Programul Regional Sud-Vest Oltenia) și cu alte

programe UE finanțate din FEDR din regiunile mai puțin dezvoltate (în care este inclus și Programul Regional Sud-Vest Oltenia) pe baza datelor disponibile pentru luna octombrie 2024 din platforma de date Open Data Cohesion UE (ultimele date disponibile).

Programul Regional Sud-Vest Oltenia prezintă un potențial mai mare, comparativ cu alte programe finanțate din FEDR din regiunile mai puțin dezvoltate din România și UE, de a contribui la principiile PEDS, având un procent de 34% din alocarea financiară totală planificată către acțiuni care să contribuie la atingerea obiectivelor PEDS, în timp ce această valoare este de 26% în programele FEDR din regiunile mai puțin dezvoltate din România și de 24% în programele FEDR din regiunile mai puțin dezvoltate din alte state membre ale UE.

Alocarea financiară în cadrul PR SV Oltenia arată o contribuție potențial mai mare a programului cu accent pe următoarele obiective de dezvoltare durabilă:

- ODD 1. (Fără sărăcie) cu investiții în infrastructura socială pentru incluziunea socială în cadrul RSO 5.1 și viitorul OS 4.3;
- ODD 4. Educație de calitate prin intervențiile sprijinite în cadrul RSO 4.2;
- ODD 8. Muncă decentă și creștere economică în mai multe obiective specifice, precum RSO 1.3, RSO 1.4, RSO 5.1 și RSO 5.2.

În ciuda acestui potențial legat de contribuția financiară a programului la obiectivele PEDS, PR SV Oltenia a dovedit, până în octombrie 2024, o capacitate mai redusă în deciderea și cheltuirea resursele alocate comparativ cu celelalte două grupuri de programe luate în considerare (programele FEDR din regiuni mai puțin dezvoltate din România și din UE).

De asemenea, luând în considerare cele mai recente date disponibile în luna decembrie 2024, se pare că obiectivul specific cu cel mai mare potențial de a angaja alocarea financiară care să aibă o contribuție pilonii PEDS este RSO 5.1, pentru care nu există progres în implementare pentru domeniul de intervenție 127 nici la finalul lunii decembrie 2024.

Pentru ODD 4. Educație de calitate, s-a înregistrat o accelerare a investițiilor în infrastructură pentru învățământul primar și secundar și învățământul terțiar, în timp ce educația și îngrijirea timpurie sunt încă în întârziere la finalul anului 2024. În cazul ODD 8. Muncă decentă și creștere economică, implementarea intervențiilor sprijinite în cadrul RSO 1.3, RSO 5.1 și 5.2 (sectorul cultural și turistic) a fost demarată, în timp ce RSO 1.4 necesită accelerarea și intensificarea eforturilor de contractare a proiectelor și angajare a cheltuielilor aferente acestora.

Tabel nr. 3 Prezentare generală a performanței și contribuției Programului Regional Sud-Vest Oltenia la Pilonul European al Drepturilor Sociale – Valorile sunt exprimate în EUR

ODD-uri	Programul Regional Sud-Vest Oltenia			Programe din regiuni mai puțin dezvoltate din România			Programe din regiuni mai puțin dezvoltate din UE		
	Total planificat	Total angajat	Total cheltuit	Total planificat	Total angajat	Total cheltuit	Total planificat	Total angajat	Total cheltuit
ODD 1. Fără sărăcie	1.194.614,12			292.440.193,4	75.831.529,83	556.469,66	4.501.550,386	712.210.922	37.120.502,47
ODD 3. Sănătate și bunăstare				2.939.251,988	1.907.634,223	4.417.619,09	8.445.624,730	3.240.570,970	83.191.272,43
ODD 4. Educație de calitate	96.944.771,66	77.889.709,48	492.547,93	711.642.695,5	327.521.544,4	8.507.800,02	6.143.455,184	1.425.493,378	125.304.746
ODD 8. Muncă decentă și creștere economică	313.847,844	46.947.262,35		2.279.198,379	314.659,908,4	8.967.100,7	26.594.844,021	9.252.010,123	1.314.784,222
Valoarea totală a programului (programelor)	1.213.553,688	688.085,496,8	8.462.922,23	23.653.070,190	1.2436,498,330	520.591,001,1			
Pondere a ODD-urilor aferente PEDS	34%	18%	6%	26%	21%	4%	23%	27%	35%
Evaluare generală	Programul Sud-Vest Oltenia are un potențial mai mare decât alte programe FEDR din regiunile mai puțin dezvoltate din România și UE de a contribui la principiile PEDS, dar o capacitate mai scăzută de a angaja și de a cheltui resursele alocate până în octombrie 2024								

Sursa: Elaborări proprii pe baza datelor disponibile pe Cohesion data platform (date aferente lunii octombrie 2024)

Tabel nr. 4 Prezentare generală a performanței și contribuției Programului Regional Sud-Vest Oltenia la Pilonul European al Drepturilor Sociale pentru domeniile de intervenție selectate (octombrie și decembrie 2024) – Valorile sunt exprimate în EUR

Domenii de intervenție	31 Octombrie 2024			31 Decembrie 2024	
	Suma totală planificată	Suma totală angajată	Suma totală cheltuită	Costuri eligibile	Cheltuieli
ODD 1. Fără sărăcie	1.194.614,12	0	0	0	0
127	1.194.614,12	0	0	0	0
ODD 4. Educație de calitate	96.944.771,66	77.889.709,48	492.547,93	77.861.536,78	1.540.555,86
121	12.000.000	4.091.818,46	0	4.090.338,45	0
122	56.522.823,33	62.744.096,39	492.547,93	64.046.534,10	624.560,79
123	28.421.948,33	11.053.794,63	0	9.724.664,23	915.995,07
ODD 8. Muncă decentă și creștere economică	313.847.844	46.947.262,35	0	96.826.331,83	1.031.344,54
21	154.321.176,5	0	0	56.045.105,21	0
23	1.470.588,24	0	0	-	0
25	9.411.764,71	8.616.259,28	0	3.700.459,56	0
165	67.716.276,66	10.951.031,46	0	6.589.058,38	294.371,68
166	80.928.037,88	27.379.971,61	0	30.491.708,68	736.972,86

Sursa: Elaborări proprii pe baza datelor disponibile pe Cohesion data platform (date aferente lunii octombrie 2024) și date din SFC (Decembrie 2024)

Evaluarea contribuției la obiectivele UE pentru 2030

Potrivit celor mai recente date statistice din Raportul de țară, disparitățile regionale din România rămân pronunțate, reflectând diferențe semnificative în productivitatea muncii, investiții și ocuparea forței de muncă între regiunea București-Ilfov și celelalte regiuni, dar și între mediul urban și cel rural. Productivitatea muncii este un factor-cheie care contribuie la polarizarea veniturilor și la creșterea inechităților socio-economice între regiuni. În 2022, regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat a doua cea mai scăzută productivitate a muncii din țară, reprezentând doar 60,3% din media UE, o valoare semnificativ mai mică față de cea din regiunea București-Ilfov, care a atins 156,6% din media UE.

Raportul de țară pentru România 2024 evidențiază că rata de absolvire a învățământului terțiar rămâne redusă. În 2023, doar 22,5% dintre tinerii cu vârste între 25 și 34 de ani erau absolvenți de învățământ terțiar, plasând România printre statele cu cele mai scăzute rate din UE, unde media este de 43,1%. Această situație se explică prin abandonul școlar timpuriu ridicat, factori socio-economici defavorabili, rata scăzută de promovare a examenului de bacalaureat și nivelurile ridicate de abandon în învățământul terțiar. Conform datelor Eurostat, regiunea Sud-Vest Oltenia prezintă o rată și mai scăzută, de doar 17,3% în 2023, sub media națională, ceea ce confirmă nevoile identificate în cadrul programului. De asemenea, analiza evoluției acestui indicator arată o scădere față de perioada 2019-2022, o tendință similară celei naționale, dar în contrast cu nivelul european, unde procentul absolvenților de învățământ terțiar din această categorie de vârstă a înregistrat o creștere constantă în perioada analizată.

Implementarea acțiunilor din cadrul PR SV Oltenia răspunde în mod concret provocărilor identificate în Anexa 14 a Raportului de Țară 2024, axându-se pe reducerea ratei de abandon școlar și îmbunătățirea accesului la educație pentru un număr total estimat de 22.350 elevi până în 2029 (8% reprezintă procentul de utilizatori ai structurilor educaționale de masă noi sau modernizate care aparțin grupurilor vulnerabile).

Concluzii și aspecte care pot fi considerate în viitor

Prin acțiunile și măsurile sprijinite, Programul Regional Sud-Vest Oltenia contribuie la obiectivele principale ale UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei. Deși programul se află încă într-un stadiu de implementare incipient, proiectele care vor fi sprijinite și implementate în cadrul anumitor obiective specifice (de exemplu RSO 4.2, viitorul RSO 4.3), vor contribui în mod direct la principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale.

Deși implementarea acțiunilor din PR SV Oltenia este încă în curs, programul pare că își va îndeplini așteptările în raport cu Pilonul European al Drepturilor Sociale, ținând cont de momentul lansării și inițierii apelurilor de proiecte. Pentru a crește capacitatea programului de a crea un impact în acest domeniu, se recomandă totuși ca nevoile și provocările regionale să fie evaluate periodic, iar alocarea resurselor să fie ajustată, dacă este necesar, astfel încât să se asigure o contribuție semnificativă la atingerea obiectivelor PEDS pentru 2030.

Pentru a consolida în continuare coerența programului și contribuția acestuia la principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale sunt formulate următoarele propuneri (inclusiv în baza rezultatelor panelului de experți):

- Creșterea accesului la locuințe sociale joacă un rol fundamental în implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale, în special prin îmbunătățirea egalității de șanse și accesului la piața muncii. AM PR Sud-Vest Oltenia propune integrarea finanțării pentru locuințe sociale în cadrul Priorității 6, Obiectivului Specific 4.3, prin alocarea unor fonduri pentru construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea locuințelor sociale. Aceste măsuri contribuie direct la reducerea excluziunii sociale și la îmbunătățirea calității vieții în comunitățile defavorizate. Disponibilitatea, accesibilitatea și durabilitatea locuințelor decente reprezintă preocupări din ce în ce mai importante pentru cetățenii UE, în special pentru grupurile cele mai vulnerabile.
- Investițiile în industrii strategice STEP, precum AI, securitate cibernetică și automatizare, sprijină dezvoltarea unei forțe de muncă calificate și crearea de locuri de muncă de calitate, aliniindu-se principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale. Programul Regional Sud-Vest Oltenia propune finanțarea întreprinderilor mari din sectoarele STEP investiții în tehnologii curate, biotehnologii și tehnologii digitale și profunde, contribuind astfel la reducerea disparităților regionale în competențele digitale și la creșterea gradului de ocupare în industrii cu valoare adăugată ridicată.
- Crearea de locuri de muncă este un element esențial în programele care finanțează locuri de muncă și creștere economică. Acolo unde RCR01 și RCR102 sunt utilizați și monitorizați, se recomandă colectarea unor informații privind ocuparea forței de muncă diferențiat în rândul femeilor și al tinerilor, cel puțin în baza unui eșantion de proiecte, și/sau prin sondaje ad-hoc sau activități de evaluare.

În baza aspectelor legate de utilizarea indicatorilor și a domeniilor de intervenție, activitățile viitoare de evaluare pot fi orientate și spre analiza informațiilor colectate prin sistemul de monitorizare cu privire la elemente specifice de interes pentru Pilonul European al Drepturilor Sociale.

Astfel, se consideră oportună și analiza în cadrul activităților viitoare de evaluare a programului a contribuției directe a programului la unele dintre principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale, cum ar fi egalitatea de șanse, egalitatea de gen, sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă, îngrijirea copilului și sprijin pentru copii, asistență medicală, incluziunea persoanelor cu handicap și a celor vulnerabile, locuințe și asistență pentru persoanele fără adăpost, accesul la servicii esențiale, educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții. Este cunoscut faptul că un program sprijinit prin FEDR, cum este PR SV Oltenia, nu reprezintă sursa unică sau principală de finanțare pentru acoperirea acestor principii,

dar înțelegerea contribuției directe a programului la atingerea acestor obiective poate contribui la demarcarea fondurilor și la evidențierea valorii sale adăugate din perspectivă cantitativă și calitativă.

4.4. Analiza situației socioeconomice

Prioritatea P1. Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice

Pentru Uniunea Europeană, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) reprezintă 99% din totalul întreprinderilor din UE, cu peste 100 de milioane de oameni angajați. De asemenea, se consideră că IMM-urile joacă un rol important în inovare, schimbări climatice, eficiența resurselor și coeziunea socială.

În perioada actuală de programare, **Acordul de Parteneriat**¹³ prevede necesitatea accelerării investițiilor în sectorul CDI, asigurarea transferului tehnologic și a cooperării între mediul de afaceri și CDI, implementarea de tehnologii noi pentru extindere și modernizare industrială și evidențiază necesitatea tranziției către o economie sustenabilă și digitală. Toți acești piloni de dezvoltare sunt susținuți prin **Strategia pentru Cercetare și Inovare 2020-2024**¹⁴, **Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027**¹⁵, **Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027**¹⁶

Nu în ultimul rând, la nivel regional, **Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027**¹⁷ și **Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă RIS3 Sud-Vest Oltenia 2021-2027**¹⁸ stabilesc sectorul CDI, precum și acele sectoare de specializare inteligentă pentru îmbunătățirea competitivității regionale.

În acest context, Programul Regional Sud-Vest Oltenia identifică următoarele nevoi principale în ceea ce privește competitivitatea:

- Dezvoltarea și consolidarea capacității sectorului CDI;
- Intensificarea activităților de inovare în IMM-uri;
- Creșterea numărului de publicații științifice și cereri de brevet;
- Crearea și consolidarea legăturilor între educație, cercetare și mediul de afaceri;
- Sporirea capacității universităților de a transfera rezultatele CDI în economie;

¹³ Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Acordul de Parteneriat 2021-2027, [Link](#)

¹⁴ Comisia Europeană, Strategia privind Cercetarea și Inovarea 2020-2024, [Link](#)

¹⁵ Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Strategia Națională de Competitivitate 2021-2027, [link](#)

¹⁶ Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării, Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027, 2021, [link](#)

¹⁷ Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021-2027, 2022, [link](#)

¹⁸ Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă RIS3 Sud-Vest Oltenia 2021-2027, 2020, [link](#)

- Creșterea performanțelor activității antreprenoriale la nivel regional;
- Creșterea numărului de întreprinderi active nou create;
- Reducerea ratei șomajului la nivel regional;
- Îmbunătățirea accesului la finanțare pentru întreprinderi;
- Creșterea investițiilor realizate de întreprinderi;
- Dezvoltarea structurilor de afaceri;
- Îmbunătățirea competențelor profesionale pentru angajații din IMM-uri și entitățile publice de cercetare;
- Consolidarea sustenabilității sistemului instituțional regional de inovare.

În continuare, sunt detaliate principalele aspecte socio-economice analizate pentru evaluarea contextului actual privind competitivitatea regională, defalcat la nivelul analizei competitivității întreprinderilor și a sectorului de cercetare, dezvoltare, inovare.

Evoluții și provocări actuale

Competitivitatea întreprinderilor

Indicele regional de competitivitate¹⁹ (2022) este măsurat prin intermediul a 11 piloni (Instituții, Stabilitate Macroeconomică, Infrastructură, Sănătate, Educație de bază, Studii superioare și Învățare pe tot parcursul vieții, Eficiența pieței muncii, Dimensiunea pieței, Pregătirea tehnologică, Complexitatea afacerilor, pilonul de Inovație) cu scopul de determina potențialul pe termen lung al unei regiuni.

La nivelul anului 2022, indicele regional de competitivitate înregistra valori cu mult sub mediile Uniunii Europene și ultimele poziții în clasamentul european pentru fiecare regiune din România (cu excepția regiunii București-Ilfov). De altfel, regiunea București-Ilfov ocupă poziția 129/234 la nivel european. Pe de altă parte, sunt înregistrate disparități semnificative în cazul tuturor celorlalte regiuni de dezvoltare, în ciuda unor evoluții pozitive față de anii 2016 și 2019.

Regiunea Sud-Vest Oltenia se clasează pe poziția 231/234 în clasamentul european, prezentând scoruri ceva mai ridicate în cazul pilonilor privind Piața muncii, Sănătatea și Educația terțiară, dar extrem de scăzute în cazul Pregătirii tehnologice, Complexitatea afacerilor sau Inovația, fapt ce indică nevoia sporită de creștere a competitivității la nivel regional.

¹⁹ Indicele regional de competitivitate 2.0 – 2022, [link](#)

Figura nr. 3 Indicele regional de competitivitate în regiunea Sud-Vest Oltenia, în comparație cu media Uniunii Europene

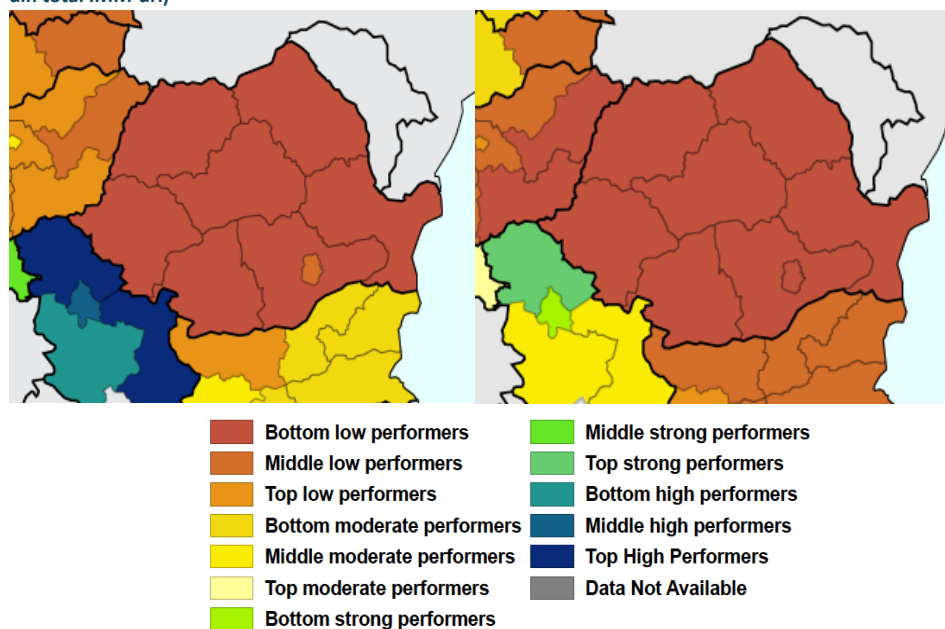
EU Regional Competitiveness Index 2.0 - 2022 edition

Referitor la competitivitatea IMM-urilor, conform datelor Tabloului de bord Regional privind Inovarea (RIS 2023)²⁰, România se clasează pe ultimele poziții în clasamentul european ca nivel de investiții realizate sau valori adăugate aduse de IMM-uri. În plus, ponderea IMM-urilor care au introdus inovații de produs și de procese reflectă atenția acordată de sector pentru creșterea competitivității afacerilor, România situându-se din nou pe poziții codășe în clasamentul european.

²⁰ Tabloului de bord Regional privind Inovarea (RIS 2023), [link](#)

Figura nr. 4 IMM-uri care au introdus inovații de produs - stânga și IMM-uri care au introdus procese de business inovatoare - dreapta (%) din total IMM-uri)

Sursa: Tabloul de bord Regional privind Inovarea (RIS) 2023

Demografia întreprinderilor

Potrivit datelor statistice colectate prin intermediul INS, numărul întreprinderilor nou-create este în continuă creștere la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, fapt ce poate avea un efect pozitiv asupra îmbunătățirii competitivității României și a sectorului IMM-urilor, precum și creșterii generale a ocupării forței de muncă. La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, această rată de creștere este ceva mai scăzută în comparație cu celelalte regiuni de dezvoltare.

Importantă este reziliența întreprinderilor nou create, constatându-se că în ultimii ani (2021-2022), doar 73% din întreprinderile nou create în anul precedent rămân active. În regiunea Sud-Vest Oltenia, ponderea întreprinderilor rămase active este chiar sub media națională și a multor alte regiuni de dezvoltare (aproximativ 63%).

Tabel nr. 5 Întreprinderi nou create active, la un an de la înființare (UM: nr. întreprinderi)

Regiuni de dezvoltare	Anul 2020 (%)	Anul 2021 (%)	Anul 2022 (%)
România	68,8	77,2	73,6
Regiunea NORD-EST	73,2	76,8	77,6
Regiunea SUD-EST	66,1	71,8	68,7

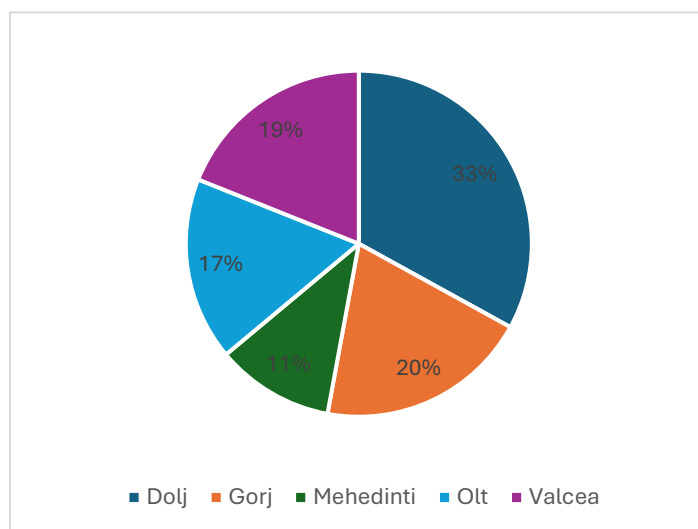
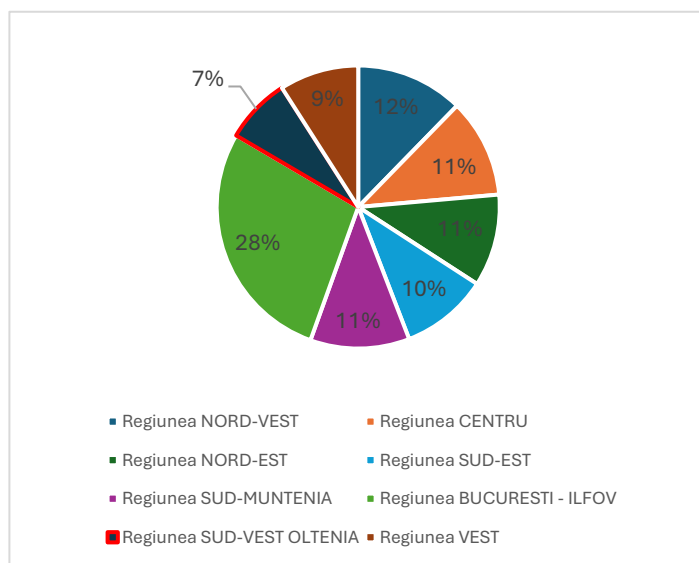

Regiuni de dezvoltare	Anul 2020 (%)	Anul 2021 (%)	Anul 2022 (%)
Regiunea SUD-MUNTENIA	59	62,5	60,1
Regiunea SUD-VEST OLTEA	61,2	60,6	66,1
Regiunea VEST	55,2	57,5	71,6
Regiunea NORD-VEST	72,9	83,8	77,2
Regiunea CENTRU	75,2	85,5	81,4

Sursa: INS Tempo

Situația economică

PIB a cunoscut o evoluție constantă în România, atingând valoarea de 1.19 trilioane lei în anul 2021²¹, o creștere de +39% față de anul 2017. Similar cu evoluția de la nivel național, toate regiunile de dezvoltare înregistrează creșteri aproximativ similare în ultimii ani. Mai important, regiunea Sud-Vest Oltenia se clasează în continuare pe ultima poziția privind ponderea regiunii în PIB național, 7% din total, fiind astfel necesară menținerea unui sprijin financiar mai ridicat sau suplimentarea acestuia în cazul acestei regiuni, pentru reducerea disparităților. Totodată, la nivelul județelor regiunii Sud-Vest Oltenia, Dolj ocupă prima poziție (33% din PIB regional), urmată de Gorj (20%), Vâlcea (19%), Olt (17%), Mehedinți (11%).

Sursa: Date INS TEMPO

²¹ Anul 2021 reprezintă ultimul an pentru care sunt disponibile date pentru acest indicator la nivelul Institutului Național de Statistică.

O altă problemă referitoare la competitivitatea întreprinderilor este determinată de dependența excesivă de activitățile cu valoare adăugată redusă. Analiza datelor statistice referitoare la întreprinderile active și numărul mediu de salariați, pe activități ale economiei naționale, arată faptul că la nivelul anului 2021, cele mai multe întreprinderi active își desfășurau activitatea în domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul; industrie și în agricultură, silvicultură și pescuit. Cu toate acestea, serviciile cu valoare adăugată potențial mai mare - tehnologia informației și comunicațiilor, intermediari financiare și asigurări, tranzacțiile imobiliare, pot fi considerate subreprezentate, ceea ce justifică suplimentarea finanțărilor pentru creșterea competitivității regionale.

Analiza indicatorului referitor la populația ocupată pe activități ale economiei naționale arată că regiunea Sud-Vest Oltenia se află pe pozițiile codașe în clasamentul național, cu 36% reprezentând populație ocupată din total populație. Mai important este că această pondere se diminuează în anii 2021-2022 (de la aproximativ 40% în perioada 2017-2020).

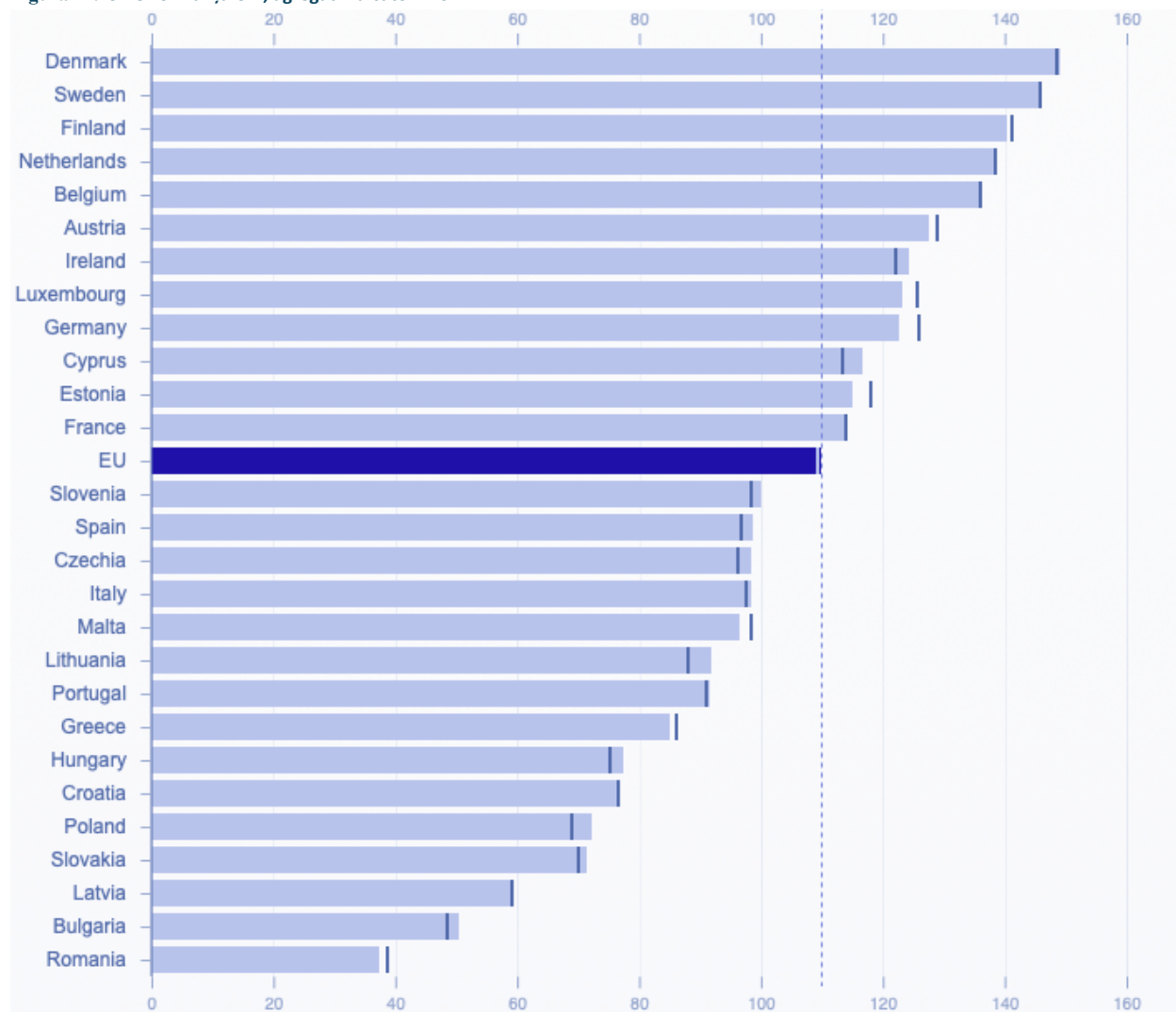
Cercetare, dezvoltare, inovare

Comisia Europeană semnalează diferențe puternice între nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni și teritorii UE privind domeniul cercetării și inovării. Conform Tabloului de Bord European privind Inovarea (EIS²²) din 2024 al Comisiei Europene, România este încadrată în categoria Inovator Emergent și ocupă ultima poziție în clasamentul european.

²² European Innovation Scoreboard 2024 – Comisia Europeană. [Link](#)

Figura nr. 5 Performanța CDI, agregat indicatori EIS

Sursa: Tabloul de Bord European privind Inovarea (EIS 2024)

Întrucât clasamentul EIS este produsul comasării unei multitudini de indicatori legați de inovare și cercetare, acesta poate fi considerat un bun indicator al intensității nevoilor în aceste domenii. Mai mult, clasamentele rezultate din exercițiile EIS anterioare oferă o idee despre evoluția generală a teritoriului României în ceea ce privește inovația (pentru perioada 2017-2024) - și în acest caz, România se situează mult sub media UE și arată o regresie a performanței în ultimii ani.

Astfel, România rămâne deficitară în ceea ce privește capacitatea CDI, înregistrându-se evoluții slabe (sau chiar involuții) pentru majoritatea indicatorilor analizați, în timp ce ultimii ani aduc un decalaj și mai mare față de media UE.

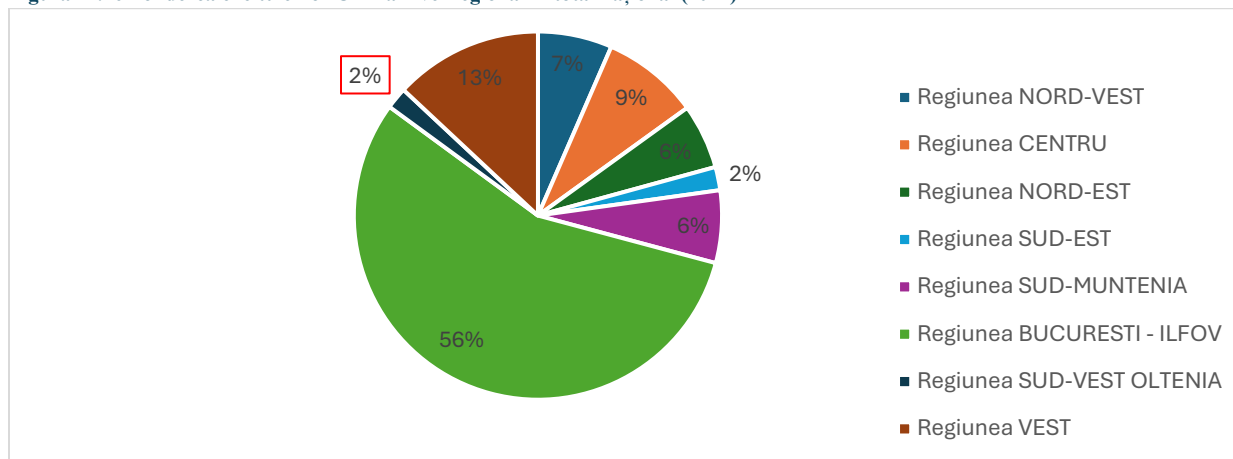
Resurse generale de CDI

Un indicator mai specific al înclinației unui teritoriu către Inovare și Cercetare, este reprezentat de nivelul **cheltuielilor alocate cercetării și dezvoltării**. Aceste cheltuieli (private și publice) reprezintă în continuare doar un mic procent din PIB-ul național al României (sub 0,5% - echivalent a 5,61 mld. lei, în anul 2021), între cele mai mici valori înregistrate la nivel UE (media UE 27 este de peste 2%). Mai mult, deși nivelul alocat cheltuielilor CDI este într-o creștere constantă, acesta a rămas relativ constant ca pondere din PIB. În perioada anterioară de programare, prin SNCDI 2014-2020 și AP era setată ținta de a investi 2% din PIB în C-D până în anul 2020, ceea ce este departe de a fi atins în prezent, fiind accentuată diferența față de țările europene și subliniată necesitatea accelerării investițiilor în sector inclusiv în perioada actuală de programare.

La nivel teritorial, conform datelor statistice 2021, România își concentrează, în continuare, majoritatea resurselor CDI în regiunea București-Ilfov. Rata de creștere a cheltuielilor CDI regionale urmărește tendința de la nivel național (creștere), cu mici diferențe între regiuni. Totuși, o evoluție pozitivă puternică este înregistrată în regiunea Vest, care își dublează cheltuielile cu CDI în anul 2021, comparativ cu anul 2017, devenind astfel a doua regiune din România ca valori investite în CDI (13% în 2021, ca pondere din total național).

Figura nr. 6 Ponderea cheltuielilor CDI la nivel regional în total național (2021)

Sursa: Elaborare în baza datelor INS

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, cheltuielile CDI rămân în continuare la un nivel extrem de redus (106 mil. Lei în anul 2021) și constante în perioada 2017-2021. Mai mult, acestea reprezintă numai 2% din totalul cheltuielilor CDI de la nivel național și o alocare de 0,12% din PIB regional. Astfel, ponderea din PIB alocată pentru CDI la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia poate influența suplimentar creșterea decalajelor între regiuni. Mai mult, datorită concentrării centrelor universitare (Dolj, Gorj) și a unităților de CDI și a marilor industrii din teritoriu (Dolj, Vâlcea, Olt, Gorj), regiunea înregistrează discrepanțe semnificative la nivelul județelor.

Tabel nr. 6 Cheltuielile CDI la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia și ponderea în total PIB județean (2021)

	Valoare (milioane lei)	% din PIB regional/ județean
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	106,99	0,12%
Dolj	32,942	0,11%
Gorj	2,235	0,01%
Mehedinți	0	0,00%
Olt	13,437	0,09%
Vâlcea	58,376	0,35%

Sursa: Elaborare în baza datelor INS

Sursa de finanțare a activităților de CDI a cunoscut un transfer în perioada ultimilor ani, de la predominant fonduri publice, la predominant din partea întreprinderilor, remarcându-se interesul tot mai ridicat al întreprinderilor de a investi în activități de CDI și sprijinul păstrat relativ la același nivel din partea

instituțiilor guvernamentale. În anul 2022, 54,5% dintre finanțări au venit din partea întreprinderilor, 30,9% fonduri publice și 12,3% fonduri din străinătate²³.

O altă resursă care sprijină dezvoltarea sectorului CDI este reprezentată de infrastructura de cercetare, măsurată prin indicatorul **numărul de centre/ unități active**. România dispune de un sistem amplu de cercetare, dezvoltare și inovare, care a rămas relativ constant în sectorul public (mici diminuări), însă, sectorul privat a înregistrat o diminuare semnificativă în perioada 2017-2022 (de la 437 de unități, la 304). La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, există 3 universități (2 – Dolj, 1- Gorj) diferite institute, centre de cercetare și stațiuni de cercetare (predominant în Dolj și Vâlcea, dar și câte unul în Olt și Gorj) și numeroase societăți comerciale care au ca obiect de activitate cercetarea (predominant în Dolj). Cel mai slab reprezentat județ este Mehedinți.

În ceea ce privește **resursele umane**, procentul personalului de cercetare-dezvoltare și al cercetătorilor din totalul persoanelor ocupate este cu mult mai mic decât media UE. În plus, ponderea acestora rămâne relativ constantă în perioada 2017-2022, amplificând diferența față de statele membre. Astfel, se demonstrează interesul redus al mediului economic, instituțional și educațional de a-și dedica resursele umane în domeniu. În acest caz, regiunea Sud-Vest Oltenia înregistrează cea mai slabă reprezentare dintre toate regiunile, cu 2 angajați în activități de CDI, la 1000 de persoane ocupate. Este de remarcat cum acest indicator este în continuă creștere în cazul regiunii Vest, regiune care a accelerat semnificativ cheltuielile în domeniu.

²³ Rapoarte privind activitatea de cercetare dezvoltare, pe ani – Institutul Național de Statistică

Tabel nr. 7 Angajați în activitatea de CDI, la 1000 de persoane ocupate

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Național	5,4	5,3	5,2	5,4	6,2	6,3
NORD-VEST	2,8	2,9	3,1	3,6	4,0	4,0
CENTRU	3,8	3,9	4,1	4,1	4,5	5,4
NORD-EST	3,5	3,4	3,7	4,0	4,9	4,9
SUD-EST	2,4	2,6	2,4	2,5	3,0	3,5
SUD-MUNTENIA	2,1	2,4	2,4	2,5	2,7	2,8
BUCUREȘTI - ILFOV	16,6	16,8	15,5	15,3	16,4	15,8
VEST	26,7	23,4	22,6	26,7	31,7	30,7
SUD-VEST OLTEA	2,8	1,9	1,6	1,4	1,9	2,0
Dolj	7,4	4,4	4,0	3,5	4,3	4,7
Gorj	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Olt	0,1	0,6	0,7	0,7	0,8	0,6
Vâlcea	1,8	1,7	1,1	0,9	2,0	2,0

Sursa: Elaborare în baza datelor INS

Activitatea de CDI

Evoluția recentă a investițiilor în activitatea de CDI arată o concentrare mai mare a resurselor pe **cercetarea aplicativă** (peste 50% din total cheltuieli), în defavoarea cercetării fundamentale, în timp ce cercetarea de dezvoltare experimentală a rămas la același nivel²⁴.

Având în vedere **cheltuielile sectoriale** în cercetare și dezvoltare, în ultimii ani, România a înregistrat o creștere semnificativă a cheltuielilor CD pentru mediul de afaceri – ce ating 3,7 mld. în 2022 – devenind astfel sectorul cu cele mai mari investiții în CD din România (59% din total, în 2022). Această creștere este datorată accelerării investițiilor private ale operatorilor economici pentru cercetarea aplicativă. Pe de altă parte, în cazul celorlalte sectoare (guvernamental, învățământ superior și cel privat non profit) evoluția este una nesemnificativă în ultimii ani.

²⁴ Rapoarte privind activitatea de cercetare dezvoltare, pe ani – Institutul Național de Statistică

Din perspectiva **domeniilor** pe care s-au axat activitățile de CDI, cele mai multe investiții din anul 2022 au fost alocate științelor ingineresti și tehnologice (inclusiv producția industrială); științelor naturale și exacte; și agriculturii.

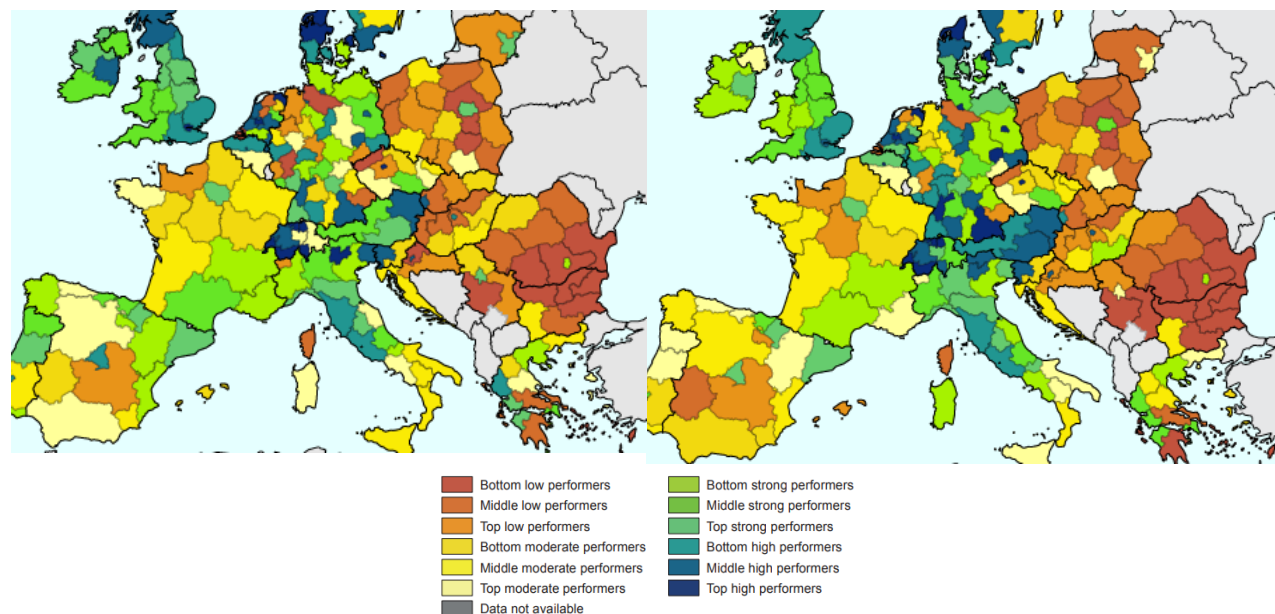
Deși se constată legătura directă a investițiilor CDI în domenii cu potențial de specializare inteligentă, așa cum au fost acestea stabilite la nivel național și RIS3 regionale, nu este clar modul în care se realizează transferul tehnologic către operatorii din teritoriu și dacă rezultatele cercetării sunt utilizabile și utilizate în mod practic pe domeniile de interes. Acest aspect este susținut inclusiv de specialiști în domeniu, care consideră că rezultatele cercetării aplicative și transferul tehnologic către mediul privat trebuie reglementate corespunzător prin cadrul legislativ. Mai mult, comparând selecția sectoarelor de specializare inteligentă din România, se constată că acestea au fost, în general, menținute de la o perioadă de programare la alta (fără apariția unor domenii noi), inclusiv în cazul Regiunii Sud-Vest Oltenia. Pentru 2021-2027, în plus față de perioada anterioară, o atenție sporită (în cazul mai multor regiuni de dezvoltare) se acordă sectoarelor de sănătate și TIC – ceea ce, coroborat cu ponderea redusă a cheltuielilor în aceste sectoare, accentuează necesitatea accelerării investițiilor CDI în aceste domenii.

Gradul de inovare al întreprinderilor prezintă tendințe extrem de pozitive în ceea ce privește numărul întreprinderilor inovatoare, creșterea cifrei de afaceri, diversificarea tipurilor de inovație și numărul de angajați ale acestora. Astfel, a crescut semnificativ numărul de inovatori de produs și procese (inclusiv ca pondere în numărul total de întreprinderi) în sectoare cheie ale economiei românești, precum industriile prelucrătoare și extractivă sau de distribuție a serviciilor utilitare. Mai mult, ponderea celor care colaborează cu alții (din total întreprinderi inovatoare) s-a dublat în ultimii ani, accentuând importanța pentru sectorul economic de a se axa pe concepte de inovare. Cu toate acestea, comparativ cu media UE, performanța regiunilor din România este în continuare extrem de redusă, la nivelul tuturor aspectelor antemenționate (conform RIS 2023).

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, toți indicatorii se află chiar sub media națională, depășind numai regiunea Sud-Est.

Publicațiile și colaborările public-private reprezintă un alt aspect important al activității de CDI. Conform datelor RIS 2023, România se află pe ultimul loc din UE la performanța regională privind co-publicațiile științifice internaționale și co-publicații public-private (la un milion de locuitori). Cu toate acestea, există un interes crescut de creare a parteneriatelor universități - mediul de afaceri - mediul academic, însă acestea nu sunt suficient materializate. Acest aspect accentuează, încă o dată, necesitatea reglementărilor guvernamentale, atât pentru întărirea capacității de colaborare cât și pentru facilitarea transferului tehnologic și a gradului de utilizare a rezultatelor cercetării.

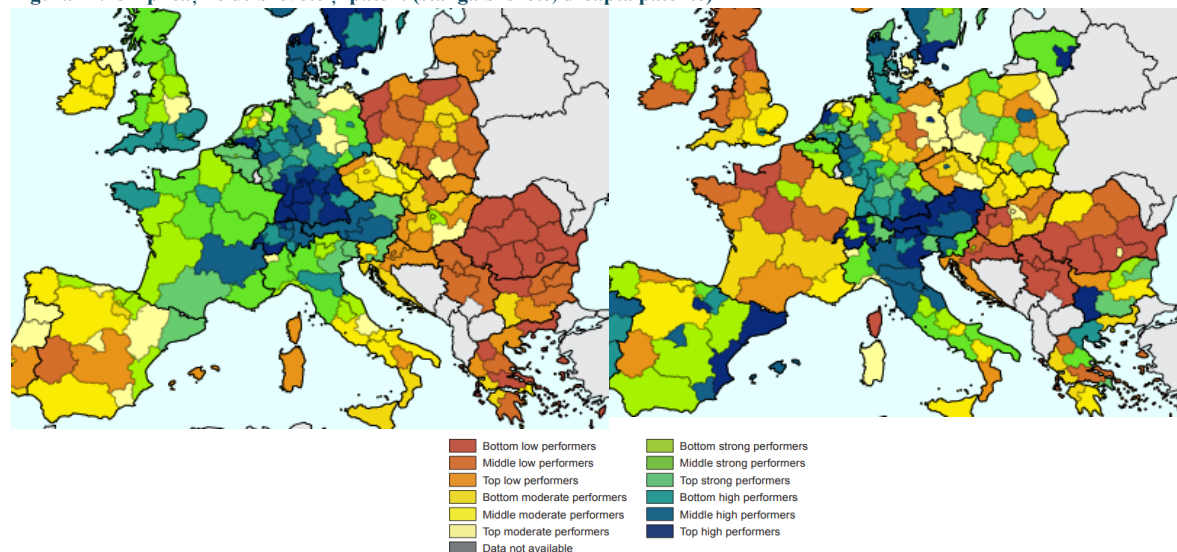
Figura nr. 7 Co-publicații științifice internaționale și co-publicații public-private

Sursa: RIS 2023

Nu în ultimul rând, România se situează pe ultima poziție la nivel UE privind **aplicațiile de patent și brevete** (conform informațiilor RIS 2023).

Figura nr. 8 Aplicațiile de brevete și patent (stânga brevete, dreapta patente)

Sursa: RIS 2023

O altă problemă pregnantă în România rămâne legată de **transferul tehnologic și accesul la rezultatele cercetărilor**. În prezent, România are acreditate 46 de centre de transfer tehnologic²⁵, din care doar 3 în regiunea Sud-Vest Oltenia, și o strategie adecvată privind conectarea mediului public cu cel privat, însă acestea nu sunt utilizate în mod eficient. Mai mult, cadrul legislativ este insuficient dezvoltat, ceea ce reduce gradul de utilizare a rezultatelor cercetării de către actorii din teritoriu și accesul la informații de către terțe părți.

Nevoi și provocări

Conform analizei de context, nevoile și provocările identificate încă de la elaborării programului sunt încă de actualitate, iar prioritățile și acțiunile de intervenție programate în cadrul PR Sud-Vest Oltenia rămân în continuare relevante.

Indicele regional de competitivitate înregistrează valori extrem de reduse pentru regiunea Sud-Vest Oltenia, raportat la investițiile realizate, valoarea adăugată adusă de IMM-uri, introducerea de inovații de produs sau procese. Totodată, regiunea se clasează pe ultima poziție privind contribuția în PIB național.

În același timp, sectorul CDI este subreprezentat atât la nivel național cât și regional, cu alocări financiare reduse, o activitate de cercetare cu mult sub potențialul existent și cu rezultate finale care în multe cazuri nu sunt transferate către piață.

²⁵ Entități de Inovare și Transfer Tehnologic – Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării. [Link](#)

În acest context, sprijinul oferit prin Programul Regional Sud-Vest Oltenia rămâne esențial pentru dezvoltarea și consolidarea capacității sectorului CDI, dar și pentru îmbunătățirea performanțelor sectorului de afaceri și IMM-uri. În plus, dacă este posibil, se recomandă suplimentarea alocărilor financiare pentru dezvoltarea sectorului competitivității și CDI de la nivel regional.

Prioritatea P2. Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor

Pentru perioada actuală de programare, Comisia Europeană și-a actualizat prioritățile până în 2030 prin Comunicarea „**Busola digitală 2030: calea europeană pentru deceniul digital**”²⁶, care se bazează pe patru puncte cardinale: competențe pentru adulți; întreprinderi care utilizează cloud computing, IA, big data; infrastructura de conectivitate; digitalizarea serviciilor publice.

Toți acești piloni sunt susținuți la nivel național prin diferite documente strategice, precum: **Acordul de Parteneriat**²⁷, Propunerea de politică publică în domeniul e-guvernare, Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului IMM și îmbunătățirea mediului de afaceri din România către o economie digitală și a datelor. Mai mult, la nivel regional, prin **Planul de dezvoltare regională**²⁸, cât și **Strategia RIS3**²⁹ sunt prevăzute investiții în digitalizarea mediului public și privat. Nu în ultimul rând, potențialul regiunii Sud-Vest Oltenia este privit și prin prisma industriilor mari regionale, precum cea a producției de vehicule, energie și agro-alimentară, care necesită în continuare investiții în dezvoltarea de software-uri specializate. Din aceste considerente, TIC și Digitalizare este selectat ca unul dintre pilonii specializării inteligente pentru perioada actuală, urmărindu-se dezvoltarea de Smart City, Smart Village, a produselor inovative în domeniul IT și digitalizarea economiei.

Astfel, Programul Regional Sud-Vest Oltenia identifică următoarele nevoi principale în ceea ce privește competitivitatea:

- Creșterea ratei de utilizare și a numărului de utilizatorilor de servicii publice online;
- Dezvoltarea interoperabilității sistemelor IT din administrația publică;
- Creșterea gradului de utilizare a internetului și a IA în activitatea IMM-urilor;
- Creșterea accesului la finanțare a IMM-urilor pentru dezvoltarea componentei TIC;
- Creșterea numărului de locuri de muncă.

²⁶ Comisia Europeană, Busola digitală 2030: calea europeană pentru deceniul digital, 2021, [link](#)

²⁷ *op.cit.*, [link](#)

²⁸ *op.cit.*, [link](#)

²⁹ *op.cit.*, [link](#)

Evoluții și provocări actuale

În anul 2022, România ocupa ultimul loc (poziția 27) în ceea ce privește valoarea Indicelui Economiei și Societății Digitale (DESI 2022) la nivelul UE³⁰. Potrivit datelor furnizate de Comisia Europeană, România înregistrează cele mai slabe performanțe din UE, atât în termeni absoluți, dar și raportat la creșterea din ultimii ani: pe lângă faptul că prezintă cel mai scăzut scor, România înregistrează de fapt progrese slabe în perioada 2016-2022, progrese care le depășesc doar pe cele ale Bulgariei și Letoniei.

Conform Raportului de Țară privind Deceniul Digital 2024³¹, ecosistemul digital din România, raportat la majoritatea indicatorilor, încă se situează pe ultimele poziții ale clasamentului european și cu mult sub țintele stabilite pentru perioada următoare, în ciuda unor creșteri ceva mai accelerate pe anumite domenii.

Conectivitate

România are o situație solidă în ceea ce privește conectivitatea în bandă largă și o dinamică pozitivă în ultimii ani. De altfel, acoperirea rețelei fixe de foarte mare capacitate (VHCN) și cea de fibră optică (FTTP) a atins valoarea de 95% în 2023, depășind cu mult media Uniunii Europene (acoperire de 79% VHCN și 64% FTTP). Totodată, acoperirea cu servicii de fibră optică în mediul rural este suficient de ridicată, atingând valoarea de 92,5% în anul 2023. Cu toate acestea, în ceea ce privește serviciile 5G, doar 33% din zonele populate erau acoperite în 2023 (creștere de la 12% în 2020), mult sub media Uniunii Europene (acoperire de 89%).

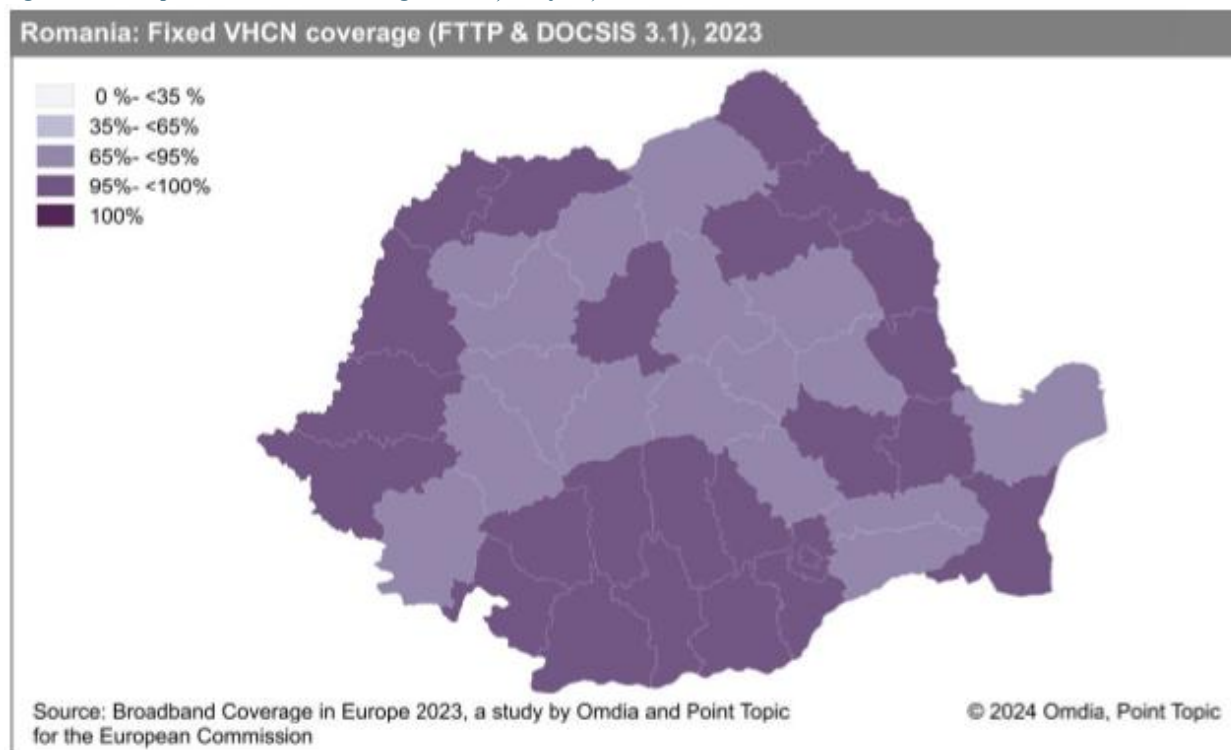
Din punct de vedere teritorial, distribuția acoperirii cu bandă largă este destul de uniformă între județe, cu puține excepții³² (ex. în zonele de munte ale României). Totodată, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, conectivitatea este una ridicată la nivelul tuturor județelor și, mai important, conectivitatea la nivelul zonelor rurale este extrem de ridicată comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare (ex. Județul Olt are o acoperire de 99% din zonele rurale, cea mai ridicată din țară).

³⁰ Comisia Europeană a monitorizat progresul Statelor Membre în domeniul digital și a publicat anual rapoarte ale Indicelui economiei și societății digitale (DESI) începând cu 2014. DESI este un indice construit pe mai mult de 30 de indicatori reprezentând cinci domenii principale ale politicilor privind digitalizarea

³¹ Raportul de Țară privind Deceniul Digital 2024, *În prezent, indicele DESI a fost transpus în Deceniul Digital și este monitorizat în mod diferit. [link](#)

³² CE, Acoperirea cu bandă largă în Europa, Raport 2023

Figura nr. 9 Acoperirea NGA cu bandă largă, în funcție de județ, 2023

Sursa: CE, Acoperirea cu bandă largă în Europa, 2023

Populație și competențe

Alfabetizarea digitală generală a populației și utilizarea TIC de către aceasta sunt aspecte la care România rămâne încă în urmă. Ponderea cetățenilor care au cel puțin competențe digitale de bază au atins pragul de 29% din populație în 2023, rămânând cu mult sub media UE (55%). Altfel, potrivit statisticilor Eurostat privind utilizarea internetului, ponderea cetățenilor români care folosesc în mod regulat internetul se apropie de media Uniunii Europene, peste 91% dintre cetățenii români utilizând în mod regulat internetul (anul 2023).

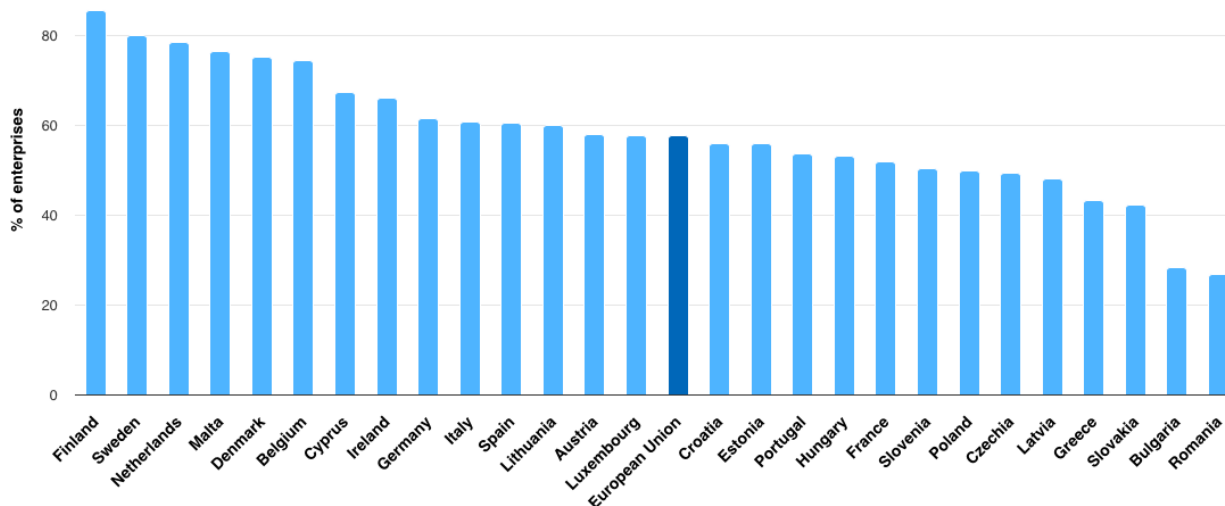
Datele privind alfabetizarea digitală a cetățenilor români și abordarea acestora față de TIC contrastează parțial cu statisticile despre specialiștii în TIC: de exemplu, România are un număr ridicat de absolvenți TIC. Pe de altă parte, specialiștii activi în domeniu reprezintă doar o mică pondere din total persoane angajate în România. Fenomenul general de migrare a forței de muncă tinere calificate poate explica, cel puțin parțial, aceste date contrastante.

Digitalizarea în sectorul de afaceri și instituțiile publice

În ceea ce privește integrarea TIC în activitățile întreprinderilor, România este în urmă față de media UE, în legătură cu majoritatea indicatorilor luați în considerare pentru calculul indicelui Deceniului Digital.

Sub 27% dintre IMM-uri ating criteriile minime referitoare la intensitatea digitală de bază, un număr limitat utilizează servicii de cloud și analiză de tip big data și o foarte mică pondere (1,5%) tehnologii bazate pe Inteligență Artificială. Singurul indicator în care România se situează relativ aproape de media Uniunii Europene este raportat la utilizarea sistemelor de e-facturare.

Figura nr. 10 Ponderea IMM-urilor care ating nivelul de bază al intensității digitale, raportat la alte state membre (2023)

Sursa: Deceniul Digital 2024

Totodată, analizând gradul în care formele mai avansate de TIC sunt integrate în procesele interne ale afacerilor, indicatorii înregistrați la nivelul României³³, în anul 2023, arată întârzieri importante față de media UE, de exemplu legate de ponderea companiilor care au un indice ridicat al intensității digitale (0,5%, față de 3,4% în UE, în anul 2023).

Totodată, conform raportului *eGovernment benchmark 2023*³⁴, România are una dintre cele mai scăzute performanțe din Europa în domeniu, atât în ceea ce privește cererea (grad de penetrare: măsura în care cetățenii caută interacțiuni digitale cu autoritățile publice), cât și în ceea ce privește oferta (grad de digitalizare: cantitatea și calitatea serviciilor publice efectiv disponibile online).

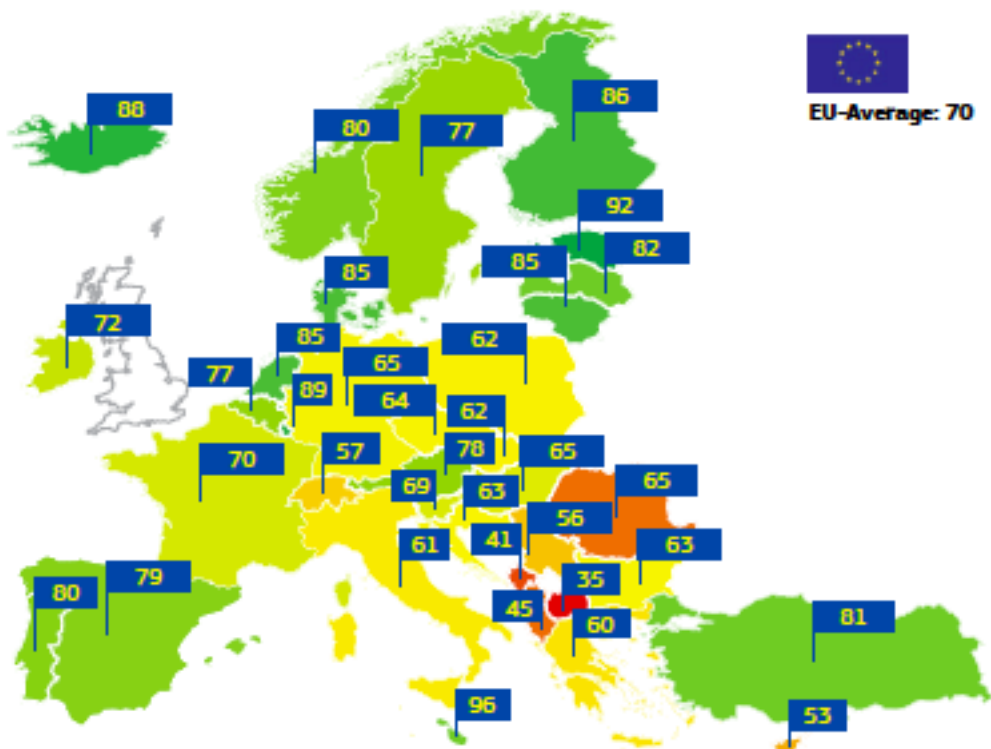
De altfel, ponderea cetățenilor care interacționează online cu autoritățile publice este cu mult sub media UE (65%) și numai 56% dintre servicii sunt disponibile online (84% la nivel UE). Totodată, identificarea pe

³³ Sursa: Eurostat

³⁴ Comisia Europeană, *eGovernment benchmark 2021* – raport de perspectivă

baza cărții de identitate în diferite platforme online, precum și utilizarea formularelor pre-completate se realizează într-o mică măsură.

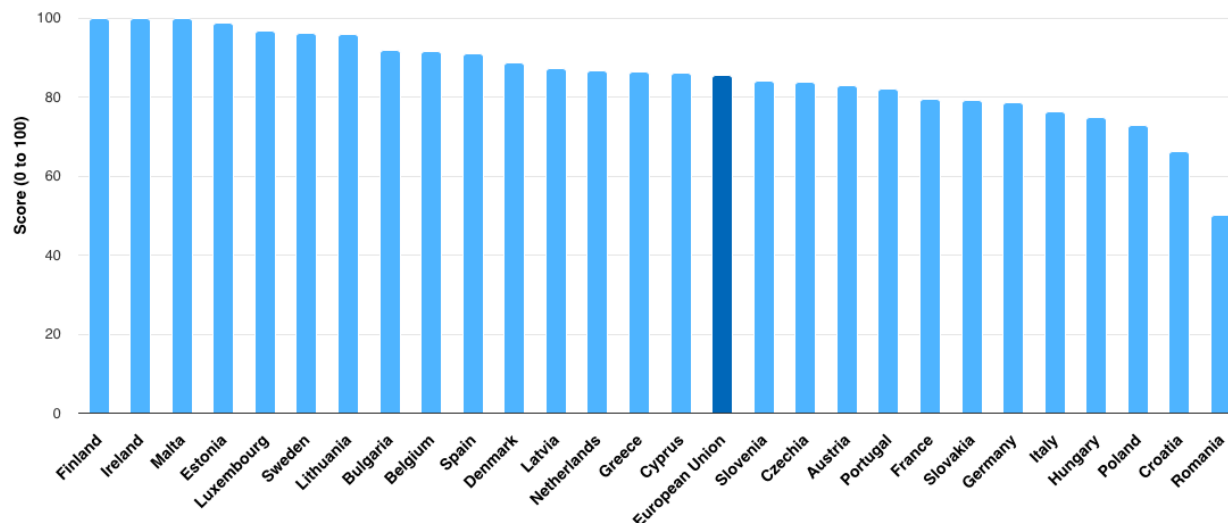
Figura nr. 11 Poziționarea e-guvernării în Statele Membre UE, în funcție de combinația performanțelor privind penetrarea și digitalizarea

Sursa: CE, E-government benchmark 2023

Un alt indicator important vizează serviciile publice digitale oferite pentru întreprinderi, care arată măsura în care un serviciu sau informații referitoare la un serviciu pentru întreprinderi sunt furnizate online și prin intermediul unui portal. La nivelul anului 2023, scorul obținut de România pentru acest indicator era de 50,03, cu mult sub media înregistrată la nivelul Uniunii Europene, de 85,42, scor ce o plasează pe ultimul loc la nivel european și din acest punct de vedere. Comparativ cu anii anteriori, se constată o îmbunătățire, însă în continuare nevoia de dezvoltare a serviciilor publice digitale adresate întreprinderilor rămâne una extrem de ridicată.

Figura nr. 12 Servicii publice digitale pentru întreprinderi la nivelul statelor membre ale UE (scor 0-100)

Sursa: Deceniul Digital 2024

Nevoi și provocări

România și-a asumat ținte ambițioase în cadrul Busolei Digitale 2030, susținute inclusiv prin strategiile și planurile de dezvoltare regionale, privind creșterea competențelor ICT, utilizarea cloud computing, IA sau Big Data, dar și digitalizarea serviciilor publice.

Conform indicilor de la nivel European, România și regiunea Sud-Vest Oltenia se clasează pe ultimele poziții în ceea ce privește ecosistemul digital. Un aspect extrem de pozitiv este acoperirea teritorială a conectivității în bandă largă și fibră optică, atât în mediul urban, cât și rural. Altfel, alfabetizarea digitală și utilizarea TIC se află la niveluri reduse, cu o integrare redusă a specialiștilor la nivelul IMM-urilor și companiilor (în ciuda numărului ridicat de absolvenți).

Mai mult, digitalizarea în sectorul de afaceri este limitată și cu mult sub media europeană în privința utilizării serviciilor de cloud, big data sau inteligență artificială. Singurul indicator în care România se situează relativ aproape de media Uniunii Europene este referitor la utilizarea sistemelor de e-facturare. Raportat la serviciile publice digitale, România are una dintre cele mai scăzute performanțe din Europa, atât privind cererea pentru astfel de servicii, cât și în privința ofertei existente.

Având în vedere situația actuală, intervențiile susținute prin Programul Regional Sud-Vest Oltenia rămân de actualitate și absolut necesare pentru îmbunătățirea serviciilor publice, dar și pentru o mai bună integrare a soluțiilor digitale în activitatea întreprinderilor.

Prioritatea P3. Eficiența energetică și infrastructura verde

Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR)

OS 2.1 răspunde nevoilor identificate la momentul elaborării PR SV Oltenia 2021-2027, de a continua finanțarea proiectelor de termo-modernizare, pentru care a existat un interes foarte crescut și în perioada anterioară de programare, în vederea reducerii consumului de energie la nivelul clădirilor publice și rezidențiale și implicit a îmbunătățirii eficienței energetice.

Cele două categorii de operațiuni finanțate în cadrul OS 2.1 sunt:

- A. **Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie.**
- B. **Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice.**

Evoluții și provocări actuale

La nivel European, provocările în domeniul energiei și mediului au condus la stabilirea unor obiective climatice care acoperă toate sectoarele-cheie ale economiei și care trebuie urmărite la nivelul statelor membre ale UE. În calitate de stat membru al Uniunii Europene, România este semnatară a Pactului Verde European, având stabilite obiective de decarbonizare și termene ferme, menite să transforme UE într-o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor:

- i. reducere până în 2030 a emisiilor nete de GES cu cel puțin 55% față de nivelurile din 1990 („Pregătiți pentru 55”);
- ii. (ii) obținerea a zero emisii nete de GES până în 2050 („Neutralitatea carbonului”).

Potrivit datelor furnizate de Eurostat, în anul 2022, se constată o reducere cu 72,5% a emisiilor de GES la nivel național în comparație cu nivelurile de emisii din 1990, România îndeplinind astfel obiectivul UE de reducere a GES cu 55% până în 2030, cu mult înainte de termen. Această reprezintă cea mai mare performanță la nivelul statelor membre ale UE, reducerea înregistrată la nivel European, în anul 2022, în comparație cu anul 1990, fiind de 31%. Pe de altă parte, România și-a asumat o țintă ambițioasă prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2025-2030, care vizează reducerea emisiilor nete de GES cu 85% până în 2030, comparativ cu nivelul din 1990, și atingerea neutralității climatice înainte de 2045, devansând, astfel, termenul anterior stabilit pentru anul 2050.

Cu toate acestea, provocările în materie de energie și eficiență energetică se mențin, fiind nevoie ca energia din surse regenerabile să dețină o pondere mai mare în mixul energetic și să fie asigurată o eficiență energetică mai mare. În acest sens, la nivel European, prin **Directiva revizuită privind eficiența**

energetică³⁵ și Directiva revizuită privind energia din surse regenerabile³⁶, au fost convenite următoarele obiective:

- reducerea consumului final de energie cu cel puțin 11,7% față de previziunile privind consumul de energie estimat pentru 2030.
- o obligație medie anuală de eficiență energetică de 1,49%, cu o creștere graduală și cu includerea elementelor suplimentare de flexibilitate (economii de energie realizate prin aplicarea schemei EU ETS inclusiv pentru clădiri și transporturi, măsurile EPBD și cele temporare adoptate în perioada de criză energetică din anul 2022).
- în sectorul public, ținta de eficiență energetică este de 1,9% (conform abordării generale), cu posibilitatea ca statele membre să excludă apărarea și transportul public.
- ținta globală a UE pentru ponderea SRE în mixul energetic până în 2030 este de 42,5% (cu o contribuție suplimentară indicativă de 2,5%), pentru atingerea țintei de 45%.

Pentru reducerea consumului final de energie la nivelul UE, fiecare stat membru stabilește o contribuție națională orientativă în materie de eficiență energetică, bazată pe consumul final de energie, în vederea îndeplinirii la nivel colectiv a obiectivului obligatoriu al Uniunii privind consumul final de energie. Contribuțiile fiecărui stat membru se notifică Comisiei, împreună cu o traiectorie orientativă pentru acestea, ca parte a versiunilor actualizate ale Planurilor Naționale Integrate privind Energia și Clima. Astfel, în **Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC)³⁷**, ținta privind consumul de energie primară la nivelul României la nivelul anului 2030 a fost fixată la 30,2 Mtep. Previziunile asumate cu privire la consumul de energie primară indică atingerea unei ținte de 28,7 Mtep în 2030, sub ținta fixată prin Directiva privind Eficiența Energetică (reformare). Ținta de 28,7 Mtep va marca o scădere cu 9% a consumului de energie primară comparativ cu 2022. De asemenea, consumul final brut de energie este de așteptat să înregistreze o scădere ușoară, de 6%, în 2030 față de 2022, fără afectarea productivității, complementar totodată cu măsuri privind creșterea ponderii de energie produsă din surse regenerabile, ajungând la o valoare absolută de 22,5 Mtep în 2030 (aceasta înseamnă că România își va îndeplini ținta privind consumul final brut de energie fixată prin Directiva privind Eficiența Energetică (reformare), care este de 22,47 Mtep în 2030).

³⁵ DIRECTIVA (UE) 2023/1791 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare), [link](#)

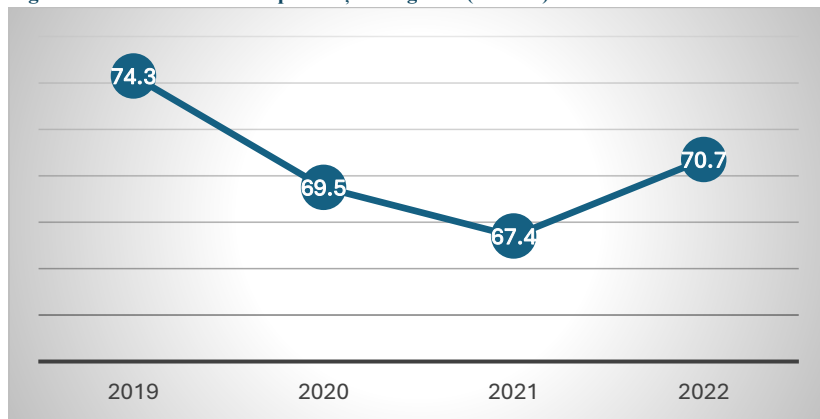
³⁶ DIRECTIVA (UE) 2023/2413 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului, [link](#)

³⁷ Ministerul Energiei, Planul Național Integrat Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice, 2024, [link](#)

Consumul final de energie a fost, în linii mari, stabil în perioada 2019-2022, la nivel național, de circa 24Mtep în 2022, conform datelor furnizate de INS. Această valoare este foarte apropiată de angajamentul României de a-și reduce consumul de energie până în anul 2030, până la ținta de 22,47Mtep. Datele disponibile referitoare la tipurile de purtători de energie, în România, arată că cea mai mare pondere, în anul 2022, în consumul final energetic era deținută de consumul de țiței și produse petroliere (37,60% din consumul final energetic), urmat de gaze naturale cu 22,49%, a căror pondere a cunoscut o evoluție descendentă în perioada 2019-2022 (scădere de circa 4%).

Sursele de energie din România sunt destul de bogate în comparație cu alte țări din UE, inclusiv în ceea ce privește capacitatea și aprovizionarea cu gaze, lignit și hidroenergie. Gradul de independență energetică, reprezentând raportul dintre producția de energie primară și cantitatea de energie primară disponibilă, era destul de ridicat la nivelul anului 2022 (70,7%), conform datelor furnizate de INS.

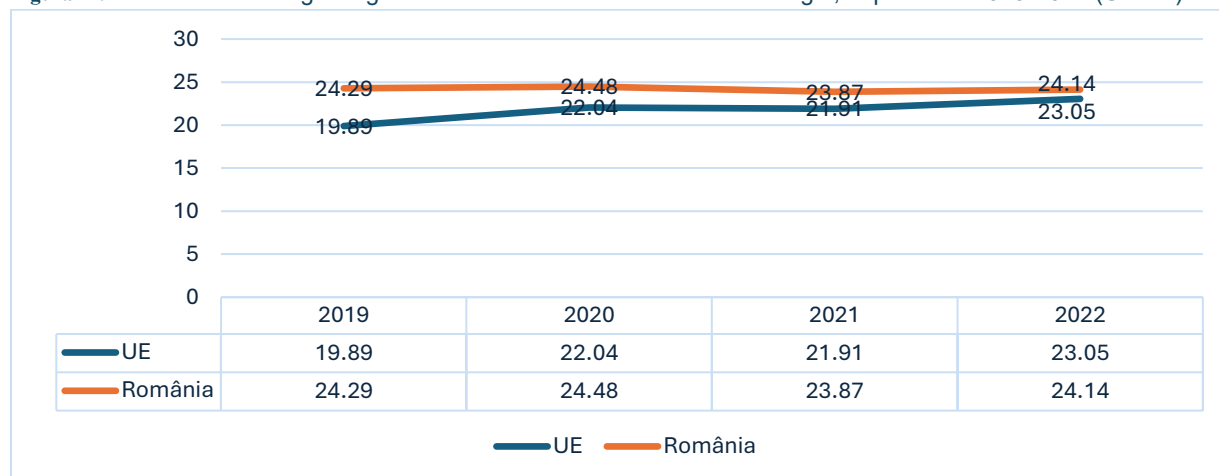
Figura nr. 13 Gradul de independență energetică (UM: %)

Sursa: INS

În ceea ce privește ponderea SRE în mixul energetic, datele statistice arată că în România, în anul 2022 (ultimul an pentru care sunt disponibile date Eurostat), ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie era de 24,14%, departe de ținta urmărită pentru anul 2030, de 42,5%, însă această pondere este ușor mai ridicată comparativ cu ponderea energiei regenerabile înregistrate la nivel european, fapt ce evidențiază o performanță medie a României în acest sector, comparativ cu alte state membre. Totuși, se constată o stagnare a acestui indicator, la nivel național, în perioada 2019-2022, spre deosebire de tendința de creștere existentă la nivelul UE (unde ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie a crescut de la 19,89%, la 23,05%). Este necesară așadar, o continuare a eforturilor pentru creșterea utilizării surselor de energie regenerabilă

Figura nr. 14 Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, în perioada 2019-2022 (UM: %)

Sursa: Eurostat

Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR)

OS 2.7 răspunde nevoilor identificate la momentul elaborării PR SV Oltenia 2021-2027, de revitalizare a spațiilor urbane, îmbunătățire a ecosistemului urban, reducerea amprente de carbon și a altor forme de poluare etc., oferind **sprijin pentru conservarea, îmbunătățirea sau extinderea infrastructurii verzi-albastre**, prin: modernizarea /extinderea spațiilor verzi existente, crearea de spații verzi prin reconversia și/sau reutilizarea spațiilor și terenurilor abandonate, degradate, a altor terenuri urbane și transformarea lor în zone verzi, inclusiv crearea / extinderea coridoarelor verzi la nivelul zonelor urbane; acțiuni primare întreprinse pentru îmbunătățirea și creșterea infrastructurii verzi (lucrări de împădurire, înierbare, etc); amenajarea infrastructurii albastre: zone umede (mlaștini), lacuri, protecția lacurilor și cursurilor de apă (zona de maluri și zona de deasupra malurilor) doar în cadrul unor proiecte care includ o componentă de infrastructura verde.

Evoluții și provocări actuale

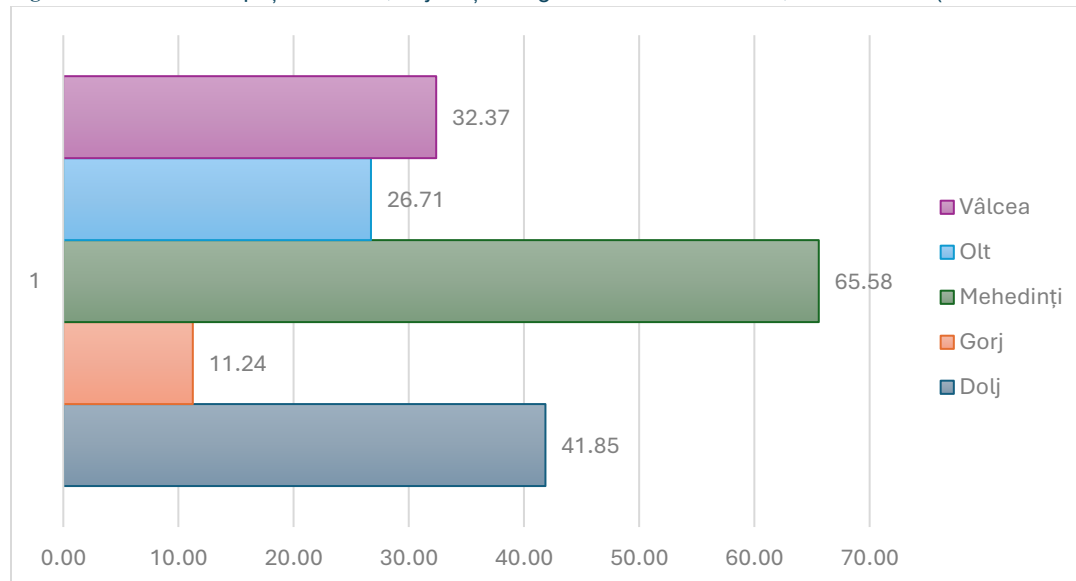
La momentul elaborării PR SV Oltenia 2021-2027, principala problemă identificată la nivelul regiunii, în legătură cu OS 2.7, era reprezentată pe de o parte, de existența unei suprafețe mici a spațiilor verzi urbane, care reprezentau circa 10% din suprafața la nivel național, iar pe de altă parte, de starea degradată a acestor suprafețe. Analiza datelor furnizate de INS, cu privire la suprafața spațiilor verzi la nivel național și regional, arată că, la nivelul anului 2023, suprafața spațiilor verzi urbane a crescut la nivel național cu circa 25% comparativ cu anul 2019, în vreme ce la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, creșterea înregistrată a fost mult mai mică, de doar 8,85%.

În ceea ce privește suprafața spațiilor verzi raportată la numărul de locuitori, în conformitate cu normele Organizației Mondiale a Sănătății, aceasta ar trebui să fie de 50 m²/locuitor, în timp ce standardul Uniunii Europene este de 26 m²/locuitor. Prin comparație cu aceste standarde, regiunea Sud-Vest Oltenia, avea, la nivelul anului 2023, un indice al spațiului verde în mediul urban, de 35,46 m²/locuitor, peste media de la nivel național, de 33,82 m²/locuitor. O comparație la nivel județean arată că cel mai mic indice al spațiului verde din mediul urban era înregistrat în județul Gorj (de doar 11,24 m²/locuitor), iar cel mai mare, în județul Mehedinți (de 65,58 m²/locuitor, așadar, chiar peste standardul OMS).

Se constată, așadar, că standardul Uniunii Europene în ceea ce privește suprafața spațiilor verzi, este îndeplinit la nivelul mediului urban din regiunea Sud-Vest Oltenia, singurul județ în care acesta este redus, fiind județul Gorj. De asemenea, se constată o disparitate destul de mare între județele regiunii, care ar putea indica, pe viitor, o necesitate de prioritizare a investițiilor către județele care se confruntă cu o nevoie mai mare de creștere a spațiilor verzi (Gorj, Olt, Vâlcea).

Figura nr. 15 Indicele spațiului verde, în județele regiunii Sud-Vest Oltenia, în anul 2023 (UM: m²/locuitor)

Sursa: prelucrare date INS

Analiza efectuată cu privire la evoluția indicatorilor de context evidențiază că singurul județ în care suprafața spațiilor verzi de la nivel urban este sub standardele Uniunii Europene este județul Gorj. Cu toate acestea, deși la nivelul acestui județ există o nevoie mai pregnantă, potențialii beneficiari nu au profitat de apelurile dedicate OS 2.7 (un singur proiect fiind contractat la nivelul acestui județ). Interesul redus din partea potențialilor beneficiari este o problemă globală, la nivelul întregii regiuni, care poate fi justificată de limitările impuse la nivelul programului, derivate din necesitatea respectării cadrului legislativ în

domeniul spațiilor verzi din România (mai multe detalii sunt furnizate în cuprinsul *Capitolului III - Prezentarea generală a programului și a stadiului implementării până la 31 decembrie 2024*).

Nevoi și provocări

Deși la nivel național România înregistrează progrese considerabile în atingerea obiectivelor privind decarbonizarea și eficiența energetică, comparativ cu media de la nivel European, există în continuare nevoia de creștere a utilizării surselor de energie regenerabilă (având în vedere că ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie este departe de ținta urmărită pentru anul 2030, de 42,5%) sau de creștere a suprafeței spațiilor verzi urbane.

De asemenea, continuarea investițiilor pentru creșterea energetică a clădirilor va contribui la diminuarea pierderilor de energie, având în vedere că consumul final de energie în clădiri prezintă o pondere mare în totalul consumului final de energie. Eficiența energetică în utilizarea finală reprezintă una dintre propunerile Strategiei Energetice a României, pentru orizontul anului 2035, cu perspectiva anului 2050. Aceasta implică încurajarea utilizării aparatelor electrocasnice eficiente din punct de vedere energetic, **îmbunătățirea izolației clădirilor** și promovarea practicilor care reduc consumul de energie. Nu în ultimul rând, importanța investițiilor pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale este justificată și de obiectivele urmărite prin pachetul legislativ Fit for 55 în acest sector, care vizează renovarea clădirilor cu cele mai scăzute performanțe.

Prioritatea 4 – Mobilitate urbană sustenabilă

Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR)

Analiza datelor statistice europene privind impactul asupra mediului arată că emisiile de gaze cu efect de seră, generate de sectorul transporturilor, reprezintă aproximativ 25% din totalul emisiilor la nivelul UE, indicatorul cunoscând un trend ascendent în ultimii ani. Pentru contracararea acestor efecte, Comisia Europeană a subliniat nevoia unor schimbări ambițioase în domeniul transporturilor, stabilind, ca obiectiv al **Pactului Verde European**³⁸, reducerea cu 90% a emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transporturi, astfel încât UE să devină o economie neutră din punct de vedere climatic până în 2050. Totodată, prin intermediul pachetului legislativ „**Pregătiți pentru 55**”³⁹, Comisia Europeană a elaborat o

³⁸ Comisia Europeană, *Transporturile și Pactul Verde European*, [link](#)

³⁹ Comisia Europeană, *Comisia salută finalizarea pachetului legislativ esențial „Pregătiți pentru 55”, care plasează UE pe drumul cel bun pentru a depăși obiectivele pentru 2030*, [link](#)

serie de propuneri menite să adapteze politicile UE, inclusiv în domeniul transporturilor, pentru a *reduce cu cel puțin 55% emisiile nete de gaze cu efect de seră până în 2030, față de nivelurile din 1990.*

Angajamentul ferm al României la atingerea obiectivelor și Țintelor comunitare privind tranziția verde și reducerea nivelului de poluare este confirmat în conținutul **Planului Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice**⁴⁰. Potrivit acestui document cu rol strategic, obiectivele naționale pe termen lung vizează reducerea emisiilor de GES cu 85% până în 2030, scăderea cu 96% până în 2040, respectiv o reducere completă a emisiilor de GES până în 2050 (comparativ cu nivelul din 1990). În sectorul transporturilor, *Ținta sectorială indică o creșterea a emisiilor de GES limitată la cel mult 40% în anul 2030 față de anul 1990, limitarea fiind posibilă în primul rând prin susținerea dezvoltării transportului rutier cu autovehicule hibride și electrice.* În privința transportului de călători, PNIESC propune măsuri pentru creșterea ponderii autovehiculelor alimentate cu combustibili alternativi și modernizarea transportului public urban.

La momentul elaborării PR SV Oltenia 2021-2027, principalele probleme identificate la nivelul regiunii, în legătură cu mobilitatea urbană, erau reprezentate de atractivitatea scăzută a transportului public local, din cauza mijloacelor de transport public uzate fizic și insuficiente, infrastructura de mobilitate neadaptată la nevoile și cerințele de dezvoltare urbană, respectiv lipsa conexiunilor dintre centru și periferie, în special către zonele periurbane noi.

În acest context, Prioritatea 4 a programului sprijină mobilitatea urbană multimodală sustenabilă, abordând vulnerabilitățile, deficiențele și nevoile prioritare ale sistemelor de transport public local (precum vechimea mijloacelor de transport, frecvența redusă de circulație și timpul lung alocat parcurgerii unui traseu), dar și probleme care privesc interconectivitatea mijloacelor de transport motorizate și nemotorizate (terminale multimodale, parcuri park and ride etc.), în scopul susținerii tranziției către o economie cu zero emisii de carbon. Categoriile de operațiuni finanțate în cadrul OS 2.8 urmăresc creșterea eficienței și atractivității sistemului de transport public, prin îmbunătățirea accesibilității, timpilor de parcurs și transferului către transportul public de călători (intermodal), simultan cu încurajarea modurilor nemotorizate de transport, atât la nivelul municipiilor reședință de județ, cât și la nivelul celorlalte municipii și orașe din regiunea Sud-Vest Oltenia.

Evoluții și provocări actuale

În pofida evoluțiilor din ultimii ani, sectorul transporturilor din România prezintă încă numeroase vulnerabilități atât în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii, cât și din perspectiva alinierii la obiectivele de mediu și climă ale UE. Conform **Raportului de țară pentru anul 2024**⁴¹, România a cunoscut *unele progrese* în direcția implementării și adoptării recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2020 în

⁴⁰ Ibidem 7, [link](#)

⁴¹ Ibidem 1, [link](#)

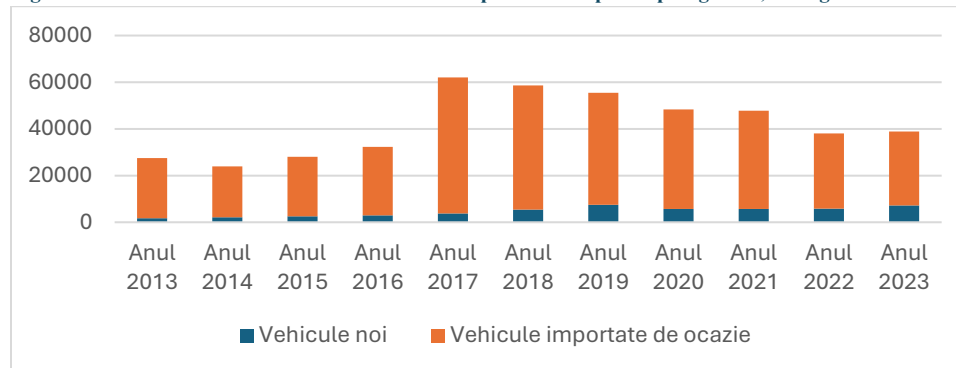
domeniul transportului, prin demararea unor investiții specifice, susținute de Politica de Coeziune și Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Raportul pune în evidență *progresele înregistrate de România către tranziția verde*, dar subliniază necesitatea implementării mai multor acțiuni care să susțină politicile necesare atingerii obiectivului de partajare a eforturilor pentru 2030⁴², prin reducerea, *inter alia*, a emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier. Reducerea nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transportul rutier deține un rol cheie în arhitectura politicilor publice naționale, pe fondul datelor statistice nefavorabile, care relevă creșteri importante ale nivelurilor de poluare. Potrivit Raportului de țară din 2024, în anul 2022, emisiile de gaze cu efect de seră produse de transportul rutier au înregistrat creșteri cu 8,3% față de nivelurile din 2005, iar ponderea acestora în cadrul emisiilor care constituie obiectul legislației privind partajarea eforturilor a crescut la 23,4%, de la 15,4%, cât era valoarea raportată în anul 2005. Creșterea nivelului de emisii cu efect de seră este puternic corelată cu majorarea numărului de vehicule rutiere destinate atât transportului de mărfuri, cât și transportului de pasageri. În ceea ce privește transportul de pasageri, potrivit datelor INS, numărul vehiculelor rutiere de la nivel național a crescut cu aproximativ 65% în ultimii 10 ani.

Datele statistice corespunzătoare Regiunii Sud-Vest Oltenia pun în evidență tendințe și dinamici cvasi-similare celor înregistrate la nivel național. Numărul vehiculelor înmatriculate pentru transportul rutier al pasagerilor s-a majorat cu 41% în ultimii ani, de la 27 mii în 2013, la peste 38 mii în anul 2023, majoritatea (81%) fiind vehicule vechi, importate din alte țări, și cu emisii ridicate de dioxid de carbon.

⁴² Regulamentul (UE) 2023/857 (Regulamentul privind partajarea eforturilor) este cadrul legislativ care stabilește obiectivul național de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Prin intermediul acestuia, se urmărește adaptarea acțiunilor din sectoarele vizate în direcția atingerii țintei stabilite la nivelul întregii economii a UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55 % față de nivelurile din 1990. Această țintă se aplică sectoarelor din afara schemei actuale a UE de comercializare a certificatelor de emisii, în special clădirilor (încălzire și răcire), transportului rutier, agriculturii, deșeurilor și micii și clădirilor (încălzire și răcire)

Figura nr. 16 Înmatriculări noi de vehicule rutiere pentru transportul pasagerilor, în Regiunea Sud-Vest Oltenia (UM: nr.)

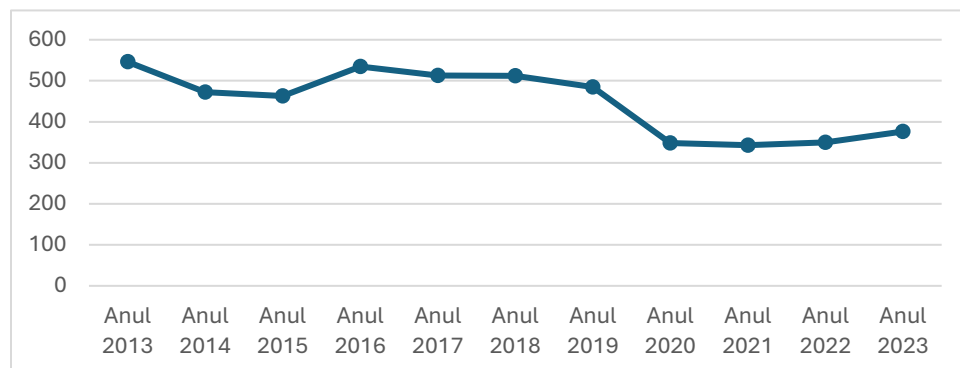
Sursa: prelucrare date INS

În ceea ce privește transportul public local de pasageri, în anul 2023, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia existau 31 de tramvaie, 369 de autobuze și microbuze și 11 troleibuze, într-o ușoară creștere față de numărul înregistrat în anul 2013. Transportul în comun din regiune se confruntă cu numeroase dificultăți, cele mai importante fiind reprezentate de uzura fizică și morală a mijloacelor de transport și rețeaua învechită de străzi orășenești, a cărei lungime este insuficientă pentru asigurarea unui trafic fluent în condițiile creșterii numărului de automobile. Principalul mijloc de transport în comun îl constituie autobuzele și microbuzele, numărul călătorilor care utilizează mijloace de transport în comun ecologice (tramvai și troleibuz) reprezentând numai 9% din totalul pasagerilor transportați.

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, singurul județ care dispune de tramvai este Dolj, în vreme ce județul Gorj este singurul unde se utilizează troleibuzul ca mijloc de transport în comun. Rezultă că aceste două județe folosesc mijloace ecologice de transport public, în vreme ce Olt, Mehedinți și Vâlcea, se bazează exclusiv pe transportul în comun cu autobuze și microbuze.

În ultimii 10 ani, atractivitatea transportului public local din regiune s-a confruntat un declin considerabil. Datele statistice pun în evidență faptul că numărul de pasageri/km parcurși cu autobuze, microbuze, tramvaie și troleibuze a cunoscut un trend descendent în regiunea Sud-Vest Oltenia, de la 546 mii pasageri/km în anul 2013, la 376 mii în anul 2023, date care confirmă interesul tot mai scăzut al populației pentru utilizarea mijloacelor de transport în comun.

Figura nr. 17 Nr. pasageri/km parcurși cu autobuze, microbuze, tramvaie și troleibuze în Regiunea Sud-Vest Oltenia (UM: milioane pasageri/km)

Sursa: prelucrare date INS

Pentru sporirea atractivității transportului public local, sunt necesare în continuare investiții care să sprijine modernizarea și extinderea parcului de mijloace de transport în comun. Este necesară, de asemenea, continuarea eforturilor investiționale în direcția îmbunătățirii nivelului de conectare a transportului public urban și periurban, concomitent cu realizarea conexiunilor intermodale care să eficientizeze transportul persoanelor.

Nevoi și provocări

Analiza de context actualizată confirmă persistența nevoilor și provocărilor identificate la momentul elaborării PR SV Oltenia 2021-2027 pentru OS 2.8. În pofida investițiilor realizate în ultimii ani pentru îmbunătățirea calității transportului public, se remarcă nevoia continuării intervențiilor care să sprijine utilizarea transportului în comun ecologic și îmbunătățirea conectivității pentru mijloacele de transport motorizate și nemotorizate.

Intervențiile în domeniul mobilității urbane sustenabile, prevăzute la nivelul programului, sunt în continuare coerente cu recomandările specifice de țară pentru anul 2024, conform cărora România trebuie să continue investițiile în decarbonizarea și înverzirea transportului rutier, pentru atingerea obiectivelor de neutralitate climatică, aferente anului 2030.

Prioritatea 5: Accesibilitate și conectivitate la nivel regional

Obiectiv specific: RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliante la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)

La nivel național, **Master Planul General de Transport al României**⁴³ urmărește îmbunătățirea mobilității populației și a mediului de afaceri de-a lungul rețelei TEN-T, a coridoarelor de conectivitate națională, precum și a coridoarelor de conectivitate regională, prin reducerea timpilor de întârziere în trafic, diminuarea riscului de accidente rutiere și dezvoltarea de proiecte sustenabile economic, cu impact asupra dezvoltării regionale. **Programul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport din România pentru perioada 2021-2030**⁴⁴ continuă susținerea obiectivelor referitoare la recuperarea deficitului de infrastructură de bază la nivel național pentru toate domeniile de transport, dar mai ales în sectorul de *transport rutier*. Programul subliniază nevoia concentrării eforturilor politice, instituționale și financiare ale României pe un set clar de priorități, în linie cu interesele naționale și europene, care să conducă, până în anul 2030, la crearea rețelei naționale de transport necesară asigurării dezvoltării economiei naționale, concomitent cu atingerea țintelor stabilite în cadrul Pactului Verde European și a pachetului „Pregătiți pentru 55”.

Prioritate majoră a politicilor publice actuale la nivel european, siguranța rutieră este esențială pentru orice sistem de transport. Cadrul de politică al UE privind siguranța rutieră 2021-2030 – Următorii pași în direcția „Viziunii zero” - prevede că obiectivul pe termen lung al UE este acela de a se apropia cât mai mult de un nivel zero al deceselor cauzate de accidente rutiere până în 2050 („viziunea zero”). Pentru crearea unui cadru de politici publice privind siguranța rutieră, congruente cu orientările la nivel european, România preia viziunea bazată pe un „sistem sigur”⁴⁵ și își propune *reducerea cu 50%, până în anul 2030, față de anul 2019, a numărului persoanelor decedate și cu 50% a numărului persoanelor rănite grav în urma producerii accidentelor rutiere*.

La momentul elaborării PR SV Oltenia 2021-2027, principalele probleme identificate în regiune, privind accesibilitatea și conectivitatea, erau reprezentate de infrastructura rutieră regională insuficient conectată la rețeaua TEN-T, accesibilitatea și conectivitatea scăzută, mobilitatea limitată și siguranța redusă a traficului. Ca răspuns la problemele și provocările identificate, programul sprijină, prin intervențiile prevăzute la nivelul Priorității 5, construirea, reabilitarea sau modernizarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T și soluții pentru creșterea siguranței traficului (ex. sensuri giratorii, achiziționarea de echipamente și utilaje necesare creșterii și menținerii nivelului de siguranță a traficului)

Evoluții și provocări actuale

⁴³ Ministerul Transporturilor, Master Plan General de Transport al României, 2016, [link](#)

⁴⁴ Ministerul Transporturilor, Programul Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport din România pentru perioada 2021-2030, 2021, [link](#)

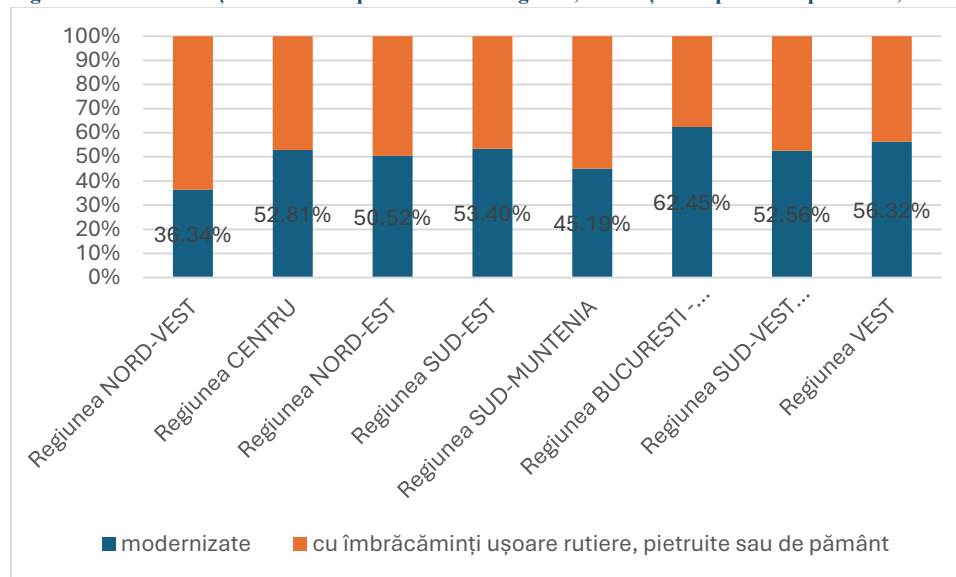
⁴⁵ Potrivit abordării „sistemului sigur”, decesele și vătămările grave cauzate de accidentele rutiere nu reprezintă un preț inevitabil al mobilității. Accidente se vor produce mereu, dar decesele și vătămările grave pot fi prevenite în mare măsură.

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport rutier reprezintă o nevoie actuală la nivel național, în pofida investițiilor realizate în ultimii ani, prin politicile publice dedicate acestui sector. În anul 2023, lungimea drumurilor publice din România era de 86.388 km, dintre care 17.677 km drumuri naționale (20,46%), 35.046 km (40,56%) drumuri județene și 33.665 (38,96%) drumuri comunale. Din totalul drumurilor publice existente la nivel național, doar jumătate sunt modernizate. Se constată, cu toate acestea un progres important față de situația anului 2013, când numai 34% din lungimea drumurilor publice naționale beneficiase de lucrări de modernizare.

Analiza în profil regional arată că accesibilitatea și conectivitatea în Regiunea Sud-Vest Oltenia se realizează preponderent prin intermediul rețelei de drumuri județene și comunale, acestea reprezentând 80,3% din rețeaua rutieră a regiunii. Datele statistice indică slaba dezvoltare a rețelei de drumuri la nivel regional, dar și starea tehnică precară a acestora. Se constată, astfel, că numai 52,56% din drumurile publice ale regiunii sunt modernizate, însemnând 5.995 km, în creștere cu 2.093 km, față de situația existentă în urmă cu 10 ani. Regiunea Sud-Vest Oltenia ocupă locul 5 la nivel național în ceea ce privește ponderea drumurilor publice modernizate, după regiunile București - Ilfov (62,45%), Vest (56,32%), Sud-Est (53,4%) și Centru (52,81%). Regiunea Nord – Vest prezintă cel mai redus grad de modernizare, doar 36,34%.

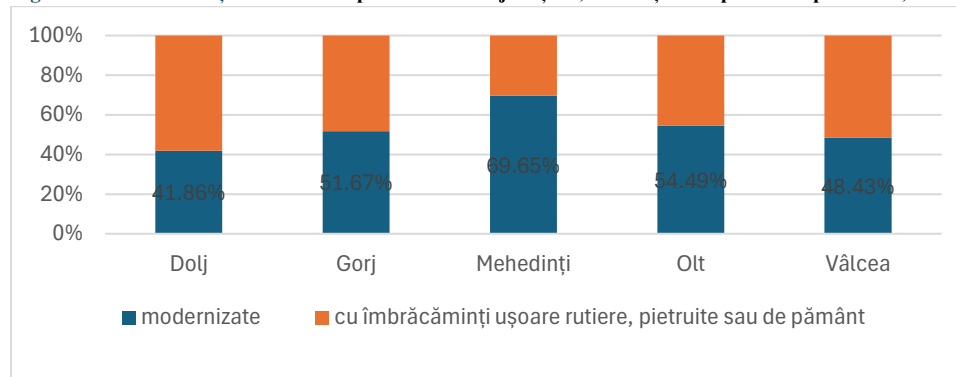
Figura nr. 18 Distribuția drumurilor publice la nivel regional, în funcție de tipul de acoperământ, anul 2023 (UM: %)

Sursa: prelucrare date INS

În ceea ce privește drumurile județene din regiunea Sud-Vest Oltenia, procentul celor modernizate este de 48,75% (al treilea cel mai scăzut de la nivel național), în vreme ce drumurile comunale sunt modernizate în proporție de 36,95% (cel mai ridicat grad de modernizare din țară).

Figura nr. 19 Distribuția drumurilor publice la nivel județean, în funcție de tipul de acoperământ, anul 2023 (UM: %)

Sursa: date prelucrate INS

Analiza datelor statistice la nivelul județelor care compun regiunea Sud-Vest Oltenia arată că județele Dolj și Vâlcea prezintă încă decalaje semnificative în ceea ce privește nivelul de modernizare a drumurilor publice, mai mult de jumătate dintre acestea fiind drumuri cu îmbrăcămînți ușoare rutiere, pietruite sau de pământ.

Potrivit **Strategiei Naționale privind Siguranța Rutieră pentru perioada 2022-2030**⁴⁶, deficitul de infrastructură se reflectă într-o mobilitate redusă, conectivitate insuficientă la nivelul anumitor regiuni, slabă interconectare a principalelor centre economice și urbane, trafic de tranzit ridicat la nivelul a numeroase localități care nu beneficiază de variante de ocolire, timpi mari de parcurs și blocaje în trafic. Creșterea volumului de trafic pe fondul unei dinamici lente de dezvoltare a infrastructurii rutiere influențează în mod negativ evoluția numărului de accidente rutiere.

România se situează pe primele locuri în UE în ceea ce privește mortalitatea datorată accidentelor rutiere, atât ca număr, cât și raportat la un milion de locuitori. Deși numărul acestora s-a redus față de perioada pre-pandemie, anii 2021-2023 aduc o nouă creștere constantă a numărului acestora. Astfel, în anul 2023, s-au înregistrat aproape 29.000 (+8% față de 2021) de accidente rutiere cu victime, sau peste 1500 de astfel de accidente la un milion de locuitori. Raportat la acest indicator, regiunea Sud-Vest Oltenia se află puțin peste media națională, cu un număr de 1571 de accidente cu victime la un milion locuitori, dar sub regiuni precum București-Ilfov sau Sud-Est. În schimb, raportat la numărul de morți din accidente, regiunea SV Oltenia este pe primul loc în anul 2023, cu 106 morți la un milion locuitori, ceea ce intensifică necesitatea modernizării drumurilor, precum și a măsurilor preventive.

⁴⁶ Ministerul Transporturilor, Strategia Națională privind siguranța rutieră pentru perioada 2022-2030, 2022, [link](#)

Tabel nr. 8 Mortalitatea datorată accidentelor rutiere

Anul 2023	Accidente cu victime (la un milion locuitori)	Morți (la un milion locuitori)
TOTAL	1519	81
Regiunea NORD-VEST	1364	74
Regiunea CENTRU	1499	67
Regiunea NORD-EST	1438	85
Regiunea SUD-EST	1636	102
Regiunea SUD-MUNTENIA	1452	97
Regiunea BUCURESTI - ILFOV	1848	40
Regiunea VEST	1378	76
Regiunea SUD-VEST OLTEA	1571	106
Dolj	1373	100
Gorj	1556	64
Mehedinți	2234	134
Olt	1237	106
Valcea	1855	138

Sursa: prelucrare date INS

Datele statistice la nivel județean arată că cel mai ridicat număr de accidente rutiere cu victime din regiune se înregistrează în județele Mehedinți (2234 la un milion de locuitori) și Vâlcea (1855 la un milion de locuitori).

Nevoi și provocări

Analiza de context privind accesibilitatea și conectivitatea în regiunea Sud-Vest Oltenia pune în evidență existența aceluiași nevoi identificate la momentul elaborării programului. Majoritatea drumurilor județene sunt în continuare degradate și cu soluții tehnice depășite, îngreunând accesul spre zonele rurale și orașele mici. Mai mult decât atât, lucrările de modernizare insuficiente pentru aceste categorii de drumuri publice scad viteza de rulare, conduc la ambuteiaje în trafic și contribuie la creșterea numărului de accidente rutiere cu victime. Conform datelor statistice disponibile, România încă înregistrează cele mai slabe rezultate în privința siguranței rutiere din UE.

Pentru adoptarea „sistemului sigur”, care presupune reducerea la jumătate a numărului de persoane decedate și persoane rănite grav în urma producerii accidentelor rutiere, este mai mult decât necesară continuarea eforturilor investiționale în infrastructura de transport rutier. Ca răspuns la aceste provocări, programul trebuie să continue investițiile în dezvoltarea și modernizarea rețelei TEN-T și a legăturilor rutiere secundare, concomitent cu adoptarea unor soluții eficiente pentru creșterea siguranței în trafic.

Prioritatea P6. Educație modernă și incluzivă

Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)

Prioritatea 6 a PR SV Oltenia urmărește asigurarea bazei materiale minime (clădiri reabilite/modernizate, condiții sanitare necesare pentru funcționare, dotarea cu echipamente, material didactic etc) pentru desfășurarea actului educațional pentru a răspunde nevoilor de descurajare a absenteismului, reducere a fenomenului de abandon/părăsire timpurie a școlii, creștere a ratei de absolvire și tranziție spre niveluri superioare de educație.

Operațiunile finanțate în cadrul OS 4.2 al P6 vizează:

- i. Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru nivel preșcolar: construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale preșcolare (grădinițe).
- ii. Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ primar, secundar: construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul primar, secundar (scoli gimnaziale, licee TVET, licee și colegii teoretice).
- iii. Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ terțiar: construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul terțiar.

Evoluții și provocări actuale

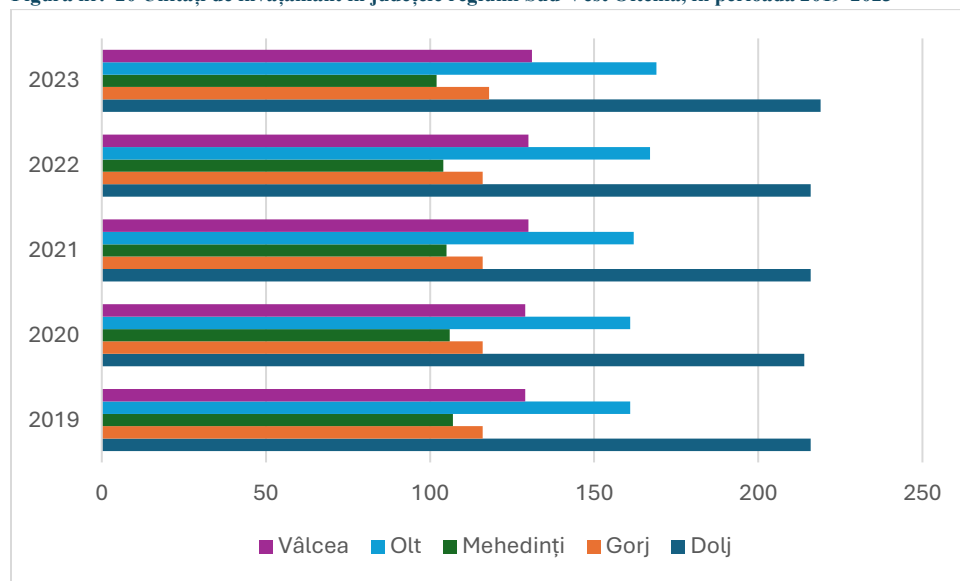
Analiza efectuată la momentul elaborării programului evidențiază faptul că la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, numărul de unități de învățământ se afla în scădere (în anul 2020 față de anul 2011), fapt care a determinat relocarea elevilor. Totodată, transformarea grupei pregătitoare în clasa 0 și includerea acesteia în ciclul învățământului primar, a determinat suprasolicitarea unor categorii de infrastructuri de învățământ, localizate în special în mediul urban.

Nevoile identificate la nivelul programului în ceea ce privește domeniul educației au fost reprezentate de necesitatea asigurării bazei materiale minime, în vederea **descurajării absenteismului și reducerii fenomenului de abandon/părăsire timpurie a școlii, pentru creșterea ratei de absolvire și tranziția spre niveluri superioare de educație.**

În cele ce urmează este realizată o analiză actualizată a principalilor indicatori în domeniu, care evidențiază evoluția acestora de la momentul elaborării programului, utilizând cele mai recente date disponibile, pentru a identifica eventualele modificări apărute la nivel regional și/sau dacă anumite nevoi au fost ameliorate sau din contră, accentuate.

Datele statistice furnizate de INS arată că începând cu anul 2021 se înregistrează o tendință de creștere constantă a **numărului de unități de învățământ** la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, acesta ajungând la 739, în anul 2023, față de 726 (în 2020). Singurul județ al regiunii la nivelul căruia a fost înregistrată o tendință opusă, de scădere a numărului de unități de învățământ, a fost județul Gorj (unde în anul 2023 funcționau cu 4 unități de învățământ mai puțin decât în anul 2020).

Figura nr. 20 Unități de învățământ în județele regiunii Sud-Vest Oltenia, în perioada 2019-2023

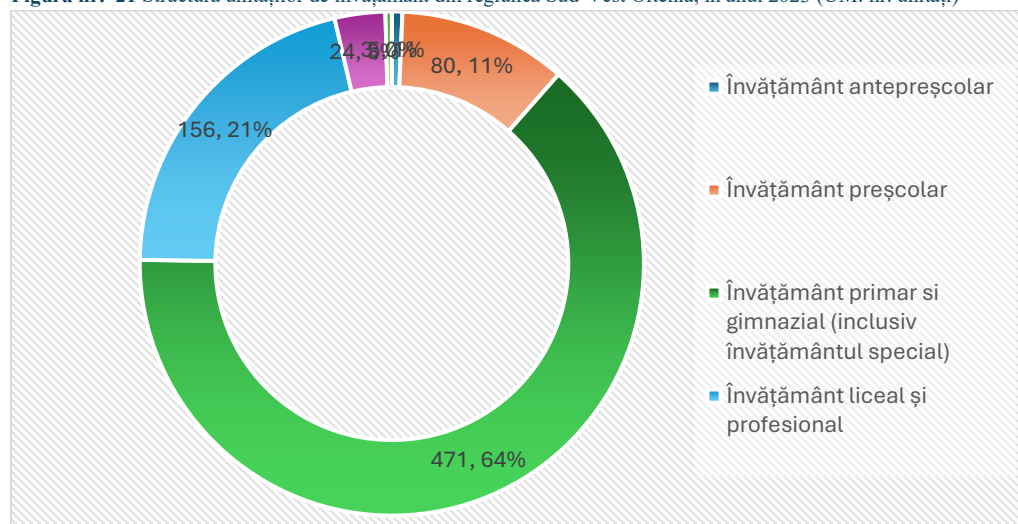

Sursa: INS

Dintre cele 739 de unități de învățământ din regiunea Sud-Vest Oltenia, 88,09% erau în învățământul preuniversitar, 10,83% în învățământul preșcolar, 0,82% în învățământul antepreșcolar și 0,41% în învățământul superior.

În anul școlar 2022/2023 învățământul preșcolar din regiunea Sud-Vest Oltenia se desfășura în 80 unități de învățământ (grădinițe) acesta reprezentând cel mai mic număr de grădinițe de la nivelul celor 8 regiuni din țară. În același an, în învățământul preuniversitar din regiune funcționau 651 unități de învățământ (88,09% din totalul unităților la nivel regional). Comparativ cu 2020, numărul unităților din învățământul preuniversitar a crescut cu doar 3 unități. Învățământul superior se desfășoară în 3 unități la nivel regional (2 în Dolj și 1 în Gorj). PR SV Oltenia 2021-2027 adresează nevoia continuării investițiilor în spațiile de învățământ ale universităților, coroborat cu necesitatea de adaptare a spațiilor la un mediu de învățare modern și atractiv.

Figura nr. 21 Structura unităților de învățământ din regiunea Sud-Vest Oltenia, în anul 2023 (UM: nr. unități)

Sursa: INS

La nivelul aceluiași an școlar, **numărul de laboratoare școlare** în regiunea Sud-Vest Oltenia era de 2.318, din care 47,84% în județul Dolj, 16,70% în județul Gorj, 14,19% în Vâlcea, 11,69% în Olt și 9,58% în județul Mehedinți. Comparativ cu anul 2020, la nivelul regiunii, numărul laboratoarelor a scăzut cu 2,19% (52). Cea mai mare scădere s-a înregistrat în județul Gorj (-4,68%, 19), urmat de județele Mehedinți (-3,06%, 7), Olt (-2,17%, 6) și Dolj (-1,77%, 20). În județul Vâlcea s-a înregistrat același număr de laboratoare școlare ca în anul 2020 (respectiv 329 laboratoare). Tendința de scădere a numărului de laboratoare școlare în perioada 2020-2023 s-a manifestat și la nivel național, singurele regiuni care au înregistrat o creștere a numărului de laboratoare școlare fiind regiunile București-Ilfov și Nord-Vest. Interviuurile desfășurate în contextul evaluării intermediare a PR SV Oltenia, cu actori cheie relevanți în domeniul educației, la nivel regional, arată că existența laboratoarelor școlare este extrem de importantă și acestea ar trebui extinse în special în mediul rural, unde se simte și nevoia dotării corespunzătoare a acestora.

Tabel nr. 9 Laboratoare școlare pe regiuni de dezvoltare și județe, în perioada 2020-2023 (UM: număr)

Regiuni de dezvoltare	2019	2020	2021	2022	2023
România	26845	26767	26585	26300	26101
Regiunea Nord-Vest	4171	4320	4335	4355	4376
Regiunea Centru	2906	2831	2782	2785	2695
Regiunea Nord-Est	4632	4486	4422	4290	4262
Regiunea Sud-Est	2949	2909	2897	2852	2772
Regiunea Sud-Muntenia	2691	2658	2726	2705	2489
Regiunea București-Ilfov	4051	4186	4145	4153	4349

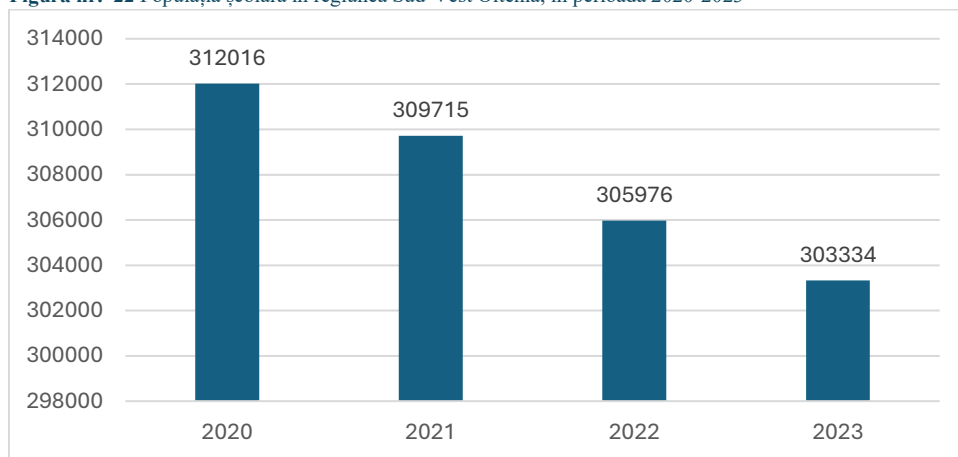

Regiuni de dezvoltare	2019	2020	2021	2022	2023
Regiunea Sud-Vest Oltenia	2387	2370	2352	2333	2318
Dolj	1132	1129	1132	1113	1109
Gorj	402	406	401	403	387
Mehedinți	231	229	221	219	222
Olt	297	277	274	267	271
Vâlcea	325	329	324	331	329
Regiunea Vest	3058	3007	2926	2827	2840

Sursa: INS

În ceea ce privește **populația școlară la nivelul regiunii SV Oltenia**, aceasta a înregistrat o scădere de 2,78% pe parcursul perioadei 2020-2023, mai accentuată comparativ cu scăderea înregistrată la nivel național (de 0,80%). Cea mai mare scădere a populației școlare la nivel regional s-a înregistrat în rândul populației din învățământul universitar (-3,92%). Pe de altă parte, populația din învățământul antepreșcolar și preșcolar, a crescut pe parcursul perioadei analizate, la nivel regional, tendință înregistrată și la nivel național.

Figura nr. 22 Populația școlară în regiunea Sud-Vest Oltenia, în perioada 2020-2023

Sursa: INS

Și **numărul total de absolvenți** a înregistrat o scădere în perioada 2019-2022, de 1,93% la nivel național, cea mai accentuată scădere la nivelul celor 8 regiuni, fiind înregistrată în Regiunea Sud-Vest Oltenia (-5,41%). La nivel regiunii Sud-Vest Oltenia, cea mai mare scădere a numărului de absolvenți s-a înregistrat în județul Vâlcea (-10,75%), iar cea mai mică, în județul Mehedinți (-3,11%).

Tabel nr. 10 Absolvenți pe regiuni de dezvoltare și județe, în perioada 2019-2022

Regiuni de dezvoltare	2019	2020	2021	2022
România	514930	476557	503495	504991
Regiunea Nord-Vest	72051	66040	69225	70240
Regiunea Centru	57370	53014	55699	56520
Regiunea Nord-Est	86091	79534	84729	84168
Regiunea Sud-Est	58364	53900	56962	57377
Regiunea Sud-Muntenia	59770	54115	57976	57679
Regiunea București-Ilfov	84990	81900	84855	86598
Regiunea Sud-Vest Oltenia	49928	45201	48131	47227
Dolj	18789	17687	18230	18078
Gorj	8452	7810	8577	8033
Mehedinți	6112	5334	5713	5922
Olt	8926	7717	8514	8367
Vâlcea	7649	6653	7097	6827
Regiunea Vest	46366	42853	45918	45182

Sursa: INS

Personalul didactic de la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia a crescut ușor în anul 2023, comparativ cu anul 2020 (creștere de 0,44%), în special datorită creșterii numărului de personal didactic în învățământul antepreșcolar și preșcolar (în aceeași perioadă, s-a înregistrat o scădere a personalului din învățământul preuniversitar și universitar).

Tabel nr. 11 Personalul didactic, pe regiuni de dezvoltare, în perioada 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
România	235.563	237.854	240.691	245.039
Regiunea Nord-Vest	34.824	35.351	35.839	36.720
Regiunea Centru	30.375	30.994	31.532	31.928
Regiunea Nord-Est	40.229	40.287	40.707	41.238
Regiunea Sud-Est	26.852	27.019	27.116	27.546
Regiunea Sud-Muntenia	29.041	29.162	29.249	29.204
Regiunea București-Ilfov	29.918	30.628	31.557	32.793
Regiunea Sud-Vest Oltenia	22.581	22.544	22.525	22.681
Regiunea Vest	21.743	21.869	22.166	22.929

Sursa: INS

Una dintre cele mai recente inițiative non-legislative la nivel european, în domeniul educației, este reprezentată de **Rezoluția privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației**

și formării (2021-2030)⁴⁷, prin care se urmărește cooperarea la nivelul UE în vederea construirii unor sisteme de educație reziliente și orientate către viitor. În cadrul acestui document, au fost stabilite o serie de ținte care ar trebui atinse la nivel european, până în anul 2030:

- Proporția tinerilor în vârstă de 15 ani cu competențe scăzute la citire, matematică și științe ar trebui să fie sub 15%;
- Proporția elevilor de clasa a opta cu competențe scăzute în domeniul informatic ar trebui să fie sub 15%;
- Cel puțin 96% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară ar trebui să participe la educație și îngrijire timpurie;
- Proporția persoanelor care părăsesc timpuriu sistemele de educație și formare ar trebui să fie sub 9%;
- Proporția persoanelor cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani care au absolvit învățământul terțiar ar trebui să fie de cel puțin 45%.

Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu era, la nivel național. la nivelul anului 2020, de 78,2% (fără diferențe majore în funcție de sexe), în scădere comparativ cu perioada 2014-2019, și depărtându-se de ținta urmărită pentru 2030, de 96%.

Tabel nr. 12 Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu (UM: %)

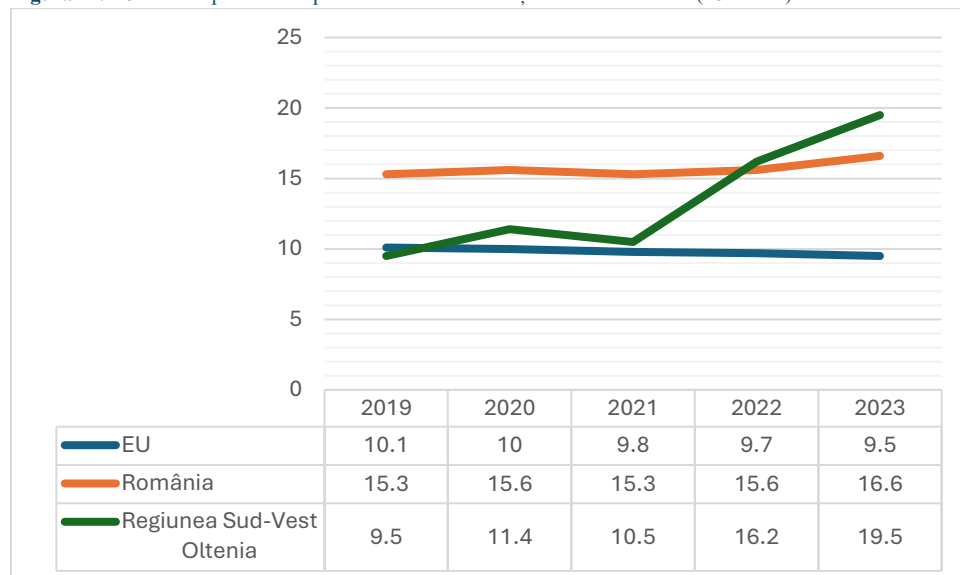
Sexe	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	84,2	84,6	84,5	84	81,9	78,6	78,2
Masculin	83,7	84,3	84,2	83,6	81,6	78,4	78,1
Feminin	84,8	84,9	84,8	84,3	82,2	78,8	78,3

Sursa: INS

În ceea ce privește proporția tinerilor (18-24 ani) care părăsesc timpuriu sistemele de educație și formare, aceasta era, în regiunea Sud-Vest Oltenia, de 19,5% la nivelul anului 2023, peste media înregistrată la nivel național (16,6%) și în creștere cu 3,3 pp comparativ cu 2022 și 10 pp comparativ cu 2019. Aceste valori sunt îngrijorătoare, ținând cont de ținta urmărită la nivel European pentru anul 2030, de sub 9% și de faptul că aceasta a reprezentat cea mai ridicată rată înregistrată la nivelul statelor membre (media UE fiind de 9,5%).

⁴⁷ Consiliul Uniunii Europene, Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), 2021, [link](#)

Figura nr. 23 Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani)

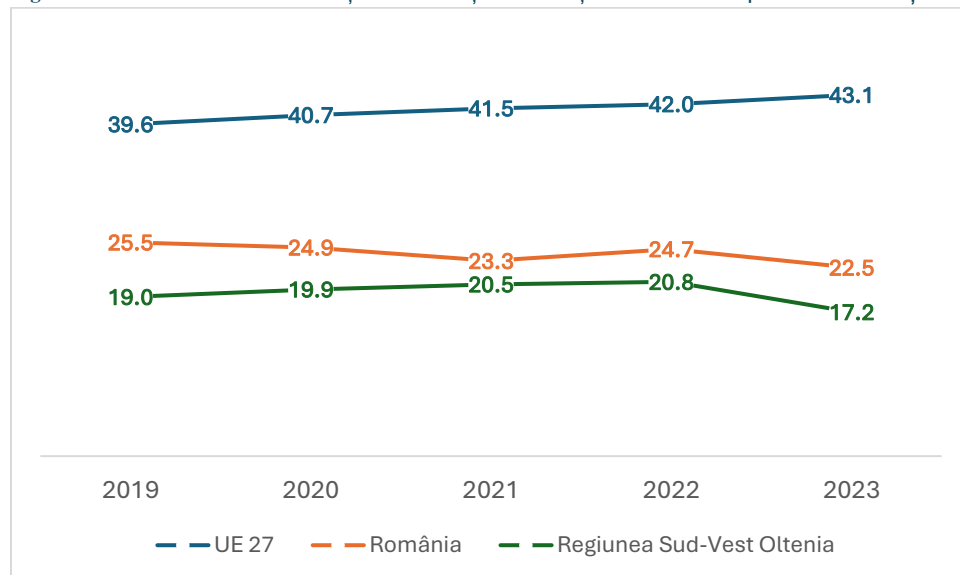

Sursa: Eurostat

Raportul de țară pentru România 2024, arată că rata de absolvire a învățământului terțiar rămâne scăzută la nivel național. Procentul absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani a fost de 22,5% în 2023 și este unul dintre cele mai scăzute din UE (43,1%), pe fondul abandonului școlar timpuriu ridicat, a factorilor socio-economici, a ratelor scăzute de promovare a examenului de bacalaureat și a ratelor ridicate de abandon școlar din învățământul terțiar.

Analiza datelor furnizate de Eurostat arată că rata absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia este chiar mai scăzută comparativ cu nivelul național, fiind de 17,3% în anul 2023, confirmând nevoile identificate la nivelul programului. Mai mult decât atât, analizând evoluția acestui indicator, se constată că acesta a cunoscut o scădere în anul 2023, comparativ cu perioada 2019-2022. Tendința de scădere este aliniată cu tendința la nivel național, dar nu și cu cea la nivel European, unde se observă o creștere constantă a procentului de absolvenți de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, pe parcursul perioadei analizate.

Figura nr. 24 Procentul absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani

Sursa: Eurostat

Nevoi și provocări

Conform analizei de context actualizate, bazată pe analiza evoluției principalilor indicatori din domeniu, nevoile identificate la momentul elaborării programului sunt încă de actualitate, în ciuda demersurilor realizate în ultimii ani inclusiv prin implementarea unor intervenții în domeniul educației, sprijinite prin fonduri europene. Aceste nevoi sunt cu atât mai importante cu cât țintele urmărite la nivel European pentru anul 2030, în domeniul educației, sunt foarte ambițioase, iar regiunea Sud-Vest Oltenia nu înregistrează progrese în atingerea acestor ținte.

Nevoile existente în domeniul educațional în regiunea Sud-Vest Oltenia sunt identificate și în Planul de Dezvoltare Regională, care evidențiază discrepanțele educaționale între mediul rural și mediul urban și deficiențele cu care se confruntă în special școlile din mediul rural: starea precară a clădirilor, infrastructură educațională și dotări necorespunzătoare, lipsa cadrelor didactice în multe din zonele rurale, dificultăți în a participa la formele secundare de învățământ, plasate predominant în mediul urban. Astfel de nevoi au fost confirmate și de către actorii cheie intervievați în contextul realizării prezentei evaluări, care au confirmat faptul că în special în mediul rural, există foarte multe nevoi legate de dotarea școlilor și a laboratoarelor.

În ceea ce privește infrastructura de învățământ terțiar, focus grupul organizat în contextul evaluării intermediare arată că potențialii beneficiari se confruntă cu provocarea legată de alocarea bugetară redusă

pentru învățământul terțiar, care a fost diminuată și pe fondul preluării proiectelor etapizate, care nu au fost finalizate în exercițiul financiar anterior.

Având în vedere evoluția indicatorilor în domeniu și aspectele urmărite la nivel European, se constată că intervențiile finanțate în cadrul Priorității 6 a Programului Regional Sud-Vest Oltenia rămân în continuare relevante pentru acoperirea nevoilor regionale. Mediul de învățare adecvat și existența unor infrastructuri educaționale de calitate și a unei baze materiale minime sunt esențiale pentru siguranța elevilor și confortul acestora și pentru asigurarea unor condiții care să favorizeze procesul de învățare și să co-intereseze elevul, pentru a descuraja astfel absenteismului și reducerea fenomenului de abandon/părăsire timpurie a școlii și a crește rata de absolvire și tranziția spre niveluri superioare de educație. Prin intermediul Priorității 6, resursele programului sunt direcționate spre adresarea nevoilor educaționale, existând capacitate și interes din partea potențialilor beneficiari de a absorbi fondurile disponibile.

Prioritatea P7. Dezvoltare teritorială sustenabilă

Cele două obiective specifice din cadrul Priorității 7 sprijină dezvoltarea integrată în zonele urbane și rurale din regiunea Sud-Vest Oltenia, prin investiții în dezvoltarea culturii, a patrimoniului natural și a turismului sustenabil. Acțiunile prevăzute în cadrul celor două obiective specifice, care vor viza construcția/extinderea sau renovarea infrastructurii culturale sau turistice, răspund nevoilor identificate la momentul elaborării PR SV Oltenia 2021-2027.

Turismul și cultura sunt văzute ca un motor al dezvoltării economice, având potențialul de a crea locuri de muncă și de a stimula creșterea economică la nivel local, inclusiv pentru grupurile vulnerabile, urmărindu-se dezvoltarea durabilă a teritoriilor cu potențial turistic ridicat, asigurarea protecției resurselor naturale și culturale, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural, stabilirea investițiilor în infrastructura turistică și culturală.

Evoluții și provocări actuale

La momentul elaborării PR SV Oltenia 2021-2027, principalele probleme identificate la nivelul regiunii, în legătură cu OS 5.1 și OS 5.2 erau reprezentate de provocări complexe legate de conectivitate, mobilitate urbană, aglomerări în trafic, calitatea aerului și a mediului, spații publice degradate, insuficienta punere în valoare a patrimoniului cultural. Conform analizei socio-economice prezentată în continuare, aceste nevoi par încă de actualitate, deși unele demersuri au mai fost făcute în ultimii ani inclusiv prin implementarea unor intervenții în domeniul turismului și a culturii sprijinite prin fonduri europene.

Situația turismului și a culturii din regiune este prezentată în continuare prin analiza unor indicatori statistici care prezintă evoluția sau progresul realizate de la momentul pregătirii Programului Regional Sud-Vest Oltenia. Din acest motiv, acolo unde au existat date disponibile, intervalul de analiză ia în considerare

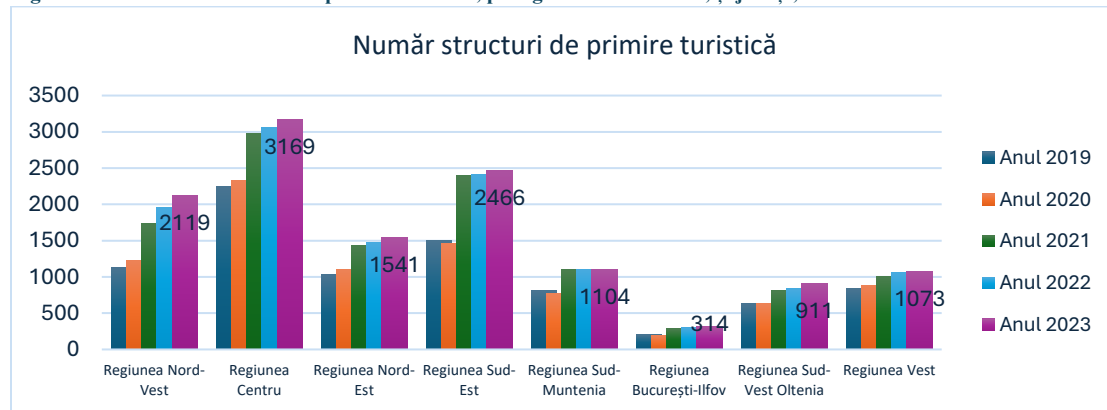
perioada 2019 (an la care se face referire în secțiunea cu identificarea nevoilor din cadrul programului) – 2023/2024 (ultimul an pentru care există date disponibile). Rezultatele analizei au rolul de a confirma dacă nevoile identificate inițial în domeniul dezvoltării integrate și valorificării patrimoniului cultural și turistic mai sunt de actualitate sau dacă, dimpotrivă, ultimii ani au adus cu sine alte nevoi care s-au dovedit mai urgente ca urmare a factorilor externi și crizelor din ultimii ani (criza generată de pandemia de Covid-19, conflictul din Ucraina, criza energetică, etc.).

Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia dispune de un potențial natural și turistic valoros, atât în mediul urban, cât și în cel rural, cu precădere în județele Vâlcea, Gorj și Mehedinți.

La finalul anului 2023, regiunea avea o **structură de primire turistică** formată din 991 unități, cu 44% mai mult față de anul 2019 și într-o creștere continuă în tot intervalul de analiză 2019-2023. Județele cu cel mai ridicat număr de structuri de primire turistică sunt Vâlcea (creștere cu 40% față de anul 2019), Gorj (creștere cu 45% față de anul 2019) și Mehedinți (creștere cu 104% față de anul 2019).

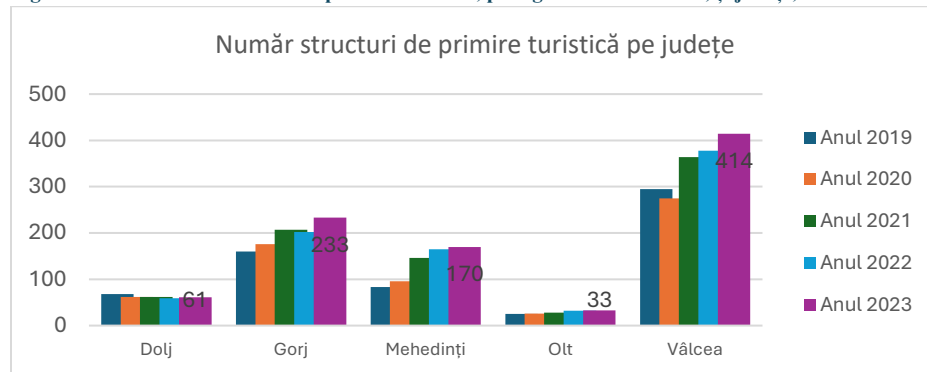
Structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare, la finalul anului 2023 în regiunea Sud-Vest Oltenia erau formate din 129 hoteluri, 287 pensiuni agroturistice, 56 vile turistice, 17 cabane turistice și 2 sate de vacanță, numărul acestora fiind mai ridicat față de cel din anul 2019. În scădere față de situația anului 2019 se aflau structurile de primire turistică din categoria motelurilor (18), pensiunilor turistice (142), hostelurilor (25), campingurilor (4) și popasurilor turistice (5), în timp ce numărului de bungalouri a rămas constant în toată perioada analizată (4 bungalouri în intervalul 2019-2023).

Figura nr. 25 Număr structuri de primire turistică, pe regiuni de dezvoltare, și județe, 2019-2023

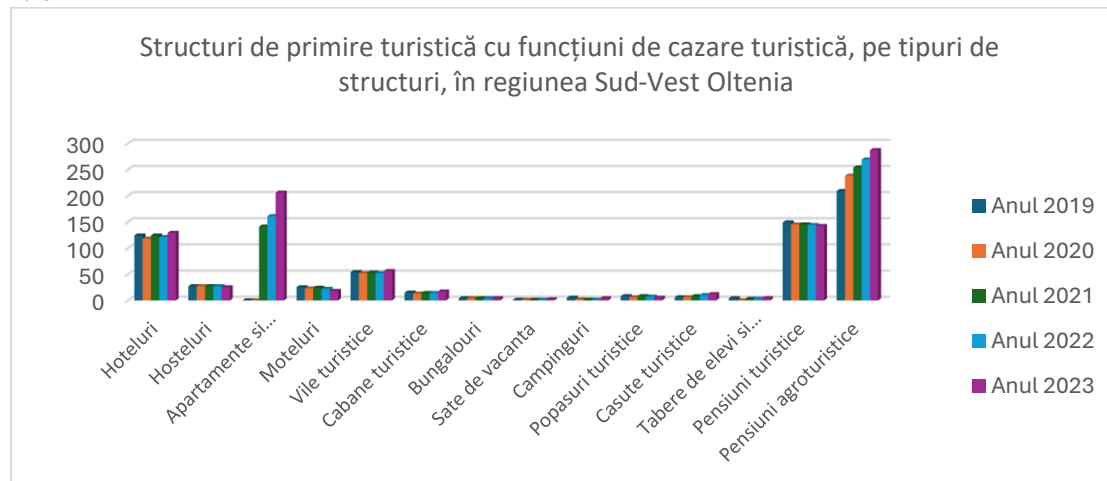
Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Figura nr. 26 Număr structuri de primire turistică, pe regiuni de dezvoltare, și județe, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

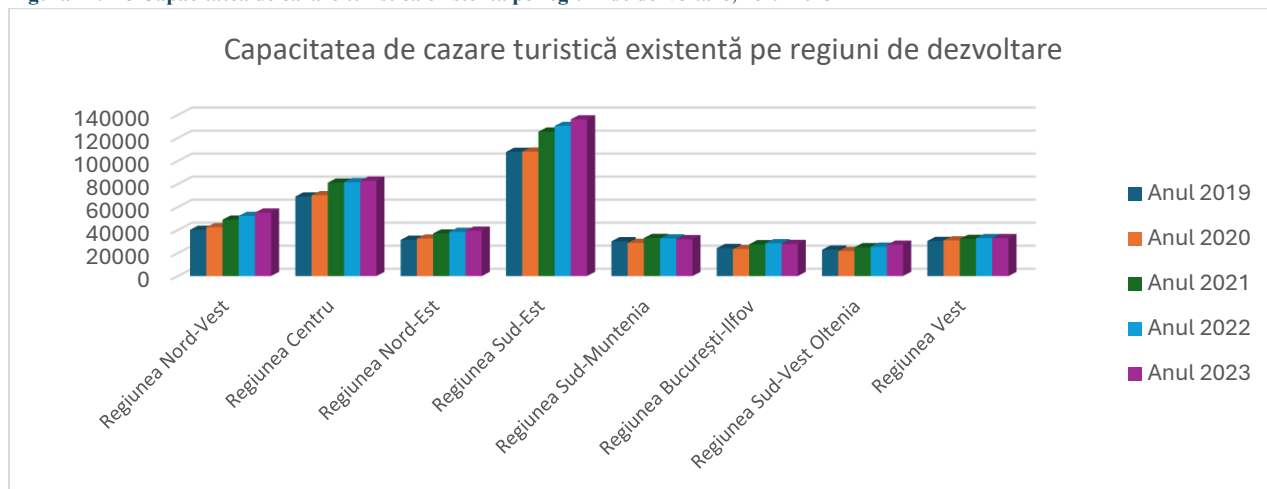
Figura nr. 27 Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri, în regiunea Sud-Vest Oltenia, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Capacitatea de cazare turistică existentă la nivelul anului 2023 în regiunea Sud-Vest Oltenia atinge valoarea de 27.193 de locuri de cazare, în creștere cu 18% față de anul 2019. Evoluția locurilor de cazare la nivelul regiunii a fost una situată pe un trend ascendent în ultimii 5 ani (2019-2023), cu o ușoară descreștere de 5% a numărului acestora în anul 2020, explicată de criza pandemică și implicațiile socio-economice ale acesteia.

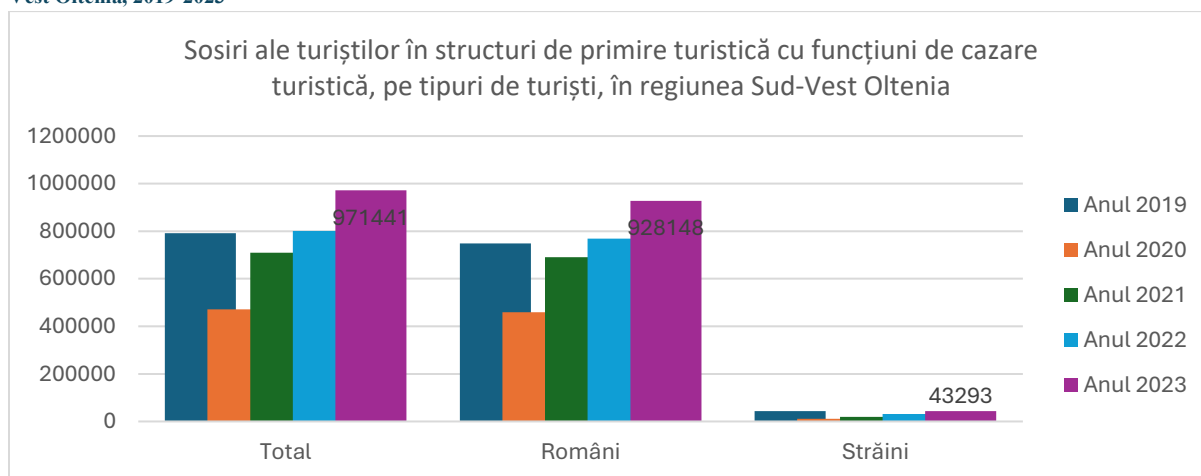
Figura nr. 28 Capacitatea de cazare turistică existentă pe regiuni de dezvoltare, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

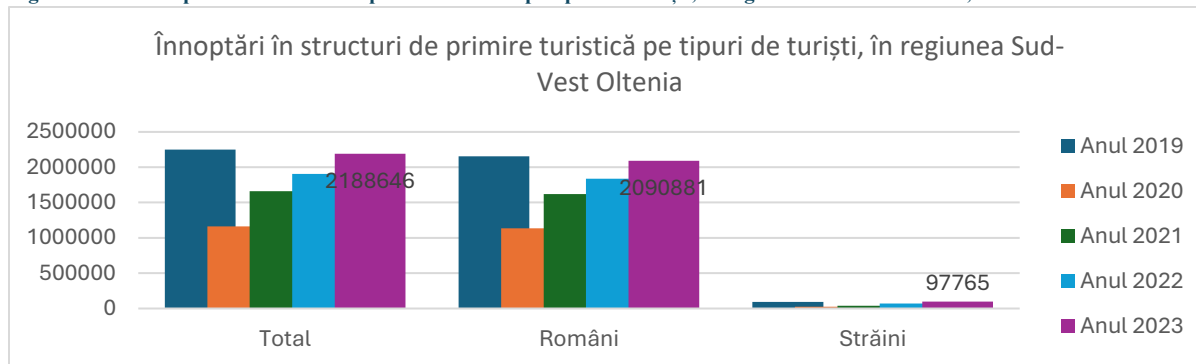
Analiza evoluției **circulației turistice** arată o corespondență aproape perfectă între numărul de sosiri și numărul de înnoptări ceea ce face ca indicatorul - durata medie a sejurului - să se păstreze la o valoare aproape statică pentru întreaga perioadă de referință, cu valori cuprinse între 2 și 3 zile. Cu toate acestea, durata medie a sejurului a scăzut în anul 2023 cu aproximativ 20% față de anul 2019, fapt explicat de o creștere a numărului de sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică cu 22% în intervalul analizat și de o descreștere a numărului de înnoptări în structuri de primire turistică cu 2%.

Figura nr. 29 Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de turiști, în regiunea Sud-Vest Oltenia, 2019-2023

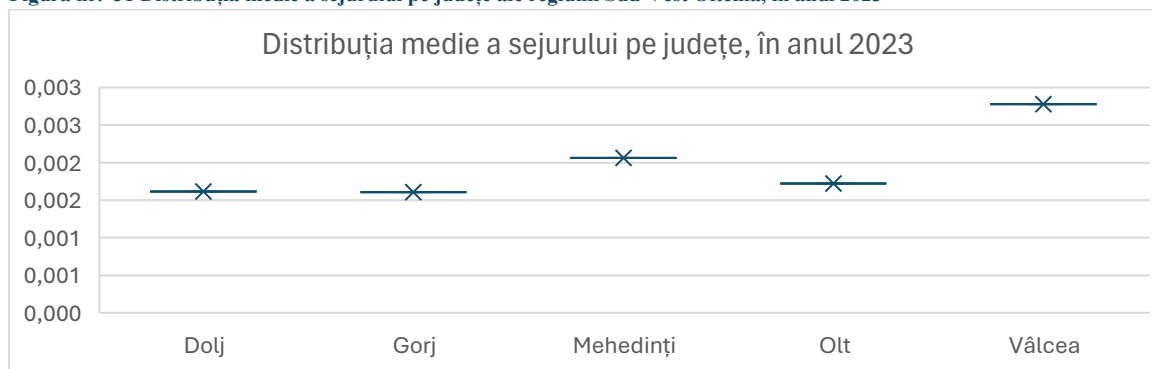
Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Figura nr. 30 Înnoptări în structuri de primire turistică pe tipuri de turiști, în regiunea Sud-Vest Oltenia, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Figura nr. 31 Distribuția medie a sejurului pe județe ale regiunii Sud-Vest Oltenia, în anul 2023

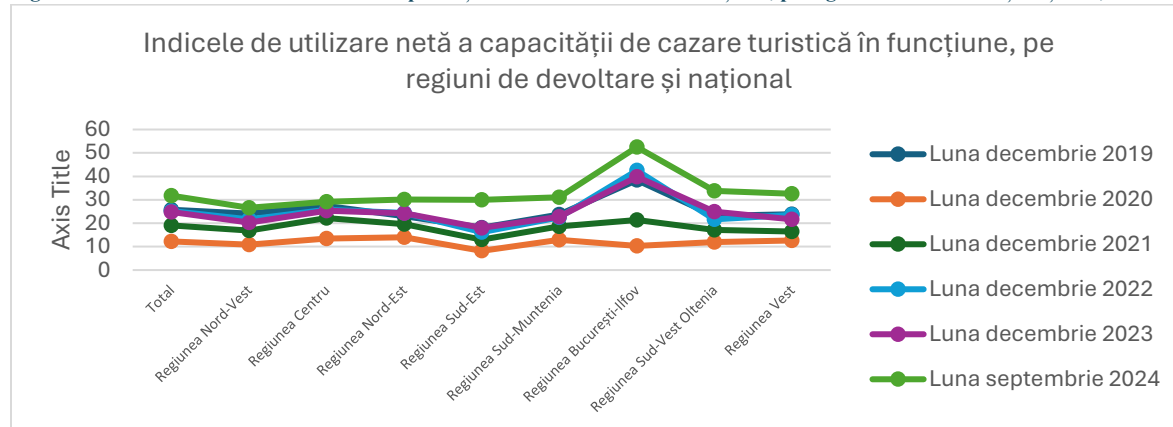
Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

La nivel național, în intervalul de timp analizat, 2019-2024, indicii de utilizare netă a capacității în funcțiune au înregistrat creșteri cu 6 puncte procentuale, toate regiunile de dezvoltare urmând același trend ascendent, cu regiunea București-Ilfov înregistrând cea mai semnificativă creștere (14,1%) și regiunea Centru cu cea mai redusă creștere (1,7%). În ceea ce privește valorile indicelui de utilizare netă a capacității în funcțiune la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, acesta a înregistrat o creștere cu 10,6 puncte procentuale în perioada 2019-2024. În luna septembrie 2024, valoarea indicelui de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune a atins cea mai mare valoare din intervalul analizat (33,8%) fiind în creștere continuă după scăderea din anul 2020.

O defalcare a indicelui de utilizare netă a capacității în funcțiune la nivelul județelor regiunii Sud-Vest Oltenia, în luna septembrie 2024, plasează județele Vâlcea (42%) și Dolj (30,1%) pe primele poziții. Cu excepția județelor Gorj și Olt, pentru care au fost înregistrate scăderi ale valorii indicelui de utilizare netă

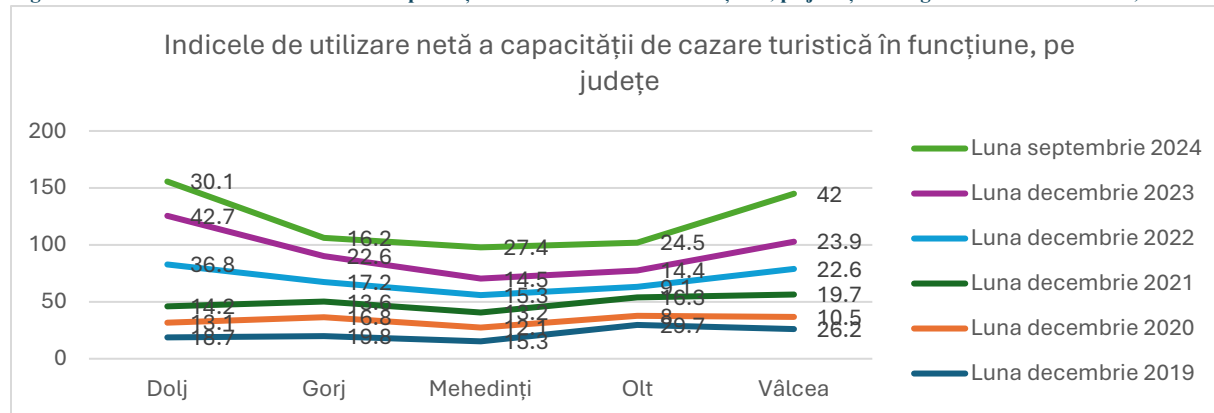
a capacității în funcțiune cu 3,6% și respectiv 5,2%, toate celelalte județe au înregistrat creșteri ale valorilor pentru acest indice în perioada 2019-2024.

Figura nr. 32 Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune, pe regiuni de dezvoltare și național, 2019-2024

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Figura nr. 33 Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune, pe județe ale regiunii Sud-Vest Oltenia, 2019-2024

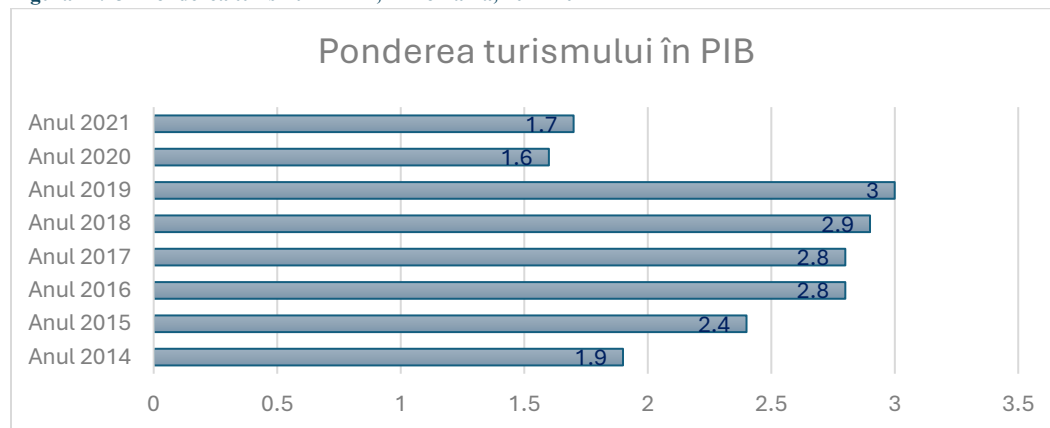

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Un alt indicator relevant la nivel național care prezintă stadiul de dezvoltare a sectorului de turism este reprezentat de **ponderea turismului în PIB**, iar analiza situației din ultimii ani (2019-2021⁴⁸) arată o scădere aproape la jumătate a acestui procent în 2020 față de anii anteriori, fapt explicat și de efectele pe care restricțiile impuse de pandemia de Covid-19 le-au avut asupra turismului în general. Începând din 2021, ponderea turismului în PIB cunoaște o creștere treptată, care va fi vizibilă în anii următori.

⁴⁸ Ultimele date disponibile.

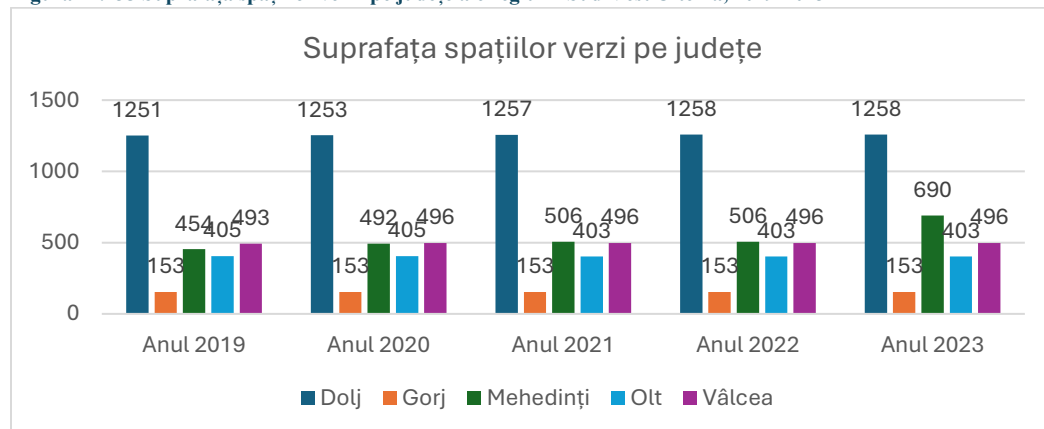
Figura nr. 34 Ponderea turismului în PIB, în România, 2014-2021

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

În ceea ce privește **suprafața spațiilor verzi pe județe** ale regiunii Sud-Vest Oltenia, se constată o evoluție diferențiată a acestui indicator în intervalul de analiză 2019-2023. În timp ce județul Mehedinți înregistrează o creștere considerabilă a acestei suprafețe (cu 52%), județul Gorj cunoaște o stagnare a valorii indicatorului în tot intervalul analizat, iar județul Olt înregistrează o reducere de 8% a suprafeței spațiilor verzi. Județul Dolj este județul cu cea mai extinsă suprafață a spațiilor verzi, care reprezintă 45% din întreaga suprafață a spațiilor verzi din întreaga regiune de dezvoltare Sud-Vest Oltenia.

Figura nr. 35 Suprafața spațiilor verzi pe județe ale regiunii Sud-Vest Oltenia, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

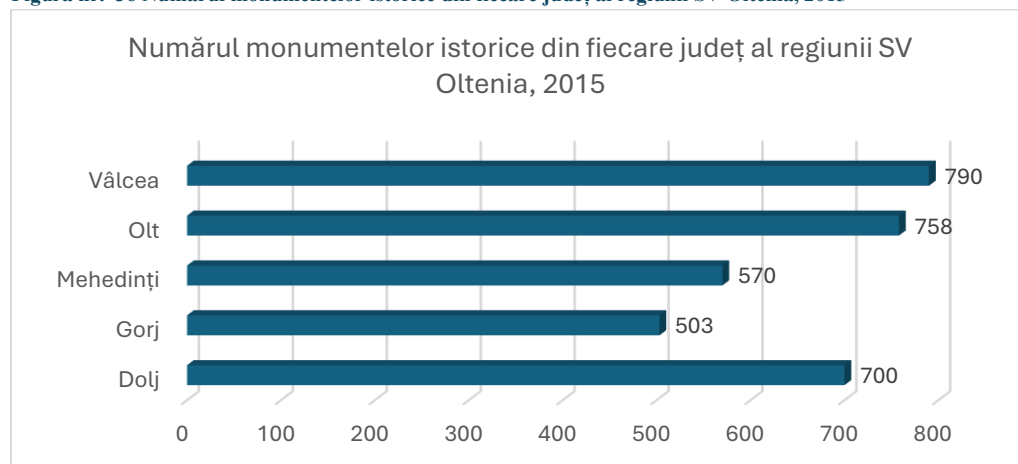
Regiunea Sud-Vest Oltenia dispune de un patrimoniu cultural valoros, cu 3.322 monumente istorice (INP). Dintr-un total de 391 monumente clasificate categoria A, aproximativ 239 sunt amplasate în mediul rural. Starea majorității monumentelor continuă să fie nesatisfăcătoare, iar calitatea siturilor de patrimoniu cultural, a ofertei culturale și a activităților conexe este slabă.

Din perspectiva analizei situației socio-economice în sectorul patrimoniului și al culturii, sunt relevanți indicatorii legați de numărul de monumente istorice, numărul de biblioteci, numărul de muzee, precum și cheltuieli de la bugetul de stat pentru cultură, recreere și religie.

Din informațiile disponibile pe website-ul Institutului Național al Patrimoniului, **numărul monumentelor istorice** din fiecare județ al regiunii Sud-Vest Oltenia a rămas nemodificat din anul 2015. Conform acestor date, cele mai multe monumente istorice se regăsesc în județele Vâlcea, Olt și Dolj, iar cel mai redus număr din regiune se regăsește în județul Gorj.

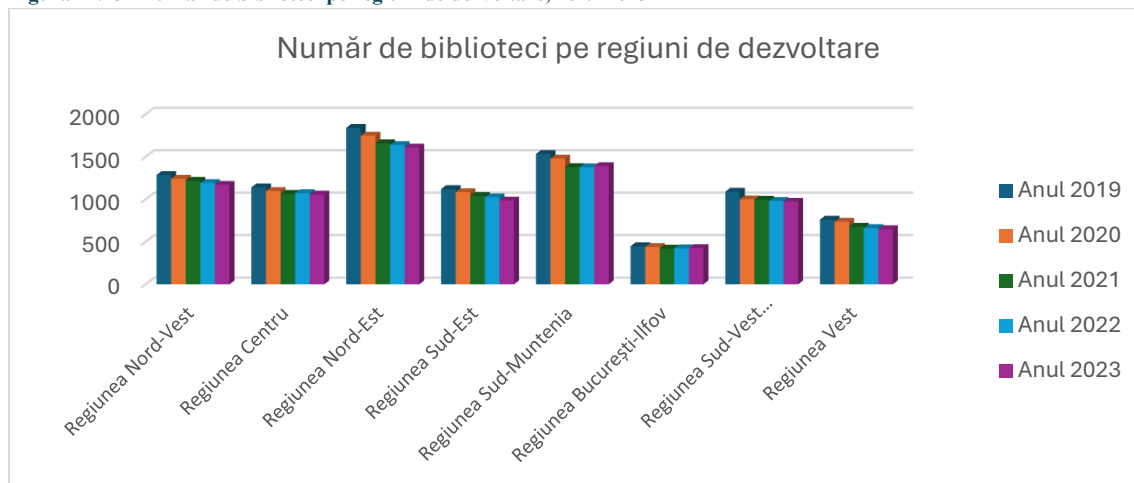
Figura nr. 36 Numărul monumentelor istorice din fiecare județ al regiunii SV Oltenia, 2015

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național al Patrimoniului, 2024

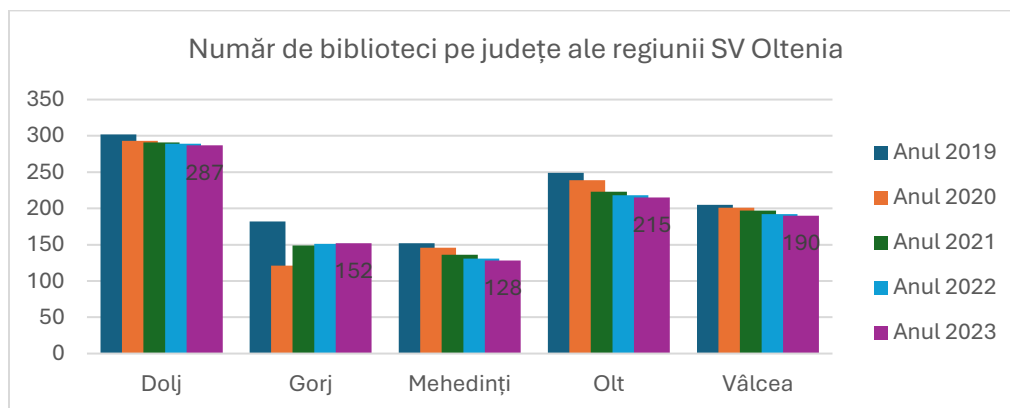
În perioada analizată, 2019-2023, **numărul de biblioteci** a scăzut în toate regiunile de dezvoltare, cu regiunea Sud-Vest Oltenia înregistrând o scădere de 11% a numărului de biblioteci și cea mai ridicată scădere în valori absolute. Același trend descendent s-a menținut și la nivelul celor cinci județe din regiunea Sud-Vest Oltenia, cu județele Gorj și Mehedinți înregistrând cele mai importante reduceri ale numărului de biblioteci (reducere cu 16% a valorii indicatorului în ambele județe).

Figura nr. 37 Număr de biblioteci pe regiuni de dezvoltare, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

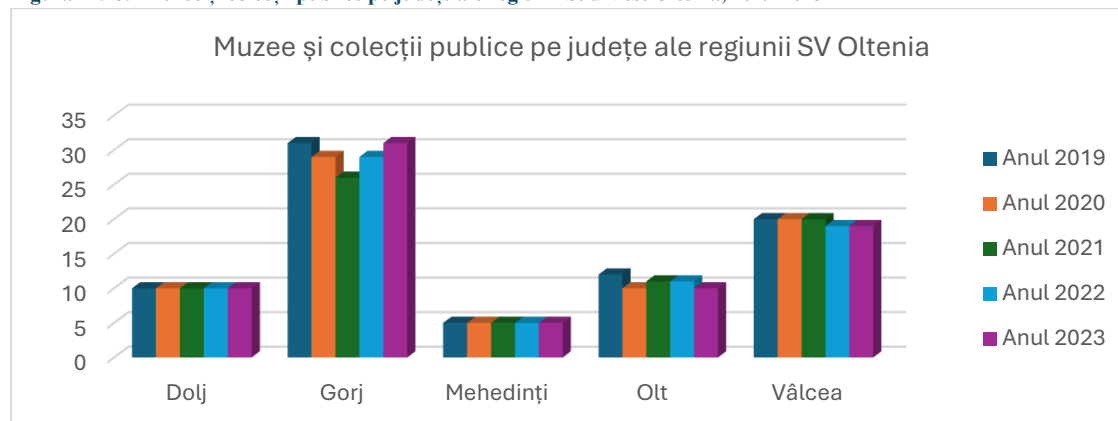
Figura nr. 38 Număr de biblioteci pe județe ale regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

În ceea ce privește **numărul de muzee și colecții**, la nivel național, regiunile Centru și Sud-Muntenia sunt regiunile cu cel mai mare număr de muzee în anul 2023. Cu toate acestea, în perioada analizată, 2019-2023, regiunile București-Ilfov și Nord-Vest sunt singurele în cadrul cărora valoarea acestui indicator a crescut, cu 12% și respectiv 8%. În cadrul regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, numărul de muzee și colecții a rămas nemodificat în tot intervalul de analiză pentru județele Dolj și Mehedinți și a cunoscut o ușoară reducere în județul Vâlcea, cu toate că acest județ înregistrează a doua cea mai mare valoare pentru acest indicator. Județul Gorj înregistrează 41% din numărul total de muzee și colecții din regiunea Sud-Vest Oltenia și deși valoarea acestui indicator pentru anul 2023 este aceeași cu cea din 2019, au existat unele fluctuații în perioada 2020-2022.

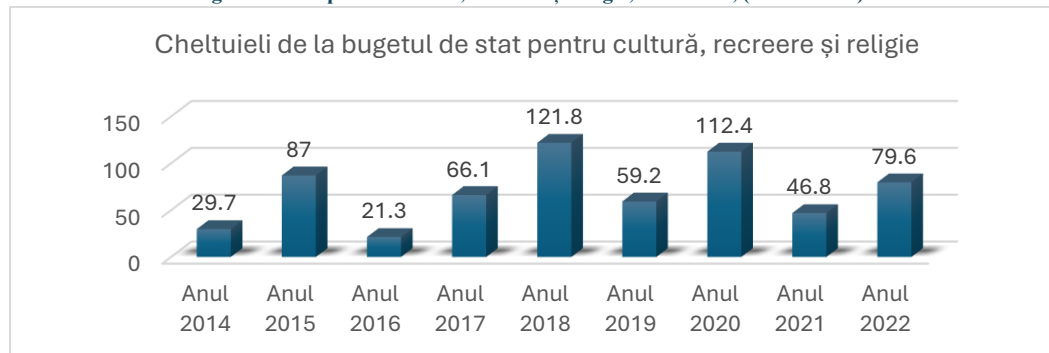
Figura nr. 39 Muzee și colecții publice pe județe ale regiunii Sud-Vest Oltenia, 2019-2023

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Din perspectiva cheltuielilor de la bugetul de stat pentru cultură, recreere și religie, se remarcă faptul că cele mai ridicate bugete pentru aceste categorii de cheltuieli sunt aferente anilor 2018 și 2020. Există o fluctuație foarte mare a acestor cheltuieli de la un an la altul, iar alocările din ultimii 4 ani pentru care există date disponibile (2019-2022), valoarea cheltuielilor de la bugetul de stat pentru cultură, recreere și religie se apropie de 300 milioane lei. Această situație denotă și o subfinanțare a domeniului culturii, fapt care evidențiază și mai mult nevoia de alocare a unor fonduri suplimentare disponibile la nivel național pentru dezvoltarea patrimoniului cultural, atât în mediul urban, cât și în cel rural.

Figura nr. 40 Cheltuieli de la bugetul de stat pentru cultură, recreere și religie, 2014-2022, (Milioane lei)

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Nevoi și provocări

Având în vedere analiza socio-economică realizată mai sus pentru domeniul turismului și al culturii, reiese faptul că, deși confruntată cu diverși factori externi și crize în ultimii ani (criza generată de pandemia de Covid-19, conflictul din Ucraina, criza energetică, etc.), regiunea Sud-Vest Oltenia a identificat resursele necesare pentru redresare sau chiar a realizat progres în aceste domenii. Cu toate acestea, rezultatele

analizei socio-economice și a interviurilor derulate până în acest moment (beneficiarii proiectelor sprijinite în cadrul Priorității 7) au relevat faptul că nevoile identificate la momentul elaborării programului referitoare la turism și patrimoniul cultural, rămân în continuare relevante pentru regiune.

Beneficiarii proiectelor sprijinite în cadrul Priorității 7 care au participat la activitățile de evaluare (interviuri, studii de caz) au subliniat faptul că Regiunea Sud-Vest Oltenia are nevoie în continuare de intervenții care să susțină dezvoltarea echilibrată și sustenabilă a comunităților, în special în ceea ce privește regenerarea urbană (revitalizarea spațiilor publice pentru creșterea calității vieții), dezvoltarea turismului sustenabil, valorificarea patrimoniului natural și cultural, dezvoltarea infrastructurii ecologice (spații verzi de calitate pentru atenuarea efectelor schimbărilor climatice).

Rezultatele interviurilor și a studiilor de caz desfășurate cu beneficiarii proiectelor sprijinite în cadrul Priorității 7 au mai relevat faptul că nevoile regiunii în acest domeniu au fost influențate de: urbanizarea accelerată, care a crescut presiunea asupra spațiilor verzi din zonele urbane; impactul schimbărilor climatice, care a accentuat problemele legate de poluare și insuficiența măsurilor de adaptare; creșterea gradului de conștientizare a publicului, determinat de faptul că populația solicită tot mai mult investiții în spații verzi, sigure și moderne; disponibilitatea fondurilor prin Programul Regional, care au permis implementarea de proiecte, dar și o mai bună înțelegere a impactului acestora.

Orașele și localitățile cu profil turistic din regiunea Sud-Vest Oltenia încă au nevoie de sprijin pentru diversificarea și dezvoltarea infrastructurii de turism/culturală. Dezvoltarea acestor sectoare depinde într-o anumită măsură de dotările existente, fiind înregistrat un nivel mai ridicat de dezvoltare în stațiunile turistice, precum și în unele din principalele centre urbane din regiune. De asemenea, patrimoniul cultural din mediul urban se confruntă cu provocări importante în ceea ce privește condițiile fizice care se deteriorează treptat, iar o bună parte dintre acestea necesită în continuare conservare sau investiții pentru dezvoltarea și valorificarea lor prin includerea în circuite turistice.

Având în vedere cele prezentate anterior, la momentul elaborării prezentului raport, principalele nevoi în aceste domenii sunt reprezentate de existența unor areale urbane și spații publice degradate, starea precară a patrimoniului cultural și valorificarea încă insuficientă a potențialului turistic.

De asemenea, analiza realizată a reconfirmat un set de nevoi care au fost incluse și în Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia 2014-2020, precum: capacitatea încă limitată de cazare de nivel superior de clasificare, nivelul redus al indicelui de utilizare a capacității de cazare și a duratei medii de ședere în regiune, în raport cu potențialul turistic existent, precum și existența unui număr redus de turiști străini care vizitează regiunea.

Programul Regional Sud-Vest Oltenia rămâne în continuare relevant pentru acoperirea acestor nevoi și provocări, având în vedere acțiunile prevăzute în cadrul Priorității 7, care vizează, printre altele: îmbunătățirea mediului urban prin regenerarea fizică a spațiilor publice urbane; conservarea, protecția și

valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și dezvoltarea de servicii culturale în mediul urban; dezvoltarea infrastructurii de turism și activelor turistice publice. Refacerea spațiilor urbane, revitalizarea și valorificarea patrimoniului cultural și susținerea turismului vor contribui în continuare la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor și la creșterea atractivității orașelor, în timp ce intervențiile în patrimoniu și turism din mediul rural vor genera oportunități economice și locuri de muncă, îmbunătățind calitatea vieții locuitorilor din regiune.

Intervențiile finanțate prin Prioritatea 7 răspund în mare măsură nevoilor regiunii Sud-Vest Oltenia, însă există câteva aspecte care ar putea îmbunătăți eficiența și eficacitatea acestora, care se referă la integrarea mai bună a proiectelor la nivel regional pentru a crea o rețea coerentă de intervenții. Deși proiectele individuale contribuie la dezvoltarea locală, se consideră că în continuare este nevoie de:

- Coordonare regională mai strânsă între proiecte pentru a crea un impact cumulat mai mare.
- Planificare strategică integrată, care să prioritizeze proiectele cu potențial de a stimula sinergii între mai multe localități.
- Promovarea colaborării între beneficiari: orașe, comune și alte entități din regiune ar trebui să împărtășească bune practici și lecții învățate pentru a spori eficiența utilizării resurselor.

Prioritatea P8. Asistență Tehnică

Asistența tehnică are un rol esențial în implementarea eficientă a politicilor de coeziune și gestionarea fondurilor europene, contribuind la consolidarea capacității administrative și instituționale a beneficiarilor și autorităților implicate în gestionarea programelor.

La nivel european și național, există documente strategice care subliniază faptul că buna guvernare și instituțiile puternice sunt esențiale pentru absorbția eficientă a fondurilor europene. Printre aceste documente se află **Foaia de parcurs pentru capacitatea administrativă – Set de instrumente practice**⁴⁹, publicat de Comisia Europeană în 2020, care oferă ghiduri și exemple de bune practici pentru consolidarea capacității administrative în cadrul politicii de coeziune. Plecând de la recomandările formulate de Comisia Europeană în documentul amintit anterior, Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia a elaborat **Foaia de parcurs pentru consolidarea capacității administrative a beneficiarilor PR și ADR ca AMPR 2021-2027**⁵⁰.

⁴⁹ Comisia Europeană – DG Regio, Foaie de parcurs pentru capacitatea administrativă – Set de instrumente practice, 2020, [link](#)

⁵⁰ Agenția De Dezvoltare Regională Sud Vest-Oltenia, Foaia de parcurs pentru consolidarea capacității administrative a beneficiarilor PR și ADR ca AMPR 2021-2027, 2024, [link](#)

Astfel, această foaie de parcurs este un document strategic foarte important care a cartografiat în detaliu nevoile și provocările în domeniul asistenței tehnice și al capacității administrative în rândul actorilor cheie implicați în implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia.

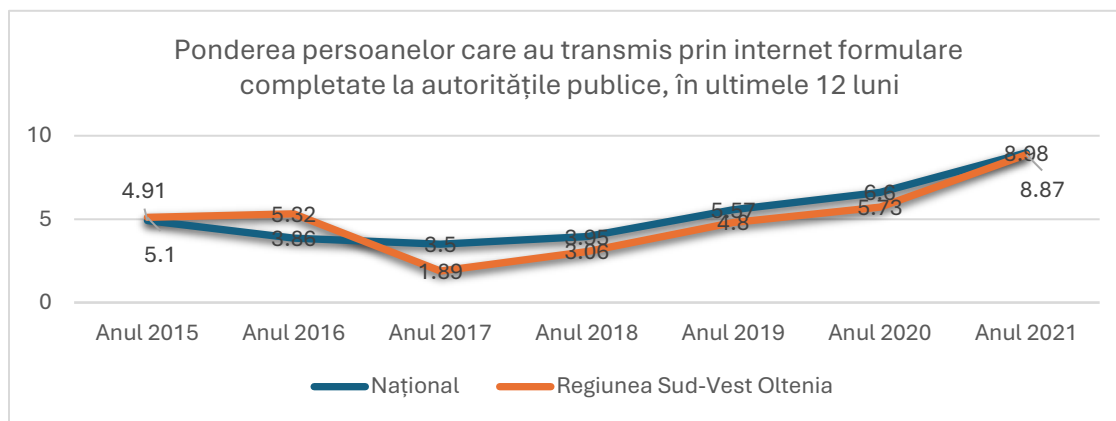
Conform analizei unor indicatori statistici legați de interacțiunea populației cu administrația publică, prezentată în continuare, aceste nevoi par încă de actualitate. Este de menționat totuși că demersuri au mai fost făcute în ultimii ani inclusiv prin implementarea unor proiecte în domeniul asistenței tehnice.

Evoluții și provocări actuale

Din punct de vedere al *indicatorilor statistici* care pot surprinde nivelul de dezvoltare al administrației publice și al capacității acesteia de a asigura bună guvernare a serviciilor oferite către cetățeni, sunt relevanți indicatorii referitori la persoanele care au interacționat cu autoritățile publice prin utilizarea internetului.

În ceea ce privește ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice, în ultimele 12 luni, începând din anul 2017 valoarea acestui indicator a cunoscut o evoluție constantă și considerabilă atât la nivel național (creștere de 156%), cât mai ales la nivelul regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia (creștere de 370%). Este important de menționat faptul că în anul 2021, ultimul pentru care există date disponibile, valoarea indicatorului la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia s-a aliniat aproape complet cu valoarea indicatorului la nivel național (diferență de 0,11 puncte procentuale).

Figura nr. 41 Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice, în ultimele 12 luni, 2015-2021

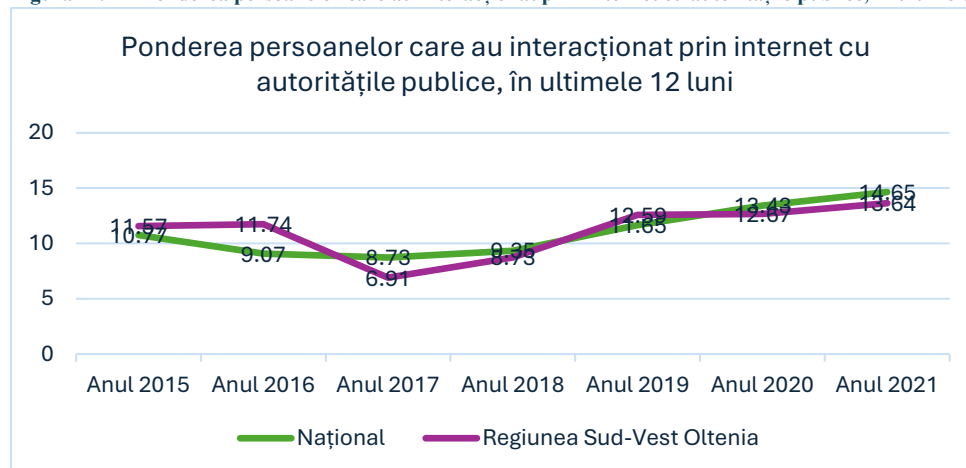

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Situația este asemănătoare și pentru indicatorul referitor la ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice, în ultimele 12 luni, 2015-2021. Similar cu evoluția indicatorului anterior, valorile pentru ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice au crescut constant începând din anul 2017 atât la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia (creștere cu 97%), cât

și la nivel național (creștere cu 68%). Valorile acestui indicator la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia s-a apropiat de valoarea indicatorului la nivel național începând din anul 2018 și au urmat un trend similar în toată perioada analizată. Pentru anul 2019, valoarea indicatorului pentru regiunea Sud-Vest Oltenia a depășit valoarea indicatorului la nivel național.

Figura nr. 42 Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice, în ultimele 12 luni, 2015-2021

Sursa: date prelucrate de la Institutul Național de Statistică, 2024

Din perspectiva *nevoilor identificate de către Autoritatea de Management a Programului Regional Sud-Vest Oltenia* în domeniul Asistenței Tehnice în ultimii ani și integrate în cadrul unor proiecte sprijinite prin Prioritatea 8, cele mai relevante au fost:

- Nevoia de asigurare a funcționării sistemului de management și control pentru implementarea și monitorizarea eficientă a PR SV Oltenia;
- Nevoia de asigurare a evaluării programului și elaborarea de studii relevante pentru o bună implementare a programului;
- Nevoia de întărire a capacității administrative a AM PR SV Oltenia, a beneficiarilor și a partenerilor regionali în a pregăti și implementa proiecte și asigurarea informării corespunzătoare a acestora;
- Nevoia de asigurare a transparenței și promovării PR SV Oltenia.

Potrivit *Raportului de țară* aferent anului 2024⁵¹, există încă unele provocări la nivel național legate de capacitatea administrativă, care vizează aspecte precum suprareglementarea, complexitatea structurilor de guvernare și coordonarea insuficientă între autoritățile naționale, regionale și locale, toate acestea

⁵¹ Comisia Europeană (iunie 2024), *Document de lucru al Serviciilor Comisiei, Raportul de țară 2024 – România, care însoțește documentul privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale României*, [link](#), p.18

generând bariere administrative și împiedicând implementarea eficientă a programelor Politicii de Coeziune.

De asemenea, având în vedere faptul că pentru perioada de programare 2021-2027, ADR-urile au devenit AM primind astfel noi atribuții, ADR-urile trebuie să-și asigure instruirea proprie, să identifice rapid instrumentele necesare de învățare și de punere în practică a teoriilor învățate pentru a se asigura că își îndeplinește noile atribuții.

La nivelul ADR SV Oltenia, conform *foii de parcurs pentru dezvoltarea capacității administrative elaborate în anul 2024*, au fost identificate următoarele nevoi din perspectiva planificării strategice pentru dezvoltarea regională: nevoia de consolidare a competențelor și expertizei ADR în domeniile planificării strategice și achizițiilor pentru a sprijini implementarea documentelor de planificare ale ADR la nivel regional și local; nevoia de întărire a capacității administrative a echipelor sale responsabile cu selecția și finanțarea proiectelor; nevoia de îmbunătățire a eficienței implicării și comunicării părților interesate.

AM are nevoie de capacitatea de a înțelege mediul sectorial sau sfera politică în care au loc investițiile și de a crește gradul de conștientizare a tuturor actorilor implicați în aceasta sferă, pentru a asigura rezultate eficiente ale investițiilor. De asemenea, este necesară capacitatea AM de a lega obiectivele strategice de activități specifice și de rezultate tangibile și de a identifica agențiile sau organismele responsabile cu implementarea proiectelor care contribuie la îndeplinirea acestor obiective.

Consolidarea capacității administrative la nivelul structurilor implicate în gestionarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia reprezintă o etapă esențială în atingerea obiectivelor stabilite la nivel de program operațional. Din aceste considerente, roadmap-ul elaborat la nivelul PR este un plan de măsuri, pe termen scurt și mediu pe care ADR SVO dorește să-l implementeze în vederea implementării eficiente a perioadei de programare 2021-2027, implementarea planului de măsuri asigurând în mod clar implementarea acțiunilor necesare rezolvării problemelor/deficiențelor identificate în regiune.

Este important de menționat că Prioritatea 8 din cadrul PR SV Oltenia reflectă foarte bine nevoia de a consolida capacitatea administrativă și instituțională a părților implicate în derularea operațiunilor finanțate din FEDR, atât la nivelul beneficiarilor, cât și la nivelul AM PR SV Oltenia. Activitățile sprijinite prin intermediul Priorității 8 - Asistență Tehnică au în continuare rolul de a contribui la implementarea eficientă a PR SV Oltenia, prin formarea unui personal specializat și asigurarea stabilității acestuia, precum și prin sprijinirea beneficiarilor în a înțelege și respecta cerințele programului, de a pregăti proiecte mature și de a le implementa eficient, precum și prin creșterea capacității administrative a beneficiarilor. Asistența Tehnică a fost gândită încă de la început ca fiind flexibilă pe parcursul perioadei de programare, adică ușor de adaptat la schimbările și nevoile apărute în timpul implementării programului, aspect deosebit de important în contextul unor schimbări generate de cele mai multe ori de factori externi.

4.5. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă

La nivelul Programului Regional Sud-Vest Oltenia au fost stabiliți un număr de 34 indicatori de realizare și 22 indicatori de rezultat unici – întrucât anumiți indicatori se pot regăsi în cadrul mai multor priorități/obiective specifice. De altfel, numărul total de indicatori stabiliți la nivel de prioritate este următorul:

Prioritate	Număr Indicatori de realizare	Număr Indicatori de rezultat
P1	20	11
P2	2	2
P3	3	1
P4	8	2
P5	1	1
P6	1	3
P7	9	3
P8	4	
Total	48	23

Dintre aceștia, au fost stabilite obiective de etapă doar pentru Prioritatea 1, OS 1.4, Prioritatea 2, OS 1.2, Prioritatea 7, OS 5.1 și Prioritatea 8. Justificarea pentru această decizie constă, pe de o parte, în faptul că programul a fost aprobat târziu și astfel nu exista o perioadă suficientă de timp ca până la finalul anului 2024 să poată fi obținute rezultate și, pe de altă parte, în specificul și gradul de complexitate al intervențiilor, care în anumite cazuri prevăd lucrări de infrastructură (ex. drumuri), ce necesită o perioadă îndelungată de timp pentru realizarea acestora, iar cuantificarea rezultatului nu poate fi realizată decât la momentul finalizării proiectului, în baza documentelor finale de recepție a lucrărilor⁵². Din aceste considerente, în majoritatea cazurilor, s-a considerat că stabilirea unor obiective de etapă pentru sfârșitul anului 2024 nu este fezabilă sau posibilă. În altă ordine de idei, o monitorizare și raportare atentă a evoluției intervențiilor se realizează periodic, odată la șase luni.

Ultima monitorizare oficială a gradului de atingere a indicatorilor și a obiectivelor de etapă a fost realizată la finalul anului 2024.

⁵² Conform informațiilor obținute prin interviul realizat cu Autoritatea de Management a PR SV Oltenia

Tabel nr. 13 Obiective de etapă

Prioritate	OS	Indicator	Obiectiv de etapă 2024	Operațiuni selectate 31.12.2024*	Operațiuni puse în aplicare 31.12.2024*
P1	RSO1.4	RCO01 - Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	53	51	0
		RCO02 - Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	53	51	0
		RCO16 - Participarea părților interesate instituționale la procese de descoperire antreprenorială	23	18	0
		RCO101 - IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat	53	51	0
P2	RSO1.2	RCO01 - Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	56	0	0
		RCO02 - Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	56	0	0
		RCO13 - Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi	1.394.416,00 (euro)	0	0
P7	RSO5.1	RCO75 - Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	11	25	0
P8		SV180 - Locuri de muncă echivalent normă întreagă	100	100	0
		SV181 - Studii, analize, rapoarte, strategii elaborate	2	2	0
		SV182 - Evenimente organizate pentru CM POR, CDR, potențiali beneficiari, beneficiari și pentru alți parteneri relevanți	30	44	0
		SV183 - Persoane instruite referitor la POR 2021 -2027 (personal AM, suport și beneficiari)	297	263	0

***Operațiuni selectate 31.12.2024 – reprezintă prognoza de atingere a indicatorilor din contractele deja semnate**

***Operațiuni puse în aplicare 31.12.2024 – reprezintă gradul de atingere al indicatorilor la 31.12.2024 (nu reprezintă numărul de proiecte contractate).**

Progrese înregistrate în implementarea intervențiilor și a atingerii obiectivelor de etapă

În general, progresul în implementare este unul corespunzător pentru finalul anului 2024, majoritatea apelurilor de proiecte fiind lansate, cu numeroase proiecte aflate în fazele de aprobare și contractare. Totodată, se observă un interes crescut din partea potențialilor beneficiari pentru accesarea finanțărilor și o supra-depunere în cazul mai multor apeluri de proiecte (valoarea nerambursabilă a proiectelor depășește alocările programului). Mai mult, în primele luni ale anului 2025, urmează a fi lansate noi apeluri de proiecte pentru toate obiectivele și intervențiile neacoperite până în prezent.

Referitor la obiectivele de etapă pentru anul 2024, prin raportare la operațiunile puse în aplicare la 31.12.2024, valoarea acestora este zero, având în vedere că nu existau proiectele finalizate la acea dată. Cu toate acestea, se constată, în baza operațiunilor selectate la 31.12.2024, atingerea unui nivel satisfăcător al țintelor în majoritatea cazurilor (P1, P7, P8), cu excepția celor selectați pe prioritatea 2.

Prioritatea 1

Conform Regulamentului (UE) 2021/1060 și Cadrului de performanță, investițiile pentru dezvoltarea competențelor în domeniile de specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat au fost propuse a fi realizate în complementaritate cu intervențiile OS 1.3. Din acest motiv, două dintre apelurile OS 1.3 (dedicate IMM-urilor și microîntreprinderilor) includ și intervențiile OS 1.4, având criterii specifice de selecție pentru dezvoltarea competențelor angajaților.

Astfel, la nivelul priorității 1, au fost semnate deja un număr de 52 de proiecte, observându-se un ritm accelerat de semnare în ultimele luni ale anului 2024. 51 dintre aceste proiecte acoperă intervențiile vizate la nivelul OS 1.4. Prin urmare, în baza proiectelor selectate, obiectivele de etapă pentru indicatorii RCO01, RCO02, RCO101 se estimează a fi atinse în proporție de peste 95% și există premisele pentru atingerea țintelor finale, având în vedere proiectele deja aprobate și cele contractate.

Referitor la indicatorul RCO16, în noiembrie 2024, a fost organizată o întâlnire a CRI Sud-Vest Oltenia, care a reunit mai mulți actori cheie din sectorul CDI. Principalul obiectiv l-a constituit analiza și evaluarea Fișelor de proiecte depuse în cadrul Apelului de idei de proiecte pentru consolidarea portofoliului în domeniul specializării inteligente „Infrastructuri de cercetare, inovare și transfer tehnologic în colaborare cu IMM-urile”, în vederea lansării unui apel de proiecte dedicat consolidării CRI și procesului EDP. Se estimează ca noi participări ale părților cheie la procese de descoperire antreprenorială să aibă loc în decursul anului 2025, odată cu implementarea noilor proiecte.

Prioritatea 2

La nivelul OS 1.2, au fost lansate 2 apeluri de proiecte (unul dedicat digitalizării IMM-urilor și altul dedicat Digitalizării în folosul cetățenilor), în cadrul cărora au fost depuse 100 de proiecte, din care 48 sunt deja aprobate și 4 sunt deja contractate. Referitor la mediul public, apelul de proiecte a înregistrat un interes crescut, fiind depuse proiecte cu o valoare ce depășește cu +35% alocarea inițială.

Pe de altă parte, prin raportare la sectorul privat, interesul este unul scăzut, fiind depuse 66 de cereri de finanțare, cu o valoare totală eligibilă de sub 5,5 mil. euro (26% din alocarea inițială) și cu mult sub așteptările de contractare. Deși interesul companiilor pentru îmbunătățirea performanței economice și creșterea competitivității este unul ridicat (vizibil în cazul accesărilor pe Prioritatea 1, OS 1.3), aceștia nu consideră finanțarea strict a proceselor de digitalizare ca fiind o oportunitate la fel de mare ca finanțările care acoperă o arie mai mare de activități. O altă posibilă explicație constă în faptul că există deja numeroase alte surse de finanțare (la nivel național), prin care este sprijinită digitalizarea IMM-urilor.

Până în prezent, niciun contract nu a fost semnat de către beneficiarii privați, motiv pentru care nu se înregistrează progrese în atingerea obiectivelor de etapă. Mai mult decât atât, prin cele 59 de proiecte (aprobate sau în etapa de contractare), nu există suficiente elemente pentru atingerea Țintelor finale.

Astfel, se recomandă o posibilă realocare a disponibilităților financiare rămase neutilizate către alte Obiective specifice cu grad ridicat de accesare (Ex. Prioritatea 1, OS 1.3).

Totodată, se recomandă ajustarea Țintelor finale.

Prioritatea 7

În cazul priorității 7, OS 5.1, există un număr de 37 de proiecte deja contractate, dintre care 25 au o contribuție estimată în cadrul Strategiilor de dezvoltare teritorială integrată, ceea ce face ca Ținta de etapă să fie atinsă prin raportare la proiectele selectate.

Prioritatea 8

În cazul Priorității 8, progresul este deja unul semnificativ, conform datelor de monitorizare, toate obiectivele de etapă fiind estimate a fi atinse sau chiar depășite, cu excepția SV183 - Persoane instruite referitor la PR 2021 -2027 (personal AM, suport și beneficiari), care avea valoare de 263, în baza operațiunilor selectate la 31.12.2024.

Cuantum de flexibilitate

Referitor la **cuantumul de flexibilitate**, programul a alocat valoarea de 176 mil. euro (aproximativ 14,50% din alocarea totală a programului), distribuit în pondere de aproximativ 15% din valoarea alocată fiecărei priorități. Excepția de la regulă se regăsește în cazul P6 (cuantumul de flexibilitate de 11% din valoarea totală alocată priorității) și P8 (13%).

Prioritate	Alocare totală	Cuantum de flexibilitate	%
P1	243.320.000	36.483.401	15%
P2	34.487.136	5.171.001	15%
P3	279.471.765	41.903.996	15%
P4	119.430.211	17.907.366	15%
P5	135.371.986	19.807.213	15%
P6	100.278.105	10.613.435	11%
P7	252.370.956	37.840.500	15%
P8	48.823.529	6.292.894	13%
Total	1.213.553.688	176.019.806	14,50%

Conform art. 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, odată cu evaluarea intermediară a programului, este propusă alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate, quantum ce va fi deblocat pentru finanțarea operațiunilor odată cu decizia finală a Comisiei de confirmare a acestei alocări.

Astfel, evaluarea prezintă analizează modul în care quantumul de flexibilitate poate fi realocat la nivelul priorităților și obiectivelor specifice, având în vedere următoarele elemente: evoluția contextului socio-economic de la momentul aprobării programului; contribuția la recomandările specifice de țară; contribuția la PNIESC și PEDS; gradul de atingere al indicatorilor (în prezent, în baza operațiunilor selectate și estimat pentru 2029); interesul manifestat de beneficiari pentru anumite tipuri de intervenții; disponibilitatea sumelor de a fi transferate, ținând cont și de prevederile de alocare, conform regulamentelor UE.

Astfel, sunt propuse trei modificări principale de realocare a disponibilităților financiare și a cuantumului de flexibilitate:

Modificare 1: Suplimentare a alocării la nivelul P1, OS 1.3

Justificare: Finanțările ce țin de competitivitatea întreprinderilor trebuie suplimentate, în contextul necesității reducerii decalajelor față de alte regiuni și a respectării Recomandărilor specifice de țară. Totodată, OS 1.3 a cunoscut un grad de interes ridicat din partea potențialilor beneficiari, cu un număr ridicat de cereri de finanțare depuse și cu o valoare totală a proiectelor deja aprobate de peste 160% din valoarea alocată inițial. Nu în ultimul rând, în acest moment, în lipsa suplimentării alocării, există riscul de neatingere a indicatorilor de realizare și rezultat.

Concluzie: Suplimentarea alocării financiare și a cuantumului de flexibilitate la nivelul P1, OS 1.3, din resursele rămase disponibile la nivelul P2, OS 1.2.

Modificare 2: Introducerea unei noi priorități la nivelul programului

Justificare: Având în vedere oportunitățile oferite de inițiativa platformei STEP, se recomandă introducerea unei noi priorități, respectiv Prioritatea 9. Tehnologii strategice, care să cuprindă OS 1.6 - Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP), menționat la art. 2 din Regulamentul (UE) 2024/795.

Concluzie: Suplimentarea alocării financiare și a cuantumului de flexibilitate la nivelul P 9, prin introducerea OS 1.6, din resursele rămase disponibile la nivelul P2, OS 1.2.

Modificare 3: Diminuare a alocării la nivelul P2, OS 1.2

Justificare: Deși nevoile în materie de digitalizare persistă la nivel regional, intervențiile ce vizează Digitalizarea Întreprinderilor au cunoscut un interes scăzut din partea beneficiarilor (valoarea proiectelor depuse reprezintă 26% din alocarea inițială), aspect care se menține în continuare. În acest context, indicatorii aferenți nu pot fi atinși. Companiile prioritizează finanțările care acoperă o gamă mai largă de activități, iar alternativele existente la nivel național reduc atractivitatea acestui apel.

Concluzie:

- 1) Transferarea alocării financiare și a cuantumului de flexibilitate rămase disponibile în cadrul P2, OS 1.2, către P1, OS.1.3.
- 2) Transferarea alocării financiare și a cuantumului de flexibilitate rămase disponibile în cadrul P2, OS 1.2, către P8, OS 1.6.

Modificare 4: Realocare în cadrul P3

Justificare: În cazul OS 2.7, interesul scăzut al beneficiarilor, coroborat cu limitările impuse de legislația națională privind spațiile verzi, a condus la o contractare sub așteptări, ceea ce pune sub semnul întrebării absorbția integrală a alocării financiare. În cazul OS 2.1, se confirmă interesul crescut din partea potențialilor beneficiari și nevoile pregnante de îmbunătățire a performanțelor energetice a clădirilor publice.

Concluzie: Transferarea sumelor disponibile și a cuantumului de flexibilitate în cadrul P3, OS 2.7, către P3 OS 2.1.

Modificare 5: Introducerea unei noi linii de finanțare la nivelul P6

Justificare: În baza recomandărilor specifice de țară privind reducerea sărăciei și promovarea incluziunii sociale, inclusiv prin furnizarea de locuințe sociale pentru gospodăriile vulnerabile, se recomandă sprijinirea unor acțiuni dedicate locuințelor sociale - prin introducerea unui nou OS 4.3 – Promovarea incluziunii socio-economice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor

dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale, cod de intervenție 126 Infrastructuri de locuit (altele decât cele pentru migranți, refugiați și persoane care solicită sau se află sub protecție internațională).

Concluzie: Suplimentarea alocării financiare și a cuantumului de flexibilitate la nivelul P6, prin introducerea OS 4.3, din resursele rămase disponibile la nivelul P7, OS 5.1 și 5.2 apeluri etapizate.

Modificare 6: Diminuare a alocării la nivelul P7

Justificare: În cadrul RSO 5.1 și RSO 5.2, două dintre apelurile lansate au fost dedicate proiectelor etapizate, observându-se că valoarea totală alocată nu se va acoperi prin proiectele depuse. Luând în considerare faptul că numărul (inclusiv valoarea acestora) de proiecte etapizate depuse nu se va modifica, apelurile de proiecte dedicate acestor tipuri de intervenție înregistrau la finalul anului 2024 o economie de puțin sub 7 milioane euro.

Concluzie: Transferarea alocării financiare și a cuantumului de flexibilitate rămase disponibile în cadrul P7, OS 5.1 și 5.2 etapizate, către P6 OS 4.3.

Distinct, în cazul P5, OS 3.2, se constată o supra-depunere, prin prisma valorii proiectelor depuse și contractate, față de alocarea inițială (183%). În acest caz, nu pot fi identificate surse de finanțare rămase disponibile pentru suplimentarea alocării în cadrul acestei priorități, iar finanțarea necesară suplimentară va fi realizată din bugetul de stat. În cazul P6, OS 4.2, analiza socio-economică relevă faptul că rata de părăsire timpurie a școlii de către tineri a înregistrat creșteri în perioada 2019-2023, ceea ce ar putea necesita un răspuns din partea programului. Pe de altă parte, evoluția acestui indicator ține de numeroase alte elemente ce nu intră în sfera de influență a programului – nu se recomandă o modificare privind realocarea resurselor financiare.

În toate celelalte cazuri, în baza analizei situației socio-economice actuale și a progresului programului înregistrat până în prezent, structura actuală a alocărilor bugetare pe priorități și obiective specifice rămâne adecvată pentru atingerea obiectivelor programului. Astfel, se propune menținerea cuantumului de flexibilitate și nu este considerată necesară utilizarea cuantumului de flexibilitate pentru realocarea fondurilor între priorități - fondurile vor rămâne distribuite conform planificării inițiale, reflectând structura stabilită în etapa de programare.

În continuare, este prezentat un centralizator al criteriilor de analiză care au fundamentat recomandările de realocare a cuantumului de flexibilitate.

		Criterii de analiză care să justifice realocarea cuantumului de flexibilitate				
Prioritate	Obiectiv Specific	Evoluția socio-economică	Contribuția la CSR	Contribuția la PNIESC și PEDS	Progresul în implementare	Concluzie cuantum de flexibilitate
P1	OS 1.1	Nu	Nu	-	Nu	Menținere
	OS 1.3	Da	Da	-	Da	Suplimentare
	OS 1.4	Nu	-	-	Nu	Menținere
	OS 1.6 (nou)	-	Da	-	-	Suplimentare
P2	OS 1.2	Nu	-	-	Da	Diminuare
P3	OS 2.1	Nu	Da	Da	Da	Suplimentare
	OS 2.7	Nu	Da	Nu	Da	Diminuare
P4	OS 2.8	Nu	Nu	Nu	Nu	Menținere
P5	OS 3.2	Nu	-	-	Da	Menținere
P6	OS 4.2	Da	-	Nu	Nu	Menținere
	OS 4.3 (nou)	-	Da	-	-	Suplimentare
P7	OS 5.1	Nu	Nu	-	Da	Diminuare
	OS 5.2	Nu	-	-	Da	Diminuare
P8	AT	Nu	Nu	-	Nu	Menținere

În continuare, este prezentată sinteză financiară a modificărilor de program, împreună cu alocarea definitivă a cuantumului de flexibilitate.

Tabel nr. 14 Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională

Numărul obiectivului de politică /obiectivului specific FTJ sau asistență tehnică	Prioritate	Baza de calcul pentru sprijinul din partea Uniunii	Fond	Categororia de regiune*	Contribuția Uniunii (a)=(g)+(h)	Defalcarea contribuției Uniunii		Contribuția națională (b)=(c)+(d)	Defalcarea orientativă a contribuției naționale		Total (e)=(a)+(b)	Rată de cofinanțare (f)=(a)/(e)
						Mai puțin cuantumul de flexibilitate (g)	Cuantumul de flexibilitate (h)		Publice (c)	Private (d)		
1	P1	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	212.122.233,00	180.467.831,00	31.654.402,00	37.433.336,00	37.433.336,00		249.555.569,00	84,9999997395%
1	P2	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	14.013.832,00	14.013.832,00	0,00	2.473.030,00	2.473.030,00		16.486.862,00	84,9999957542%
1	P9	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	10.000.000,00	0,00	10.000.000,00	1.764.707,00	1.764.707,00		11.764.707,00	84,9999919250%
2	P3	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	237.551.000,00	195.647.004,00	41.903.996,00	41.920.765,00	41.920.765,00		279.471.765,00	84,9999999105%
2	P4	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	101.515.679,00	83.608.313,00	17.907.366,00	17.914.532,00	17.914.532,00		119.430.211,00	84,9999997069%
3	P5	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	112.285.786,00	92.478.573,00	19.807.213,00	23.086.200,00	23.086.200,00		135.371.986,00	82,9461023051%
4	P6	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	65.166.863,00	49.553.428,00	15.613.435,00	43.444.576,00	43.444.576,00		108.611.439,00	59,9999996317%
5	P7	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	209.515.312,00	176.674.812,00	32.840.500,00	36.973.291,00	36.973.291,00		246.488.603,00	84,9999997769%
TA36(4)	P8	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	35.674.000,00	29.381.106,00	6.292.894,00	13.149.529,00	13.149.529,00		48.823.529,00	73,0672295319%
Total			FEDR	Mai puțin dezvoltate	997.844.705,00	821.824.899,00	176.019.806,00	218.159.966,00	218.159.966,00		1.216.004.671,00	82,0592822377%
Total general					997.844.705,00	821.824.899,00	176.019.806,00	218.159.966,00	218.159.966,00		1.216.004.671,00	82,0592822377%

V. Rezultatele evaluării intermediare

5.1 Analiza realizată pentru a răspunde la întrebările de evaluare

Întrebarea esențială de evaluare 1. În ce măsură acțiunile planificate și implementate în cadrul PR S-V Oltenia 2021-2027 sunt coerente și relevante pentru atingerea obiectivelor Programului și cu nevoile actuale ale regiunii?

Întrebarea secundară 6. Acțiunile Programului continuă să fie relevante având în vedere nevoile actuale existente în regiune?

Întrebarea suplimentară 9. Cum a evoluat contextul inițial socio-economic din regiune? Ce impact are asupra premiselor inițiale ale elaborării Programului Regional?

Acțiunile planificate și implementate în cadrul PR SV Oltenia 2021-2027 prezintă un nivel ridicat de coerență și relevanță pentru atingerea obiectivelor programului, având în vedere contextul socio-economic al regiunii și alinierea la strategiile naționale și europene.

În ceea ce privește **coerența internă**, se constată că acțiunile planificate la nivelul programului contribuie în mod direct la obiectivele strategice stabilite, legăturile dintre acestea fiind vizibile prin măsurile concrete care vizează dezvoltarea economică, îmbunătățirea infrastructurii, promovarea unui mediu sustenabil și sprijinirea inovării, toate domenii esențiale pentru creșterea competitivității regiunii. Categoriile de acțiuni prevăzute în program sunt dezvoltate într-un cadru integrat, fiecare intervenție aflându-se într-o relație de sinergie sau complementaritate cu celelalte, pentru a sprijini în mod direct îndeplinirea obiectivelor strategice. De exemplu, măsurile destinate dezvoltării infrastructurii de transport, cum ar fi modernizarea drumurilor regionale și îmbunătățirea accesibilității infrastructurii rutiere sunt corelate cu acțiunile de sprijinire a mobilității urbane durabile și dezvoltării rețelelor de transport nepoluante, contribuind astfel la îmbunătățirea conectivității și a accesibilității economice în regiune. Un alt exemplu îl constituie măsurile dedicate creșterii competitivității și digitalizării mediului de afaceri. Investițiile în sprijinul IMM-urilor, prin oferirea de finanțări pentru inovare, cercetare și dezvoltare, sunt corelate cu măsurile pentru digitalizare, inclusiv implementarea soluțiilor IT avansate și adaptarea la tehnologiile de vârf. Aceste măsuri permit IMM-urilor din regiune să devină mai competitive pe piețele interne și internaționale, iar transformarea digitală contribuie la creșterea eficienței și la dezvoltarea unor modele de afaceri inovative și sustenabile, în acord cu tendințele economiei digitale.

Evaluarea informațiilor calitative obținute prin instrumentele de cercetare participativă a arătat că beneficiarii care implementează mai multe proiecte finanțate din PR SV Oltenia și din alte programe disponibile la nivel național (PNRR, POCIDIF etc.), în domenii sau pentru obiective de investiții

complementare, reușesc să creeze sinergii importante între diferitele intervenții și să crească șansele de sustenabilitate ale rezultatelor obținute.

Prin raportare la **coerența externă**, analiza evidențiază că acțiunile planificate la nivelul programului sunt strâns legate de obiectivele și politicile europene actuale, contribuind la atingerea țintelor stabilite de UE, în domenii precum coeziunea economică, socială și teritorială, digitalizarea economiei și tranziția verde. De exemplu, investițiile în eficiența energetică a clădirilor publice și private sprijină obiectivele climatice asumate prin Pactul Verde European, în vreme ce măsurile privind digitalizarea administrației publice se aliniază Agendei Digitale pentru Europa: 2020-2030, contribuind la modernizarea serviciilor publice și la creșterea accesului cetățenilor la soluții digitale avansate. La nivel național, programul este armonizat cu Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, vizând priorități comune, cum sunt dezvoltarea infrastructurii durabile, sprijinirea inovării și reducerea disparităților regionale.

PR SV Oltenia este complementar cu intervențiile sprijinite prin alte programe operaționale de la nivel național, fiind instituite mecanisme care garantează o coordonare eficientă a resurselor și previn suprapunerile între măsuri. De exemplu, complementaritatea cu PNRR în domeniul infrastructurii educaționale se va realiza printr-o coordonare atentă a intervențiilor pentru a evita dubla finanțare și a maximiza impactul resurselor. Pentru infrastructura educațională timpurie (creșe), s-a stabilit la nivel național un mecanism care previne suprapunerea finanțării din PNRR și PR SV Oltenia, astfel încât să se asigure o alocare optimă a resurselor. În ceea ce privește învățământul obligatoriu și învățământul profesional și tehnic, PNRR va finanța doar proiecte destinate dotărilor, în timp ce PR SV Oltenia va sprijini atât proiectele de infrastructură, cât și dotările necesare, având în vedere o coordonare atentă pentru a evita dubla finanțare. Pentru infrastructura universitară, PNRR va sprijini proiectele destinate infrastructurilor conexe, cum ar fi căminele, cantinele și spațiile de recreere, iar PR SV Oltenia va finanța exclusiv infrastructuri educaționale propriu-zise, cum ar fi sălile de clasă, laboratoarele etc.

În ceea ce privește **relevanța** programului, acțiunile planificate sunt în continuare coerente cu nevoile și provocările regiunii Sud-Vest Oltenia, așa cum au fost acestea evidențiate de analiza socio-economică actualizată prezentă în capitolul 4.4. Intervențiile programului continuă să fie relevante în raport cu problemele esențiale ale regiunii, cum ar fi îmbunătățirea competitivității economice, creșterea coeziunii sociale și îmbunătățirea accesibilității, fiind adaptate caracteristicilor specifice regionale, inclusiv diversității economice și diferențelor de dezvoltare între județele componente.

În domeniul **inovării și competitivității**, regiunea Sud-Vest Oltenia necesită în continuare sprijin pentru dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare și stimularea sectorului privat. Intervențiile propuse pentru consolidarea sectorului CDI și sprijinirea IMM-urilor în procesul de transformare digitală sunt esențiale pentru îmbunătățirea competitivității regiunii și pentru facilitarea adaptării acesteia la noile provocări economice. De asemenea, provocările din domeniul **energiei** sunt evidente, iar eficiența energetică

rămâne o prioritate esențială. Regiunea are în continuare nevoie de investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale, precum și pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport public ecologic. Aceste măsuri vor contribui la reducerea emisiilor de carbon și vor sprijini tranziția către un model economic verde, în acord cu obiectivele de decarbonizare stabilite la nivel european.

În domeniul *educației*, regiunea continuă să se confrunte cu un decalaj semnificativ între mediul urban și rural, iar infrastructura școlară din zonele rurale rămâne insuficientă. Prin urmare, măsurile pentru îmbunătățirea accesului la educație și modernizarea infrastructurii educaționale sunt esențiale pentru a asigura șanse egale tuturor cetățenilor regiunii și pentru a sprijini dezvoltarea pe termen lung a resurselor umane. Totodată, *dezvoltarea teritorială sustenabilă* rămâne un element esențial pentru integrarea regiunii în viziunea unei economii verzi și echilibrate. Regenerarea urbană și promovarea turismului bazat pe patrimoniul cultural reprezintă în continuare măsuri necesare pentru creșterea atractivității regiunii și pentru crearea unor oportunități economice și sociale noi. Aceste intervenții nu doar că vor sprijini revitalizarea zonei urbane, dar vor contribui și la dezvoltarea unui model economic local sustenabil, care să răspundă nevoilor actuale și viitoare ale locuitorilor regiunii.

Persistența nevoilor regionale, în domeniile mai sus enumerate, a fost confirmată inclusiv în cadrul sondajului de opinie și interviurilor susținute cu beneficiarii și alți actori cheie ai programului, majoritatea respondenților consultați fiind de acord că provocările regionale, identificate în etapa inițială a elaborării programului, rămân în continuare valabile.

În baza analizelor efectuate, se poate concluziona că acțiunile planificate și implementate în cadrul PR S-V Oltenia 2021-2027 sunt bine fundamentate și aliniate atât cu nevoile regiunii, cât și cu obiectivele naționale și europene. Acestea răspund direct provocărilor cu care se confruntă regiunea și contribuie la crearea unui cadru de dezvoltare economică sustenabilă, incluzivă și rezilientă, prin investiții inteligente în infrastructura verde și digitală, sprijinirea inovării și adaptarea la schimbările climatice.

Întrebarea esențială de evaluare 2. Care sunt factorii care împiedică sau favorizează implementarea Programului?

Întrebarea secundară 1. Cum este evaluată eficacitatea acțiunilor planificate și implementate în cadrul Programului Regional SV Oltenia 2021-2027 până în prezent?

Întrebarea secundară 2. În ce măsură metodele, instrumentele, mecanismele dezvoltate pentru implementarea Programului sunt potrivite/vor conduce la atingerea obiectivelor?

Întrebarea suplimentară 1. Cum a evoluat situația priorităților vizate de la aprobarea Programului?

Întrebarea suplimentară 8. Cât de adecvate sunt procesele, în comparație cu standardele de calitate de bază? Ce trebuie schimbat?

Implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia este influențată de o serie de factori care pot acționa fie ca impedimente, fie ca elemente favorizante în atingerea obiectivelor propuse, conform rezultatelor obținute din analiza performanței programului, rezultatelor sondajului de opinie, a interviurilor și studiilor de caz realizate cu beneficiarii programului.

Printre factorii care favorizează implementarea Programului se numără:

- *Planificarea adecvată a calendarului de lansare a apelurilor de proiecte* care a condus la atingerea unui stadiu avansat al demarării apelurilor de proiecte. În pofida întârzierilor cauzate de modificările legislative, procesul de depunere, evaluare și contractare a proiectelor se desfășoară într-un ritm favorabil.
- *Experiența deținută de beneficiari în implementarea anterioară a unor proiecte similare.* Activitățile de evaluare au relevat astfel faptul că beneficiarii cu experiență în implementarea proiectelor finanțate din alte fonduri europene în perioadele trecute de programare, dispun de cunoștințele și resursele necesare pentru a asigura o implementare eficientă a proiectelor actuale.
- *Colaborarea eficientă între actorii implicați în implementarea programului.* Relația de comunicare și colaborarea strânsă dintre beneficiari și Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud-Vest Oltenia reprezintă un factor esențial în facilitarea procesului de implementare a proiectelor sprijinite.
- *Schimbul de experiență, sprijinul și expertiza Băncii Mondiale/MIPE, chiar și a CE sunt foarte importante în orientarea activităților programului, mai ales în această perioadă de programare* când Agențiile de Dezvoltare Regională au devenit Autorități de Management.
- *Deschiderea Autorității de Management către consultarea actorilor cheie în domeniile vizate de intervenții.* Pe partea de comunicare cu potențialii beneficiari, este disponibil și biroul de Helpdesk, care funcționează foarte bine.
- *Proactivitatea Autorității de Management în identificarea unor soluții rapide la schimbările înregistrate în contextul socio-economic, inclusiv prin modificarea programului atunci când acest lucru a fost necesar.*
- *Utilizarea costurilor simplificate în cadrul programului.*
- Rezultatele evaluării au arătat că factorii care au creat dificultăți sau întârzieri în implementarea Programului sunt:
- *Schimbările legislative și impactul acestora asupra calendarului apelurilor de proiecte.* Calendarul apelurilor de proiecte din cadrul Programului Regional a suferit amânări în urma adoptării de către Guvernul României a Ordonanței de Urgență nr. 23 din 12 aprilie 2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027. Deși menită să eficientizeze procesul administrativ, această ordonanță a impus obligații suplimentare atât pentru autoritățile de management, cât și pentru beneficiari. În

consecință, a fost necesară adaptarea ghidurilor solicitantului și a procedurilor de evaluare și contractare, ceea ce a generat amânări în lansarea apelurilor de proiecte.

- *Provocările legate de timpul necesar pentru obținerea autorizațiilor și avizelor tehnice*, care reprezintă un obstacol semnificativ, prelungind fazele premergătoare implementării proiectelor. Realizarea documentației tehnice (DALI, expertiză tehnică, audit energetic) a fost menționată frecvent ca o dificultate întâmpinată de beneficiari. De asemenea, durata lungă de eliberare a avizelor, în special avizul de mediu, a creat întârzieri semnificative.
- *Complexitatea procedurilor de achiziții publice* care creează dificultăți asupra beneficiarilor, mai ales în situațiile în care există contestații și o întârziere în selecția contractanților, ceea ce determină întârzieri în execuția proiectelor.
- *Dificultăți în monitorizare și raportare anumitor indicatori de către beneficiari*.
- Provocări privind utilizarea platformei MySMIS 2021, având în vedere faptul că noul format a impus parcurgerea unor pași de adaptare.

Factori care ar putea împiedica atingerea țintelor finale ale indicatorilor: capacitatea administrativă redusă a beneficiarilor (în special în cazul beneficiarilor noi, fără experiență anterioară în implementarea proiectelor prin POR); derularea în paralel a mai multor proiecte, cu finanțări din surse diferite, care ar putea genera o prioritizare a anumitor proiecte în detrimentul altora; schimbări în ipotezele de lucru folosite în cuantificarea indicatorilor, în special prin raportare la instrumentele financiare.

În ceea ce privește eficacitatea acțiunilor din cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, rezultatele atinse până la finalul anului 2024 creează premise favorabile pentru atingerea țăintelor finale stabilite.

Până la finalul anului 2024, se observă un progres semnificativ în contractarea proiectelor și în parcurgerea etapelor legate de depunere, evaluarea și contractarea acestora. Se remarcă, de asemenea, un nivel ridicat de depunere a proiectelor în majoritatea apelurilor, ceea ce demonstrează un interes crescut din partea beneficiarilor pentru accesarea finanțărilor disponibile.

Deși majoritatea proiectelor se află într-un stadiu incipient de implementare, beneficiarii estimează că obiectivele și indicatorii propuși vor fi îndepliniți. Plățile efectuate către beneficiari sunt încă la un nivel redus, aspect care poate fi explicat prin demararea recentă a implementării proiectelor.

În cadrul anumitor priorități ale programului, nu au fost stabilite obiective de etapă pentru anul 2024 din cauza complexității intervențiilor și a duratei îndelungate necesare pentru realizarea investițiilor. Cu toate acestea, pentru anumite obiective specifice, precum OS 1.4, OS 1.2, OS 5.1 și P8, au fost definite obiective de etapă. Justificarea pentru această decizie constă, pe de o parte, în faptul că programul a fost aprobat târziu și astfel nu exista o perioadă suficientă de timp ca până la finalul anului 2024 să poată fi obținute rezultate și, pe de altă parte, în specificul și gradul de complexitate al intervențiilor, care în anumite cazuri

prevăd lucrări de infrastructură (ex. drumuri), ce necesită o perioadă îndelungată de timp pentru realizarea acestora, iar cuantificarea rezultatului nu poate fi realizată decât la momentul finalizării proiectului, în baza documentelor finale de recepție a lucrărilor.

Pentru majoritatea indicatorilor, nu au fost stabilite obiective de etapă, având în vedere aprobarea cu întârziere a programului. AM PR a conștientizat că indicatorii aferenți programului nu pot fi gândiți în etape, aspect evidențiat la toate grupurile de lucru.

Există totuși un set de potențiale riscuri care au fost identificate de beneficiari și care sunt asociate cu întârzieri în procedurile de achiziții publice, care pot afecta ritmul de implementare a proiectelor și pot cauza întârzieri față de calendarul de implementare. În plus, plățile către beneficiari sunt încă la un nivel scăzut, un aspect explicabil prin demararea recentă a implementării proiectelor.

Întrebarea esențială de evaluare 3. Care sunt progresele înregistrate în implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale la nivel regional și cum contribuie intervențiile PR SV Oltenia 2021-2027 la acest progres?

Analizele efectuate pentru a oferi un răspuns la această întrebare de evaluare sunt realizate în cuprinsul capitolelor **4.2 Contribuția la Planul național integrat privind energia și clima (PNIESC)** și **4.3 Punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale (PEDS)**.

Întrebarea esențială de evaluare 4. În ce măsură există coerență și complementaritate între PR SV Oltenia 2021-2027 și alte programe sectoriale și regionale?

PR SV Oltenia 2021-2027 a urmărit corența și complementaritatea cu alte programe încă din etapa de programare, când au fost identificate și indicate programele sectoriale și naționale cu care PR SV se află în complementaritate/care sprijină intervenții similare.

Un obiectiv important a fost reprezentat de asigurarea evitării suprapunerii intervențiilor și asigurarea eficienței utilizării fondurilor, care, în implementare a fost urmărit preponderent prin verificarea dublei finanțări, prin utilizarea platformei www.dublafinantare.ro. Acest mecanism, dezvoltat de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, permite autorităților de management să verifice și să prevină finanțarea aceluiași proiect din mai multe surse de finanțare, inclusiv din programele Politicii de Coeziune și PNRR, fiind esențial în menținerea coerenței între intervențiile financiare și în evitarea dublării fondurilor pentru aceleași activități.

Cu toate acestea, potrivit interviului cu reprezentanții AM, au existat cazuri de suprapuneri cu investiții POIM, existând proiecte care au avut prevăzute investiții, prin ambele programe, pe același amplasament. Prin urmare se simte nevoia unei abordări mai integrate, pe viitor, care să ofere o siguranță mai mare în ceea ce privește evitarea dublei finanțări, de exemplu, prin intermediul unei coordonări mai strânse între autoritățile de management sau crearea unor baze de date integrate la nivel național.

În ceea ce privește complementaritatea, pe anumite apeluri, în grila de evaluare se încurajează proiectele care sunt complementare cu alte proiecte implementate prin alte fonduri.

Întrebarea esențială de evaluare 5. Care sunt premisele pentru PR SV Oltenia 2021-2027 de a-și atinge țintele din cadrul de performanță și măsurile care pot fi luate în calcul?

Întrebarea suplimentară 2. Au fost atinse obiectivele de etapă preconizate?

În general, progresul în implementare este unul corespunzător pentru finalul anului 2024, majoritatea apelurilor de proiecte fiind lansate, cu numeroase proiecte aflate în fazele de aprobare și contractare. Totodată, se observă un interes crescut din partea potențialilor beneficiari pentru accesarea finanțărilor și o supra-depunere în cazul mai multor apeluri de proiecte (valoarea totală eligibilă a proiectelor depășește alocările programului). Mai mult, în primele luni ale anului 2025, urmează a fi lansate noi apeluri de proiecte.

Referitor la obiectivele de etapă pentru anul 2024, prin raportare la operațiunile puse în aplicare la 31.12.2024, valoarea acestora este zero, având în vedere că nu existau proiectele finalizate la acea dată. Cu toate acestea, se constată, în baza operațiunilor selectate la 31.12.2024, atingerea unui nivel satisfăcător al țăintelor în majoritatea cazurilor (P1, P7, P8), cu excepția celor selectați pe prioritatea 2.

Prioritatea 1

Au fost lansate apeluri de proiecte pentru OS 1.3 și OS 1.4, care au prezentat un grad de interes ridicat din partea aplicanților, motiv pentru care la nivelul priorității se înregistrează o supradepunere.

Astfel, țăintele stabilite pentru indicatorii de realizare și rezultat, referitoare la finanțările oferite mediului de afaceri, au toate premisele de a fi atinse la finalul perioadei de programare, pentru OS 1.3 și 1.4.

Cu toate acestea, există anumiți indicatori, precum cei aferenți OS 1.1 și cei referitori la mediul public, utilizarea instrumentelor financiare, incubatoare și pepiniere de afaceri (din cadrul OS 1.3), pentru care nu se poate realiza o estimare, întrucât până în prezent nu au fost lansate apeluri de proiecte care să le vizeze. În schimb, sunt deja programate lansări de apeluri la începutul anului 2025.

Raportat la obiectivele de etapă, acestea au fost propuse numai în cazul OS 1.4, iar țăintele sunt estimate a fi atinse la un nivel corespunzător, în baza operațiunilor selectate la 31.12.2024 (3 din cei 4 indicatori au un grad de atingere de peste 95%).

Prioritatea 2

Progresul este unul bun în cazul intervențiilor ce vizează Digitalizarea în folosul cetățenilor (dedicate mediului public) și nu există riscuri în atingerea țăintelor finale.

Pe de altă parte, raportat la intervențiile pentru Digitalizarea IMM-urilor, rata de absorbție este una scăzută, cu un număr relativ limitat de proiecte depuse (comparativ cu OS 1.3 – dedicat tot sectorului întreprinderilor). Există riscuri semnificative de neatingere a tuturor indicatorilor pentru mediul privat,

motiv pentru care este recomandată ajustarea acestor indicatori și realocarea fondurilor existente în cadrul altor priorități și OS.

Obiectivele de etapă au vizat strict indicatorii privind mediul privat, care nu au fost atinși.

Prioritatea 3

În ceea ce privește RSO 2.1, proiectele deja semnate până la finalul lunii decembrie 2024 (76), vor contribui în mare măsură la atingerea valorii țintă stabilite pentru anul 2029, pentru toți indicatorii. Pentru RSO 2.7, proiectele contractate deja au o contribuție potențială redusă la atingerea țintei RCO36 și medie spre ridicată la atingerea țințelor pentru RCO74 și RCO65, însă trebuie ținut cont de faptul că la momentul elaborării raportului mai existau 8 proiecte în evaluare, aprobate și în contractare, astfel că țințele propuse pentru anul 2029 vor putea fi atinse.

În cazul priorității 3, nu au fost stabilite obiective de etapă.

Prioritatea 4

Prin proiectele contractate până la finalul anului 2024, prezintă premise favorabile către o contribuție ridicată la atingerea țințelor finale, în special în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public colectiv (100%), capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (97,13%), respectiv numărul de orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate (76,92%). Pe de altă parte, realizările preconizate la nivelul proiectelor contractate, în privința nr. km de piste ciclabile care beneficiază de sprijin și a infrastructurii pentru combustibili alternativi indică progrese mai lente față de țințele anului 2029. Se estimează că toți indicatorii de rezultat vor fi atinși.

În cazul priorității 4, nu au fost stabilite obiective de etapă.

Prioritatea 5

Raportat la indicatorul de realizare, lungimea drumurilor reconstruite/ modernizate din afara TEN-T, se estimează depășirea țințelor pe anul 2029 prin proiectele contractate. În cazul indicatorului de rezultat, privind utilizatorii acestor drumuri, estimările arată un grad de atingere de 70%, dar indicatorul este susceptibil modificărilor în funcție de diferiți alți factori externi.

În cazul priorității 5, nu au fost stabilite obiective de etapă.

Prioritatea 6

Până în prezent, indicatorii nu înregistrează progrese în implementare, având în vedere durata medie de implementare, lansarea cu întârziere a apelurilor precum și faptul că proiectele etapizate au ca termen de finalizare anul 2025. Cu toate acestea, cele 44 proiecte contractate la 31.12.2024 au un potențial ridicat de a contribui la atingerea valorii indicatorilor de realizare. Astfel, în baza proiectelor contractate se estimează atingerea a circa 60% din ținta stabilită pentru indicatorul RCO66 și circa 73% din ținta stabilită pentru indicatorul RCO67 - *Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate.*

De asemenea, mai există 2 apeluri deschise, dedicate dezvoltării infrastructurii educaționale preșcolare și investițiilor în infrastructura educațională universitară, ce urmează a fi închise în lunile martie/aprilie 2025, în urma cărora se vor contracta proiecte adiționale, nefiind anticipate probleme din acest punct de vedere.

În cazul priorității 6, nu au fost stabilite obiective de etapă.

Prioritatea 7

Cele 37 proiecte deja semnate până la finalul lunii decembrie 2024 (36 în cadrul RSO5.1 și 1 în cadrul RSO 5.2) prezintă potențial ridicat de atingere a valorii indicatorilor de realizare stabiliți pentru anul 2029. Câteva exemple relevante în acest sens sunt RCO75 (Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin), RCO77 (Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin) și RCO114 (Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane), care par că vor atinge sau chiar vor dubla (RCO75 și RCO 114) țintele propuse pentru 2029 doar din cele 37 proiecte deja demarate. Pe de altă parte, indicatorii RCO74 (Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată) și RCO76 (Proiecte integrate de dezvoltare teritorială) nu vor atinge ținta propusă pentru anul 2029 doar din cele 37 proiecte deja contractate. Este totuși important de menționat că pe lângă proiectele deja contractate, în cadrul RSO 5.1 mai există un număr de 29 de cereri de finanțare aflate în diferite stadii de selecție (în evaluare, aprobate sau în contractare).

Referitor la obiectivele de etapă, din totalul de 37 de proiecte, 25 au o contribuție estimată în cadrul Strategiilor de dezvoltare teritorială integrată, ceea ce face ca ținta să fie atinsă, în baza operațiunilor deja selectate la nivelul priorității.

Prioritatea 8

Performanța înregistrată pentru Prioritatea 8, încă de la finalul anului 2024 este una remarcabilă, având în vedere faptul că cele două proiecte sprijinite și finalizate au înregistrat valori ale indicatorilor de realizare care au depășit valorile țintă stabilite pentru întreaga perioadă de programare (ex. SV180, SV182. În același timp, există o probabilitate ridicată de atingere a țintelor pentru 2029 și pentru ceilalți indicatori.

Toate obiectivele de etapă propuse pentru prioritatea Asistență Tehnică pentru anul 2024 sunt estimate a fi atinse și chiar depășite, cu excepția indicatorului SV183 - Persoane instruite referitor la PR, care avea valoare de 263, în baza operațiunilor selectate la 31.12.2024, din totalul de 293.

Întrebarea esențială de evaluare 6. În ce măsură este vizibilă implicarea Uniunii Europene și cum este percepută aceasta în regiunea SV Oltenia în contextul proiectelor implementate prin PR SV Oltenia 2021-2027?

Implicarea Uniunii Europene în implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 este un factor esențial în dezvoltarea regiunii, iar vizibilitatea și impactul acesteia sunt evidente în toate domeniile

intervențiilor. De altfel, alocarea bugetară la nivelul programului prevede o distribuție a finanțării de peste 82% FEDR, aproximativ 1 miliard de euro și 18% din Bugetul de stat.

Proiectele implementate prin program sunt percepute pozitiv în regiune, fiind considerate un instrument de sprijin important pentru creșterea competitivității economice, modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor. Potrivit sondajului de opinie aplicat beneficiarilor, 97% dintre aceștia au confirmat că au accesat alte surse de finanțare nerambursabile în ultimii 5 ani, demonstrând interesul ridicat al organizațiilor/instituțiilor consultate în atragerea acestor categorii de finanțări și gradul de vizibilitate privind implicarea Uniunii în dezvoltarea regională.

Totodată, UE este percepută ca un partener de încredere, al cărui sprijin financiar facilitează realizarea unor intervenții esențiale în sectoare precum educația, sănătatea, mobilitatea, digitalizarea și regenerarea urbană. Fondurile europene au contribuit, în trecut și continuă să o facă și în prezent, la revitalizarea multor comunități, iar beneficiarii proiectelor au subliniat impactul pozitiv al acestora asupra dezvoltării economice și sociale a regiunii. De altfel, majoritatea beneficiarilor care au participat la activitățile de cercetare pe teren (interviuri) susțin faptul că investițiile nu ar fi putut fi realizate fără existența finanțărilor nerambursabile.

De asemenea, Uniunea Europeană este asociată cu o bună transparență și buna gestionare a resurselor financiare. Se consideră că, mecanismele de monitorizare și raportare asigură o implementare corectă și eficientă a proiectelor, ceea ce întărește încrederea publicului și a autorităților locale în gestionarea fondurilor europene. În acest context, nu doar că beneficiile financiare sunt evidente, dar și angajamentele pentru dezvoltare sustenabilă și inovare sunt recunoscute.

Prin intermediul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, UE își consolidează poziția ca motor al progresului în regiune, contribuind activ la crearea unor oportunități de dezvoltare pe termen lung. Implicarea sa nu se limitează doar la aspectele financiare, ci include și sprijinul continuu oferit Autorității de Management.

Întrebarea secundară 3. În ce măsură sunt asigurate condițiile favorizante pentru implementarea adecvată a intervențiilor?

Condițiile favorizante stabilite pentru facilitarea realizării obiectivelor Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 au fost propuse la nivelul Acordului de Parteneriat, majoritatea dintre acestea fiind îndeplinite înainte de aprobarea programului.

În cele ce urmează este prezentată o sinteză a principalelor condiții favorizante și stadiul acestora de îndeplinire:

Condiție favorizantă	Detaliiere	Îndeplinire
1. Mecanisme eficace de monitorizare a pieței achizițiilor publice.	Există mecanisme de monitorizare care acoperă toate contractele de achiziții publice și procedurile de atribuire a acestora în cadrul fondurilor, în conformitate cu legislația Uniunii în domeniul achizițiilor publice. Totodată, există modalități prin care se asigură disponibilitatea informațiilor despre aplicanți și prețurile finale, și de asigurare a monitorizării datelor, precum și modalități de diseminare a acestor informații cu respectarea normelor în vigoare.	Da
2. Instrumente și capacități pentru aplicarea eficace a normelor privind ajutoarele de stat	Autoritățile de management dispun de instrumente și capacități pentru a verifica respectarea normelor privind ajutoarele de stat și au acces la consultanță de specialitate	Da
3. Aplicarea și implementarea eficace a Cartei drepturilor fundamentale	Există mecanisme eficace care asigură respectarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”) și modalități de raportare în caz de nerespectare sau plângeri.	Da
4. Implementarea și aplicarea Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CDPD a ONU) în conformitate cu Decizia 2010/48/CE a Consiliului	Există un cadru național care asigură aplicarea CDPD a ONU și modalități prin care se asigură respectarea politicii și legislației de accesibilitate la nivelul programelor.	Da
1.1. Buna guvernare a strategiei naționale sau regionale de specializare inteligentă	Principalele măsuri avute în vedere pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național și regional sunt: creșterea bazată pe dovezi în elaborarea politicilor, integrarea mecanismelor de monitorizare și evaluare, creșterea finanțării CDI și eficienței acesteia, propagarea digitalizării în toate	Da

Condiție favorizantă	Detaliere	Îndeplinire
	domeniile de activitate și creșterea interoperabilității sistemului IT național.	
2.1. Un cadru de politică strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	Este adoptată o strategie națională pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale și există măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice.	Da
2.2. Guvernanța sectorului energetic	Există Planul național integrat privind energia și clima.	Da
2.7 Cadru de acțiune prioritară pentru măsurile de conservare necesare care fac obiectul unei cofinanțări din partea Uniunii	Există un cadru de acțiune pentru măsurile de conservare a naturii care au legătură cu ariile Natura 2000.	Da
3.1. Planificarea globală a transporturilor la nivelul corespunzător	Se respectă toate criteriile privind planificarea transporturilor:	Da
4.3 Un cadru de politică strategic pentru sistemul de educație și formare, la toate nivelurile	Un sistem bazat pe anticiparea competențelor este în vigoare urmare a proiectului ReCONNECT. Platforma oferă o imagine asupra urmăririi absolvenților până la angajare, a.î. politicile publice nou create să asigure corelarea cererii cu oferta educațională. A furnizat deja previziuni privind cererea de muncă până în 2028 la nivel național, urmând și la nivel jud. odată integrate într-o platformă IT.	Da

Întrebarea secundară 4. Cum au fost integrate principiile orizontale (egalitatea între femei și bărbați, nediscriminarea, accesibilitatea, dezvoltarea durabilă, inclusivitatea, inclusiv principiul de a nu prejudicia în mod semnificativ) în proiectele selectate și în implementarea lor?

Programul Regional Sud-Vest Oltenia asigură integrarea principiilor orizontale (egalitatea de șanse, nediscriminarea, accesibilitatea, dezvoltarea durabilă, incluziunea și principiul de a nu prejudicia în mod semnificativ) prin măsuri specifice incluse în toate apelurile de proiecte. De asemenea, Programul Regional

Sud-Vest Oltenia prevede și măsuri orizontale care contribuie la implementarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale, care au fost introduse la nivelul tuturor apelurilor de proiecte. Astfel, Programul urmărește aplicarea principiilor orizontale privind egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea prin respectarea prevederilor naționale și europene (Carta drepturilor fundamentale a UE) în vigoare, condiție de eligibilitate pentru accesarea fondurilor.

Respectarea prevederilor naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea constituie condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului. Astfel, programul asigură îndeplinirea acestor obiective la nivelul intervențiilor finanțate, prin includerea de condiții clare în ghidurile solicitanților cu privire la egalitatea de șanse între femei și bărbați, interzicerea oricăror acțiuni care au potențialul de discriminare, interzicerea oricăror acțiuni care contribuie, sub orice formă, la segregare sau excluziune; facilitarea accesului persoanelor cu mobilitate redusă.

Investițiile sprijină adaptarea infrastructurii (mobiliere adecvat, elevatoare, rampe, dotări asistive). Aceste măsuri vizează asigurarea unui mediu incluziv, fără bariere pentru grupurile vulnerabile, cum ar fi persoanele cu dizabilități, minoritățile etnice, etc. Mai mult decât atât, conform regulamentului de recepție în construcții și legii 206, autoritățile publice sunt obligate să capaciteze în comisii de recepție la finalizarea lucrărilor, reprezentanți ai Autorității Naționale pentru Persoane cu Handicap, lucru care de cele mai multe ori se întâmplă la recomandarea AM PR.

Prin urmare, Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 integrează principiile orizontale atât la nivel strategic, cât și operațional, garantând un acces echitabil la resurse și servicii pentru toți beneficiarii.

Întrebarea secundară 5. Care este gradul de cooperare și coordonare între diferiții actori implicați în implementarea PR 2021-2027?

Gradul de cooperare și coordonare între diferiții actori implicați în implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 reprezintă un factor esențial pentru succesul acestuia, influențând semnificativ eficiența alocării și utilizării resurselor, precum și impactul acțiunilor implementate asupra regiunii. Cooperarea interinstituțională și coordonarea între actorii publici și privați sunt fundamentale pentru asigurarea unei implementări eficiente, transparente și conforme cu obiectivele stabilite în cadrul programului.

Pentru asigurarea principiilor de transparență și parteneriat, ADR SV Oltenia, în calitate de Autoritate de Management a Programului Regional, a desfășurat activități de informare privind elaborarea programului, implicând în analiza și identificarea nevoilor actorii cheie relevanți ai regiunii - municipiile și orașele din regiune, consiliile județene, precum și reprezentanți din mediul economic, academic și societatea civilă.

Unul dintre pilonii cadrului partenerial la nivel regional este Comitetului Regional pentru elaborarea Planului de Dezvoltare Regională 2021-2027 (CRP), compus din autorități publice locale, instituții

prefecturilor, servicii deconcentrate, institute de cercetare, instituții de învățământ superior și parteneri economici și sociali din cele 5 județe ale regiunii. Pentru a asigura o consultare cât mai extinsă a partenerilor, CRP funcționează pe Grupuri de Lucru Județene (GLJ) și Grupuri de lucru Tematice (GLT).

În intervalul noiembrie 2019-martie 2020, au fost organizate 5 reuniuni ale GLJ și 3 reuniuni ale GLT, pe domenii privind competitivitatea și CDI, infrastructură și mobilitate, educație, piața muncii și sănătate. În perioada iunie-iulie 2020, au fost organizate consultări în teritoriu cu partenerii regionali, însemnând reprezentanți ai autorităților publice de la nivelul localităților urbane, ai consiliilor județene și ai Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Craiova. În perioada octombrie 2021 – martie 2022, au fost organizate consultări cu reprezentanții potențialilor beneficiari, având ca scop prezentarea priorităților programului, analiza portofoliului de proiecte pentru perioada 2021-2027, corelarea acestora cu intervențiile prevăzute în cadrul PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027, precum și discutarea abordării urbane și a mecanismului de guvernare.

La nivel regional a existat un proces continuu de consultare cu actorii regionali, iar programul a fost adaptat în funcție de nevoile și provocările identificate.

Ulterior, în etapa de implementare a programului, AM PR SV Oltenia a constituit un partener veritabil pentru solicitanții de finanțare și beneficiarii proiectelor, așa cum evidențiază rezultatele instrumentelor de cercetare (sondaj de opinie, interviuri, focus grup etc.). Majoritatea beneficiarilor au participat la numeroase întâlniri, consultări și instruiri cu reprezentanții AM, având ocazia să adreseze întrebări esențiale legate de procedurile de depunere, criteriile de eligibilitate și condițiile de implementare. Mai mult decât atât, încă din faza de concept a proiectelor, aplicanții au avut posibilitatea de a adresa întrebări scrise sau telefonice serviciului de helpdesk, răspunsurile fiind comunicate în mod prompt. De altfel, majoritatea beneficiarilor și-au exprimat un grad foarte ridicat de satisfacție în legătură cu sprijinul oferit de personalul AM în etapa de elaborare și depunere a proiectului, subliniind profesionalismul și abordarea pro-activă a AM față de solicitările/întrebările primite. Aprecieri similare au fost exprimate și în legătură cu sprijinul oferit pe parcursul etapelor de implementare, monitorizare și raportare

În concluzie, cooperarea și coordonarea între diferiții actori implicați în implementarea PR 2021-2027 sunt caracterizate printr-un cadru bine structurat, cu mecanisme clare de colaborare și responsabilizare, care asigură buna desfășurare a activităților și atingerea obiectivelor programului. Totuși, pentru îmbunătățirea continuă a procesului, este necesar ca dialogul interinstituțional și schimbul de bune practici să rămână o prioritate, în vederea maximizării impactului măsurilor implementate.

Întrebarea suplimentară 3. În ce măsură potențialii beneficiari au considerat necesare și au reușit să acceseze oportunitățile de finanțare?

Potențialii beneficiari ai Programului consideră că oportunitățile de finanțare sunt esențiale pentru finanțarea ideilor de proiecte de la nivel regional. De altfel, majoritatea persoanelor intervievate susțin faptul că investițiile nu ar fi putut fi realizate fără existența finanțărilor nerambursabile.

Gradul de reușită al accesărilor de finanțare derivă din ratele de respingere ale proiectelor depuse, aceasta fiind de aproximativ 12% la nivelul întregului program. În cazul Priorității 1, o rată de respingere de 13,85% este justificată, având în vedere că intervențiile au vizat mediul privat și este posibil ca potențialii beneficiari să nu dețină suficientă experiență în accesarea finanțărilor. Pe de altă parte, se observă rate de respingere relativ ridicate și neașteptate în cazul P4 și P7, justificate prin lipsa de experiență de la nivelul autorităților locale de dimensiuni mai mici.

Prioritate	Nr. Proiecte depuse	Nr. proiecte respinse	Procentaj proiecte respinse
P1	563	78	13,85%
P2	100	11	11,00%
P3	104	11	10,58%
P4	32	4	12,50%
P5	9	0	0,00%
P6	46	2	4,35%
P7	75	9	12,00%
P8	3	0	0,00%
Total	932	115	12,34%

Potrivit sondajului de opinie aplicat beneficiarilor programului, marea majoritate (97%) au accesat alte surse de finanțare nerambursabile în ultimii 5 ani, demonstrând experiența pe care aceștia o dețin. Mai mult, dintre aceștia, peste 50% au apelat la serviciile unui consultant în pregătirea cererii de finanțare. Totodată, majoritatea beneficiarilor (63,6%) consideră că procesul de depunere este accesibil, dar nu lipsit de provocări, în vreme ce un procent semnificativ al respondenților (22,17%) percep etapa depunerii cererii de finanțare drept una destul de simplă, fără dificultăți semnificative. Mai mult, se consideră că informațiile furnizate de autoritățile programului au fost foarte clare în etapa de depunere a proiectului.

Toate aceste elemente contribuie direct la reușita accesării fondurilor și în final la implementarea cu succes a proiectelor.

Pe de altă parte, au fost întâmpinate și dificultăți de ordin administrativ, cum ar fi volumul mare de documente solicitate într-un timp scurt, complexitatea cerințelor pentru justificarea investiției și necesitatea actualizării documentației din cauza modificărilor legislative.

Întrebarea suplimentară 4. În ce măsură există suficientă capacitate de a realiza intervențiile, inclusiv de a adopta noi tehnologii în rândul solicitanților?

În general, activitățile de cercetare confirmă faptul că beneficiarii intervențiilor finanțate prin PR SV Oltenia au capacitatea de a realiza intervențiile aflate în implementare. Astfel, beneficiarii intervievați sunt încrezători că proiectele pe care le implementează vor fi duse la bun sfârșit și că obiectivele propuse în cadrul acestora, vor fi atinse până la finalul perioadei de implementare. Principalele riscuri care ar putea afecta atingerea obiectivelor proiectelor au fost identificate ca fiind:

- Întârzieri în derularea procedurilor de achiziție publică din cauza unor contestații la caietele de sarcini, incapacitatea operatorilor selectați pentru oferirea de produse/ servicii/lucrări de a implementa rezultatele proiectului conform cerințelor și în timpul agreed;
- Modificarea prețurilor/creșterea prețurilor pe piață;
- Riscuri legate de factori externi, cum a fost în cazul pandemiei și războiului din Ucraina;
- Schimbări legislative, care pot cauza întârzieri/blocaje în implementare;
- Întârzieri în execuție și predarea componentelor la termenele stabilite etc.

În ceea ce privește adoptarea de noi tehnologii, aceasta este vizată în principal în cadrul acțiunilor finanțate prin OS 1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate. Astfel, toate acțiunile sprijinite în cadrul acestui obiectiv specific vor viza domeniile RIS 3: sisteme de transport, inginerie industrială și materiale, agro-alimentar, TIC și digitalizare, sănătate și wellness, industrii creative și 2 domenii orizontale: economia verde și economia circulară. Analiza capacității beneficiarilor de a adopta noi tehnologii nu este posibilă la momentul elaborării raportului, având în vedere că în cazul OS 1.1, nu au fost lansate apeluri de proiecte până la data de 31.12.2024, întrucât intervențiile din cadrul acestui obiectiv prezintă un grad de complexitate ridicat și este absolut necesară consultarea, în prealabil, a tuturor potențialilor actori cheie implicați.

Pe de altă parte, adoptarea de noi tehnologii, deși nu reprezintă un scop în sine, este prevăzută și în cadrul altor tipuri de intervenții, printre tehnologiile menționate de către beneficiari, în cuprinsul cererilor de finanțare, identificându-se, printre altele: utilizarea de echipamente care corespund cu tehnologiile de înaltă eficiență energetică pentru a reduce consumul de energie și emisiile de CO₂; utilizarea tehnologiilor inteligente pentru controlul de energie electrică cum ar fi corpuri de iluminat cu led; promovarea tehnologiilor curate și reducerea resurselor de consum; adoptarea noilor tehnologii și alte schimbări semnificative pentru digitalizarea sistemului de transport.

Întrebarea suplimentară 5. Există indicii că sunt angrenate în activitățile sprijinite grupurile țintă de persoane, firme și instituții, vizate de intervenții?

Există dovezi solide care confirmă implicarea grupurilor țintă vizate de intervențiile sprijinite prin program, atât prin analiza documentară, cât și prin rezultatele interviurilor și sondajului de opinie realizate cu beneficiarii. Categoriile principale de beneficiari includ IMM-uri, autorități și instituții publice locale, instituții de învățământ superior de stat, precum și diverse alte entități publice și private care contribuie la implementarea proiectelor finanțate.

Implicarea lor activă s-a reflectat în numărul ridicat de cereri de finanțare depuse, dar și în rata ridicată de contractare a proiectelor, în special în domenii precum accesibilitatea și conectivitatea la nivel regional (OS 3.2), eficiența energetică (OS 2.1) și dezvoltarea urbană durabilă (OS 2.8). Această participare extinsă a fost susținută de mecanismele de comunicare și sprijin instituite de AM, inclusiv sesiuni de informare, instruirii tematice și servicii de asistență tehnică oferite prin helpdesk. Aceste măsuri au contribuit la creșterea transparenței și la facilitarea procesului de accesare a finanțării, confirmând astfel că grupurile țintă sunt angajate în mod activ în implementarea intervențiilor programului.

Întrebarea suplimentară 6. Cum este implementat programul (puncte tari, puncte slabe, riscuri, oportunități)?

Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 reprezintă un instrument esențial pentru dezvoltarea regiunii. Structurat în opt priorități strategice, programul urmărește atât alinierea la obiectivele de politică ale UE, cât și adresarea provocărilor specifice celor cinci județe componente. Implementarea sa presupune gestionarea unui mix de puncte forte, puncte slabe, oportunități și riscuri, ce influențează succesul intervențiilor și al proiectelor finanțate.

Puncte tari:

- **Aliniere și coerență strategică:** Programul este corelat cu obiectivele stabilite la nivel European pentru perioada 2021-2027 și prezintă o coerență externă adecvată cu alte programe de finanțare, precum și diferitele Strategii Regionale și cu respectarea obiectivelor acestora (inclusiv PNIESC și PEDS).
- **Arie de acoperire variată:** Programul finanțează sectoarele esențiale, precum competitivitatea economică, digitalizarea, mobilitatea, educația și regenerarea urbană, la nivelul tuturor județelor regiunii SV Oltenia (Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea). Totodată, programul respectă concentrările tematice ale finanțărilor.
- **Progres adecvat de implementare:** progresul în implementare este unul corespunzător pentru finalul anului 2024, majoritatea apelurilor sunt lansate, cu numeroase proiecte aflate în fazele de

aprobare și contractare. Mai mult, sunt programate apeluri de proiecte viitoare, pentru acoperirea tuturor OS și tipurilor de intervenție de la nivelul programului.

- **Experiența perioadelor de programare anterioare:** Un avantaj major în implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 îl constituie experiența acumulată în perioadele de programare anterioare (2007-2013, 2014-2020). Autoritățile locale, beneficiarii și AM au deja un nivel ridicat de familiarizare cu mecanismele de accesare și implementare a finanțărilor europene, ceea ce contribuie la o mai bună planificare și execuție a proiectelor.
- **Sprijinul oferit de AM:** De asemenea, sprijinul oferit de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia s-a dovedit un factor esențial pentru îmbunătățirea procesului de implementare. Comunicarea activă, consultările organizate și suportul tehnic acordat beneficiarilor au contribuit la o mai bună înțelegere a cerințelor și la creșterea ratei de succes a proiectelor depuse. Conform cercetării pe teren, beneficiarii apreciază strânsa colaborare cu AM, care facilitează soluționarea rapidă a problemelor și optimizarea proceselor administrative.
- **Proceduri și mecanisme adecvate de raportare și monitorizare:** Un element esențial în implementarea Programului este existența unor mecanisme clare de raportare și monitorizare, care permit urmărirea progresului proiectelor și intervenția rapidă în cazul apariției unor dificultăți. Sistemele de raportare sunt structurate astfel încât să asigure transparență și conformitate cu cerințele europene, facilitând evaluarea impactului finanțărilor asupra dezvoltării regionale.

Puncte slabe:

- **Birocrație și proceduri administrative încă ridicate:** Deși nivelul de birocratie s-a diminuat semnificativ față de perioada anterioară de programare, în continuare, beneficiarii subliniază necesitatea simplificării și optimizării platformei MySMIS, precum și a documentațiilor de proiect solicitate.
- **Capacitate administrativă variabilă:** Există diferențe semnificative între diferiții beneficiari (atât instituții publice, cât și beneficiari privați) în ceea ce privește capacitatea de implementare a proiectelor.
- **Interes scăzut din partea beneficiarilor pentru anumite intervenții:** Spre exemplu, a existat un interes scăzut manifestat de beneficiari în cazul intervențiilor pentru digitalizare în sectorul privat: IMM-urile nu prioritizează digitalizarea, preferând finanțări mai flexibile, sau în cazurile P3, OS 2.7.
- **Finanțare insuficientă:** Din datele de monitorizare de la finalul anului 2024, se constată că anumite intervenții au un grad de accesare ridicat (cu valori ale proiectelor depuse ce depășesc cu mult

alocările inițiale), existând, în aceste cazuri o insuficiență a fondurilor alocate (valabil pentru Prioritățile 1, 4, 5, 7). Totodată, s-a constatat că Municipiile reședință de județ au nevoie de alocări mai mari față de localitățile mai mici.

Oportunități:

- **Dezvoltarea economică regională:** Un cadru macro-economic favorabil sprijină inclusiv accesarea diferitelor forme de finanțare existente. Sprijinirea inovării și digitalizării poate genera dezvoltare economică pe termen lung.
- **Noi tendințe și tehnologii:** Posibilitatea de a integra tehnologii emergente, cum ar fi AI, pentru eficientizarea serviciilor publice sau a activităților întreprinderilor devine o oportunitate tot mai pregnantă, ce ar favoriza inclusiv accesarea finanțărilor PR SV Oltenia.
- **Colaborări public-private:** Crearea de parteneriate public-private poate genera posibilități viitoare de propuneri de proiecte și, în același timp, maximiza impactului investițiilor susținute prin program.
- **Complementaritatea cu finanțări suplimentare:** Combinarea finanțărilor Programului cu alte surse naționale sau europene dezvoltă impactul avut la nivel regional.

Riscuri:

- **Întârzieri în procesele de aprobare/ contractare proiecte:** Programul a fost demarat cu o oarecare întârziere, primele apeluri de proiecte fiind lansate la în anul 2023, fapt ce a condus la contractări până spre finalul anului 2024 (și chiar și în prezent). Mai mult, programul intenționează să lanseze apeluri de proiecte suplimentare, pentru care este necesară o eficientizare a procesului de contractare, astfel încât durata să fie diminuată. Acest aspect poate conduce la întârzieri suplimentare în finalizarea proiectelor în termenele stabilite și la eventuale riscuri în atingerea țăintelor finale până la finalul perioadei de programare.
- **Crize de natură economică sau politică:** Factori precum inflația, creșterea costurilor materialelor sau instabilitatea economică pot afecta implementarea proiectelor. Mai mult, instabilitatea politică, de la nivel național sau local, poate duce la stoparea finanțărilor din surse externe sau la diminuarea încrederii în sursele de finanțare europene.

Întrebarea suplimentară 7. Implementarea este eficientă și se face la timp? Dacă nu, de ce?

PR SV Oltenia a fost aprobat în luna octombrie 2022, ceea ce a generat un decalaj între începutul perioadei de programare (2021) și lansarea efectivă a primelor apeluri de proiecte. Primele apeluri au fost lansate în luna iunie 2023, fapt ce a influențat planificarea și execuția inițială a proiectelor din cadrul programului.

Calendarul apelurilor de proiecte din cadrul Programului Regional a suferit amânări în urma adoptării de către Guvernul României a Ordonanței de Urgență nr. 23 din 12 aprilie 2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027. Noile norme prevăzute în ordonanță, deși menite să contribuie la simplificarea gestionării fondurilor, au generat obligații suplimentare atât pentru autoritățile de management, care au avut obligația de a transpune măsurile prevăzute în ordonanță, cât și pentru beneficiari, determinând necesitatea adaptării ghidurilor solicitantului și a procedurilor de evaluare și contractare.

Până în prezent, Programul Regional Sud-Vest Oltenia a înregistrat progrese semnificative în lansarea apelurilor de proiecte și în contractarea acestora, până la sfârșitul anului 2024 fiind deschise un total de 36 de apeluri, ce au atras proiecte cu o valoare de peste 1 mld. Euro (peste 80% din alocarea financiară a programului). Dintre acestea au fost contractate 249 de proiecte, cu o valoare totală de 750 mil. euro (65% din alocarea financiară). Referitor la etapele de contractare, s-a constatat că, în anumite cazuri, perioada de la momentul aprobării proiectului și până la contractare a fost îndelungată – motivul constă în gradul de încărcare al responsabilităților de la nivelul AM, cauzat de faptul că diferitele intervenții au fost demarate concomitent.

Cu toate acestea, progresele în ceea ce privește efectuarea plăților (5% din valoarea proiectelor contractate) și atingerea obiectivelor de politică europeană și națională au fost mai lente. Totuși, având în vedere stadiul actual al proiectelor contractate, majoritatea priorităților au un potențial semnificativ de a îndeplini țintele propuse pentru anul 2029, la nivelul indicatorilor de realizare și de rezultat prevăzuți în cadrul programului. Singurele excepții sunt reprezentate de riscul de neatingere a indicatorilor în cazul OS 1.2 și OS 2.7.

Mai mult, raportat la obiectivele de etapă, țintele sunt considerate a fi atinse în majoritatea cazurilor, exceptând cele aferente OS 1.2.

5.2 Răspunsul la întrebările de evaluare

Întrebarea esențială de evaluare 1. În ce măsură acțiunile planificate și implementate în cadrul PR S-V Oltenia 2021-2027 sunt coerente și relevante pentru atingerea obiectivelor Programului și cu nevoile actuale ale regiunii?

Întrebarea secundară 6. Acțiunile Programului continuă să fie relevante având în vedere nevoile actuale existente în regiune?

Întrebarea suplimentară 9. Cum a evoluat contextul inițial socio-economic din regiune? Ce impact are asupra premiselor inițiale ale elaborării Programului Regional?

Intervențiile planificate și implementate în cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 sunt coerente și relevante pentru atingerea obiectivelor programului, având în vedere contextul socio-economic al regiunii și alinierea la strategiile naționale și europene. De asemenea, intervențiile sunt adaptate nevoilor regionale, contribuind semnificativ la dezvoltarea economică sustenabilă, la îmbunătățirea infrastructurii și la promovarea unei economii mai verzi și mai digitale.

În ceea ce privește *coerența internă*, intervențiile sunt dezvoltate într-un cadru integrat, care permite realizarea sinergiilor între acțiuni și sprijină în mod direct atingerea obiectivelor strategice. În ceea ce privește *coerența externă*, analiza arată că intervențiile propuse prin PR SV Oltenia sunt complementare cu alte programe naționale și sunt susținute de mecanisme care asigură coordonarea și alocarea eficientă a resurselor.

În ceea ce privește *relevanța* programului, intervențiile continuă să răspundă în mod adecvat provocărilor regionale actuale, cum ar fi dezvoltarea competitivității economice, asigurarea coeziunii sociale și îmbunătățirea accesibilității. Acestea sunt, totodată, adaptate la caracteristicile specifice ale regiunii, inclusiv la diversitatea economică și disparitățile de dezvoltare teritorială.

În concluzie, acțiunile planificate în cadrul PR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 sunt temeinic fundamentate și continuă să fie extrem de relevante și coerente cu nevoile regiunii.

Întrebarea esențială de evaluare 2. Care sunt factorii care împiedică sau favorizează implementarea Programului?

Întrebarea secundară 1. Cum este evaluată eficacitatea acțiunilor planificate și implementate în cadrul Programului Regional SV Oltenia 2021-2027 până în prezent?

Întrebarea secundară 2. În ce măsură metodele, instrumentele, mecanismele dezvoltate pentru implementarea Programului sunt potrivite/vor conduce la atingerea obiectivelor?

Întrebarea suplimentară 1. Cum a evoluat situația priorităților vizate de la aprobarea Programului?

Întrebarea suplimentară 8. Cât de adecvate sunt procesele, în comparație cu standardele de calitate de bază? Ce trebuie schimbat?

Implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia a fost influențată atât de factori care generează provocări, cât și de elemente favorizante care susțin realizarea obiectivelor.

Factorii care pot contribui la optimizarea procesului de implementare și la creșterea absorbției fondurilor disponibile sunt: planificarea eficientă a apelurilor de proiecte, experiența anterioară a beneficiarilor, colaborarea eficientă între actori, consultarea actorilor cheie, utilizarea costurilor simplificate.

Factori care împiedică implementarea sunt: schimbările legislative, întârzieri în obținerea avizelor și autorizațiilor, complexitatea procedurilor de achiziții publice, probleme de monitorizare și raportare a unor indicatori, gestionarea mai multor proiecte simultan de către beneficiari etc.

Progresul în implementare este unul corespunzător pentru finalul anului 2024, majoritatea apelurilor de proiecte fiind lansate, cu numeroase proiecte aflate în fazele de aprobare și contractare. Totodată, se observă un interes crescut din partea potențialilor beneficiari pentru accesarea finanțărilor și o supra-depunere în cazul majorității apelurilor de proiecte (valoarea totală eligibilă a proiectelor depășește alocările programului).

Metodele, instrumentele și mecanismele dezvoltate de către AM pentru implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 s-au dovedit esențiale pentru asigurarea unei implementări eficiente și pentru atingerea obiectivelor propuse. Cu toate acestea, optimizarea proceselor administrative, îmbunătățirea funcționalității platformei MySMIS și consolidarea capacității beneficiarilor sunt măsuri necesare a fi urmărite și în perioada următoare.

Întrebarea esențială de evaluare 3. Care sunt progresele înregistrate în implementarea PNIESC și în punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale la nivel regional și cum contribuie intervențiile PR SV Oltenia 2021-2027 la acest progres?

PR SV Oltenia 2021-2027 contribuie semnificativ la implementarea obiectivelor PNIESC, în special prin intervențiile finanțate în cadrul Priorităților 3 și 4. Cea mai mare contribuție se înregistrează la nivelul OS 2.1, care sprijină eficiența energetică a clădirilor publice și rezidențiale, cu impact direct asupra reducerii consumului de energie și emisiilor de gaze cu efect de seră. Proiectele contractate până la 31.12.2024 vizează îmbunătățirea performanței energetice pentru 213 locuințe și 159.061 mp de clădiri publice. În plus, OS 2.7 sprijină refacerea ecosistemelor și infrastructurilor verzi degradate, iar OS 2.8 adresează mobilitatea urbană durabilă, cu progrese notabile în dezvoltarea infrastructurii și materialului rulant ecologic pentru transportul public. Contribuții indirecte la obiectivele PNIESC au fost identificate și în cazul altor obiective specifice definite la nivelul programului: OS 1.1, OS 1.3, OS 1.4, OS 3.2, OS 4.2, OS 5.1 și OS 5.2.

În ceea ce privește aplicarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale, prin acțiunile și măsurile sprijinite, Programul Regional Sud-Vest Oltenia contribuie la obiectivele principale ale UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei. Deși proiectele aferente OS 4.2 se află încă într-un stadiu de implementare incipient, acestea vor contribui în mod direct la principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale.

În plus, măsurile orizontale incluse la nivelul tuturor apelurilor de proiecte asigură respectarea principiilor egalității de șanse, incluziunii și nediscriminării. Eligibilitatea proiectelor este condiționată de respectarea acestor principii, prin condiții clare privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, interzicerea oricăror acțiuni care au potențialul de discriminare, interzicerea oricăror acțiuni care contribuie, sub orice formă, la segregare sau excludere; facilitarea accesului persoanelor cu mobilitate redusă.

Întrebarea esențială de evaluare 4. În ce măsură există coerență și complementaritate între PR SV Oltenia 2021-2027 și alte programe sectoriale și regionale?

PR SV Oltenia 2021-2027 a urmărit coerența și complementaritatea cu alte programe încă din etapa de programare, programul fiind conceput ținând cont de complementaritatea cu alte programe naționale și europene, inclusiv cu Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), precum și cu alte inițiative din Politica de Coeziune.

Complementaritatea este încurajată și prin grilele de evaluare ale unor apeluri, unde sunt punctate proiectele ce se corelează cu alte investiții finanțate din surse diferite.

În implementare, evitarea suprapunerii finanțărilor a fost asigurată prin verificarea dublei finanțări pe platforma www.dublafinantare.ro. Cu toate acestea, au fost identificate cazuri de suprapuneri cu POIM, ceea ce indică necesitatea unei coordonări mai strânse între Autoritățile de Management și/sau a dezvoltării unor baze de date integrate la nivel național, care să asigure o abordare mai integrată la nivel teritorial.

Întrebarea esențială de evaluare 5. Care sunt premisele pentru PR SV Oltenia 2021-2027 de a-și atinge țintele din cadrul de performanță și măsurile care pot fi luate în calcul?

Întrebarea suplimentară 2. Au fost atinse obiectivele de etapă preconizate?

PR SV Oltenia 2021-2027 are premise solide pentru atingerea țintelor din cadrul de performanță, datorită progresului general bun, interesului crescut din partea beneficiarilor și lansării apelurilor de proiecte pe majoritatea tipurilor de intervenții. Cu toate acestea, există riscuri legate de atingerea anumitor indicatori din cadrul OS 1.3 și OS 2.7.

În baza operațiunilor selectate la 31.12.2024, obiectivele de etapă prezintă un grad ridicat de atingere în majoritatea cazurilor, cu excepția celor dedicate digitalizării IMM-urilor (P2), unde absorbția este una scăzută.

Întrebarea esențială de evaluare 6. În ce măsură este vizibilă implicarea Uniunii Europene și cum este percepută aceasta în regiunea SV Oltenia în contextul proiectelor implementate prin PR SV Oltenia 2021-2027?

Implicarea Uniunii Europene în implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 este esențială pentru dezvoltarea regiunii, fiind vizibilă în toate domeniile de intervenție. Cu o alocare financiară de peste 1 miliard de euro din FEDR (82% din bugetul programului), Uniunea Europeană este un factor cheie în modernizarea infrastructurii, creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor. Proiectele implementate sunt apreciate de beneficiari pentru impactul pozitiv asupra regiunii, iar 97% dintre aceștia confirmă că au accesat surse de finanțare nerambursabile în

ultimii 5 ani, demonstrând astfel interesul ridicat față de aceste finanțări și vizibilitatea contribuției Uniunii Europene.

Uniunea Europeană este văzută ca un partener de încredere, iar mecanismele de monitorizare asigură transparență și o gestionare eficientă a resurselor, consolidând încrederea publicului larg și a beneficiarilor în procesul de implementare a intervențiilor.

Întrebarea secundară 3. În ce măsură sunt asigurate condițiile favorizante pentru implementarea adecvată a intervențiilor?

Condițiile favorizante pentru implementarea adecvată a intervențiilor în cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 sunt asigurate. Mecanismele de monitorizare a pieței achizițiilor publice, instrumentele pentru aplicarea eficientă a normelor privind ajutoarele de stat, respectarea drepturilor fundamentale și guvernanta pe sectoare specifice, precum energie, transporturi, sunt toate implementate corespunzător.

Întrebarea secundară 4. Cum au fost integrate principiile orizontale (egalitatea între femei și bărbați, nediscriminarea, accesibilitatea, dezvoltarea durabilă, inclusivitatea, inclusiv principiul de a nu prejudicia în mod semnificativ) în proiectele selectate și în implementarea lor?

În cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, principiile orizontale precum egalitatea între femei și bărbați, nediscriminarea, accesibilitatea, dezvoltarea durabilă și inclusivitatea, inclusiv principiul de a nu prejudicia în mod semnificativ au fost integrate atât în selecția proiectelor, cât și în implementarea acestora.

Programul promovează egalitatea de șanse și tratamentul egal, asigurându-se că toate acțiunile și proiectele finanțate nu discriminează pe criterii de gen, rasă, etnie, religie, dizabilitate sau alte caracteristici. Acest lucru este reflectat în criteriile de selecție a proiectelor și în monitorizarea implementării acestora.

Proiectele finanțate trebuie să respecte standardele de accesibilitate, asigurându-se că infrastructura și serviciile dezvoltate sunt accesibile pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu dizabilități. Acest aspect este esențial în proiectele de infrastructură și servicii publice.

Programul integrează principiile dezvoltării durabile, asigurându-se că proiectele nu aduc prejudicii semnificative mediului. Conform Raportului de Mediu pentru Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027, verificarea respectării principiului DNSH s-a realizat în faza de elaborare a programului, prin evaluarea celor șase obiective de mediu pentru fiecare acțiune indicativă inclusă în program.

Întrebarea secundară 5. Care este gradul de cooperare și coordonare între diferiții actori implicați în implementarea PR 2021-2027?

Cooperarea și coordonarea dintre actorii implicați în implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 reprezintă un factor esențial pentru utilizarea eficientă a resurselor și atingerea obiectivelor strategice. ADR SV Oltenia, în calitate de Autoritate de Management, a promovat transparența și parteneriatul încă din etapa de elaborare a programului, facilitând implicarea activă a actorilor regionali relevanți – autorități locale, mediul economic, academic și societatea civilă. Un element central al acestui proces a fost Comitetul Regional pentru Planificare, care a facilitat consultarea extinsă prin Grupuri de Lucru Județene și Tematice, organizând întâlniri și consultări în diversele faze de concept ale programului, pentru a corela nevoile regionale cu prioritățile de finanțare.

Un element esențial care a facilitat implementarea intervențiilor programului a fost cooperarea strânsă dintre reprezentanții AM și beneficiarii sau potențialii beneficiari. A fost apreciat în mod deosebit sprijinul constant oferit de personalul AM, informațiile furnizate prin serviciul de helpdesk, sesiunile de instruire și întâlnirile organizate, contribuind în semnificativ la creșterea transparenței și clarității procesului de accesare a finanțării.

În concluzie, dialogul constant și colaborarea activă între AM PR SV și celelalte categorii de actori cheie (beneficiari, potențiali beneficiari, alți actori cheie regionali) au contribuit la o implementare mai eficientă și eficientă a programului. Menținerea și consolidarea colaborării rămân în continuare esențiale pentru maximizarea impactului intervențiilor finanțate.

Întrebarea suplimentară 3. În ce măsură potențialii beneficiari au considerat necesare și au reușit să acceseze oportunitățile de finanțare?

Potențialii beneficiari consideră că oportunitățile de finanțare sunt esențiale pentru dezvoltarea proiectelor regionale, majoritatea afirmând că investițiile nu ar fi fost posibile fără sprijinul financiar oferit prin PR SV. Rata generală de respingere a proiectelor este de 12%, cu valori mai ridicate în cazul P1 (13,85%) – acolo unde sunt predominant beneficiari din mediul privat, dar și în cazurile P4 (12,5%) și P7 (12%) din cauza lipsei de experiență anterioară în accesarea finanțărilor.

Cu toate acestea, conform răspunsurilor furnizate în cadrul sondajului de opinie, 97% dintre beneficiari au accesat anterior finanțări similare, iar peste jumătate au apelat la servicii de consultanță de specialitate. Deși procesul de depunere este considerat accesibil, beneficiarii au întâmpinat și anumite dificultăți de ordin administrativ, precum volumul mare de documente solicitate.

Întrebarea suplimentară 4. În ce măsură există suficientă capacitate de a realiza intervențiile, inclusiv de a adopta noi tehnologii în rândul solicitanților?

Capacitatea beneficiarilor de a realiza intervențiile finanțate prin PR SV Oltenia este, în general, adecvată, iar majoritatea acestora sunt încrezători în finalizarea proiectelor și atingerea obiectivelor propuse. Cu toate acestea, există riscuri care ar putea influența implementarea, precum întârzierile în achizițiile

publice, fluctuațiile prețurilor, factori externi (precum pandemiile), schimbările legislative și probleme legate de execuția lucrărilor.

În ceea ce privește adoptarea de noi tehnologii, aceasta este vizată în special prin OS 1.1, însă, până la 31.12.2024, nu au fost lansate apeluri de proiecte în acest domeniu, din cauza complexității intervențiilor și necesității consultărilor cu actorii relevanți. Totuși, elemente de inovare tehnologică sunt integrate și în alte tipuri de investiții, beneficiarii incluzând în proiectele lor utilizarea echipamentelor eficiente energetic, soluții inteligente de control al energiei, tehnologii curate și digitalizarea sistemului de transport.

Întrebarea suplimentară 5. Există indicii că sunt angrenate în activitățile sprijinite grupurile țintă de persoane, firme și instituții, vizate de intervenții?

Grupurile țintă vizate de intervențiile programului, incluzând actori din sectorul privat (IMM-uri), mediul academic (instituții de învățământ superior de stat) și sectorul public (instituții și autorități publice locale), sunt activ implicate în activitățile sprijinite, participarea acestora fiind susținută de mecanismele de cooperare, comunicare și sprijin implementate de AM, cum ar fi sesiunile de informare, instruirile tematice și serviciul de asistență tehnică prin helpdesk, care au facilitat accesul la finanțare.

Întrebarea suplimentară 6. Cum este implementat programul (puncte tari, puncte slabe, riscuri, oportunități)?

Implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 se bazează pe un cadru strategic bine definit, aliniat cu obiectivele europene și regionale, și beneficiază de experiența acumulată în perioadele de programare anterioare. Programul acoperă o gamă largă de sectoare esențiale pentru dezvoltarea regiunii, inclusiv competitivitatea economică, digitalizarea, mobilitatea și educația, iar progresul în implementare până la finalul anului 2024 este corespunzător, cu 36 de apeluri de proiecte lansate, 249 de proiecte contractate și numeroase alte proiecte aflate în diverse etape de aprobare și contractare. Sprijinul activ al Agenției pentru Dezvoltare Regională și mecanismele clare de raportare și monitorizare au contribuit la o implementare eficientă și transparentă. Totuși, există și provocări, precum birocrăția în continuare ridicată și capacitatea administrativă limitată a anumitor beneficiari de implementare a proiectelor, iar unele intervenții nu au beneficiat de suficient interes din partea beneficiarilor. În plus, anumite sectoare prezintă riscuri de subfinanțare, iar întârzierile inițiale în demararea programului ar putea afecta atingerea tuturor obiectivelor până la finalul perioadei de implementare.

Întrebarea suplimentară 7. Implementarea este eficientă și se face la timp? Dacă nu, de ce?

Implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 a înregistrat un decalaj de timp semnificativ între începutul perioadei de programare (2021) și lansarea primelor apeluri de proiecte (iunie 2023). Motivele au constat în aprobarea cu întârziere a Programului și ulterior, în aplicarea ordonanței nr. 23 din aprilie 2023, ce a introdus norme suplimentare, generând întârzieri care au afectat atât autoritățile de management, cât și beneficiarii. În ciuda acestor provocări, Programul a înregistrat progrese

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

importante, cu 36 de apeluri lansate și proiecte de peste 1 miliard de euro depuse. Totuși, procesul de contractare a fost mai lent în unele cazuri, iar plățile pentru proiecte sunt încă la un nivel redus (5% din valoarea proiectelor contractate). În ciuda acestui aspect, majoritatea priorităților au potențialul de a îndeplini țintele până în 2029, cu anumite excepții.

AUTORITATE DE MANAGEMENT
PROGRAMUL REGIONAL SV OLTENIA
www.adroltenia.ro
www.pr2021-2027.adroltenia.ro
facebook.com/adrsvoltenia

DEZVOLTĂM OLTENIA!

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene, a Guvernului României sau a Autorității de Management pentru Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027.

VI. Concluzii

Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 urmărește îmbunătățirea competitivității economice, a coeziunii sociale și a accesibilității regiunii, în vederea creșterii calității vieții cetățenilor, strategia programului fiind axată pe abordarea blocajelor cheie în sectoare specifice precum transportul, educația, mobilitatea, eficiența energetică și regenerarea urbană, prin intermediul celor opt priorități finanțate, respectiv: Prioritatea 1 – Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice; Prioritatea 2 – Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor; Prioritatea 3 – Eficiență energetică și infrastructura verde; Prioritatea 4 – Mobilitate urbană durabilă; Prioritatea 5 – Accesibilitate și conectivitate la nivel regional; Prioritatea 6 – Educație modernă și incluzivă; Prioritatea 7 – Dezvoltare teritorială sustenabilă; Prioritatea 8 – Asistență tehnică.

PR SV Oltenia 2021-2027 a fost aprobat în luna octombrie 2022, primele apeluri de proiecte fiind lansate în iunie 2023, cu o ușoară întârziere cauzată și de adoptarea OUG nr. 23/2023, care a impus obligații suplimentare pentru AM, în vederea transpunerii măsurilor prevăzute în ordonanță și adaptării la noile prevederi.

Până la sfârșitul anului 2024, programul a înregistrat progrese notabile, fiind lansate apeluri cu o alocare de peste 1 miliard de euro, reprezentând 80% din alocarea financiară totală a programului. Contractele semnate au însumat 751 milioane EUR (peste 60% din bugetul total aocat programului), însă plățile efectuate au fost de doar 5% din valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate.

Interesul beneficiarilor a fost mai ridicat pentru Prioritățile 1, 4, 5 și 7, unde s-au înregistrat supradepuneri semnificative, prin raportare la valorile totale nerambursabile ale proiectelor depuse în cadrul diferitelor apeluri. În schimb, pentru Prioritățile 2, 3, 6 și 8, alocările inițiale nu au fost încă atinse, existând însă apeluri în desfășurare la 31.12.2024 sau planificate pentru a fi lansate pe parcursul anului 2025.

Având în vedere stadiul implementării Programului și semnarea relativ târzie a contractelor de finanțare, la data de 31.12.2024 nu au fost înregistrate progrese în atingerea indicatorilor de realizare. Cu toate acestea, analiza efectuată în baza proiectelor contractate până la acel moment, arată că există premise favorabile către o contribuție ridicată la atingerea Țintelor indicatorilor de realizare, aspect confirmat inclusiv de către beneficiarii consultați în cadrul cercetării de teren organizate pentru elaborarea prezentului raport, care estimează că obiectivele și indicatorii planificați la nivelul proiectelor vor fi îndeplinite până la finalul perioadei de implementare a proiectelor. Printre diversele provocări și riscuri care pot cauza întârzieri în implementarea proiectelor, se numără dificultățile care derivă din desfășurarea procedurilor de achiziție publică, afectate de contestații și de selecția întârziată a contractanților sau de creșterea prețurilor pe piață. Pe de altă parte, relația de parteneriat și buna colaborare cu reprezentanții AM PR SV Oltenia, care au oferit sprijin constant în toate etapele de pregătire și implementare ale

proiectelor și experiența anterioară a beneficiarilor cu implementarea unor proiecte similare, finanțate prin POR 2014-2020, reprezintă principalii factorii facilitatori, care pot contribui la realizarea optimă a intervențiilor și la atingerea rezultatelor preconizate.

Singurele obiective specifice la nivelul cărora au fost identificate riscuri în atingerea indicatorilor de realizare sunt reprezentate de OS 1.2 și OS 2.7. Astfel, în cazul OS 1.2, interesul IMM-urilor pentru finanțarea digitalizării este unul scăzut, cu doar 26% din alocarea inițială accesată. Companiile prioritizează finanțările care acoperă o gamă mai largă de activități, iar alternativele existente la nivel național reduc atractivitatea acestui apel. Astfel, se recomandă realocarea fondurilor neutilizate în cadrul acestui apel - "Digitalizarea în folosul IMM-urilor", către alte priorități și obiective specifice de la nivelul programului, care prezintă un interes și un grad de absorbție al fondurilor mai ridicat (Ex. P1, OS 1.3).

În ceea ce privește OS 2.7, apelurile dedicate municipiilor și orașelor au beneficiat de un interes redus din partea potențialilor beneficiari, ceea ce a condus la o contractare sub așteptări, punând sub semnul întrebării absorbția integrală a alocării financiare. Prin urmare, evaluatorii au propus realocarea fondurilor neutilizate din OS 2.7 către OS 2.1, pentru finanțarea proiectelor aflate pe lista de rezervă a apelului „Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice” și lansarea unui nou apel în acest domeniu, având în vedere cererea ridicată și impactul pozitiv al acestor investiții, care susțin nevoile de îmbunătățire a performanțelor energetice a clădirilor, pe fondul creșterii semnificative a costurilor asociate consumului de energie.

În continuare sunt evidențiate principalele concluzii ale evaluării intermediare a PR SV Oltenia, care acoperă criteriile cheie prevăzute la art. 18 din cadrul Regulamentului 2021/1060 privind evaluarea intermediară a programelor, respectiv:

- Recomandări specifice de țară;
- Progrese în implementarea Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice și în punerea în aplicare a Pilonului European al Drepturilor Sociale;
- Situația socio-economică a regiunii;
- Progrese înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă.

Recomandări Specifice de Țară

PR SV Oltenia 2021-2027 abordează nevoile și provocările evidențiate la nivelul Raportului de țară pentru anul 2024, prin investiții strategice și operaționale în consolidarea capacității administrative, consolidarea competitivității întreprinderilor și dezvoltarea activităților CDI, creșterea eficienței energetice, dezvoltarea transportului durabil și reducerea disparităților teritoriale. Contribuțiile și impactul potențial al programului asupra provocărilor din RST sunt rezumate în cele ce urmează:

- 1. Capacitate administrativă și guvernanță:** PR SV Oltenia alocă resurse importante pentru consolidarea capacității administrative atât la nivelul *instituțiilor implicate în sistemul de management și control* al programului cât și la nivelul *beneficiarilor și potențialilor beneficiari/partenerilor regionali*. Până la 31 decembrie 2024, în cadrul Priorității 8 – Asistență tehnică, au fost contractate două proiecte cu o valoare totală de peste 14 milioane euro (30,4% din alocarea priorității). Acestea vor avea un impact semnificativ, urmând să sprijine 100 de locuri de muncă echivalent normă întreagă și să contribuie la instruirea a 263 de persoane din rândul personalului AM, personalului suport și beneficiarilor. Este de așteptat ca impactul intervențiilor finanțate prin Prioritatea de Asistență Tehnică a programului să se manifeste pe mai multe niveluri. Intervențiile finanțate vor contribui la îmbunătățirea capacității instituționale de gestionare, monitorizare și control al programului, precum și la creșterea eficienței administrative a AM PR SV Oltenia. La nivelul beneficiarilor, se estimează o mai bună capacitate de accesare a fondurilor și o reducere a erorilor în implementarea proiectelor.
- 2. Competitivitatea întreprinderilor și activitatea de CDI:** În cadrul Priorității 1 (OS 1.3), programul vizează îmbunătățirea competitivității și inovării în microîntreprinderi și IMM-uri, prin dezvoltarea capacităților de producție, modernizarea capacităților tehnologice și încurajarea tranziției industriale etc. De asemenea, se susține înființarea structurilor de afaceri, precum incubatoare și parcuri industriale, pentru creșterea rezilienței întreprinderilor. Până la 31 decembrie 2024, au fost alocate peste 181 milioane de euro, pentru îmbunătățirea sustenabilității și creșterea competitivității IMM-urilor, respectiv crearea de locuri de muncă. În privința contribuției intervențiilor la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară în domeniul competitivității, prin proiectele contractate până la finalul anului 2024, se estimează că vor fi înregistrate 51 de întreprinderi beneficiare ale sprijinului financiar (indicatorii de realizare RCO01 și RCO02), cu cifră de afaceri crescută (indicatorul de rezultat RCR19). Pe de altă parte, pentru a răspunde recomandărilor specifice de țară privind intensificarea investițiilor în sectorul CDI, PR SV Oltenia sprijină, prin intervențiile planificate la nivelul Priorității 1 (OS 1.1), stimularea investițiilor în activități de cercetare-dezvoltare și încurajarea inovării în rândul întreprinderilor, în scopul creșterii performanței acestora și a transformării lor într-un mod inteligent și sustenabil. Alocarea financiară totală dedicată investițiilor aferente OS 1.1 depășește 60 mil. euro. Prin raportare la stadiul implementării, se constată că până la finalul lunii decembrie 2024, nu au fost lansate apeluri de proiecte în cadrul OS 1.1, întârzierea fiind justificată de complexitatea ridicată a intervențiilor și necesitatea consultării factorilor cheie implicați.
- 3. Eficiența energetică:** PR SV Oltenia susține investiții importante pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și publice (cu un accent pe spitale, infrastructura educațională și socială). Până la 31 decembrie 2024, au fost contractate 76 de proiecte, cu o valoare totală nerambursabilă de peste 146 milioane de euro, reprezentând 76,4% din alocarea OS 2.1.

Proiectele vor contribui semnificativ la îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice și locuințelor și vor genera rezultate în privința reducerii consumului anual de energie primară (RCR26) și a nivelului de emisii de gaze cu efect de seră (RCR29).

4. **Transport urban durabil:** În contextul obiectivelor strategice ale UE de reducere a emisiilor din transport, PR SV Oltenia susține, prin Prioritatea 4 (OS 2.8), promovarea mobilității sustenabile și îmbunătățirea sistemului de transport public local. Până la finalul anului 2024, au fost contractate 16 proiecte în valoare de peste 58 milioane de euro, reprezentând 48,84% din alocarea financiară totală a acestei priorități. Aceste proiecte vor contribui la crearea a 6 noi infrastructuri pentru transportul public colectiv și vor spori capacitatea materialului rulant ecologic cu 1.834 de pasageri. De asemenea, se estimează o creștere a numărului de orașe cu sisteme de transport urban digitalizate. În ceea ce privește rezultatele, se preconizează că numărul anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate va depăși 10,4 milioane de persoane. Aceste intervenții vor contribui la reducerea emisiilor de carbon, îmbunătățirea calității vieții urbane și promovarea unui model de mobilitate sustenabilă, aliniat cu obiectivele europene de mediu și tranziție verde. Proiectele vor sprijini, de asemenea, dezvoltarea economică locală și vor îmbunătăți conectivitatea între zonele urbane și periurbane.
5. **Reducerea disparităților teritoriale și dezvoltarea zonelor urbane mici:** PR SV Oltenia promovează dezvoltarea integrată a zonelor urbane și urbane funcționale prin sprijinirea adresării provocărilor economice, sociale și de mediu, inclusiv valorificarea patrimoniului natural și promovarea turismului. Intervențiile în cadrul Priorității 7 (OS 5.1) sunt implementate prin mecanisme de guvernare SDT/SIDU, asigurând complementaritatea cu alte proiecte și facilitând abordarea funcțiilor multiple în cadrul aceluiași proiect (economic, social, de mediu). De asemenea, programul sprijină îmbunătățirea capacității administrative a autorităților publice locale, prin schimburi de experiență și sesiuni de formare în domeniul regenerării urbane și valorificării durabile a patrimoniului cultural și turistic. Până în decembrie 2024, au fost contractate 36 de proiecte pentru dezvoltarea teritorială integrată a zonelor urbane, în valoare totală de 117,4 milioane de euro, reprezentând 54,15% din alocarea totală a OS 5.1. Proiectele implementate vor contribui la reducerea disparităților teritoriale și la dezvoltarea echilibrată a zonelor urbane, având un impact pozitiv asupra calității vieții comunităților locale.

În plus, pentru a răspunde Recomandărilor Specifice de Țară, AM PR SV Oltenia propune introducerea OS 4.3 - promovarea incluziunii socio-economice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale în cadrul Programului, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale. Acesta va finanța acțiuni integrate care vizează construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea locuințelor sociale.

De asemenea, în vederea consolidării ecosistemului de inovare și competitivitate regională, AM PR SV Oltenia propune integrarea în cadrul Programului a unei acțiuni de finanțare dedicate tehnologiilor strategice STEP. Această măsură va sprijini întreprinderile mari active în domenii emergente precum tehnologii curate și eficiente, biotehnologii, tehnologii digitale, în cadrul noii Priorități 9 și a Obiectivului Specific 1.6 Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP).

Progresul înregistrat în implementarea PNIESC și PEDS

Programul Regional Sud-Vest Oltenia contribuie, prin intervențiile sprijinite în cadrul Priorităților 3 și 4, la obiectivele Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC). Pe lângă intervențiile aferente acestor obiective cu contribuție directă la PNIESC, au fost identificate o serie de obiective specifice care sprijină indirect obiectivele în domeniul energiei și climei, prin specificul acțiunilor finanțate și/sau a criteriilor incluse la nivelul ghidurilor solicitantului, respectiv OS 1.1, OS 1.3, OS 1.4 (P1), OS 3.2 (P5), OS 4.2 (P6), OS 5.1 și OS 5.2 (P7). Cea mai mare contribuție la obiectivele PNIESC a fost identificată în cazul OS 2.1, care sprijină investițiile în renovarea aprofundată a clădirilor publice existente din mediul urban și rural și investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, dar și finalizarea proiectelor etapizate (clădiri publice, clădiri rezidențiale, iluminat public) din perioada precedentă de finanțare (acestea răspund condițiilor de sprijin stabilite anterior, dar vor contribui și la OS 2.1). Proiectele contractate la 31.12.2024 în cadrul acestui OS vor contribui la obiectivele PNIESC, prin îmbunătățirea performanței energetice la nivelul a 213 locuințe și a 159.061 mp aparținând clădirilor publice. Pe termenul lung, rezultatele așteptate vizează reducerea consumului anual de energie primară la nivelul locuințelor și clădirilor publice vizate de intervenții și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Intervențiile sprijinite în cadrul OS 2.7 urmăresc asigurarea unei stări optime de conservare a habitatelor, reconstrucție ecologică a ecosistemelor degradate și refacerea populațiilor native, în conformitate cu Cadrul de acțiune prioritară pentru Natura 2000 în România pentru perioada 2021-2027. Având în vedere lipsa unei conexiuni directe între indicatorii aferenți OS 2.7 și obiectivele PNIESC, nu se poate evidenția o contribuție exactă a acestui OS, însă analiza calitativă a proiectelor contractate la data de 31.12.2024, arată că proiectele finanțate în cadrul acestui OS sunt relevante pentru obiectivele privind decarbonizarea, investițiile finanțate vizând cu precădere modernizarea suprafețelor verzi din parcuri și reabilitarea și revitalizarea infrastructurilor verzi degradate.

OS 2.8 contribuie la PNIESC prin specificul activităților finanțate, care abordează provocările de mediu și climatice, prin investiții în transportul public, care să contribuie la scăderea emisiilor de carbon. Analiza datelor provenite din sistemul de monitorizare indică existența premiselor favorabile a proiectelor

contractate la 31.12.2024, în cadrul acestui OS, către atingerea ȋntelilor finale, în special în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii pentru transportul public colectiv (100%), capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv (97,13%), respectiv numărul de orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate (76,92%). Toți acești indicatori contribuie în mod direct la obiectivul PNIESC în domeniul mobilității urbane, de limitare a creșterii emisiilor provenite din transport.

De asemenea, prin acțiunile și măsurile sprijinite, Programul Regional Sud-Vest Oltenia contribuie la obiectivele principale ale UE pentru 2030 privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei. Deși programul se află încă într-un stadiu de implementare incipient, proiectele care vor fi sprijinite și implementate în cadrul RSO 4.2, vor contribui în mod direct la principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale.

În plus, Programul prevede și măsuri orizontale care contribuie la implementarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale, care au fost introduse la nivelul tuturor apelurilor de proiecte. Respectarea prevederilor naționale în vigoare referitoare la egalitatea de șanse, incluziunea și nediscriminarea constituie condiție de eligibilitate în cadrul ghidurilor solicitantului, programul asigurând îndeplinirea acestor obiective la nivelul intervențiilor finanțate, prin includerea de condiții clare în ghidurile solicitanților cu privire la egalitatea de șanse între femei și bărbați, interzicerea oricăror acțiuni care au potențialul de discriminare, interzicerea oricăror acțiuni care contribuie, sub orice formă, la segregare sau excluziune; facilitarea accesului persoanelor cu mobilitate redusă.

Se recomandă introducerea RSO 4.3. în cadrul Priorității 6, care va avea o contribuție directă la obiectivele PEDS.

Situația socio-economică a regiunii cu accent deosebit pe nevoile teritoriale

Analiza socio-economică elaborată la nivelul fiecărei priorități a programului demonstrează că principalele provocări de dezvoltare identificate în faza inițială a elaborării PR SV Oltenia rămân valabile și relevante în prezent.

Progrese înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă

La nivelul Programului Regional Sud-Vest Oltenia au fost stabiliți 34 indicatori de realizare și 22 indicatori de rezultat unici. Dintre aceștia, au fost stabilite obiective de etapă doar pentru Prioritatea 1, OS 1.4, Prioritatea 2, OS 1.2, Prioritatea 7, OS 5.1 și Prioritatea 8. Această decizie a fost justificată, pe de o parte, de aprobarea târzie a programului, care a redus timpul necesar obținerii unor rezultate concrete până la finalul anului 2024, și, pe de altă parte, de complexitatea anumitor intervenții, în special cele care implică infrastructură, ale căror rezultate pot fi cuantificate doar la finalizarea lucrărilor, pe baza documentelor de recepție. În multe cazuri, stabilirea unor obiective intermediare nu a fost considerată fezabilă.

Datele de monitorizare la 31.12.2024 indică lipsa progreselor în atingerea obiectivelor de etapă, prin raportare la operațiunile puse în aplicare. Cu toate acestea, se constată, în baza operațiunilor selectate la 31.12.2024, atingerea unui nivel satisfăcător al Țintelor în majoritatea cazurilor (P1, P7, P8), cu excepția celor selectați pe prioritatea 2. În același timp, se remarcă existența unor progrese semnificative în lansarea apelurilor de proiecte, aprobarea și contractarea proiectelor. De asemenea, s-a constatat un interes ridicat din partea potențialilor beneficiari, în cazul mai multor apeluri, valoarea eligibilă a proiectelor depuse depășind alocările disponibile.

VII. Propuneri

În cele ce urmează sunt propuse o serie de recomandări care sunt formulate în baza rezultatelor și constatărilor analizei realizate în cadrul acestui raport de evaluare, și sunt structurate în funcție de capitolele raportului.

Analiza progresului programului:

Din analiza stadiului implementării programului la 31.12.2024 reiese că este necesară operarea următoarelor modificări la nivel de program:

- **Propunerea 1:** Transferarea unor sume între obiective specifice sau coduri de intervenție, după cum urmează:
 - Transferarea unei sume din codul 040 - Eficiență energetică și proiecte demonstrative în IMM-uri către codul 021 - Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive, în cadrul P1;
 - Realocarea unei părți din fondurile rămase disponibile în cadrul Priorității 2, RSO 1.2 (cod de intervenție 013. Digitalizarea IMM-urilor) către RSO 1.3 (cod de intervenție 021. Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive) din cadrul Priorității 1. Ca urmare a realocării fondurilor, se recomandă și actualizarea țințelor finale.
 - Realocarea unei părți din fondurile disponibile în cadrul P2, RSO 1.2, către Prioritatea 9 nou creată, RSO 1.6 - Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP), asociate domeniilor de intervenție 188 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în principal de domeniul tehnologiilor curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor), 190 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în principal de domeniul biotehnologiilor) și 192 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în principal de domeniul tehnologiilor digitale și al inovațiilor în tehnologii profunde).
 - Realocarea unei părți din fondurile disponibile în cadrul priorității 3, RSO 2.7 (cod de intervenție 079) către RSO 2.1. Astfel, se recomandă transferarea tuturor sumelor neconsumate aferente OS 2.7 (inclusiv sumele rezervate în cadrul Cuantumului de Flexibilitate) pentru finanțarea proiectelor aferente listei de rezervă aferente apelului *“Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice”*, OS 2.1, care în prezent au fost finanțate din cadrul Bugetului de Stat cod 045;
 - Realocarea unei părți din fondurile disponibile în cadrul P7 (RSO 5.1 și RSO 5.2), către Prioritatea 6, RSO 4.3 – Promovarea incluziunii socio-economice a comunităților

marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale.

Propunerile de modificare antementionate, care vizează inclusiv realocarea cuantumurilor de flexibilitate, nu vor afecta concentrările tematice, având în vedere faptul că vizează realocări în cadrul aceluiași obiective de politică.

- **Propunerea 2:** Intensificarea eforturilor pentru lansarea unor apeluri de proiecte:
 - Lansarea apelurilor de proiecte în cadrul obiectivelor specifice pentru care analiza progresului a evidențiat întârzieri: de exemplu în cadrul RSO 1.1 și 1.4.
 - Lansarea unui nou apel *“Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice – Apel 2”* (în cadrul OS 2.1), având în vedere interesul deosebit manifestat la nivel regional pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice.
 - Lansarea apelurilor de proiecte pentru inițiativele nou adoptate, în cadrul RSO 1.6 și RSO 4.3.
 - Având în vedere importanța investițiilor în infrastructura educațională, susținută și de analiza de context, se recomandă promovarea apelurilor deschise și oferirea de asistență tehnică potențialilor beneficiari, care să faciliteze procesul de depunere a proiectelor în cadrul acestei priorități.

Recomandări Specifice de Țară:

Cu toate că acțiunile și intervențiile PR SV Oltenia prezintă un *grad ridicat de compatibilitate* cu recomandările specifice de țară, se remarcă nevoia unor îmbunătățiri și ajustări precum:

- **Propunerea 3:** Având în vedere rolul semnificativ în stimularea competitivității economice a întreprinderilor, creșterea cifrei de afaceri și generarea de noi locuri de muncă la nivel regional, precum și resursele financiare insuficiente pentru acoperirea nevoilor acestora, se recomandă realocarea eventualelor fonduri disponibile din alte OS pentru suplimentarea alocării financiare a Priorității 1, OS 1.3.
- **Propunerea 4:** Pentru a spori contribuția programului la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară privind dezvoltarea sectorului de cercetare, dezvoltare și inovare, este indicată intensificarea eforturilor în direcția lansării apelurilor de proiecte axate pe investiții în extinderea capacităților de CDI și adoptarea tehnologiilor avansate (OS 1.1, Prioritatea 1).
- **Propunerea 5:** În vederea consolidării ecosistemului de inovare și competitivitate regională, AM PR SV Oltenia 2021-2027 propune integrarea în Program, a unei acțiuni de finanțare dedicate tehnologiilor strategice STEP. Această măsură va fi sprijinită prin introducerea unei noi priorități în

cadrul programului, respectiv Prioritatea 9. Tehnologii strategice, cu RSO 1.6 - Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP).

- **Propunerea 6:** În ceea ce privește îmbunătățirea performanței energetice, dat fiind interesul ridicat al beneficiarilor pentru aceste categorii de intervenții, se recomandă suplimentarea fondurilor dedicate OS 2.1, prin redistribuirea sumelor neutilizate din cadrul OS 2.7, unde nivelul de contractare este sub așteptări.
- **Propunere 7:** Pentru a răspunde Recomandărilor Specifice de Țară, PR SV Oltenia 2021-2027 propune includerea unei acțiuni dedicate locuințelor sociale pentru grupuri vulnerabile. Propunerea va fi integrată în cadrul Priorității 6 (care se va redenumi Educație modernă și incluziune) și a RSO 4.3 Promovarea incluziunii socio-economice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale.

PNIESC:

Pentru a maximiza impactul PR SV Oltenia asupra obiectivelor PNIESC, pot fi avute în vedere următoarele recomandări:

- **Propunerea 8:** În vederea intensificării contribuției PR SV Oltenia la PNIESC este recomandată alocarea de fonduri suplimentare dedicate OS 2.1, având în vedere că acesta obiectiv specific prezintă cea mai concretă și relevantă contribuție la obiectivele PNIESC.
- **Propunerea 9:** De asemenea, având în vedere absența unor obiective de etapă pentru indicatorii aferenți OS 2.1, OS 2.7 și OS 2.8, determinată de specificul intervențiilor, se recomandă o monitorizare atentă a progresului indicatorilor, pentru a putea identifica eventuale riscuri în atingerea Țintelor stabilite și a putea lua măsuri de remediere (monitorizarea se poate realiza anual, începând cu cel de-al doilea an de implementare a investiției).
- **Propunerea 10:** Se recomandă ca viitoarele activități de evaluare a impactului PR SV Oltenia să se concentreze și pe diferențierea contribuției programului la atenuarea schimbărilor climatice (prin intervențiile care au vizat eficiența energetică, de exemplu) și la adaptarea la schimbările climatice.

PEDS:

Pentru a consolida în continuare coerența programului și contribuția acestuia la principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale sunt formulate următoarele propuneri:

- **Propunerea 11:** AM PR Sud-Vest Oltenia propune integrarea în Program a finanțării pentru locuințe sociale în cadrul Priorității 6, Obiectivului Specific 4.3, prin alocarea unor fonduri pentru construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea locuințelor sociale. Aceste măsuri contribuie direct la creșterea accesului la locuințe sociale și joacă un rol fundamental în implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale, în special prin îmbunătățirea egalității de șanse și accesului la piața muncii, precum și la reducerea excluziunii sociale și la îmbunătățirea calității vieții în comunitățile defavorizate. Disponibilitatea, accesibilitatea și durabilitatea locuințelor decente reprezintă preocupări din ce în ce mai importante pentru cetățenii UE, în special pentru grupurile cele mai vulnerabile.
- **Propunerea 12:** AM PR Sud-Vest Oltenia propune finanțarea întreprinderilor mari din sectoarele STEP, contribuind astfel la creșterea gradului de ocupare în industrii cu valoare adăugată ridicată. Investițiile în industrii strategice STEP, precum tehnologii curate, biotehnologii și tehnologii digitale, sprijină dezvoltarea unei forțe de muncă calificate și crearea de locuri de muncă de calitate, aliniindu-se principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale.
- **Propunerea 13:** Se recomandă colectarea unor informații privind ocuparea forței de muncă diferențiat în rândul femeilor și al tinerilor, cel puțin în baza unui eșantion de proiecte, și/sau prin sondaje ad-hoc sau activități de evaluare, în cadrul obiectivelor specifice în care se raportează indicatorii RCR01 și RCR102.
- **Propunerea 14:** Activitățile viitoare de evaluare pot fi orientate și spre completarea informațiilor colectate prin sistemul de monitorizare cu privire la elemente specifice de interes pentru Pilonul European al Drepturilor Sociale, precum: egalitatea de șanse, egalitatea de gen, sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă, îngrijirea copilului și sprijin pentru copii, asistență medicală, incluziunea persoanelor cu handicap și a celor vulnerabile, locuințe și asistență pentru persoanele fără adăpost, accesul la servicii esențiale, educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții.

Recomandări transversale:

Propunerea 15: Se propune deblocarea cuantumului de flexibilitate și realocarea acestuia, conform propunerilor prezentate în capitolul 4.5. Progresele înregistrate în realizarea obiectivelor de etapă.

Propunerea 16: Având în vedere provocările anticipate de beneficiari în implementarea proiectelor, se recomandă organizarea de sesiuni de informare și sprijin pentru beneficiari, în etapele mai avansate de implementare a proiectelor, care să faciliteze adresarea potențialelor probleme ce pot apărea, în condițiile în care este identificată această nevoie în rândul beneficiarilor/există interes din partea acestora.

VIII. Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor evaluării

Următorul tabel reprezintă o primă propunere orientativă a unui plan de acțiune pentru implementarea recomandărilor/propunerilor formulate în cadrul prezentului raport de evaluare.

Propunerea	Descriere	Perioada	Entitatea responsabilă
Propunerea 1; Propunerea 3; Propunerea 5; Propunerea 6; Propunerea 7; Propunerea 8; Propunerea 15.	Transferarea unor sume între obiective specifice sau coduri de intervenție și realocarea cuantumului de flexibilitate în mod corespunzător cu această realocare: ➤ Transferarea unei sume din codul 040 - Eficiență energetică și proiecte demonstrative în IMM-uri către codul 021 - Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive, în cadrul P1; ➤ Realocarea unei părți din fondurile rămase disponibile în cadrul Priorității 2, RSO 1.2 (cod de intervenție 013. Digitalizarea IMM-urilor) către RSO 1.3 (cod de intervenție 021. Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive) din cadrul Priorității 1; ➤ Realocarea unei părți din fondurile disponibile în cadrul P2, RSO 1.2, către Prioritatea 1, RSO 1.6 - Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP), asociate domeniilor de intervenție 188 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în principal de domeniul tehnologiilor curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor), 190 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în principal de domeniul biotehnologiilor) și 192 (Investiții productive în întreprinderi mari legate în	2025	Autoritatea de Management

Propunerea	Descriere	Perioada	Entitatea responsabilă
	principal de domeniul tehnologiilor digitale și al inovațiilor în tehnologii profunde). ➤ Realocarea unei părți din fondurile disponibile în cadrul priorității 3, RSO 2.7 (cod de intervenție 079) către RSO 2.1 cod 045. Astfel, se recomandă transferarea tuturor sumelor neconsumate aferente OS 2,7 (inclusiv sumele rezervate în cadrul Cuantumului de Flexibilitate) pentru finanțarea proiectelor aferente listei de rezervă aferente apelului <i>“Investitii în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice”</i>, OS 2.1, care în prezent au fost finanțate din cadrul Bugetului de Stat; ➤ Realocarea unei părți din fondurile disponibile în cadrul P7 (RSO 5.1 și RSO 5.2 etapizate), către Prioritatea 6, RSO 4.3 – Promovarea incluziunii socio-economice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale. Actualizarea țintelor finale, ca urmare a realocării fondurilor.		
Propunerea 5; Propunerea 7; Propunerea 11; Propunerea 12.	Introducerea a două noi obiective specifice: ➤ Având în vedere oportunitățile oferite de inițiativa platformei STEP, se recomandă crearea unei noi priorități – Prioritatea 9. Tehnologii strategice, în care să fie introdus RSO 1.6 - Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP). Se recomandă realocarea eventualelor fonduri disponibile din alte OS pentru alocarea financiară RSO 1.6. ➤ În baza recomandărilor specifice de țară privind reducerea sărăciei și promovarea	2025	Autoritatea de Management

Propunerea	Descriere	Perioada	Entitatea responsabilă
	incluziunii sociale, inclusiv prin furnizarea de locuințe sociale pentru gospodăriile vulnerabile, se recomandă redenumirea Priorității 6, cu titlul Educație modernă și incluziune, și introducerea RSO 4.3 Promovarea incluziunii socio-economice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale.		
Propunerea 2; Propunerea 4.	Intensificarea eforturilor pentru lansarea unor apeluri de proiecte: ➤ Lansarea apelurilor de proiecte în cadrul obiectivelor specifice pentru care analiza progresului a evidențiat întârzieri: de exemplu în cadrul RSO 1.1 și 1.4. ➤ Lansarea unui nou apel <i>“Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice – Apel 2”</i> (în cadrul OS 2.1), având în vedere interesul deosebit manifestat la nivel regional pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor publice. ➤ Lansarea apelurilor de proiecte pentru inițiativele nou adoptate, în cadrul RSO 1.6 și RSO 4.3. ➤ Având în vedere importanța investițiilor în infrastructura educațională, susținută și de analiza de context, se recomandă promovarea apelurilor deschise și oferirea de asistență tehnică potențialilor beneficiari, care să faciliteze procesul de depunere a proiectelor în cadrul acestei priorități.	2025	Autoritatea de Management
Propunerea 9	Monitorizare atentă a progresului indicatorilor aferenți OS 2.1, OS 2.7 și OS 2.8, pentru a putea identifica eventuale riscuri în atingerea țintelor stabilite și a putea lua măsuri de remediere.	2025-2029	Autoritatea de Management

Propunerea	Descriere	Perioada	Entitatea responsabilă
Propunerea 13	Colectare date suplimentare și monitorizare indicatori: ➤ colectarea unor informații privind ocuparea forței de muncă diferențiat în rândul femeilor și al tinerilor, cel puțin în baza unui eșantion de proiecte, și/sau prin sondaje ad-hoc sau activități de evaluare, în cadrul obiectivelor specifice în care există indicatorii RCR01 și RCR102.	2025-2029	Autoritatea de Management
Propunerea 10; Propunerea 14.	Activitățile viitoare de evaluare pot fi orientate și spre elemente specifice de interes, precum: ➤ diferențierea contribuției programului la atenuarea schimbărilor climatice (prin intervențiile care au vizat eficiența energetică, de exemplu) și la adaptarea la schimbările climatice. ➤ principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale, precum: egalitatea de șanse, egalitatea de gen, sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă, îngrijirea copilului și sprijin pentru copii, asistență medicală, incluziunea persoanelor cu handicap și a celor vulnerabile, Locuințe și asistență pentru persoanele fără adăpost, accesul la servicii esențiale, educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții.	2025 - 2029	Autoritatea de Management
Propunerea 16	Organizarea de sesiuni de informare și sprijin pentru beneficiari, în etapele mai avansate de implementare a proiectelor, care să faciliteze adresarea potențialelor probleme ce pot apărea	2025 - 2029	Autoritatea de Management

IX. Lecții învățate pentru îmbunătățirea absorbției fondurilor și eficientizarea sistemului de indicatori și de date statistice necesare pentru viitoarele evaluări

Implementarea Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 a evidențiat o serie de lecții esențiale pentru optimizarea procesului de gestionare a fondurilor și creșterea eficienței mecanismelor de monitorizare și raportare.

Perioada de programare 2021-2027 a marcat o schimbare semnificativă pentru ADR Sud-Vest Oltenia, care a dobândit statutul de AM, înlocuind rolul anterior de Organism Intermediar (OI). Această tranziție a generat provocări și responsabilități noi pentru ADR care, deși nu a resimțit schimbarea neapărat ca pe o povară administrativă, s-a confruntat cu o complexitate crescută a sarcinilor. Unele dintre principalele provocări generate de noua calitate a ADR SV Oltenia sunt reprezentate de responsabilitatea adoptării deciziilor strategice și operaționale și gestionarea așteptărilor crescute care există din partea beneficiarilor, în special în ceea ce privește asistența oferită în procesul de implementare. Din perspectiva beneficiarilor, această schimbare a fost percepută pozitiv, aceștia semnalând, în cadrul interviurilor și focus grupurilor, o simplificare a procedurilor comparativ cu perioada POR 2014-2020. Procesele de evaluare și contractare s-au scurtat semnificativ, iar timpul de procesare a cererilor de rambursare s-a redus considerabil, facilitând astfel implementarea proiectelor.

Principalele lecții învățate, care pot facilita îmbunătățirea absorbției fondurilor și pregătirea eficientă a viitoarelor perioade de programare, sunt redată în cele ce urmează:

- **Prioritizarea lansării apelurilor în funcție de obiectivele de etapă:** Una dintre provocările identificate a fost necesitatea de a corela mai bine lansarea apelurilor de proiecte cu obiectivele de etapă stabilite la nivelul programului, astfel încât să fie lansate cu prioritate apelurile pentru care în cadrul de performanță au fost propuse obiective de etapă.
- **Corelarea raportării proiectelor etapizate:** Autoritatea de Management a sesizat diferențe în modalitatea de raportare la nivelul beneficiarilor asupra proiectelor etapizate. În perioada de programare 2014-2020, unitatea de masura a indicatorilor era diferită și deși proiectele etapizate au preluat indicatori aferenți perioadei curente de programare, la raportare s-a constatat în anumite cazuri ca fiind diferită unitatea de măsură.
- **Urmărirea corectitudinii raportărilor beneficiarilor în vederea asigurării corectitudinii agregării datelor în My SMIS:** Calitatea analizelor privind progresul programului depinde în mod direct de acuratețea datelor raportate de beneficiari. Verificarea riguroasă a informațiilor referitoare la

indicatori, domenii de intervenție și codurile utilizate în MySMIS este esențială pentru a preveni erorile de agregare a datelor și pentru a asigura fundamentarea deciziilor strategice pe baze corecte și coerente.

- **Creșterea implicării beneficiarilor în procesul de pregătire a apelurilor de proiecte și elaborare a ghidurilor solicitantului:** Deși AM a organizat sesiuni de consultare și a publicat spre dezbatere ghidurile solicitantului, nivelul de implicare al potențialilor beneficiari a fost redus, aceștia formulând un număr limitat de sugestii sau propuneri de modificare. În schimb, interesul lor crește considerabil în momentul în care încep elaborarea cererilor de finanțare, etapă la care ghidurile sunt deja aprobate și nu mai pot fi ajustate.

X. Anexe

Anexa 10.1 Bibliografie

Anexa 10.2 Analiza literaturii de specialitate

Anexa 10.3 Reconstrucția teoriei schimbării și logica intervenției perfecționate pe baza constatărilor evaluării, dacă este cazul

Anexa 10.4 Studiul de evaluabilitate

Anexa 10.5 Lista persoanelor intervievate

Anexa 10.6 Raport de analiză a sondajului de opinie

Anexa 10.7 Studii de caz

Anexa 10.8 Analiza benchmarking

Anexa 10.9 Consultarea panelului de experți

Anexa 10.10 Baza de date

Listă figuri

Figura nr. 1 Alocarea financiară a PR SV Oltenia la nivelul obiectivelor de politică	16
Figura nr. 2 Valoarea proiectelor depuse din total alocare financiară la 31.12.2024 (%).....	19
Figura nr. 3 Indicele regional de competitivitate în regiunea Sud-Vest Oltenia, în comparație cu media Uniunii Europene	101
Figura nr. 4 IMM-uri care au introdus inovații de produs - stânga și IMM-uri care au introdus procese de business inovatoare - dreapta (% din total IMM-uri)	102
Figura nr. 5 Performanța CDI, agregat indicatori EIS	105
Figura nr. 6 Ponderea cheltuielilor CDI la nivel regional în total național (2021).....	107
Figura nr. 7 Co-publicații științifice internaționale și co-publicații public-private	111
Figura nr. 8 Aplicațiile de brevete și patent (stânga brevete, dreapta patente)	112
Figura nr. 9 Acoperirea NGA cu bandă largă, în funcție de județ, 2023	115
Figura nr. 10 Ponderea IMM-urilor care ating nivelul de bază al intensității digitale, raportat la alte state membre (2023)	116
Figura nr. 11 Poziționarea e-guvernării în Statele Membre UE, în funcție de combinația performanțelor privind penetrarea și digitalizarea.....	117
Figura nr. 12 Servicii publice digitale pentru întreprinderi la nivelul statelor membre ale UE (scor 0-100)	118
Figura nr. 13 Gradul de independență energetică (UM: %).....	121
Figura nr. 14 Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut de energie, în perioada 2019-2022 (UM: %).....	122
Figura nr. 15 Indicele spațiului verde, în județele regiunii Sud-Vest Oltenia, în anul 2023 (UM: m ² /locuitor)	123
Figura nr. 16 Înmatriculări noi de vehicule rutiere pentru transportul pasagerilor, în Regiunea Sud-Vest Oltenia (UM: nr.)	127
Figura nr. 17 Nr. pasageri/km parcurși cu autobuze, microbuze, tramvaie și troleibuze în Regiunea Sud-Vest Oltenia (UM: milioane pasageri/km)	128
Figura nr. 18 Distribuția drumurilor publice la nivel regional, în funcție de tipul de acoperământ, anul 2023 (UM: %)	130
Figura nr. 19 Distribuția drumurilor publice la nivel județean, în funcție de tipul de acoperământ, anul 2023 (UM: %)	131
Figura nr. 20 Unități de învățământ în județele regiunii Sud-Vest Oltenia, în perioada 2019-2023.....	134
Figura nr. 21 Structura unităților de învățământ din regiunea Sud-Vest Oltenia, în anul 2023 (UM: nr. unități).....	135
Figura nr. 22 Populația școlară în regiunea Sud-Vest Oltenia, în perioada 2020-2023	136
Figura nr. 23 Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri (18-24 ani).....	139
Figura nr. 24 Procentul absolvenților de învățământ terțiar cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani	140

Figura nr. 25 Număr structuri de primire turistică, pe regiuni de dezvoltare, și județe, 2019-2023	142
Figura nr. 26 Număr structuri de primire turistică, pe regiuni de dezvoltare, și județe, 2019-2023	143
Figura nr. 27 Structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de structuri, în regiunea Sud-Vest Oltenia, 2019-2023	143
Figura nr. 28 Capacitatea de cazare turistică existentă pe regiuni de dezvoltare, 2019-2023	144
Figura nr. 29 Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe tipuri de turiști, în regiunea Sud-Vest Oltenia, 2019-2023	144
Figura nr. 30 Înnopțări în structuri de primire turistică pe tipuri de turiști, în regiunea Sud-Vest Oltenia, 2019-2023	145
Figura nr. 31 Distribuția medie a sejurului pe județe ale regiunii Sud-Vest Oltenia, în anul 2023	145
Figura nr. 32 Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune, pe regiuni de dezvoltare și național, 2019-2024.....	146
Figura nr. 33 Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune, pe județe ale regiunii Sud-Vest Oltenia, 2019-2024	146
Figura nr. 34 Ponderea turismul în PIB, în România, 2014-2021	147
Figura nr. 35 Suprafața spațiilor verzi pe județe ale regiunii Sud-Vest Oltenia, 2019-2023	147
Figura nr. 36 Numărul monumentelor istorice din fiecare județ al regiunii SV Oltenia, 2015	148
Figura nr. 37 Număr de biblioteci pe regiuni de dezvoltare, 2019-2023	149
Figura nr. 38 Număr de biblioteci pe județe ale regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, 2019-2023	149
Figura nr. 39 Muzee și colecții publice pe județe ale regiunii Sud-Vest Oltenia, 2019-2023.....	150
Figura nr. 40 Cheltuieli de la bugetul de stat pentru cultură, recreere și religie, 2014-2022, (Milioane lei)	150
Figura nr. 41 Ponderea persoanelor care au transmis prin internet formulare completate la autoritățile publice, în ultimele 12 luni, 2015-2021	153
Figura nr. 42 Ponderea persoanelor care au interacționat prin internet cu autoritățile publice, în ultimele 12 luni, 2015-2021	154

Listă tabele

Tabel nr. 1 Prezentare generală a performanței alocării financiare pentru obiectivele climatice (octombrie 2024)	73
Tabel nr. 2 Prezentare generală a alocării financiare pentru obiectivele climatice la nivelul PR SV Oltenia (octombrie 2024) – Valorile sunt exprimate în euro	73
Tabel nr. 3 <i>Prezentare generală a performanței și contribuției Programului Regional Sud-Vest Oltenia la Pilonul European al Drepturilor Sociale – Valorile sunt exprimate în EUR</i>	95
Tabel nr. 4 <i>Prezentare generală a performanței și contribuției Programului Regional Sud-Vest Oltenia la Pilonul European al Drepturilor Sociale pentru domeniile de intervenție selectate (octombrie și decembrie 2024) – Valorile sunt exprimate în EUR</i>	96
Tabel nr. 5 Întreprinderi nou create active, la un an de la înființare (UM: nr. întreprinderi)	102
Tabel nr. 6 Cheltuielile CDI la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia și ponderea în total PIB județean (2021) .	107
Tabel nr. 7 Angajați în activitatea de CDI, la 1000 de persoane ocupate	109
Tabel nr. 8 Mortalitatea datorată accidentelor rutiere.....	132
Tabel nr. 9 Laboratoare școlare pe regiuni de dezvoltare și județe, în perioada 2020-2023 (UM: număr)	135
Tabel nr. 10 Absolvenți pe regiuni de dezvoltare și județe, în perioada 2019-2022	136
Tabel nr. 11 Personalul didactic, pe regiuni de dezvoltare, în perioada 2020-2023.....	137
Tabel nr. 12 Rata de participare la educația timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3 ani și vârsta oficială de înscriere în învățământul obligatoriu (UM: %).....	138
Tabel nr. 13 Obiective de etapă	157
Tabel nr. 14 Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională.....	164